

Årsrapport 2011

SkatteFUNN 10 år

skattefunn
www.skattefunn.no

Årsrapport 2011

SkatteFUNN

© Norges forskningsråd 2012

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Trykk: 0-7 Gruppen
Opplag: 450

Oslo, mai 2012

ISBN 978-82-12-03072-5 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03073-2 (pdf)

Forord

SkatteFUNN skal fremstå som en tilgjengelig støtteordning for bedrifter som søker risikoreduksjon, konkurransekraft og vekst gjennom FoU-drevet innovasjon. Ordningen har nå eksistert i 10 år og er godt kjent i norsk næringsliv.

Siden etableringen i 2002 har over 9 100 bedrifter fått godkjent ett eller flere prosjekter i SkatteFUNN. I underkant av 21 000 prosjekter har fått godkjenning. Finansdepartementet melder om innrapporterte FoU-kostnader på 48,5 milliarder kroner og skattefradrag på 9,4 milliarder kroner i perioden. Addisjonaliteten fra SkatteFUNN synes å være god, noe som også er dokumentert i SSB-rapporten fra SkatteFUNN-evalueringen i 2008. Foretak som tidligere ikke investerte i FoU, har høyere sannsynlighet for å begynne med dette etter at SkatteFUNN ble innført, og den estimerte positive innsatsaddisjonaliteten kommer i hovedsak fra foretak som investerte svært lite i FoU før SkatteFUNN ble innført.

Det er små og mellomstore bedrifter (SMB) som er de hyppigste brukerne av SkatteFUNN-ordningen, og dette er bedrifter som også kan ha vanskeligheter med å tiltrekke risikokapital i en tidlig fase. SkatteFUNN kan her være et viktig instrument i finansieringen av virksomhetskritiske FoU-prosjekter.

Det er en trend at flere land tar i bruk skatteinsentiver for å stimulere til FoU-drevet innovasjon. Eksempler er Finland, som nå vurderer å innføre en skatteinsentivordning, mens Storbritannia har økt skattefradragprosenten fra 75 % til 100 % for forskningsintensive SMBer. Forskningsrådet har i innspill til ny forskningsmelding foreslått at forskningsintensive bedrifter som er åtte år eller yngre, og hvor deres FoU-kostnader utgjør minst 15 %, kan trekke fra 30 % av FoU-kostnadene på skatten. Forskningsrådet har også i innspill til ny forskningsmelding gitt Regjeringen råd om å øke øvre timesats for prosjektene i SkatteFUNN.

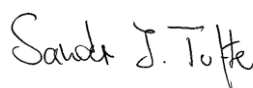
Forskningsrådet og SkatteFUNN-sekretariatet har et stort og aktivt engasjement for å ivareta og utvikle SkatteFUNN-ordningen til beste for norsk næringsliv. Det har vært en glede for sekretariatet å arbeide med og for ordningen i 10 år. Vi har hatt et godt samarbeid med mange – spesielt kan nevnes Nærings- og handelsdepartementet, Finansdepartementet, Innovasjon Norge, Norsk Designråd og Skatteetaten. Kolleger i Forskningsrådet har også bidratt med faglige vurderinger av prosjektsøknader, og aktiviteter knyttet til strategi og markedsføring av SkatteFUNN.

Oslo, 14.05.2012

Norges forskningsråd

Anne Kjersti Fahlvik
Divisjonsdirektør
Divisjon for innovasjon

Sander John Tufte
Avdelingsdirektør
SkatteFUNN

Innhold

Forord	1
Innhold	2
1 Sammenheng	4
2 SkatteFUNN gjennom 10 år	5
2.1 Utviklingstrekk	5
2.2 Utvikling innenfor enkelte sektorer	8
2.2.1 Petroleum	8
2.2.2 Energi	9
2.2.3 Maritim	11
2.2.4 Marin/Sjømat	11
2.2.5 Reiseliv/Turisme	13
2.3 Sluttrapportdata fra perioden 2002-2011	13
3 Likningsoppgjøret for 2010-prosjektene	15
4 Resultater i 2011	15
4.1 Søknadsmengde, budsjetterte kostnader og skattefradrag	15
4.1.1 Nye prosjekter	16
4.1.2 Aktive prosjekter	16
4.2 Geografisk fordeling	17
4.3 Sektorer	19
4.3.1 Administrasjon	20
4.3.2 Bygg og Anlegg	22
4.3.3 Helse	23
4.3.4 IKT	26
4.3.5 Jordbruk/Mat	28
4.3.6 Kraft og Energi	29
4.3.7 Kultur/Underholdning	32
4.3.8 Marin/Sjømat	38
4.3.9 Maritim	42
4.3.10 Metall	45
4.3.11 Miljø	47
4.3.12 Petroleum/Olje og gass	50
4.3.13 Reiseliv/Turisme	56
4.3.14 Skog og Tre	60
4.3.15 Transport	62
4.3.16 Annet	64

4.4	Tverrgående temaer i Forskningsrådet	67
4.5	Bedrifter i SkatteFUNN	68
4.5.1	Bedriftsstørrelse	68
4.5.2	Organisasjonsform	69
4.5.3	Nye og gamle bedrifter i 2011.....	70
4.5.4	Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv	70
4.6	FoU-institusjoner.....	71
4.6.1	FoU-institutter	72
4.6.2	Universiteter	73
4.6.3	Høgskoler	73
4.6.4	Andre FoU-miljøer	74
4.7	Forskning eller utvikling i SkatteFUNN	74
5	Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen	75
5.1	Sekretariatet.....	75
5.2	Administrasjonskostnader	75
5.3	Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge	75
5.4	Administrativt samarbeid med Skatteetaten.....	76
5.5	SkatteFUNNs klageutvalg.....	76
5.6	Forbedring av SkatteFUNN	77
5.6.1	Nytt søknadsskjema og bedre rutiner	77
5.6.2	SkatteFUNNs kommunikasjonsstrategi	77
6	Samspill i virkemiddelapparatet	78
6.1	Internt i Forskningsrådet	78
6.2	Innovasjon Norge	79
6.3	Norsk Designråd.....	79
7	Vedlegg	80
7.1	SkatteFUNNs bakgrunn	80
7.2	Aktive prosjekter i 2011 per fylke fordelt på sektorer	80
7.3	Aktive prosjekter i 2011 per sektor fordelt på fylker	90
7.4	Kvinneandel ledere.....	101
7.4.1	Sektorvis fordeling	101
7.4.2	Fylkesvis fordeling.....	102

1 Sammendrag

SkatteFUNN er en rettighetsbasert skattefradragssystem for å motivere bedrifter til forskning og utvikling. Rettigheten gjelder for bedrifter som er skattepliktige til Norge, men er ikke betinget av at bedriften faktisk betaler skatt. SkatteFUNN er for alle næringer og selskapsformer, og bedriften velger selv tema for sitt prosjekt. Et prosjekt må være godkjent av Forskningsrådet v/SkatteFUNN før bedriften kan kreve skattefradrag for kostnader i prosjektet. Svært mange bedrifter over hele landet har økt sin FoU-innsats gjennom SkatteFUNN-prosjekter i perioden 2002-2011. SkatteFUNN har mottatt i underkant av 28 000 søknader, og nærmere 21 000 har fått godkjenning. De godkjente prosjektene tilhører over 9 100 bedrifter. Sluttrapporteringen for prosjekter som ble avsluttet i 2011 viser at 84 % av prosjektene har nådd målet, eller vil nå målet med prosjektet. 75 % av prosjektene rapporterer om påviselig eller betydelig økonomisk gevinst allerede ved rapporteringstidspunktet (mars 2012). Det rapporteres videre om positive bedriftsinterne effekter. For eksempel opplever 96 % av de avsluttede prosjektene i 2011 at gjennomføringen av SkatteFUNN-prosjektet har resultert i påviselig kompetanseheving i bedriften.

I 2011 ble det godkjent **1 454 nye prosjekter** i SkatteFUNN. Totalt kom det inn 1 836 søknader i løpet av året. Samlet kostnadsbudsjett for **nye** godkjente prosjekter i SkatteFUNN er i 2011 på til sammen 4,1 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag er nær 700 millioner kroner. De nye prosjektene i 2011 er eiet av 1 260 unike bedrifter. 764 av disse bedriftene har også tidligere hatt godkjente SkatteFUNN-prosjekter, mens 496 bedrifter fikk støtte fra SkatteFUNN for første gang i 2011.

SkatteFUNN hadde totalt **3 577 aktive prosjekter** i 2011. Totalt budsjetterte kostnader for disse var i 2011 på ca. 10,9 milliarder kroner, og det samlede budsjetterte skattefradraget på vel 1,8 milliarder kroner. Tilsvarende tall for 2010 var henholdsvis ca. 10,1 milliarder og ca. 1,7 milliarder kroner, og i 2009 henholdsvis 9,3 milliarder og 1,5 milliarder kroner. De aktive prosjektene fordeler seg på 2 807 unike bedrifter.

Sektorene med flest **aktive** prosjekter i 2011 er IKT (683), Marin/Sjømat (405) og Petroleum/Olje og gass (356). Det er flest aktive prosjekter i Oslo (707), Hordaland (384) Akershus (372) og Sør-Trøndelag (325). Det er færrest aktive prosjekter i Finnmark (10), Aust-Agder (48), Hedmark (55) og Nord-Trøndelag (69).

Forskningsmeldingen omtaler generiske og prioriterte teknologiområder, det er derfor gjort følgende sortering av SkatteFUNN-porteføljen: IKT (1 384 prosjekter), bioteknologi (345), miljøteknologi (281) og nanoteknologi (59). I tillegg kommer klassifiseringene Tjenester (637 prosjekter) og Innovasjon i og for offentlig sektor (107).

Det er betydelig grad av samspill mellom SkatteFUNN og andre deler av virkemiddelapparatet (programmer i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Norsk Designråd), både når det gjelder finansiering, og øvrig samhandling.

Arbeid med proaktiv kommunikasjon, herunder utvikling av bedre verktøy for søknads- og saksbehandlingsprosessen, har hatt prioritet i 2011.

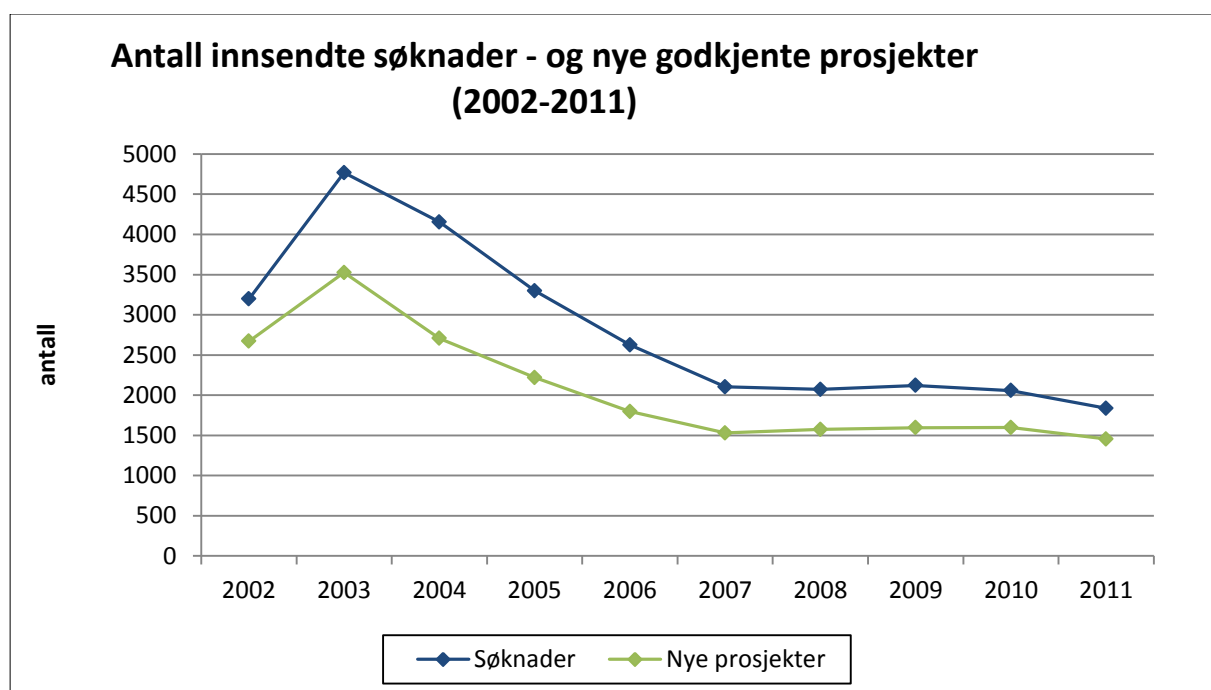
2 SkatteFUNN gjennom 10 år

SkatteFUNN-ordningen ble etablert i 2002. Hensikten var å stimulere næringslivet til økt satsing på forskning og utviklingsvirksomhet (FoU), og ordningen ble lansert som Norges største satsing for økt FoU-aktivitet i norske bedrifter. SkatteFUNN er forankret i skattelovens § 16.40, og forvaltes av Forskningsrådet.

2.1 Utviklingstrekk

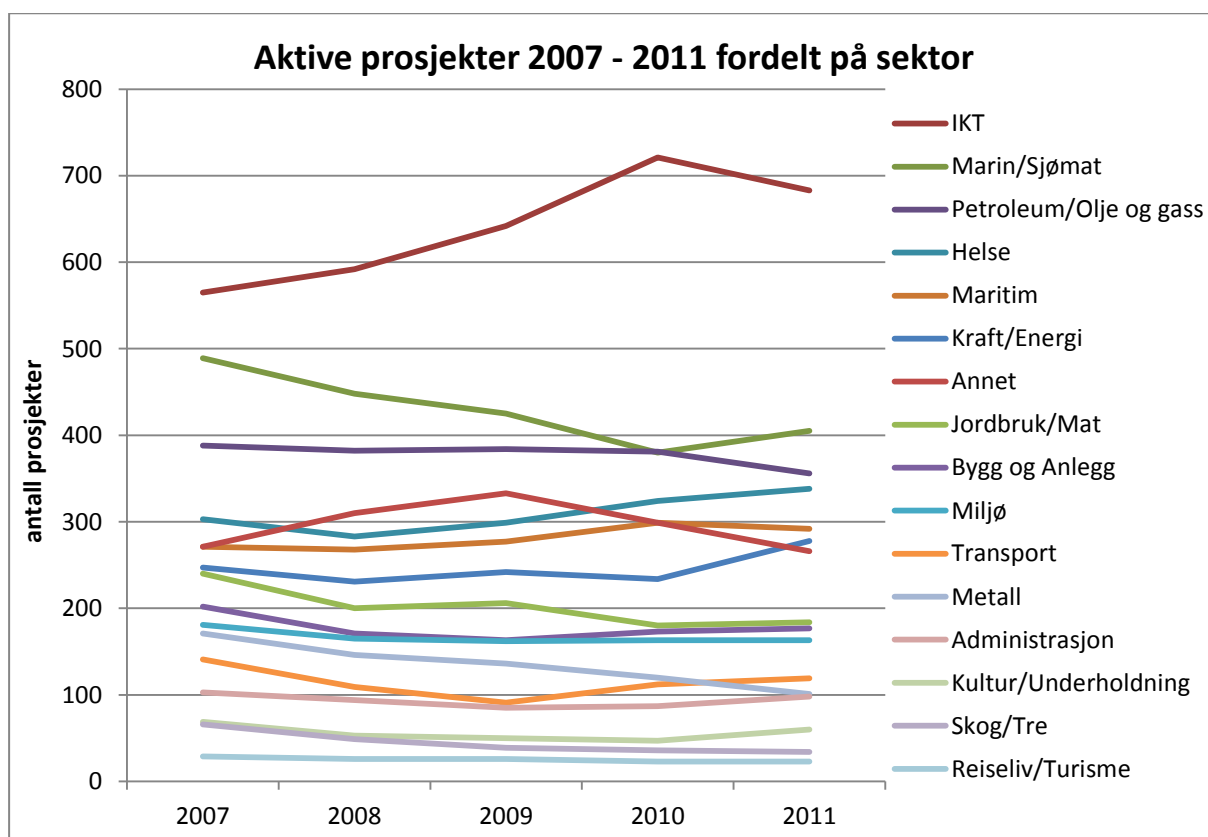
Fra SkatteFUNN ble etablert høsten 2002 til utgangen av 2011 har norske bedrifter sendt inn 27 733 prosjektsøknader. 20 928 prosjekter har fått godkjenning, noe som utgjør ca. 75 % av søknadene. I samme periode har Skatteetaten fått innrapportert FoU-kostnader til 48,5 milliarder kroner fra bedriftene. Oppnådd samlet skattefradrag er 9,4 milliarder kroner. De godkjente prosjektene tilhører 9 119 unike bedrifter.

Søknadsutviklingen og sammenhengen mellom antall innsendte søknader og **nye** godkjente prosjekter i SkatteFUNN over tid fremgår av Figur 2.1.

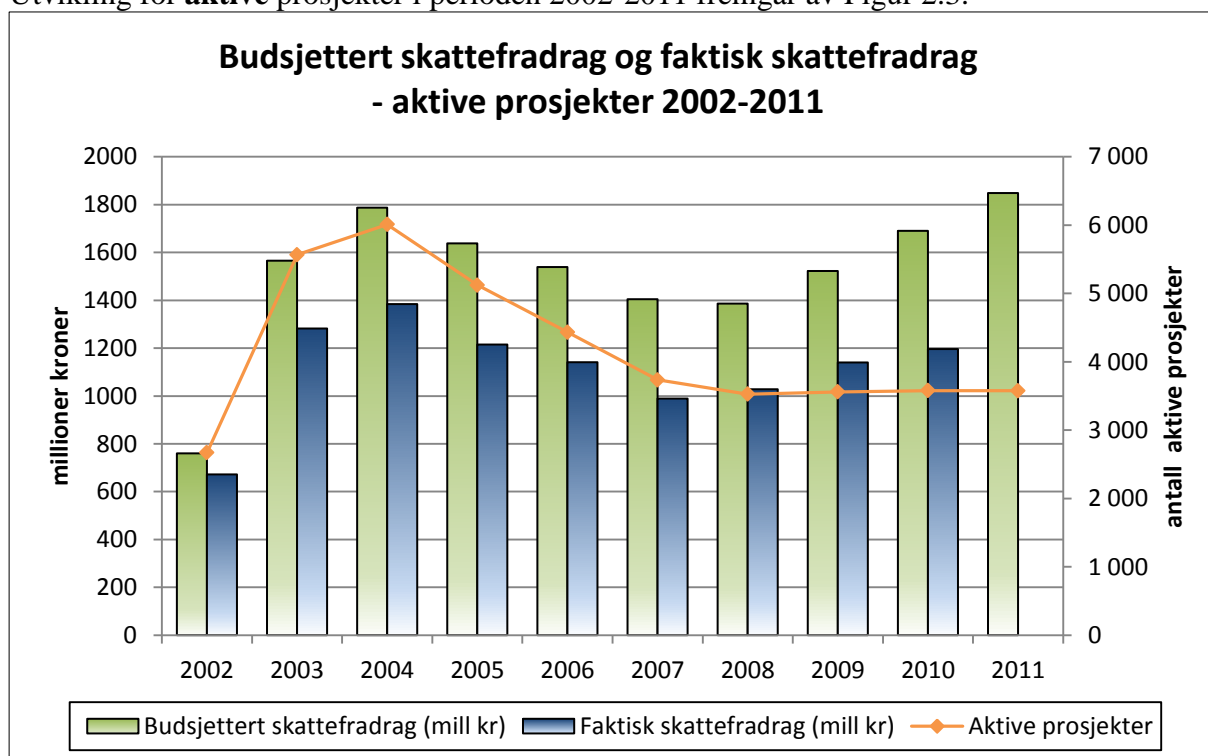
Figur 2.1: Antall innsendte søknader – og nye godkjente prosjekter (2002-2011).

Figur 2.2 viser utviklingen for **aktive** prosjekter (dvs. alle prosjekter med godkjenning for samme år) i perioden 2007-2011, fordelt på sektor.

Figur 2.2: Aktive prosjekter 2007-2011 fordelt på sektor.

Utvikling for **aktive** prosjekter i perioden 2002-2011 fremgår av Figur 2.3.

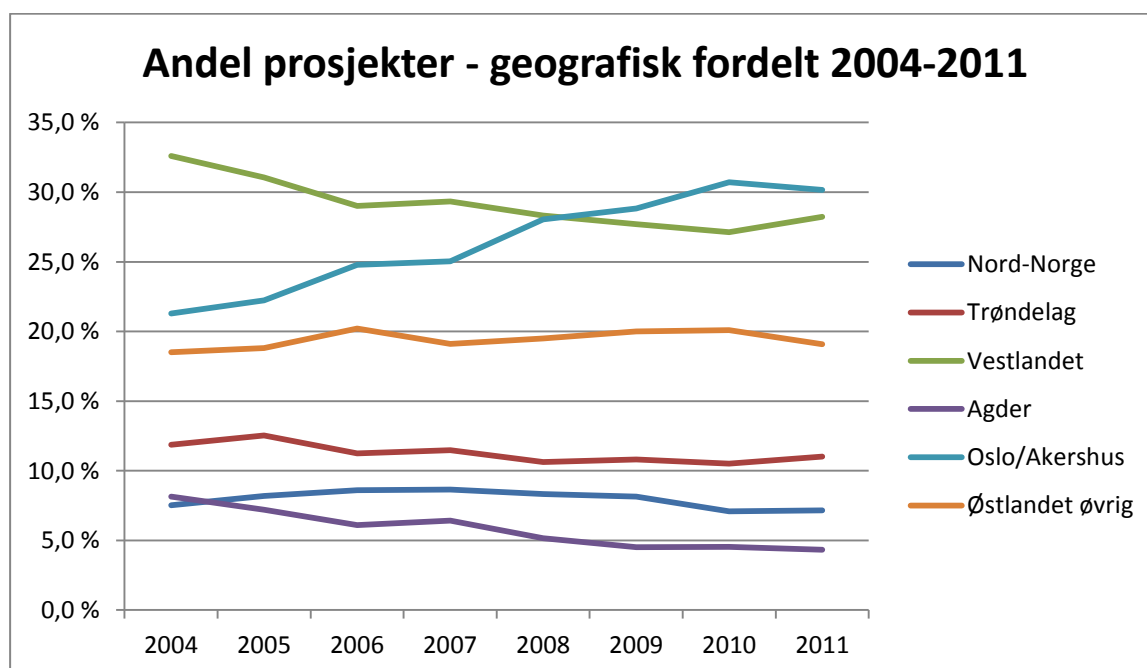

Figur 2.3: Budsjettert skattefradrag og faktisk skattefradrag – aktive prosjekter 2002-2011.

Kilde for faktisk skattefradrag: Finansdepartementet, skatteøkonomisk avdeling.

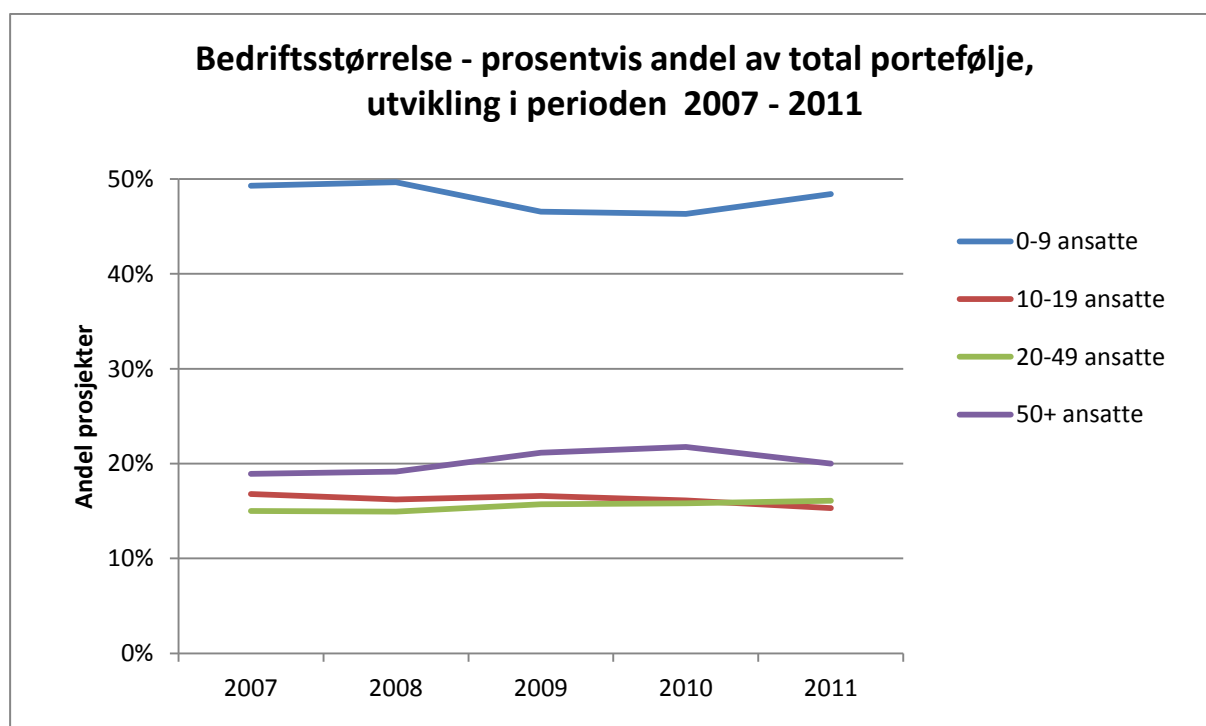
SkatteFUNN ble lansert på høsten 2002, og tall fra dette året skiller seg derfor fra senere år.

Figur 2.4 viser prosentvis geografisk spredning av bedrifter med aktive SkatteFUNN-prosjekter i perioden 2004 - 2011.

Figur 2.4: Andel prosjekter – geografisk fordelt 2004-2011.

Nær halvparten av alle aktive prosjekter i SkatteFUNN kommer fra bedrifter med færre enn 10 ansatte. Bedrifter prosentvis sortert på bedriftsstørrelse 2007-2011 vises i Figur 2.5.

Figur 2.5: Bedriftsstørrelse – prosentvis andel av total portefølje, utvikling i perioden 2007-2011.

2.2 Utvikling innenfor enkelte sektorer

SkatteFUNN sorterer prosjektene i sektorer, av administrative grunner. Sektorene går av og til på tvers av næringsområder, og noen prosjekter er vanskelige å plassere. Men for det meste forteller sektoren noe om hvilken næring prosjektet hører til.

I de 10 årene SkatteFUNN har eksistert har det vært justering av sektorinndelingen, og det har variert hvordan prosjekter innenfor de forskjellige sektorene har vært gruppert. Derfor er det ikke mulig å si noe om endring av porteføljesammensetning fra år til år, bortsett fra for et fåtall sektorer, hvor sortering har vært noenlunde lik de siste 5-7 årene.

Nedenfor vises historikk for sektorene Petroleum, Energi, Maritim, Marin/Sjømat og Reiseliv/Turisme.

I perioden 2005-2011 har nye prosjekter innenfor sektorene Petroleum, Energi og Maritim i SkatteFUNN vært sortert etter noenlunde samme tema. Petroleum og Energi har vært sortert i stor grad etter samme tema som Forskningsrådets programmer på tilsvarende områder, men Maritim er sortert på tema foreslått av programansvarlig for maritime prosjekter i Forskningsrådets program for maritim sektor, men ikke i direkte samsvar med programmets sorteringer.

Antall nye godkjente prosjekter i SkatteFUNN gikk betydelig ned i perioden 2005-2007, men har vært forholdsvis stabilt siden 2007. Totalt budsjettert kostnadsvolum har ikke vist den samme nedgangen, på grunn av endret prosjektstørrelse, og det samme gjelder forventet skattefradrag, se Tabell 2.1.

Tabell 2.1: Nøkkeltall for nye prosjekter i SkatteFUNN-porteføljen 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall nye godkjente prosjekter	2219	1796	1530	1573	1596	1597	1454
Totalt kostnadsvolum	3800	3500	3200	3500	4100	4300	4073
Totalt forventet skattefradrag	680	617	560	590	690	740	694

Med dette som utgangspunkt, er det sett på om det er stor variasjon i andelen søknader til sektorene Petroleum, Energi og Maritim fra år til år, og det er sett på om porteføljesammensetningen innenfor sektorene har endret seg vesentlig i perioden.

2.2.1 Petroleum

Tabell 2.2 og 2.3 viser utviklingen i sektor Petroleum i perioden 2005-2011, isolert og sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje. Tallene gjelder nye, godkjente prosjekter i de respektive år. Det viser at petroleumsandelen av godkjente prosjekter ligger nokså konstant mellom 10 % og 12 %. Jevnt over ligger petroleumsandelen av totalt kostnadsvolum og forventet skattefradrag noe høyere enn andelen av godkjente prosjekter, noe som tyder på at petroleumsprosjektene har noe høyere budsjetterte kostnader enn gjennomsnittet av prosjektene.

Tabell 2.2: Utvikling i sektor Petroleum i perioden 2005-2011 (beløp i millioner kroner).

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Petroleum, antall nye godkjente prosjekter	230	183	184	154	201	171	150
Petroleum, kostnadsvolum	473,5	382,7	489	409	593	563	602
Petroleum, forventet skattefradrag	82,7	68,9	73	63	96	94,5	86,3

Tabell 2.3: Utvikling i sektor Petroleum sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Petroleums andel av nye godkjente prosjekter	10,4 %	10,2 %	12,0 %	9,8 %	12,6 %	10,7 %	10,3 %
Petroleums andel av totalvolum	12,5 %	10,9 %	15,3 %	11,7 %	14,5 %	13,1 %	14,8 %
Petroleums andel av forventet skattefradrag	12,2 %	11,2 %	13,0 %	10,7 %	13,9 %	12,8 %	12,4 %

I årene 2005-2011 har petroleumsprosjektene vært sortert etter de samme 8 temaer. Tabell 2.4 viser hvilken prosentandel de forskjellige temaene har av det budsjetterte kostnadsvolumet.

Tabell 2.4: Petroleumsprosjektene fordelt på 8 temaer definert av OG21.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Miljøteknologi	8 %	4 %	4 %	4 %	6 %	11 %	11 %
Leting og reservoarkarakterisering	9 %	8 %	17 %	14 %	16 %	21 %	15 %
Økt utvinning	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	3 %
Boring og brønn	15 %	20 %	23 %	25 %	15 %	23 %	23 %
Integrerte operasjoner og sanntids reservoarstyring	9 %	10 %	4 %	4 %	13 %	3 %	2 %
Undervannsprosessering og transport	5 %	1 %	4 %	7 %	3 %	3 %	1 %
Dypvanns- og undervanns produksjonsteknologi	10 %	10 %	14 %	9 %	14 %	9 %	14 %
Gassteknologi	3 %	4 %	8 %	8 %	6 %	3 %	0 %
Annet	40 %	42 %	25 %	29 %	27 %	26 %	31 %

De 8 temaene er de som ble definert av OG21 som Technology Target Areas (TTA) i perioden frem til 2009. I SkatteFUNN er det brukt en noe videre definisjon av hva som ligger innenfor TTAene enn OG21-prioriteringene.

Det er noe forskjell fra år til år, men det er alltid mye aktivitet innenfor boring og brønn (mer brønnutstyr enn boring). Det har vært en økning i andel miljøprosjekter i senere år, og det er også i løpet av perioden blitt mer aktivitet innenfor leting og reservoarkarakterisering. Integrerte operasjoner, som de siste år ikke har vært prioritert av OG21, har blitt stadig mindre aktuelt.

2.2.2 Energi

Energisektorens andel av SkatteFUNN-porteføljen har økt forholdsvis jevnt i perioden, og prosentandelen i 2011 er over 70 % høyere enn i 2005 for både antall prosjekter og forventet skattefradrag i sektoren. Sektorens andel av budsjettert totalvolum er fordoblet fra 2005 til 2011.

Tabell 2.5: Utvikling i sektor Energi 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energi, antall nye godkjente prosjekter	120	116	93	92	107	100	135
Energi, kostnadsvolum	214	235	178	245	277	301	468
Energi, forventet skattefradrag	40	39	31	40	45	56	72

Tabell 2.6: Utvikling i sektor Energi 2005-2011 sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energis andel av nye godkjente prosjekter	5,4 %	6,5 %	6,1 %	5,8 %	6,7 %	6,3 %	9,3 %
Energis andel av totalvolum	5,6 %	6,7 %	5,6 %	7,0 %	6,8 %	7,0 %	11,5 %
Energis andel av forventet skattefradrag	5,9 %	6,3 %	5,5 %	6,8 %	6,5 %	7,6 %	10,4 %

I perioden har prosjektporteføljen vært sortert på 7 hovedtemaer (Tabell 2.7), hvorav temaet Fornybar energi igjen kan deles opp i 6 undergrupper (Tabell 2.8). Tabell 2.7 viser at portefølje-sammensetningen i energisektoren har endret seg fra 2005 til 2011. I 2005 hadde hydrogenteknologi en vesentlig andel, mens det i mange av de etterfølgende årene nesten har vært fraværende i porteføljen. Energisystemer, infrastruktur og forsyningssikkerhet er, nest etter fornybar energi, dominerende tema i 2011, mens det i 2005 var en liten andel.

Tabell 2.7: Porteføljesammensetningen i sektor Energi fordelt på 7 hovedtemaer.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energipolitikk og marked	0 %	5 %	3 %	2 %	2 %	0 %	0 %
Energisystemer, infrastruktur, planlegging og forsyningssikkerhet	4 %	14 %	12 %	6 %	10 %	20 %	24 %
Energibruk	8 %	6 %	17 %	14 %	1 %	8 %	3 %
Hydrogenteknologi	25 %	4 %	0,3 %	2 %	9 %	2 %	2 %
Transport	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %
Annet	28 %	26 %	12 %	15 %	28 %	10 %	8 %
Fornybar energi	35 %	45 %	57 %	60 %	48 %	60 %	61 %

Fornybar energi har alltid vært et stort tema, men var ikke like dominerende i 2005 som i 2011. Sammensetningen av porteføljen innenfor fornybar energi har endret seg en del. Vannkraft har blitt vesentlig mer interessant de siste årene, samtidig som interessen for bioenergi har vært nedadgående. Vindkraft er det dominerende tema i 2011. Andelen prosjekter på solenergi varierer fra år til år (se Tabell 2.8).

Tabell 2.8: Fornybar energi fordelt på 6 undergrupper.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bioenergi		12 %	13 %	6 %	5 %	7 %	6 %
Vannkraft	2 %	3 %	8 %	8 %	7 %	10 %	7 %
Solenergi			14 %	8 %	15 %	8 %	11 %
Bølge- og tidevannskraft			8 %	14 %	4 %	10 %	9 %
Vindkraft			8 %	18 %	12 %	14 %	24 %
Annen fornybar energi			6 %	6 %	4 %	11 %	4 %

2.2.3 Maritim

Sektor Maritims andel av nye SkatteFUNN-prosjekter er bemerkelsesverdig stabil i perioden 2007-2011. Andelen er også tilnærmet lik for antall prosjekter, budsjettert kostnadsvolum og forventet skattefradrag. Dette er en indikasjon på at et gjennomsnittts maritim-prosjekt har omtrent samme volum som et gjennomsnittts SkatteFUNN-prosjekt. Se Tabell 2.9 og 2.10.

Tabell 2.9: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maritim, antall nye godkjente prosjekter	159	131	104	134	126	134	123
Maritim, kostnadsvolum	295	273	170	261	326	364	322
Maritim, forventet skattefradrag	50	44	31	47	56	64	58

Tabell 2.10: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011 sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maritims andel av nye godkjente prosjekter	7 %	7 %	7 %	9 %	8 %	8 %	8 %
Maritims andel av totalt kostnadsvolum	8 %	8 %	5 %	7 %	8 %	8 %	8 %
Maritims andel av forventet skattefradrag	7 %	7 %	6 %	8 %	8 %	9 %	8 %

Etter 2005 har det blitt tydeliggjort at søknader innenfor fiske og oppdrett ikke skal søkes i sektor Maritim, derfor er denne delen av porteføljen blitt borte (inngår i sektor Marin/Sjømat). Andelen miljøprosjekter har økt fra 2007 til 2011. Tidligere lå miljøprosjektene i kategorien Annet. Skipsteknologi og skipsutstyr har alltid hatt en stor andel, og den har vært forholdsvis stabil over tid. Innenfor elektronikk, data og telekommunikasjon har det vært mer variasjon. Se Tabell 2.11.

Tabell 2.11: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011, sortert på hovedtemaer.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skipsutstyr	45 %	37 %	27 %	29 %	29 %	34 %	26 %
Skipsteknologi, skrog m.m.		7 %	6 %	9 %	16 %	14 %	13 %
Elektronikk, data og telekom.	30 %	39 %	41 %	32 %	29 %	19 %	27 %
Fisk, oppdrett	12 %	2 %	2 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Miljø	13 %	15 %	6 %	16 %	15 %	13 %	21 %
Annet			15 %	8 %	10 %	20 %	6 %

2.2.4 Marin/Sjømat

I løpet av de 10 årene SkatteFUNN har eksistert, har 2 500 prosjekter blitt godkjent innen sektor Marin/Sjømat. Knappt halvparten av disse prosjektene kommer fra bedrifter hjemmehørende i fylkene på Vestlandet (1157) og ¼ av prosjektene (637) kommer fra Nord-Norge. Møre og Romsdal er det fylket som i 10-årsperioden har hatt flest prosjekter i sektoren (417), mens Hordaland og Nordland deler andreplassen med 352 prosjekter hver. Se Tabell 2.12 og 2.13.

Tabell 2.12: Antall marine prosjekter 2002-2011, fordelt på fylker og landsdeler.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SUM
Akershus	15	11	5	14	6	6	12	1	3	12	85
Oslo	22	19	22	16	17	11	15	7	16	8	153
Østfold	1	4	3	1	2		2	1	1	1	16
Hedmark		3	1		3		5		1		13
Oppland	2	1		2		1	1	3	2	2	14
Buskerud	2	2		1	1			2			8
Vestfold	2	6	2		1	2	1	1		1	16
Telemark	5	6	2	2			2		1		18
Østlandet	49	52	35	36	30	20	38	15	24	24	323
Aust-Agder	4	5	6	6	1	3	1	1	1		28
Vest-Agder	5	6		3	2	2	3	1	1	1	24
Agder	9	11	6	9	3	5	4	2	2	1	52
Rogaland	27	60	38	24	21	16	19	20	19	27	271
Hordaland	51	58	45	43	22	24	21	24	19	45	352
Sogn og Fjordane	16	19	20	10	18	11	2	4	6	11	117
Møre og Romsdal	32	67	51	43	53	46	22	33	36	34	417
Vestlandet	126	204	154	120	114	97	64	81	80	117	1157
Sør-Trøndelag	37	46	28	33	21	23	11	23	19	17	258
Nord-Trøndelag	8	12	15	11	10	5	1	2	4	7	75
Trøndelag	45	58	43	44	31	28	12	25	23	24	333
Nordland	19	60	48	54	50	22	26	25	24	24	352
Troms	23	30	45	19	14	17	12	19	10	9	198
Finnmark	7	10	12	13	14	14	8	4	3	2	87
Nord-Norge	49	100	105	86	78	53	46	48	37	35	637
SUM	278	425	343	295	256	203	164	171	166	201	2502

Tabell 2.13: Marine prosjekter 2002-2011, prosentvis fordelt på fylker og landsdeler.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Akershus	5,4	2,6	1,5	4,7	2,3	3,0	7,3	0,6	0,6	6,0
Oslo	7,9	4,5	6,4	5,4	6,6	5,4	9,1	4,1	9,6	4,0
Østfold	0,4	0,9	0,9	0,3	0,8		1,2	0,6	0,6	0,5
Hedmark		0,7	0,3		1,2		3,0		0,6	
Oppland	0,7	0,2		0,7		0,5	0,6	1,8	1,2	1,0
Buskerud	0,7	0,5		0,3	0,4			1,2		
Vestfold	0,7	1,4	0,6		0,4	1,0	0,6	0,6		0,5
Telemark	1,8	1,4	0,6	0,7			1,2		0,6	
Østlandet	17,6	12,2	10,2	12,2	11,7	9,9	23,2	8,8	14,5	11,9
Aust-Agder	1,4	1,2	1,7	2,0	0,4	1,5	0,6	0,6	0,6	
Vest-Agder	1,8	1,4		1,0	0,8	1,0	1,8	0,6	0,6	0,5
Agder	3,2	2,6	1,7	3,1	1,2	2,5	2,4	1,2	1,2	0,5
Rogaland	9,7	14,1	11	8,1	8,2	7,9	11,6	11,7	11,4	13,4
Hordaland	18,3	13,6	13,1	14,6	8,6	11,8	12,8	14	11,4	22,4
Sogn og Fjordane	5,8	4,5	5,8	3,4	7	5,4	1,2	2,3	3,6	5,5
Møre og Romsdal	11,5	15,8	14,7	14,6	20,7	22,7	13,4	19,3	21,7	16,9
Vestlandet	45,3	48,0	44,9	40,7	44,5	47,8	39,0	47,4	48,2	58,2
Sør-Trøndelag	13,3	10,8	8,2	11,2	8,2	11,3	6,7	13,5	11,4	8,5
Nord-Trøndelag	2,9	2,8	4,4	3,7	3,9	2,5	0,6	1,2	2,5	3,5
Trøndelag	16,2	13,6	12,5	14,9	12,1	13,8	7,3	14,6	13,9	11,9
Nordland	6,8	14,1	14,0	18,3	19,3	10,8	15,9	14,6	14,5	11,9
Troms	8,3	7,1	13,1	6,4	5,5	8,4	7,3	11,1	6,0	4,5
Finnmark	2,5	2,4	3,5	4,4	5,5	6,9	4,9	2,3	1,8	1,0
Nord-Norge	17,6	23,5	30,6	29,2	30,5	26,1	28	28,1	22,3	17,4

2.2.5 Reiseliv/Turisme

I perioden 2002-2011 har 127 prosjekter i sektor Reiseliv/Turisme fått godkjenning i SkatteFUNN. Antall prosjekter har variert i perioden, med en topp i 2004 og 2005. De siste årene har antall prosjektet som sorterer i sektor Reiseliv/Turisme vært beskjedent, sett mot næringens størrelse og verdiskaping. Se Tabell 2.14.

Tabell 2.14: Reiseliv/Turisme – godkjente prosjekter i perioden 2002-2011.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SUM
Antall nye godkjente prosjekter	1	2	33	25	11	17	10	8	14	6	127

2.3 Sluttrapportdata fra perioden 2002–2011

- Vi har trolig vært igjennom den mest ekspansive perioden i bedriftens historie i og med dette prosjektet. Kanskje ikke helt riktig å si at vi har gått fra steinalder til atomalder, men det kan nesten virke slik (sitat fra sluttrapport).

Bedrifter med SkatteFUNN-prosjekter skal sende inn en sluttrapport til Norges forskningsråd ved godkjenningsperiodens utløp.

Tabellen under viser **utvalgte slutt rapportdata** fra prosjekter avsluttet i perioden 2002-2011. Vi har sammenlignet prosjekter avsluttet i perioden fra 2002 til og med 2006, med prosjekter avsluttet i perioden fra 2010 til og med 2011. Slutt rapportdata for årene 2007, 2008 og 2009 er ikke med her.

Resultatene er stabile. Dataene viser imidlertid en prosentvis nedgang fra perioden 2002-2006 til perioden 2010-2011, når det gjelder *innleverte eller oppnådde patenter*, og *påbegynte eller fullførte doktorgrader* (Tabell 2.15).

Tabell 2.15: Resultater fra prosjekter (utvalgte indikatorer).

	2002-2006		2010-2011	
	Antall	%	Antall	%
Målet nådd	8603	88	2294	84
Prosjektet videreføres i nytt prosjekt	4984	51	1349	50
Prosjektet har gitt opphav til nytt prosjekt	5768	59	1684	62
Nye eller bedre varer eller tjenester	6642	68	2069	76
Nye eller bedre produksjonsprosesser	4069	42	1413	52
Innleverte eller oppnådde patenter	3279	34	526	19
Påbegynte eller fullførte doktorgrader	1844	19	119	4
Kompetanseheving	9490	97	2603	96
Nettverksutvikling	7684	78	2167	80
Miljøforbedring	3251	33	1029	38
Organisasjonsutvikling	4469	46	1106	41
Internasjonalisering	5606	57	1716	63
Endring i ledelse	3878	40	604	22
Økonomisk gevinst	7060	72	1832	67
SUM	9800		2719	

Forklaring til Tabell 2.15:

- *Målet nådd.* Har nådd prosjektets mål ved prosjektperiodens slutt, eller vil komme til å nå målet.
- *Prosjektet videreføres i nytt prosjekt.* Prosjektet skal videreføres i nytt prosjekt.
- *Prosjektet har gitt opphav til nytt prosjekt.* Prosjektet har resultert i at nye prosjekter startes.
- *Nye eller bedre varer eller tjenester.* Prosjektet har resultert i nye varer og/eller tjenester på rapporteringstidspunktet, eller det forventes oppnådd.
- *Nye eller bedre produksjonsprosesser.* Prosjektet har resultert i nye eller bedre produksjonsprosesser på rapporteringstidspunktet, eller det forventes oppnådd.
- *Innleverte eller oppnådde patenter.* Prosjektet har resultert i patenter på rapporteringstidspunktet, eller det er søkt om patent for hele eller deler av prosjektresultatet.
- *Påbegynte eller fullførte doktorgrader.* Prosjektet har resultert i påbegynte eller fullførte doktorgrader.
- *Kompetanseheving.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig kompetanseheving.
- *Nettverksutvikling.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig nettverksutvikling.
- *Miljøforbedring.* Prosjektet har resultert i påviselig eller betydelig miljøforbedring.
- *Organisasjonsutvikling.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig organisasjonsutvikling.
- *Internasjonalisering.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig internasjonalisering.
- *Endring i ledelse.* Prosjektet har ført til påviselige eller betydelige endringer i ledelse.
- *Økonomisk gevinst.* Prosjektet har allerede på rapporteringstidspunktet gitt påviselig eller betydelig økonomisk gevinst

3 Likningsoppgjøret for 2010-prosjektene

Opplysninger fra Finansdepartementet viser at det for 2010 ble rapportert medgåtte kostnader i SkatteFUNN-godkjente prosjekter på 6,9 milliarder kroner. Skattefradrag ble 1,2 milliarder kroner.

Til sammenligning var samlede budsjetterte kostnader i 2010 (3 579 aktive prosjekter med SkatteFUNN-godkjenning), ca. 10,1 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag var på ca. 1,7 milliarder kroner.

De innrapporterte kostnadene fra SkatteFUNN-bedrifter i 2010 var dermed ca. 69 % av deres totalbudsjett slik det fremgår av prosjektsøknaden, og faktisk skattefradrag var ca. 71 % av budsjettert skattefradrag. Slik overbudsjettering har vært observert i SkatteFUNN hvert år siden oppstart i 2002.

4 Resultater i 2011

Denne rapporten presenterer data knyttet til *nye* prosjekter i 2011, *aktive prosjekter* (total portefølje) i 2011, og sammenlikninger med tidligere år der dette er relevant.

- *nye prosjekter* er prosjekter godkjent i 2011.
- *aktive prosjekter* er summen av nye prosjekter og prosjekter som tidligere har fått godkjenning for 2011.

Dersom ikke annet er nevnt, er *prosjektkostnader*, *skattefradrag* og *FoU-innkjøp* basert på de *budsjetterte* tall i søknaden og kun knyttet til *godkjente prosjekter*.

4.1 Søknadsmengde, budsjetterte kostnader og skattefradrag

Søknadstilfanget og antall nye godkjente prosjekter i 2011 viser en svak nedgang fra 2010. De nye godkjente prosjektene i 2011 har et noe lavere samlet kostnadsbudsjett enn de nye i 2010, mens de aktive prosjektene i 2011 viser økt samlet kostnadsbudsjett sammenlignet med 2010. Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett har økt i både de nye og de aktive prosjektene fra 2010 til 2011.

- 1 836 mottatte søknader i 2011 (2 057 i 2010)
- 1 454 nye godkjente prosjekter i 2011 (1 597 i 2010)
- 3 577 aktive prosjekter i 2011 (3 579 i 2010)

Nye prosjekter i 2011 (tall for 2010 i parentes):

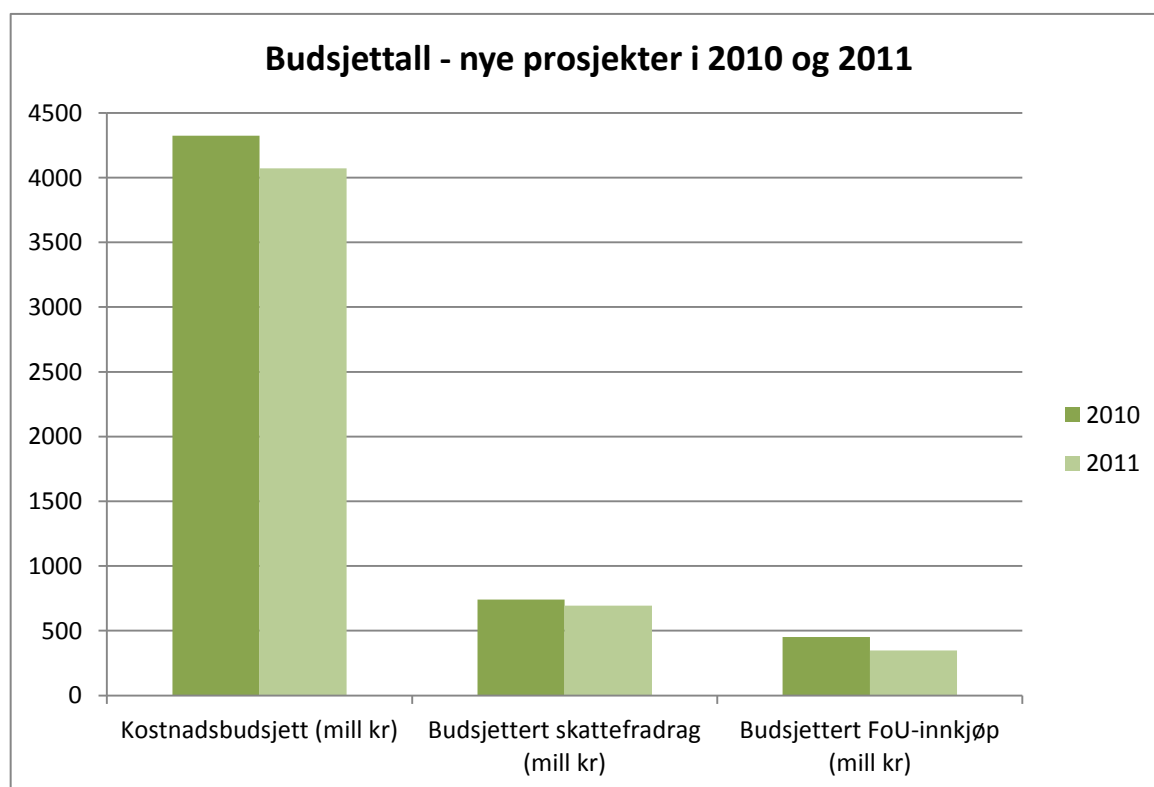
- Samlet kostnadsbudsjett: ca. 4,1 milliarder kroner (4,3 mrd.)
- Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett: 2,8 millioner kroner (2,7 millioner)
- Samlet budsjettert skattefradrag: 694 millioner kroner (740 millioner)

Aktive prosjekter i 2011 (tall for 2010 i parentes):

- Samlet kostnadsbudsjett: 10,9 milliarder kroner (10,1 mrd.)
- Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett: 3,0 milliarder kroner (2,8 mrd.)
- Samlet budsjettert skattefradrag: 1,8 milliarder kroner (1,7 mrd.)
- Gjennomsnittlig budsjettert skattefradrag: 503 000 kroner (472 000)

4.1.1 Nye prosjekter

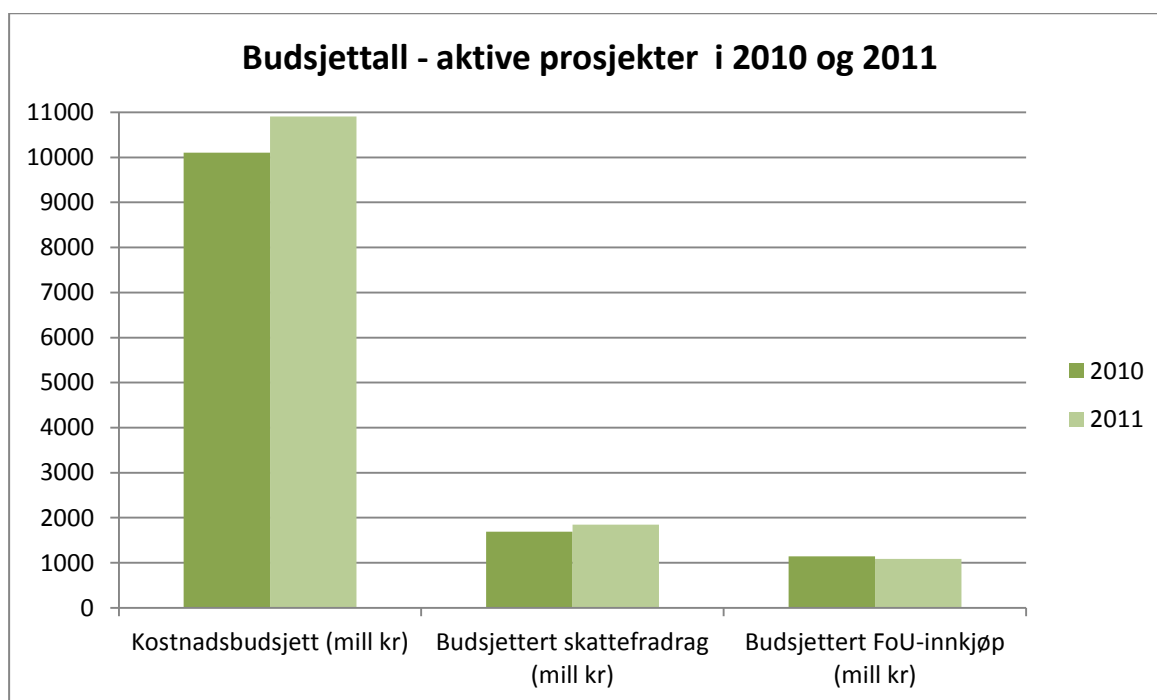
Figur 4.1 sammenligner de **nye** godkjente prosjektene i 2011 med de **nye** i 2010: Kostnadsbudsjett, budsjettert skattefradrag og budsjettert kjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner.

Figur 4.1: Budsjettall – nye prosjekter i 2010 og 2011.

4.1.2 Aktive prosjekter

Figur 4.2 sammenligner de **aktive** prosjektene i 2011 med de **aktive** i 2010: Kostnadsbudsjett, budsjettert skattefradrag og budsjettert kjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner.

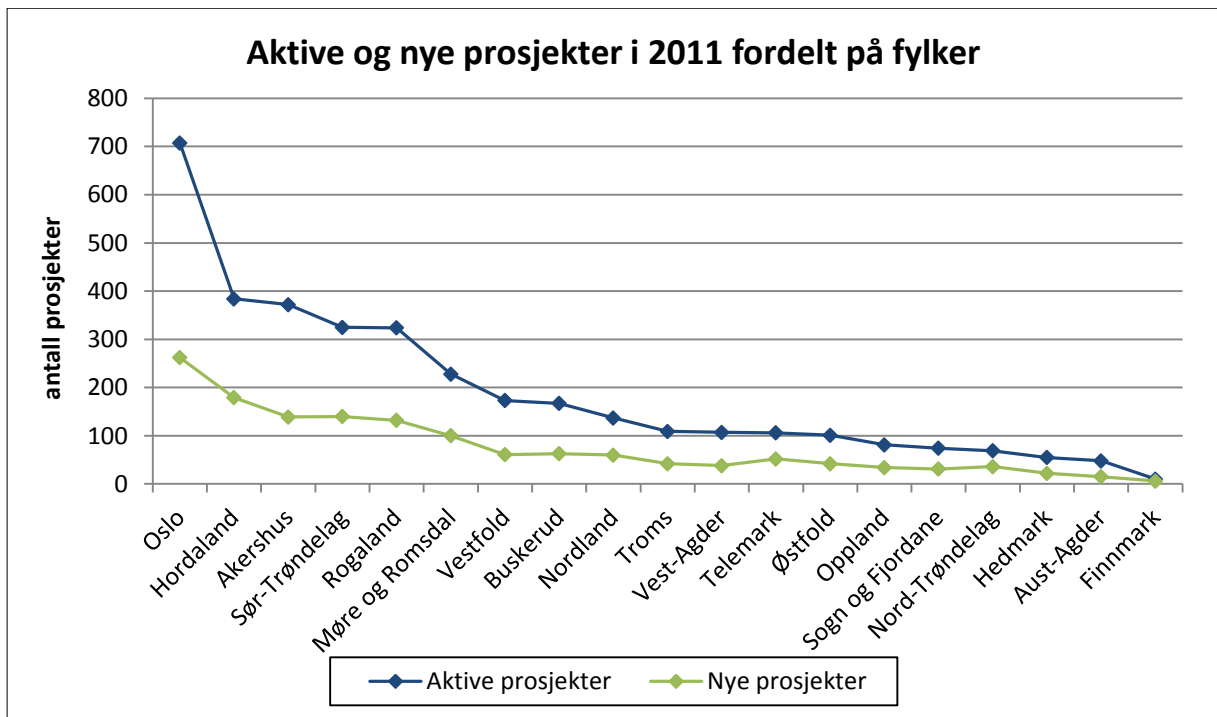
Figur 4.2: Budsjettall – aktive prosjekter i 2010 og 2011.

Gjennomgående har kostnadsbudsjett og budsjettert skattefradrag økt siden 2008, mens antallet nye og aktive prosjekter har vært konstant i samme periode. Det er sannsynlig at økningen i prosjektstørrelse er relatert til hevede fradragsrammer som ble innført fra og med 2009. Les mer om utviklingen i Kap. 2 SkatteFUNN gjennom 10 år.

4.2 Geografisk fordeling

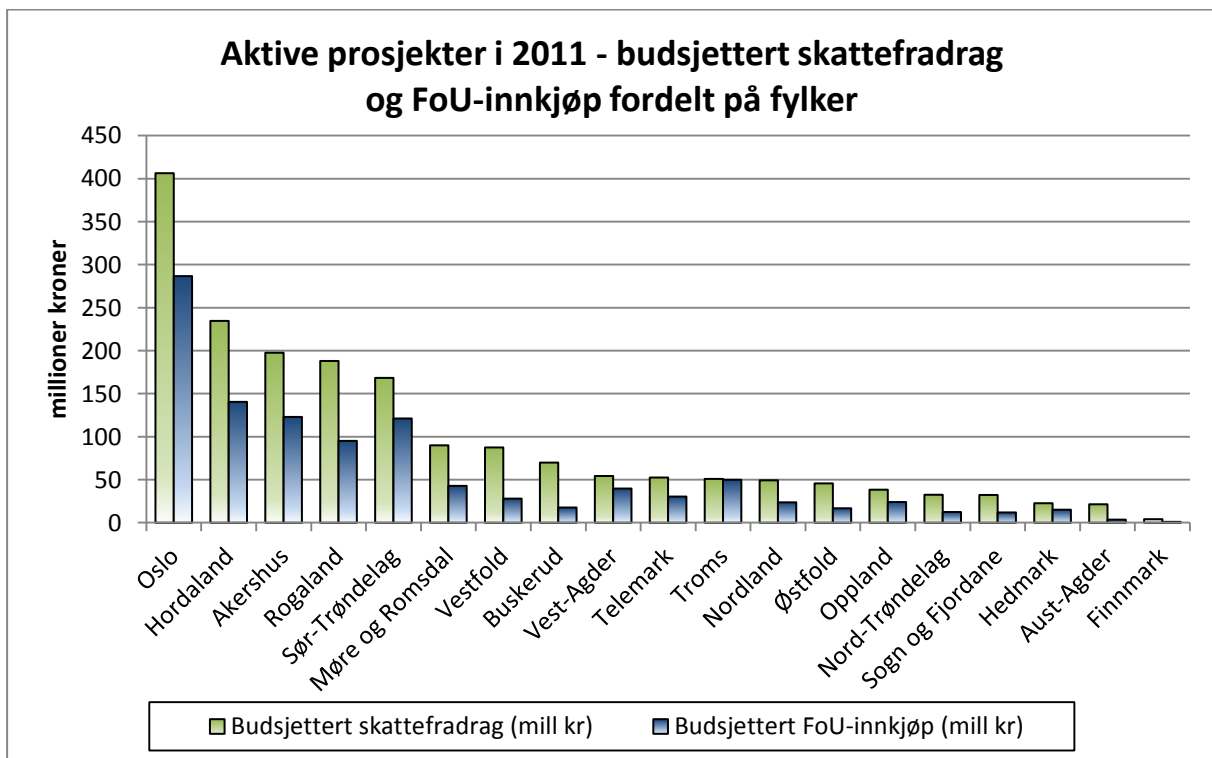
Fylkene med flest **aktive prosjekter** i 2011 er Oslo (707 prosjekter), deretter følger Hordaland (384), Akershus (372), Sør-Trøndelag (325) og Rogaland (324). Færrest aktive prosjekter i 2011 finner vi i Finnmark (10), Aust-Agder (48), Hedmark (55) og Nord-Trøndelag (69).

Fylkene som har flest **nye** godkjente prosjekter i 2011 er Oslo (262 prosjekter), Hordaland (179), Sør-Trøndelag (140) og Akershus (139). Færrest nye prosjekter finner vi i Finnmark (6), Aust-Agder (15), Hedmark (22) og Sogn og Fjordane (31). Fullstendig oversikt vises i Figur 4.3.

Figur 4.3: Aktive og nye prosjekter i 2011 fordelt på fylker.

Figur 4.4 viser aktive prosjekter i 2011 – budsjettert skattefradrag og FoU-innkjøp, fordelt på fylker.

Figur 4.4: Aktive prosjekter – budsjettert skattefradrag og FoU-innkjøp i 2011 fordelt på fylker.

For oversikt over aktive prosjekter i hvert fylke fordelt på sektorer, se Vedlegg 7.2.

4.3 Sektorer

SkatteFUNN ber om at bedriftene selv kategoriserer prosjektsøknaden i én av **16 sektorer** (Tabell 4.1):

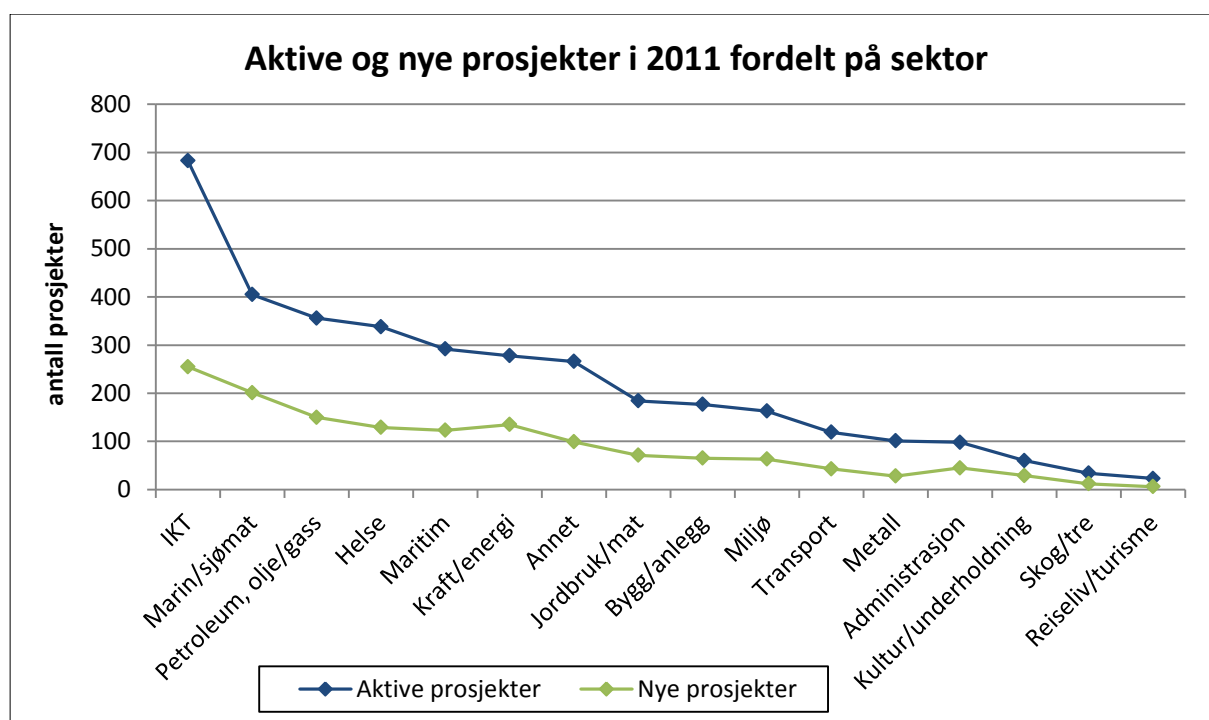
Tabell 4.1: Sektoroversikt.

Administrasjon	Kultur/Underholdning	Petroleum/Olje og gass
Bygg/Anlegg	Marin/Sjømat	Reiseliv/Turisme
Helse	Maritim	Skog/Tre
IKT	Metall	Transport
Jordbruk/Mat	Miljø	Annet
Kraft/Energi		

Nye og aktive prosjekter

SkatteFUNN godkjente 1 454 **nye** prosjekter i 2011. Majoriteten av de nye prosjektene kommer fra sektorene IKT (362), Petroleum/Olje og gass (171), Marin/Sjømat (166), Helse (148) og Maritim (134). Fullstendig sektorfordeling fremgår av Figur 4.5.

Majoriteten av de 3 577 **aktive** prosjektene i 2011 har en sektorfordeling som er relativt lik fordelingen for de nye prosjektene, se Figur 4.5.

Figur 4.5: Aktive og nye prosjekter i 2011 fordelt på sektor.

De 16 sektorene presenteres med flere detaljer i egne sektorkapitler.

For oversikt over aktive prosjekter i hver sektor fordelt på fylker, se Vedlegg 7.3.

Forskningsmeldingen trekker frem IKT, bioteknologi, nanoteknologi og miljøteknologi som spesielt viktige temaer. I tillegg har Forskningsrådet vært opptatt av å få oversikt over tjenesteprosjekter og prosjekter knyttet til innovasjon i og for offentlig sektor. Hver sektorportefølje er sortert i forhold til disse viktige tverrgående temaene, og vises i de følgende sektorkapitlene. En samletabell for alle sektorene er lagt til Kap. 4.4 Tverrgående temaer i Forskningsrådet.

4.3.1 Administrasjon

Sektor Administrasjon har over tid vært en av de mindre sektorene i SkatteFUNN, men har hatt en økning i antall innsendte prosjektsøknader fra 2010 til 2011.

Tabell 4.2: Nøkkeltall for sektor Administrasjon. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	45	1	154,5	0,8	26,9	3,43
Nye i 2010	34	1	79,6	0,4	15,6	2,34
Aktive i 2011	98	1	319,2	3,5	57,3	3,26
Aktive i 2010	87	3	248,5	1,7	45	2,86

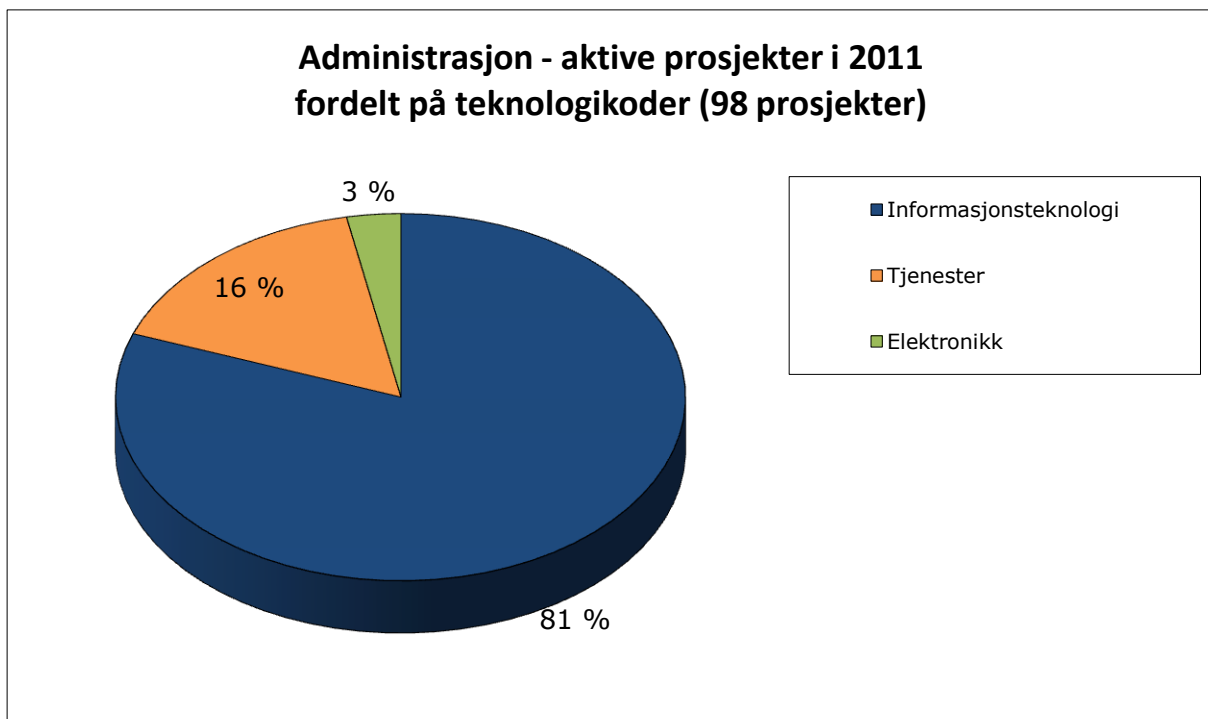
45 nye prosjekter ble godkjent i sektoren i 2011, og er en økning fra 2010 da 34 prosjekter ble godkjent. Budsjetterte kostnader for nye prosjekter i 2011 var 154,5 millioner kroner, noe som representerer nesten en dobling fra 2010 (79,6 millioner). Gjennomsnittlig budsjettert prosjektvolum for nye prosjekter har også økt, fra 2,34 millioner i 2010 til 3,43 millioner i 2011.

I sektor Administrasjon var det 98 aktive prosjekter i 2011 mot 87 prosjekter i 2010. Totalt kostnadsbudsjett for 2011 var 319,2 millioner kroner (248,5 i 2010), med et forventet skattefradrag på 57,3 millioner kroner i 2011 (45 millioner i 2010).

Bedrifter i sektor Administrasjon kjøper i liten grad inn tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. Innkjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner utgjorde 3,5 millioner kroner for aktive prosjekter i 2011, noe som er en dobling fra 2010 (1,7 millioner kroner). Det er svært få prosjekter i sektoren som klassifiseres som industriell forskning (1 av 98 aktive i 2011).

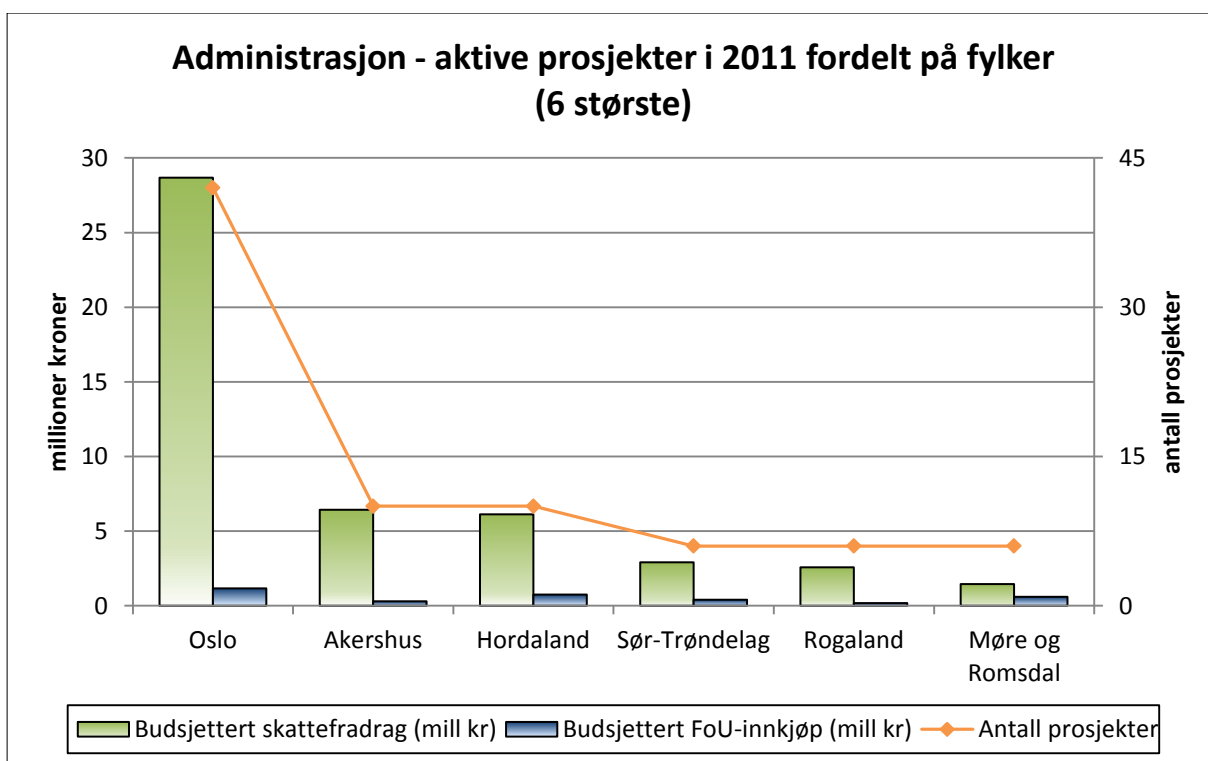
De aktive prosjektene innenfor Administrasjon fordeler seg på 3 ulike teknologiområder (Figur 4.6). *Informasjonsteknologi* er det desidert største området med 79 aktive prosjekter i 2011 (forventet skattefradrag 47, 2 millioner kroner). Deretter følger *tjenester* med 16 prosjekter (9,1 millioner kroner i forventet skattefradrag) og *elektronikk* med 3 prosjekter (1 million kroner i forventet skattefradrag).

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Administrasjon, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Figur 4.6: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (98 prosjekter).

Nesten halvparten av de aktive administrasjonsprosjektene (42 prosjekter) kommer fra Oslo. Akershus og Hordaland har henholdsvis 10 aktive prosjekter hver (Figur 4.7). De resterende prosjektene fordeler seg på landets øvrige fylker.

Figur 4.7: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (6 største).

Tabell 4.3: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	98	319,2	57,3
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	73	254,7	46,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	6	23,3	4,1

4.3.2 Bygg og Anlegg

Prosjekter fra bygg- og anleggssektoren omfatter temaer innen teknologi- og verdikjedeutvikling rettet mot produksjon av byggevarer og konstruksjons-løsninger for anvendelse på bygge- og anleggsplassene, nye metoder i prosjekterings- og planprosessene og ny løsninger for drift av bygg og anlegg i levetiden.

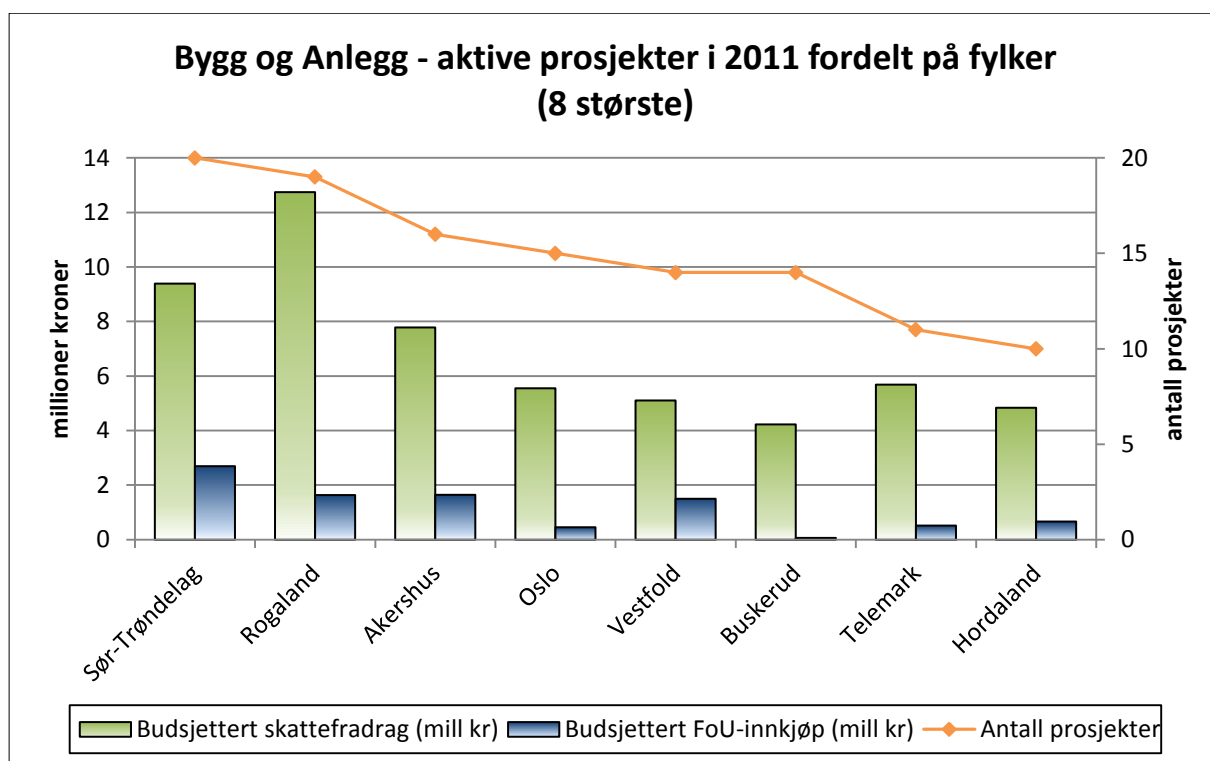
Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Bygg og Anlegg, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.4: Nøkkeltall for sektor Bygg og Anlegg. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettet innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	65	1	127,6	4,8	23,5	1,96
Nye i 2010	79	3	199,2	5	36,4	2,52
Aktive i 2011	177	7	406,3	13,3	74	2,30
Aktive i 2010	173	9	413,8	14	72,7	2,39

Antall nye prosjekter godkjent i 2010 er det laveste antall siden startåret for SkatteFUNN. Kostnadsbudsjettet totalt for de nye prosjekter på 127,6 millioner er lavt og viser også at det i 2011 satses mindre per prosjekt enn de foregående år. De aktive prosjekter er fortsatt flere enn i foregående år, noe som skyldes at det var færre prosjekter som ble avsluttet i 2011 enn som ble startet. De fleste prosjekter fra Bygg og anlegg-sektoren dreier seg om *eksperimentell utvikling*.

Når en ser på fylkesfordelingen, peker verdikjeden seg ut som en distriktsnæring, med prosjekter i alle fylker. Basert på antall prosjekter er Sør-Trøndelag størst med 20 prosjekter, tett fulgt av Rogaland med 19. Deretter følger Akershus (16), Oslo (15), Buskerud (14) og Vestfold (14) (Figur 4.8). 12 % av prosjektene hadde en kvinne i styringsposisjon, enten som bedriftsleder eller prosjektleder. Denne prosentten er nær den prosentvise andel kvinner samlet for alle aktive prosjekter i SkatteFUNN (13 %).

Figur 4.8: Bygg og Anlegg – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.5: Bygg og Anlegg – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	42	110,0
Bioteknologi	2	4,4
Nanoteknologi	1	1,3
Miljøteknologi	23	5,4
Tjenester	3	7,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

I prosjektporteføljen er fysiske produksjons- og konstruksjonsløsninger store temaer. Utvikling av nye tjenester rettes nå mye mot IKT, dvs. nye dataløsninger for beslutningsstøtte og elektronisk styring og kontroll i produksjon og i byggets levetid, og kan i hovedsak ansees som forretningsmessig tjenesteyting med IKT. Miljøteknikk er et betydelig tema, både for aktørene i sin alminnelighet og for de aktører som også ser seg som miljø-entreprenører.

Innovasjon i og for offentlig sektor foregår i mange prosjekter innen Bygg og Anleggsnæringen som er rettet mot offentlig sektor, enten det er statlige eller kommunale innkjøpere, uten at disse er merket for dette. I enkelte prosjekter kan offentlige aktører delta med kunnskap og synspunkter underveis, i andre er offentlige aktører angitt som premissgiver. Mellom 35 og 40 % av det næringen produserer, kjøpes av offentlig sektor.

4.3.3 Helse

SkatteFUNN-ordningen er godt kjent og benyttes av svært mange bedrifter som utvikler varer eller tjenester for anvendelse innen medisin og helse.

Tabell 4.6: Nøkkeltall for sektor Helse. Budsjettall i millioner kroner.

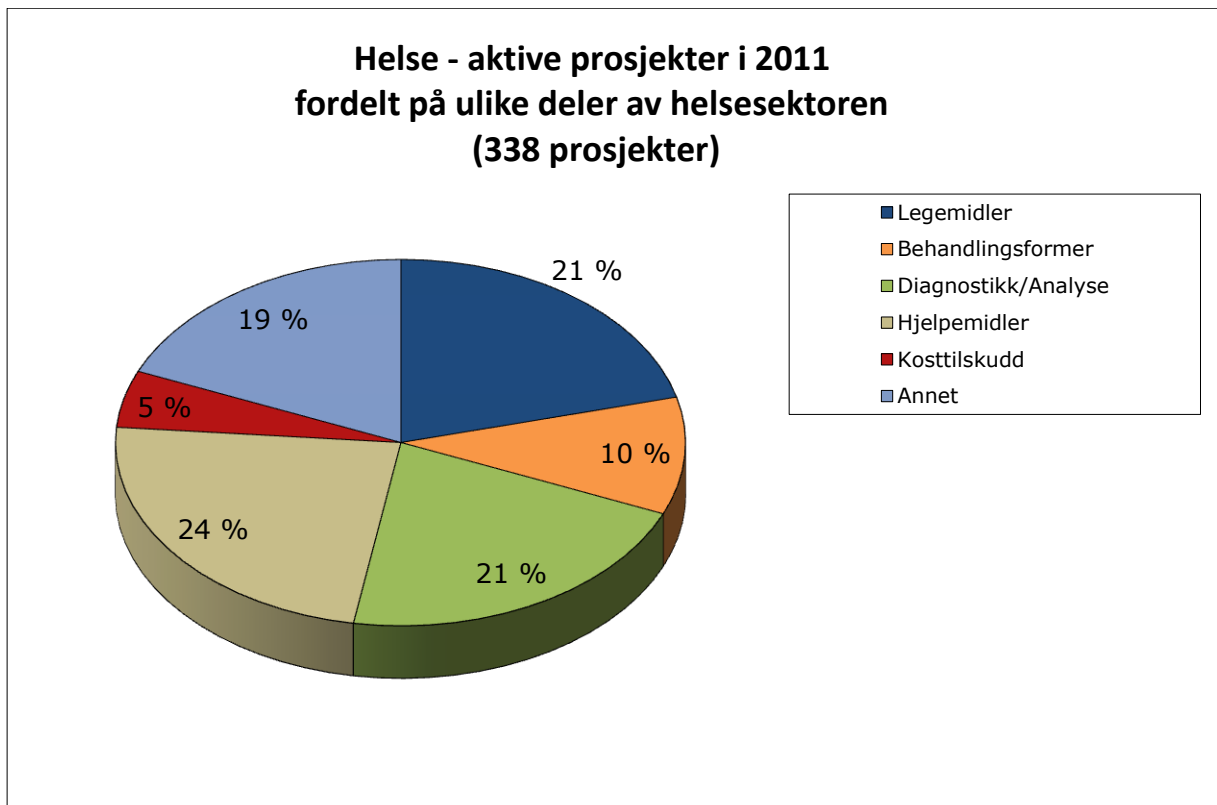
Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	129	68	383,1	69,5	62,8	2,97
Nye i 2010	148	56	461,9	64,8	64,8	3,12
Aktive i 2011	338	169	1257	236,1	185,3	3,72
Aktive i 2010	324	160	1249,5	290	170,9	3,86

I 2011 var det 338 aktive prosjekter innen sektor Helse, som utgjør 10 % av samtlige SkatteFUNN-prosjekter. Budsjettert skattefradrag for 2011 var 185 millioner kroner, som også er nøyaktig 10 % av totalen. Dette representerer en svak økning fra 2010 både i kroner og antall prosjekter. Av et totalt budsjett for de godkjente SkatteFUNN-prosjektene på 1 257 millioner kroner, benyttes 236 millioner på innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente forskningsinstitusjoner.

52 % av prosjektene er klassifisert som forskningsprosjekter, mens de resterende er utvikling av nye eller forbedrede varer, tjenester eller produksjonsprosesser.

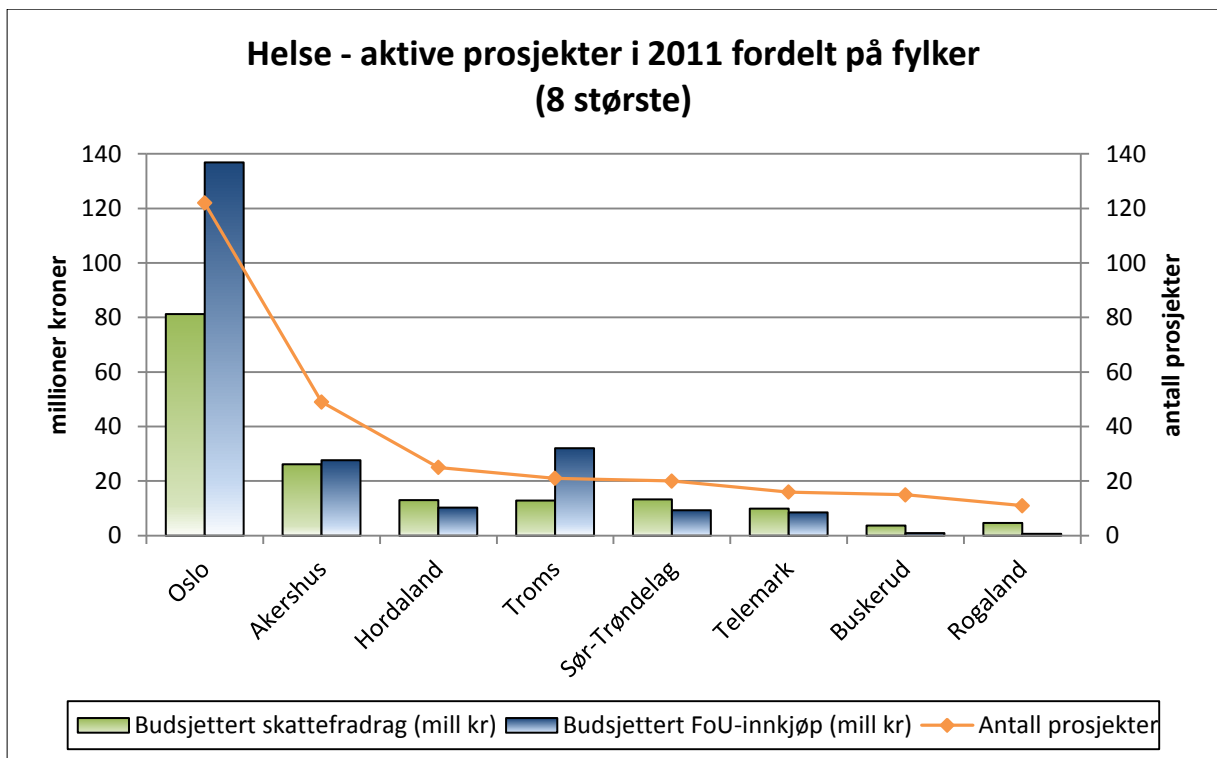
Prosjektene henvender seg mot ulike deler av helsemarkedet. De største områdene er utvikling av nye diagnostikk- og analysemetoder, nye legemidler, nye behandlingsmetoder og utvikling av tekniske og elektroniske hjelpemidler til bruk for både helsepersonell og pasienter (Figur 4.9). Det norske helsevesenet og norske forskningsmiljøer er viktige for idé-utvikling og utprøving av nye produkter, selv om det endelige målet for bedriftene er å nå ut til det internasjonale markedet.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Helse, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Figur 4.9: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på ulike deler av helsesektoren (338 prosjekter).

Den geografiske fordelingen i Norge av bedrifter som har SkatteFUNN-prosjekter viser en klar konsentrasjon i nærheten av universitets- og sykehussentra, med Oslo på topp med 122 prosjekter, Akershus 49, Hordaland 25, Troms 21, og Sør-Trøndelag med 20 prosjekter (Figur 4.10). Det eneste fylket som ikke har prosjekter innenfor sektor Helse, er Finnmark.

Figur 4.10: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.7: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	59	165,8
Bioteknologi	173	821,2
Nanoteknologi	4	17,6
Miljøteknologi	4	10,4
Tjenester	40	95,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	42	99,1

4.3.4 IKT

IKT som teknologi og verktøy finnes i alle sektorer og i alle bransjer. IKT-prosjekter med støtte fra SkatteFUNN finnes også i andre programmer i Forskningsrådet, eksempelvis i programmene VERDIKT, IT-FUNK og BIA, og i Innovasjon Norges IFU- og OFU-programmer.

Tabell 4.8: Nøkkeltall for sektor IKT. Budsjettall i millioner kroner.

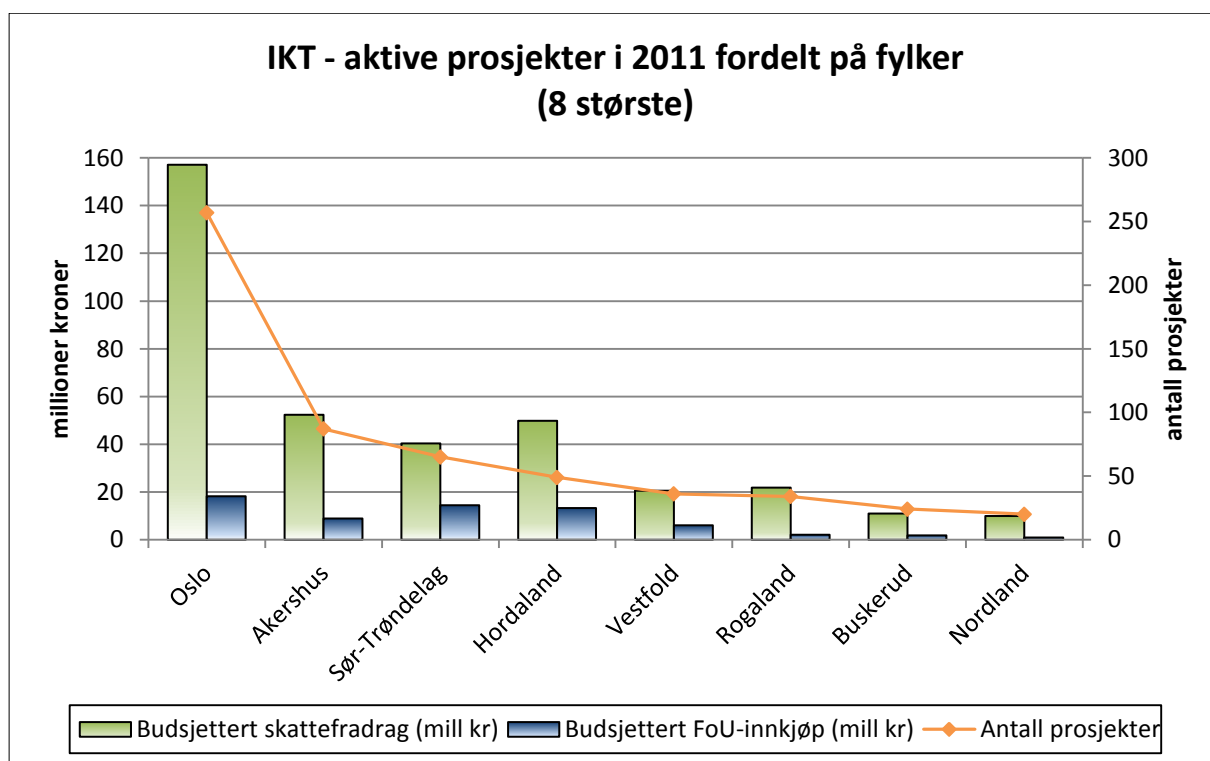
Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	255	23	809,4	24,6	145,4	3,17
Nye i 2010	362	30	1074,2	34,9	182,7	2,97
Aktive i 2011	683	67	2379,5	77,9	417,8	3,48
Aktive i 2010	721	63	2145,9	67,9	369,6	2,98

255 nye prosjekter ble godkjent i sektor IKT i 2011. Dette er en kraftig reduksjon fra 2010 (362 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 809 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en reduksjon sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (1 074 millioner kroner). 49 av de nye prosjektene tilhører bedrifter som var nyetablerte i 2010 og 2011. Disse prosjektene utgjør 19 % av totalt antall nye IKT-prosjekter i 2011.

Det var 683 aktive prosjekter i sektor IKT i 2011. Dette er en reduksjon fra 2010 (721 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 2379 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (2146 millioner kroner). Budsjettert skattefradrag for aktive prosjekter i IKT er på ca. 417 millioner kroner.

Alle fylker unntatt Aust-Agder har prosjekter tilhørende sektor IKT. Oslo er det fylket som har flest aktive prosjekter i 2011 (257 prosjekter), fulgt av Akershus (87), Sør-Trøndelag (65), Hordaland (49), Vestfold (36) og Rogaland (34). Kostnadsbudsjettet for IKT-prosjektene i Oslo er på ca. 890 millioner kroner, og samlet skattefradrag for de samme prosjektene er 157 millioner kroner (Figur 4.11).

Budsjetterte kostnader til innkjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner har holdt seg nesten uforandret i fylkene Oslo, Hordaland og Rogaland i 2011, men har gått opp i Sør-Trøndelag, fra 9 millioner kroner i 2010 til 14 millioner i 2011.

Figur 4.11: IKT – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Prosentvis andel godkjente prosjekter i sektor IKT som er klassifisert som *industriell forskning (F)*, er den samme som i 2010, 9 %.

Gjennomsnittlig prosjektvarighet i sektor IKT er 2,3 år.

Av totalt antall bedrifter som søkte SkatteFUNN for første gang i 2011 (496 bedrifter), finner man 109 i sektor IKT. Av disse var det 13 bedrifter som var nyetablerte, og som brukte SkatteFUNN-ordningen som «start-up».

Nær 75 % av de aktive prosjektene i sektor IKT sorterer under teknologikodene *Informasjonsteknologi*, *Datateknologi* og *Annen informasjonsteknologi*. 73 av IKT-prosjektene har teknologikoden *Telekommunikasjon*, en nedgang fra 2010 (103 prosjekter).

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor IKT, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.9: IKT – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjetttall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	683	2379
Bioteknologi	1	2,9
Nanoteknologi	1	36
Miljøteknologi	10	59,7
Tjenester	154	374,4
Innovasjon i og for offentlig sektor	18	37,7

4.3.5 Jordbruk/Mat

Det er et overordnet politisk mål å holde ved like et bærekraftig og klimavennlig landbruk og matproduksjon over hele landet. Produksjon av råvarer med høy kvalitet, mat med god smak og aroma, og med høy sikkerhet, er et sentralt fokus for næringsmiddelindustrien globalt. Produksjonsprosesser langs hele verdikjeden må optimaliseres for å produsere tilstrekkelig og sunne råvarer til matproduksjon og ivareta miljømessige aspekter. Eksisterende og fremtidig restråstoff må utnyttes optimalt. Konsumentenes bevissthet rundt mat og måltidsopplevelser er økende.

En bærekraftig, innovativ og konkurransedyktig næringsmiddelindustri med reduserte kostnader og høy produktkvalitet, krever kunnskaper om forbrukerpreferanser, riktige prosesser, teknologier, metoder for analyse og sporing m.m. Stadig flere nye, spennende og innovative SkatteFUNN-søknader, med gode idéer for å styrke og øke lønnsom matproduksjon langs hele verdikjeden, mottas fra norske bedrifter. SkatteFUNN har et betydelig innslag av FoU rettet mot sektor Jordbruk/Mat. Flere prosjekter har bidratt til verdiskaping i norsk næringsmiddelindustri.

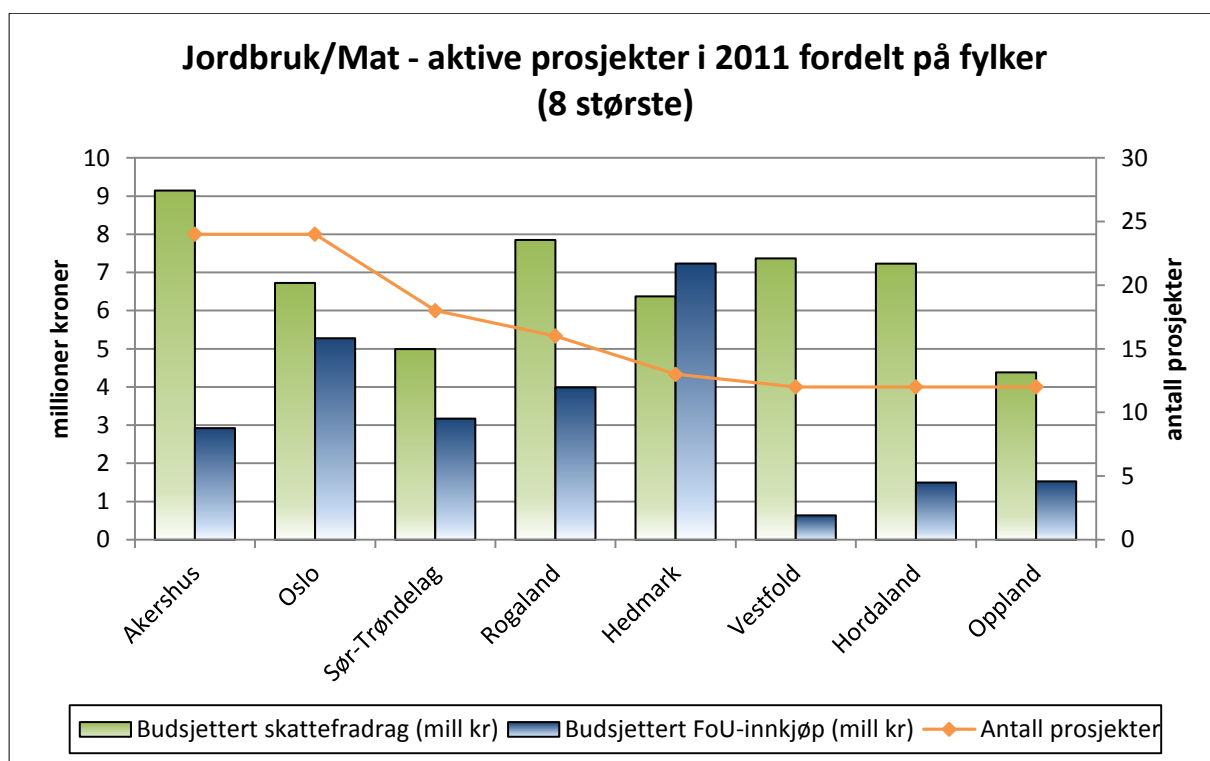
Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Jordbruk/Mat, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.10: Nøkkeltall for sektor Jordbruk/Mat. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	71	17	118,8	11,5	21,7	1,67
Nye i 2010	64	9	121,2	8,8	22,8	1,89
Aktive i 2011	184	44	390,9	30,7	68,2	2,12
Aktive i 2010	180	180	398	31,7	68,4	2,21

Det var 71 nye Jordbruk/Mat-prosjekter i 2011. Dette er en oppgang på 10 % i forhold til 2010. De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 119 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en nedgang på ca. 2 % sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010. Av de nye prosjektene er 24 % forskningsprosjekter og 76 % utviklingsprosjekter. 45 % av de nye prosjektene samarbeider med FoU-institusjoner. De 4 fylkene som sendte flest nye prosjektsøknader var Akershus (10 prosjekter), Oslo (10), Hedmark (7) og Rogaland (6). Ingen søknader ble mottatt fra fylkene Finnmark, Vest-Agder og Sogn og Fjordane.

Det er 184 aktive prosjekter i 2011, med en total kostnadsramme på ca. 391 millioner kroner og et budsjettert skattefradrag på 68,2 millioner kroner for 2011. De aktive prosjektene har samme fordeling mellom forskningsprosjekter (24 %) og utviklingsprosjekter (76 %), som de nye prosjektene. 51 % samarbeider med godkjente FoU-institusjoner. De 4 fylkene som har flest aktive prosjekter er Akershus (24 prosjekter), Oslo (24), Sør-Trøndelag (18) og Rogaland (16), se Figur 4.12.

Figur 4.12: Jordbruk/Mat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Av de 71 nye prosjektene var 8 (11 %) ledet av kvinnelig prosjektleder. Av de aktive prosjektene var det 35 (19 %) som hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Det typiske Jordbruk/Mat-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,7 år. 19 prosjekter i sektoren ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2011, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Tabell 4.11: Jordbruk/Mat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall Prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	16	36,2	6,81
Bioteknologi	36	75,2	13,7
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	10	22,6	4,4
Tjenester	122	256,6	43,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

4.3.6 Kraft og Energi

Kraft og Energi er blant Norges største næringer, og det er vekst og fornyelse innenfor fornybar energi. Denne sektoren er også i 2011 blant de sektorene med flest søknader til SkatteFUNN. Sektoren har 9,3 % av totalt antall nye godkjente prosjekter i 2011, en økning i forhold til de siste årene.

Tabell 4.12: Nøkkeltall for sektor Kraft og Energi. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	135	25	468	73	72	3,5
Nye i 2010	100	14	302	67	56	3,0
Aktive i 2011	278	66	1066	194	166	3,8
Aktive i 2010	234	64	788	161	128	3,4

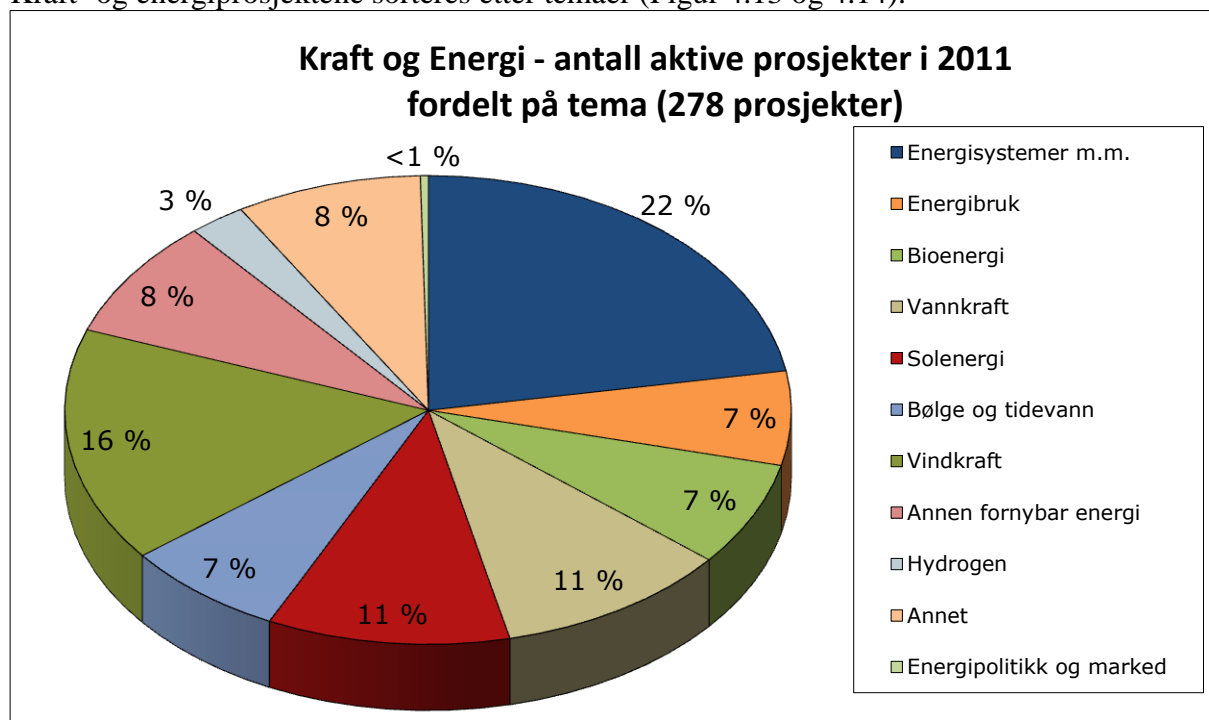
Antall **nye** prosjekter og antall **aktive** prosjekter øker kraftig i 2011 i forhold til 2010. Tilsvarende øker de budsjetterte kostnader med hele 35 % fra 2010 til 2011, mot 15 % økning fra 2009 til 2010. Dette innebærer at sektor Kraft og Energi er den hurtigst voksende sektoren i SkatteFUNN.

Økningen i prosjektvolum er 5-6 % større enn økningen i forventet skattefradrag, noe som antagelig skyldes at med økt gjennomsnittlig prosjektvolum vil det være en større andel av prosjektene som går ut over maksimal fradragssamme. Det er 60 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner, 12 av dem er nye i 2011, mens 11 prosjekter har et volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU fra godkjent FoU-institusjon.

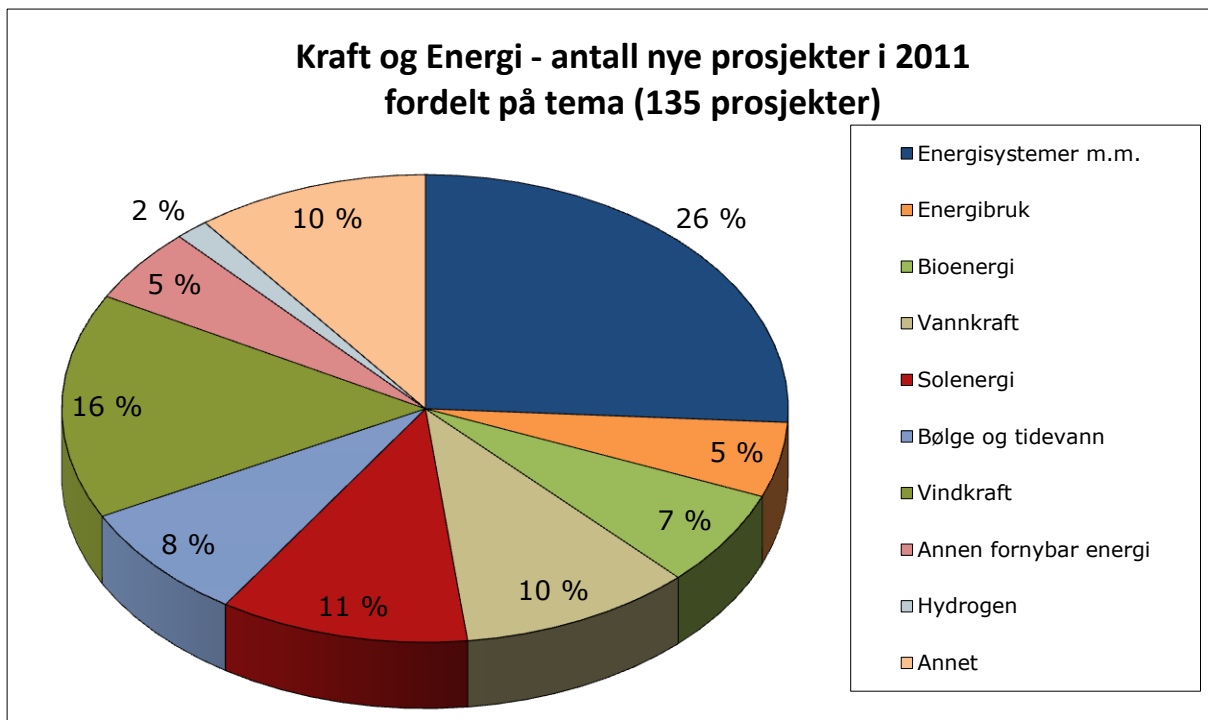
Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 14 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 1 209 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 192 millioner.

Kraft- og energisektoren er mannsdominert, og bare 4 prosjekter (3 %) har kvinnelig prosjektleder og 6 (4 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

Kraft- og energiprojektene sorteres etter temaer (Figur 4.13 og 4.14):

Figur 4.13: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tema (278 prosjekter).

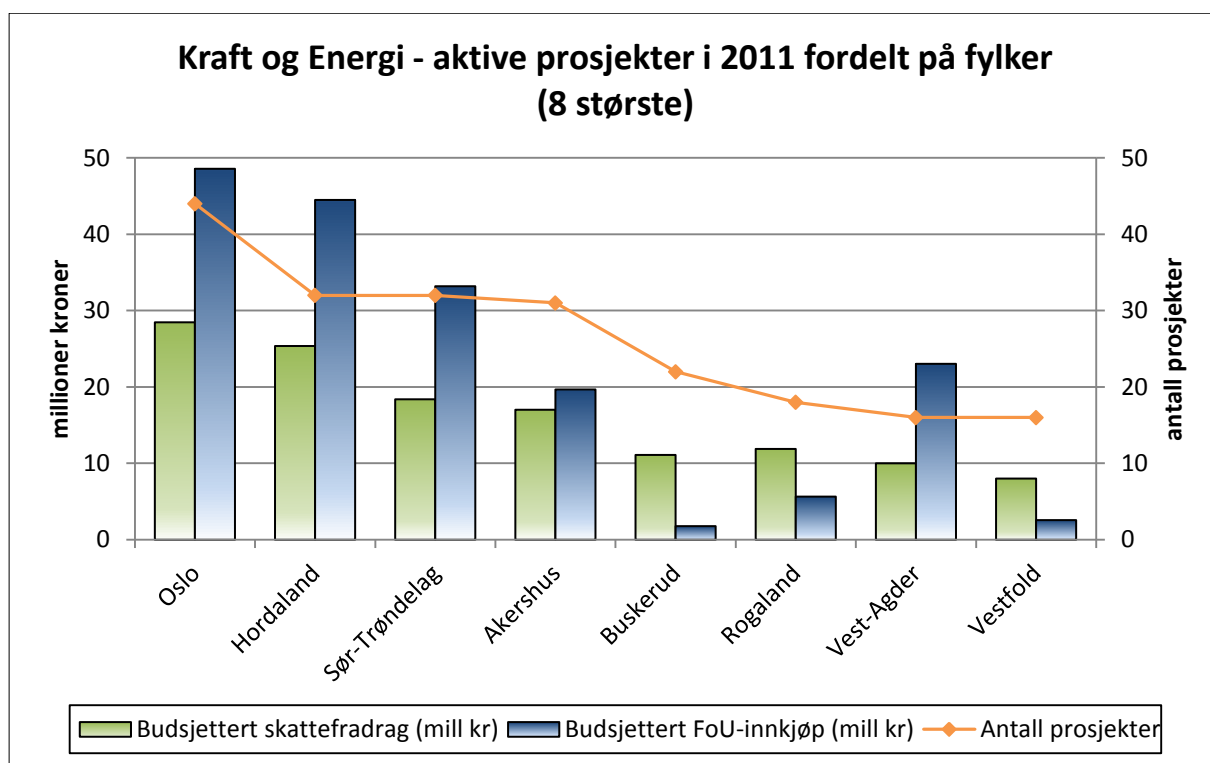

Figur 4.14: Kraft og Energi – nye prosjekter i 2011 fordelt på tema (135 prosjekter).

Figur 4.13 og 4.14 over viser at det er temaområdet *Energisystemer* som er det største enkeltområdet, med henholdsvis 22 % for de aktive prosjektene og 26 % av de nye prosjektene. Temaområdet *Vindkraft* har de største prosjektene, og når man ser budsjettvolumene, så er dette området omtrent like stort som Energisystemer. Ved kategorisering av temaområdene, ser man at *Fornybar energi* er den største kategorien med ca. 61 % av prosjektene, og *Vindkraft* er det største tematiske området innenfor fornybar energi.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Kraft og Energi, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Det er flest aktive prosjekter innen Kraft og Energi fra Oslo, Hordaland, Sør-Trøndelag og Akershus (Figur 4.11). Det er aktive prosjekter i alle fylker.

Figur 4.15: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.13: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall Forskningsprosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	121	13	375
Bioteknologi	9	0	31
Nanoteknologi	41	8	138
Miljøteknologi	20	1	64
Tjenester	42	3	126
Innovasjon i og for offentlig sektor	10	0	35

Det er IKT-tematikk innenfor alle temaer, unntatt der hvor det er ren utvikling av produksjonsutstyr. Tabellen viser også en relativt høy andel av tjenesteytende prosjekter, som ligger i grenseland mellom energisystemer og energibruk.

Det er også et relativt høyt antall prosjekter innenfor nye materialer og nanoteknologi tilsvarende slik det var i 2010. Antall prosjekter innenfor miljø- og bioteknologi er lavere, men stabilt i forhold til 2010.

Trender i sektor Kraft og Energi

Trenden fra 2010, at antall prosjekter og volum er økende, fortsetter. Videre er det en trend at antall pilotprosjekter øker ved at prosjekteierne ønsker å verifisere nyutviklet teknologi i større skala.

4.3.7 Kultur/Underholdning

Prosjekter i SkatteFUNNs kulturportefølje handler ikke bare om kultur, men har varierte problemstillinger i tilknytning til aktiviteter og produkter som folk flest er opptatt av. Utvikling av spill, lyd- og bilde-produkter, tjenester for streaming av lyd og bilde, fritids- og

sportsutstyr, medier og effektiv filmproduksjon, er stikkord for temaer som SkatteFUNN-prosjektene søker gode løsninger for.

Antall nye prosjekter i sektor Kultur/Underholdning har økt fra 2002, og har vært relativt stabil de siste årene, med omtrent 20-25 nye prosjekter hvert år.

Tabell 4.14: Nøkkeltall for sektor Kultur/Underholdning. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	29	1	88,2	0,0	16,9	3,04
Nye i 2010	19	0	50,1	0,6	9,8	2,64
Aktive i 2011	60	1	189,8	2,1	35,3	3,16
Aktive i 2010	47	1	139,4	1,8	24,5	2,97

Nye prosjekter i 2011

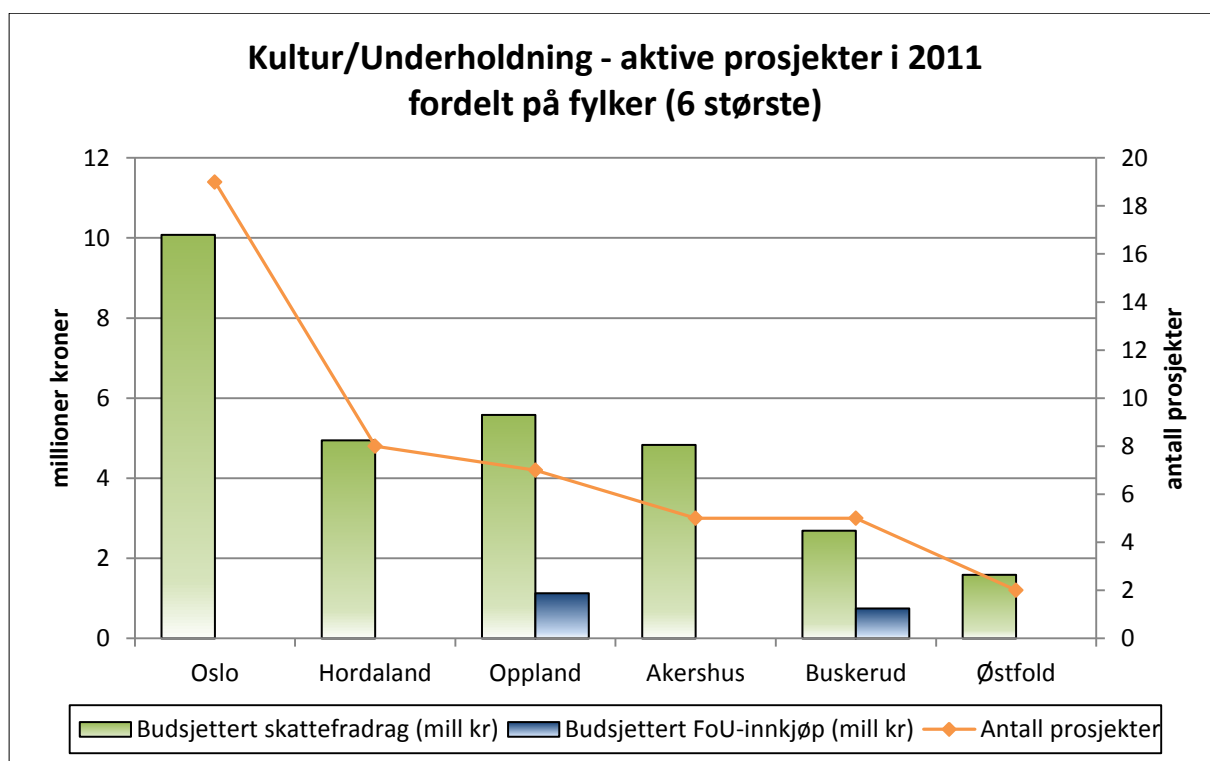
29 nye prosjekter ble godkjent i sektor Kultur/Underholdning i 2011. Dette er en økning fra 2010 (19 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 88,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det er høyere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (50,1 millioner kroner).

Aktive prosjekter i 2011

I sektor Kultur/Underholdning var det 60 aktive prosjekter i 2011. Dette er en økning, sett mot tall fra 2010 (47 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 189,8 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det innebærer en liten økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (139,4 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til 35,3 millioner kroner.

Fylkesvis fordeling

Kulturprosjektene i SkatteFUNN gjennomføres av bedrifter i hele landet. Oslo hadde flest aktive prosjekter i 2011 (19 prosjekter). Aust-Agder, Finnmark, Hedmark, Vest-Agder, og Vestfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011 (Figur 4.16).

Figur 4.16: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (6 største).

Kulturprosjektenes temaer

Læringsspill for barn, spillteknologi, IPTV, bedre pressemeldinger, standarder for digitalt innhold, interaktiv kringkasting, online video, treningsapparater, systemer for tidtaking, fluefiske og digital billedbehandling, er noen av mange varierte problemstillinger i SkatteFUNNs sektor Kultur/Underholdning.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Kultur/Underholdning, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.15: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011, med tema. Fylkesvis fordelt.

Fylke	Antall prosjekter	Temaer i prosjektene
Akershus	5	Meet & Compete
		Plattformuavhengig digital oppslagsløsning
		Cadien
		Edutainment Josefine
		Police Project
Buskerud	5	IPTV-konsept for høykvalitets TV-signaler over IP-nett
		Algoritme støttede pressemeldinger
		NewMovement
		DSA-35 utvidelser
		Utvikling av teknologisk rammeverk for håndholdte kon-soller uavhengig av plattform.
Hordaland	8	Forskning og utvikling av visuelle standarder for presen-tasjon av digitalt innhold
		Multimedial kringkasting for økt interaktivitet
		Velocipede
		HorsePro
		Allmenngjort profesjonell videoproduksjon
		Kreativ sanntidsannonsering i online video
		Avatar - plattform for 3D-spill på nett med felles avatarer og infrastruktur for mikrotransaksjoner.
		Hendelsesdrevet og intelligent markedsføring på mobile enheter.
Møre og Romsdal	2	Treningsapparat for fotballmarkedet
		Treningsapparat for fotballmarkedet 2011
Nordland	2	REMOTE GALAXY - Høyteknologi og kultur i symbio-se
		eFestival 2
Nord-Trøndelag	2	Quick-Start Audio Localisation
		Utvikling og testing av banedekkesystem for beskyttelse av kunst- og naturgress på diverse arenaer.
Oppland	7	Digital bildeanalyse av agility
		Agipro Pedigree Predict
		Quick Timing - Tidtaking for alle
		XpoCulture - mobilbasert elæring og database om kultur-forskjeller
		Skimåling
		Skifeste
Oslo	19	Peer Gynt Akademi - Verdibasert ledelse i praksis
		3D LED Skjerm struktur
		Kontantfri betalingsløsning for store arrangementer
		Augmented TV - Beriket TV for mobile enheter
		Neste generasjons opplagssystem
		Stormdriver
		Creatures Pipeline
		Åpen multiplattform dokumentarfilm

		Lærende læring for barn
		Smart teknologi for publisering av interaktivt innhold
		Intelligent og kontekstbasert språkverktøy for allmenn bruk
		Digitale fotspor fra sosiale medier som grunnlag for personifisering av kommunikasjon.
		Active Loop Technologies - HYDRA 1
		Animasjonspipeline
		Interactive Stories Unity 3D Toolbox
		Digital kamerarigg for dukkefilmproduksjon
		ContraClassics, en interaktiv nettbasert musikkside for distribusjon av klassisk musikk.
		Modulært scenesystem med hydradrive
		Utvikling av et helhetlig patentert system for fluefiske.
		Musikk og handel
Rogaland	1	Bruvik elements
Sogn og Fjordane	2	Utvikling av nye IKT-tenester for kultursektoren
		Sogndal Fotball - Ein sosial møteplass
Sør-Trøndelag	2	Live streaming av pulldata til media
		visningARTHOTELNORWAY
Telemark	2	Refapp2011
		Linjekilde konsert lyd
Troms	1	Fjernstyrt produksjon i lydstudio
Østfold	2	Automatisert flermedial markedsføring
Aust-Agder	0	Smartere plakatering
Finnmark	0	-
Hedmark	0	-
Vest-Agder	0	-
Vestfold	0	-
SUM	60	

Forskning og utvikling

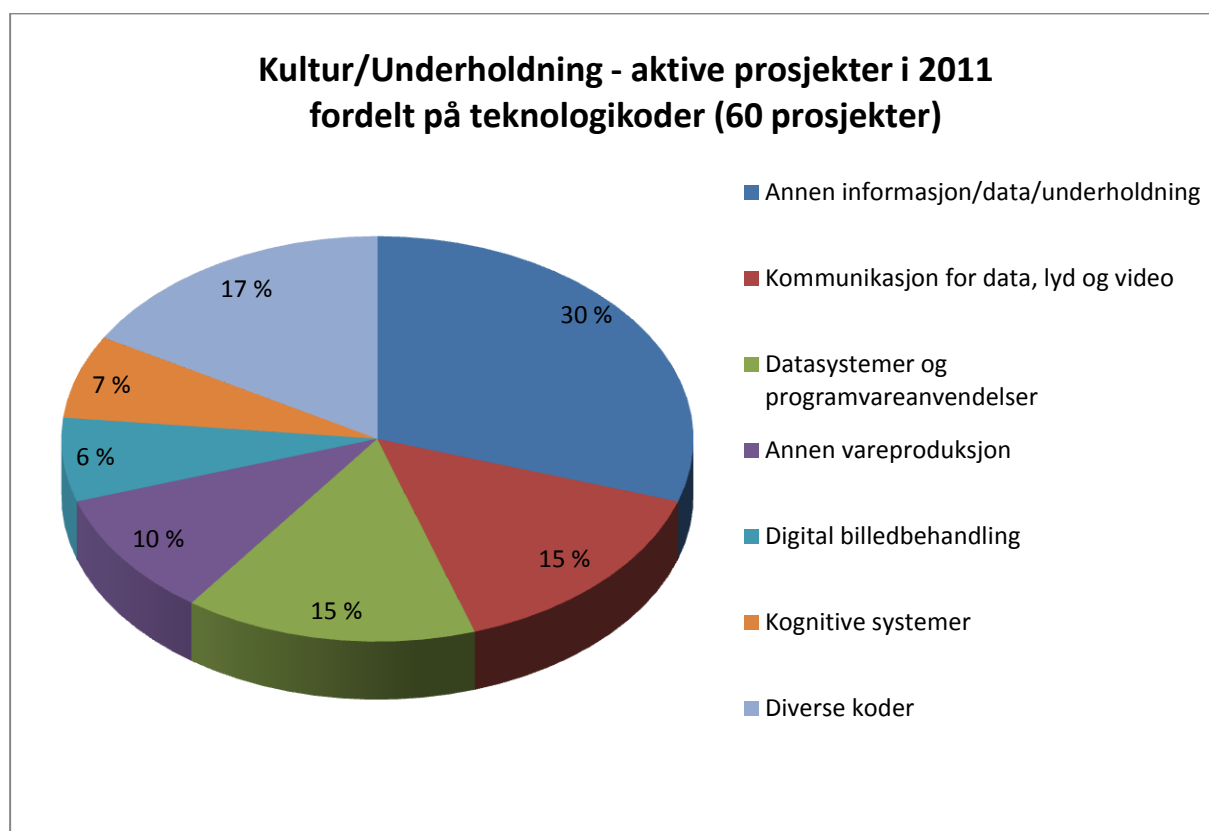
Av 60 aktive 2011-prosjekter i sektor Kultur/Underholdning er 1 prosjekt klassifisert som *industriell forskning* og 59 prosjekter som *eksperimentell utvikling*.

Innkjøp av FoU-tjenester i kulturprosjekter

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Kultur/Underholdning i liten grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 4 av 60 prosjekter oppgir at prosjektet gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Kulturprosjektenes samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 2,1 millioner kroner for aktive prosjekter.

IKT og tjenester i kultur- og underholdningsnæringer

IKT er en svært viktig generisk teknologi for utvikling av varer, tjenester og effektive prosesser i næringer med kultur- og underholdningsprosjekter i SkatteFUNN (Figur 4.17).

Figur 4.17: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (60 prosjekter).

Bedriftene i sektor Kultur/Underholdning

Bedriftene i kulturporteføljen varierer i størrelse, fra enkeltmannsforetak til 783 ansatte. Eldste bedrift hadde etableringsår 1952, 10 bedrifter ble etablert mellom 1990 og 2000, og 49 av 60 bedrifter i utvalget ble etablert i år 2000 eller senere. 7 av prosjektene hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Tabell 4.16: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	53	176,7	32,7
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	41	118,3	22,6
Innovasjon i og for offentlig sektor	4	27,6	5,6

Nær samtlige aktive kulturprosjekter i SkatteFUNN (53 av 60 prosjekter) handler om utvikling av ny IKT-teknologi eller bedre bruk av eksisterende IKT-teknologi for å utvikle nye eller bedre varer, tjenester eller produksjonsprosesser.

4.3.8 Marin/Sjømat

Sektor Marin/Sjømat omfatter prosjekter som retter seg mot fiske og fangst, havbruk, eller som benytter marine stoffer eller deler av marine stoffer innen farmasi, og helsekost, eller næringsmidler. Utstyr, inklusive IKT som støtter opp under slike prosjekter, hører også inn under sektoren.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Marin/Sjømat, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Prosjekter i sektor Marin/Sjømat har flest problemstillinger knyttet til *Havbruk*. Mer enn 3/4 av de nye prosjektene er knyttet opp mot havbruksaktivitet, mens nesten 1/5 av de nye prosjektene hører til under *næringsmidler* og *næringsmiddelteknologi*.

Tabell 4.17: Nøkkeltall for sektor Marin/Sjømat. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	201	45	365,4	51,4	69,6	1,82
Nye i 2010	166	38	382,6	60	69,7	2,30
Aktive i 2011	405	104	845,6	119,6	157	2,09
Aktive i 2010	380	104	876,5	125,5	158,7	2,31

201 nye prosjekter ble godkjent i sektor Marin/Sjømat i 2011. Dette er en kraftig økning fra 2010 på 21 % (166 nye prosjekter i 2010). Av totalt antall nye godkjente SkatteFUNN-prosjekter for 2011(1454) utgjør sektor Marin/Sjømat 13,8 %. Hvert 7. nye SkatteFUNN-prosjekt i 2011 hører hjemme i denne sektoren.

De nye prosjektene i sektoren hadde imidlertid et samlet kostnadsbudsjett på 365 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en nedgang sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (382 millioner kroner). Det betyr at de nye prosjektene i 2011 var budsjettert med vesentlig lavere beløp per prosjekt. Gjennomsnittsbetøp i 2011 var på 1,8 millioner kroner, mens de nye prosjektene i 2010 hadde et gjennomsnitt på 2,3 millioner.

I sektor Marin/Sjømat var det 405 **aktive** prosjekter i 2011. Dette er en økning fra 2010 (380 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 845 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en gjennomsnittlig nedgang sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 på 0,3 millioner kroner. (876 millioner kroner for aktive prosjekter i 2010).

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at 14 % av Marin/Sjømat-prosjektenes samlede budsjett er planlagt som innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon. For alle aktive prosjekter i SkatteFUNN er tilsvarende andel 10 %.

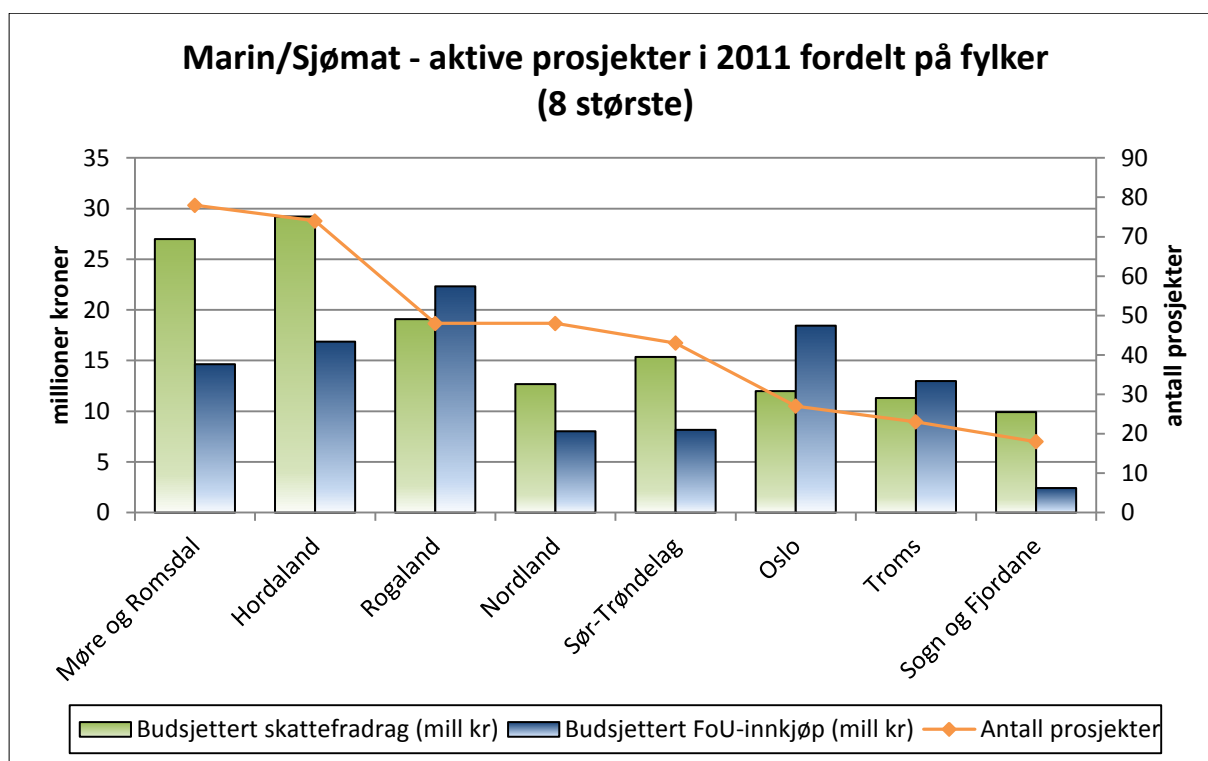
Budsjettert innkjøp av FoU-tjenester for aktive prosjekter i sektor Marin/Sjømat i 2011 utgjorde 120 millioner kroner.

Marin/Sjømat er en sektor med relativt stor andel forskningsprosjekter. For **nye** prosjekter var forskningsandelen for alle SkatteFUNNs sektorer 16 %, mens i sektor Marin/Sjømat var 22 % godkjent som forskningsprosjekter. Videre hadde 257 av de 405 aktive prosjektene (63 %) i sektoren, oppgitt at de samarbeidet med godkjent FoU-institusjon.

Kvinner er i 2011 fortsatt dårlig representert blant daglige ledere innenfor sektoren (3 %), mens andelen kvinnelige prosjektledere har økt til gjennomsnittet for alle nye SkatteFUNN-prosjekter i 2011 (9 %).

De fleste prosjektene i sektor Marin/Sjømat kommer fra bedrifter på Vestlandet. Antall **aktive** prosjekter fra Vestlandet (fire fylker), utgjorde 54 % i 2011, mot 47 % i 2009 og 2010. Møre og Romsdal (78 prosjekter) og Hordaland (74 prosjekter) er de to fylkene som har flest aktive prosjekter, mens Rogaland og Nordland deler 3. plassen med 48 prosjekter hver (Figur 4.18).

De **nye** prosjektene i 2011 har en enda sterkere konsentrasjon om Vestlandet. 58 % av de nye prosjektene hører hjemme på Vestlandet, og denne økningen har gått på bekostning av de andre landsdelene, som har en mindre andel av sektoren enn i 2010. Hordaland er fylket som har de fleste nye prosjektene (45 prosjekter), med Møre og Romsdal (34) og Rogaland (27) på de neste plassene.

Figur 4.18: Marin/Sjømat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Havbruk

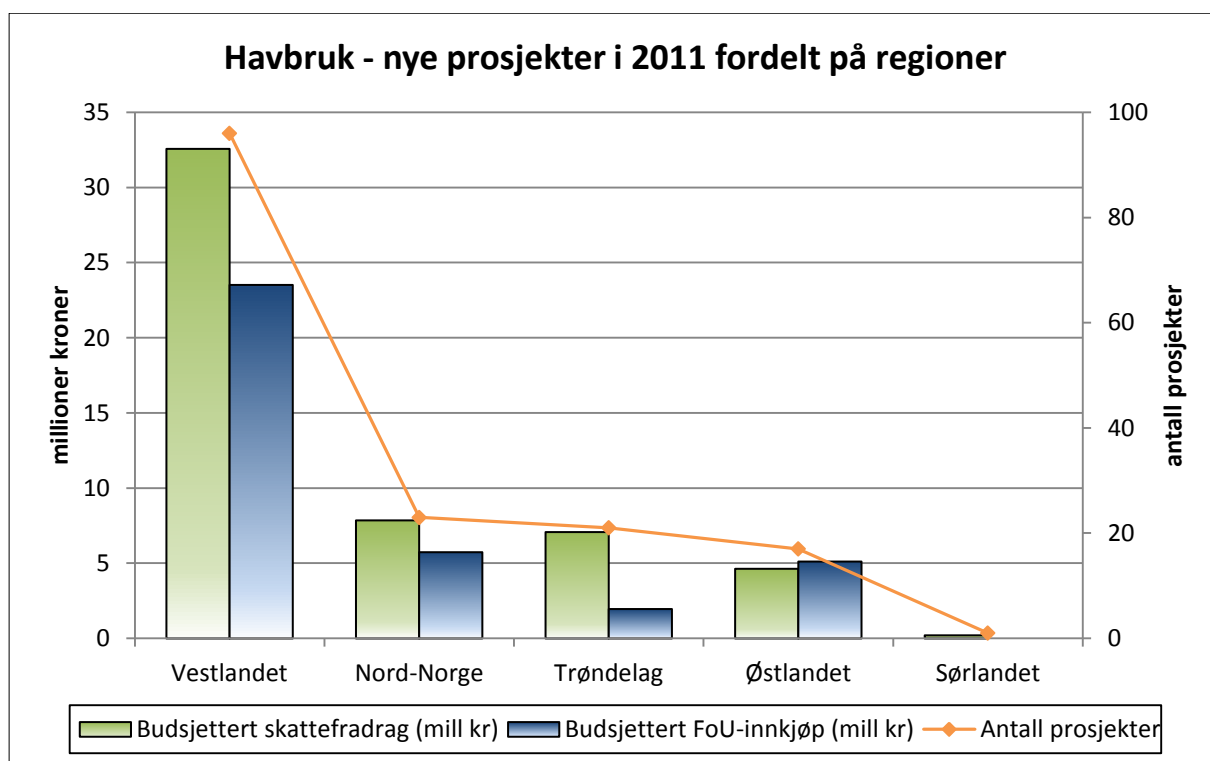
Havbruk omfatter alle ledd i verdikjeden: oppdrettere, leverandører av varer og tjenester, for- edling, marked, salg, transport og distribusjon. Disse prosjektene ville vært kategorisert som Mat i den forrige Forskningsmeldingen.

158 av de 201 **nye** prosjektene i 2011 i sektor Marin/Sjømat er registrert innen Havbruk (78 %). For 2010 var 113 av 166 nye prosjekter registrert som havbruksprosjekter (68 %). Andelen av nye havbruksprosjekter økte fra 65 % i 2008 til 66 % i 2009.

Av de 158 nye havbruksprosjektene i 2011 var 93 rettet mot laks og laksefisk, mens det i 2010 var 68 nye prosjekter rettet mot laks og laksefisk. 29 av de nye havbruksprosjektene i 2011 var rettet mot andre fiskeslag, hovedsakelig marine arter, mens 36 av de nye prosjektene var havbruksprosjekter som ikke rettet seg mot noen spesielle arter. De fleste av disse prosjektene var rettet mot havbruksutstyr.

De nye havbruksprosjektene har et totalbudsjett for 2011 på 274 millioner kroner og det er budsjettert med en skattelette på 52 millioner kroner. Havbruksnæringen synes å se nytten av forskning. Hvert femte nye havbruksprosjekt (34 prosjekter) er godkjent som forskningsprosjekt, og det er for 2011 budsjettert med kjøp av tjenester fra FoU-institusjoner for de nye prosjektene for 36 millioner kroner.

Mer enn 60 % av de nye havbruksprosjektene kommer fra bedrifter på Vestlandet (Figur 4.19) mens andelen i 2010 var på 52 %. I Nord-Norge var det i 2011 23 nye havbruksprosjekter (25 i 2010), og Nord-Norges andel av de nye havbruksprosjektene sank fra 22 til 15 % fra 2010 til 2011. I 2010 var det Møre og Romsdal som hadde flest registrerte havbruksprosjekter (23). Fylket hadde like mange nye havbruksprosjekter i 2011, men både Hordaland (42 prosjekter) og Rogaland (26 prosjekter) hadde enda flere nye prosjekter i 2011.

Figur 4.19: Havbruk – nye prosjekter i 2011 fordelt på regioner.

Torsk i Havbruk

I 2011 var det 27 nye prosjekter som omhandlet marine arter, mens tilsvarende tall for 2010 var 22 prosjekter. I 2011 var det ikke mer enn 7 nye prosjekter som hadde fokus på torsk. I 2011 var det 15 prosjekter med marine arter utenom torsk. De 15 prosjektene med marine arter utenom torsk var kveite (3), kamskjell (3), reke, kreps og krabbe (2), kråkebolle (2), lysing (1) og leppefisk som rognkjeks og berggyllt (4).

Nedenfor vises utviklingen av antall nye torskeprosjekter siden 2007 (Tabell 4.18).

Tabell 4.18: Antall nye torskeprosjekter siden 2007.

År	2007	2008	2009	2010	2011
Antall prosjekter	29	21	19	9	7
Budsjett (mill.kr)	66	33	31	21	19
Antall torskeprosjekter i Nord-Norge	11	15	11	5	3
% i Nord-Norge	38	71	58	56	43

Antall nye torskeprosjekter er redusert med 3/4 siden 2007, men budsjettkostnadene per prosjekt har økt noe siden 2007. Nord-Norges andel synes nedadgående.

Tabell 4.19: Marin/Sjømat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Budsjettet kjøp av FoU fra godkjente institusjoner	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag	Antall Forskningsprosjekter
IKT	15	1134	36265	6859	1
Bioteknologi	105	57285	227509	43267	49
Nanoteknologi	0	0	0	0	0
Miljøteknologi	23	7045	33686	6226	6
Tjenester	3	885	5070	944	1
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0	0	0

4.3.9 Maritim

Den maritime næring i Norge er en stor og kunnskapsbasert næring med et globalt nedslagsfelt. Næringen sysselsetter et stort antall mennesker, består av en rekke maritime klynger som er i stadig vekst, og som har bidratt til at den maritime næring i dag fremstår som sterk og konkurransekraftig. De maritime klynger er igjen satt sammen av ulike rederier, verft, utstyrsleverandører, designmiljøer, tjenesteleverandører og utdannings- og forskningsinstitusjoner. [Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Maritim, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».](#)

Den maritime næring er landets nest største eksportnæring, etter Petroleum/Olje og gass. Det spesielle med maritim næring er at den ikke baserer seg på uttak av naturressurser, men nesten utelukkende på menneskelig kompetanse og kunnskap. Næringen har en tett og nær kobling mot norsk olje- og gassvirksomhet, og disse to næringene utfyller i dag hverandre på en god måte, og til det beste for næringene selv.

Den maritime næring er representert i alle deler av landet, men med hovedvekt på fylkene Møre og Romsdal, Hordaland og Rogaland. Disse 3 fylkene står for nær halvparten av alle aktive maritime prosjekter i SkatteFUNN.

Tabell 4.20: Nøkkeltall for sektor Maritim. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Klassifisert som Industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett	Gjennomsnittlig prosjektvarighet
Nye i 2011	123	2	322	58	2,6	2,1 år
Nye i 2010	134	7	364	64	2,7	2,1 år
Aktive i 2011	292	19	849	147	2,9	2,4 år
Aktive i 2010	299	30	784	135	2,6	2,4 år

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at 24 % (eller nær 1 av 4) av alle nye maritime prosjekter i 2011 har budsjettet med innkjøp av FoU-tjenester fra en eller flere godkjente FoU-institusjoner. Budsjettet innkjøp av FoU-tjenester for nye prosjekter i 2011 var på 14,8 millioner kroner. Bedrifter fra Møre og Romsdal er spesielt aktive i sin bruk av eksterne FoU-miljøer. De fleste av disse FoU-miljøene befinner seg imidlertid i fylker utenfor egen region/fylke, og primært i fylkene Sør-Trøndelag og Oslo.

Tall hentet inn fra den maritime næringen selv viser at næringen fortsatt bærer preg av å være mannsdominert. Flere maritime klynger har selv engasjert seg aktivt for å bidra til økt kvinneandel i næringen, og hovedfunn viser at det er flest kvinner i rederinæringen og i maritim tjenesteindustri, men lav kvinneandel i ledelse, teknisk sektor og i den del av næringen som foregår ute på sjøen.

Tall hentet fra SkatteFUNN-prosjekter i 2011 viser et tilsvarende bilde, nemlig at maritim sektor, sammenlignet med andre sektorer har en lav kvinneandel. Med kvinneandel menes her prosjekter som har oppgitt å ha kvinne som daglig leder eller prosjektleder. Gjennomsnittlig kvinneandel hentet fra aktive maritime prosjekter i 2011 er 7 %, noe som må anses å være lavt sett i lys av at gjennomsnittlig kvinneandel i alle sektorer er på hele 13 %.

Det er fylkene Møre og Romsdal og Hordaland som peker seg ut som de fylkene med flest aktive SkatteFUNN-prosjekter i 2011.

Tabell 4.21: Aktive prosjekter i sektor Maritim 2011 – fylkesvis fordeling.

Fylke	Antall Prosjekter	Antall F-prosjekter	Antall prosjekter med FoU samarbeid	Innkjøpt FoU-tjenester (mill kr)	Kostnadsbudsjett (mill kr) *)	Budjettert skattefradrag (mill kr)
Akershus	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Aust-Agder	11	1	3	0,8	34,9	6,8
Buskerud	8	1	3	4,5	35,3	4,2
Finnmark	1	0	0	0	1,0	0,2
Hedmark	0	0	0	0	0	0
Hordaland	47	5	13	13,8	147,3	25,4
Møre og Romsdal	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Nordland	19	1	4	5,5	37,6	7,9
Nord-Trøndelag	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Oppland	0	0	0	0	0	0
Oslo	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Rogaland	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Sogn og Fjordane	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Sør-Trøndelag	24	2	11	4,6	73,5	12,6
Telemark	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Troms	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Vest-Agder	15	0	3	1,3	41,3	6,7
Vestfold	20	0	11	3,8	53,0	10,3
Østfold	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Sum Alle fylker:	292	19	88	68,0	849,0	146,8

Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett for alle aktive prosjekter i sektor Maritim er 2,9 millioner kroner. Dette er tilnærmet likt eller noe lavere enn gjennomsnittet for alle aktive prosjekter for alle sektorer, som er 3,0 millioner kroner.

Ulønnet arbeidsinnsats: Av 292 **aktive** prosjekter i sektor Maritim har 17 prosjekter rapportert om bruk av ulønnet arbeidsinnsats. Dette tilsvarer en prosentandel på 6 %. Gjennomsnittlig bruk av ulønnet arbeidsinnsats i aktive prosjekter for alle sektorer er 8 %.

Tabell 4.22: Maritim – nye prosjekter i 2011 – fylkesvis fordeling.

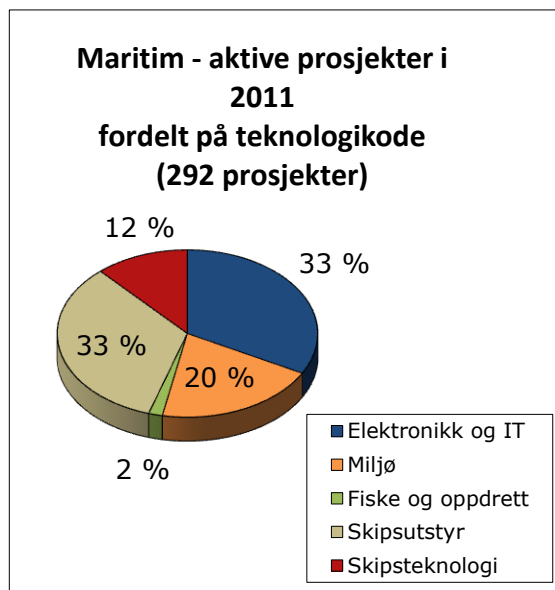
Fylke	Antall Prosjekter	Antall F-prosjekter	Antall prosjekter med FoU samarbeid	Innkjøpt FoU-tjenester (mill kr)	Kostnadsbudsjett (mill kr) *	Budsjettert skattefradrag (mill kr)
Akershus	9	0	2	0,3	27,5	5,1
Aust-Agder	3	0	0	0	7,9	1,4
Buskerud	4	0	0	0	5,0	1,0
Finnmark	0	0	0	0	0	0
Hedmark	0	0	0	0	0	0
Hordaland	23	0	7	2,6	65,7	12,8
Møre og Romsdal	21	0	8	5,8	67,9	12,1
Nordland	7	0	0	0	10,2	2,0
Nord-Trøndelag	1	0	0	0	1,0	0,2
Oppland	0	0	0	0	0	0
Oslo	6	1	1	2,8	17,8	3,5
Rogaland	10	0	2	0,8	34,9	6,8
Sogn og Fjordane	3	0	1	0,1	3,9	0,2
Sør-Trøndelag	10	0	1	0,1	16,6	3,2
Telemark	7	0	0	0	5,6	1,1
Troms	4	1	1	0,7	13,4	1,3
Vest-Agder	8	0	3	1,2	23,3	3,5
Vestfold	6	0	3	0,4	21,5	4,2
Østfold	1	0	0	0	0,30	0,1
Sum alle fylker	123	2	29	14,8	322,5	58,5

Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett for 2011 for alle nye prosjekter i sektor Maritim er 2,6 millioner kroner. Dette er noe lavere enn gjennomsnittet for alle nye prosjekter for alle sektorer, som er 2,8 millioner.

Ulønnet arbeidsinnsats: Av 123 **nye** prosjekter i sektor Maritim har 13 prosjekter rapportert om bruk av ulønnet arbeidsinnsats. Dette tilsvarer en prosentandel på 10,5 %. Gjennomsnittlig bruk av ulønnet arbeidsinnsats i nye prosjekter for alle sektorer er 9,2 %.

Aktive prosjekter i sektor Maritim sortert på teknologikode fremstilt i tabellform og grafisk:

Teknologi	Antall
Elektronikk og IT	96
Miljø	59
Fiske og oppdrett	5
Skipsutstyr	98
Skipsteknologi	34

Tabell 4.23: Maritim – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode.

Figur 4.20: Maritim – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode (292 prosjekter).

IKT: Nær 1/3 av alle prosjekter i sektor Maritim er innen IKT. IKT-prosjektene fordeler seg igjen på følgende områder:

- Elektronisk instrumentering, sensor- og reguleringssystemer (46 prosjekter)
- Datasystemer og programvare-anvendelser (24 prosjekter)
- Elektroniske systemer (7 prosjekter)
- Datakommunikasjon, lyd og video (7 prosjekter)
- Annen elektronikk innen maskinering og energifremstilling (12 prosjekter)

Bioteknologi: Prosjektene fordeler seg på ulike teknologier fra molekylærbiologi, til annen bioteknologi som rensing av ballastvann og bioteknologi hvor målet er å forhindre «groing» i drivstofftanker.

Nanoteknologi: Det ene prosjektet som kan sies å ha noe med nanoteknologi å gjøre er innen bruk av polyurea og polyureabelegging med høy grad av finish.

Tjenester: 20 prosjekter er funnet å ha tjeneste-relevans. Disse fordeler seg på 14 prosjekter innen IKT, og 6 prosjekter innenfor logistikk og kunnskapsbaserte tjenester.

Innovasjon i og for offentlig sektor: Ingen prosjekter funnet.

Miljøteknologi: 59 prosjekter er registrert til å være innen miljøteknologi. 10 av prosjektene er innen energiomvandling, eksempelvis drift av ferger og båter med fornybar energi.

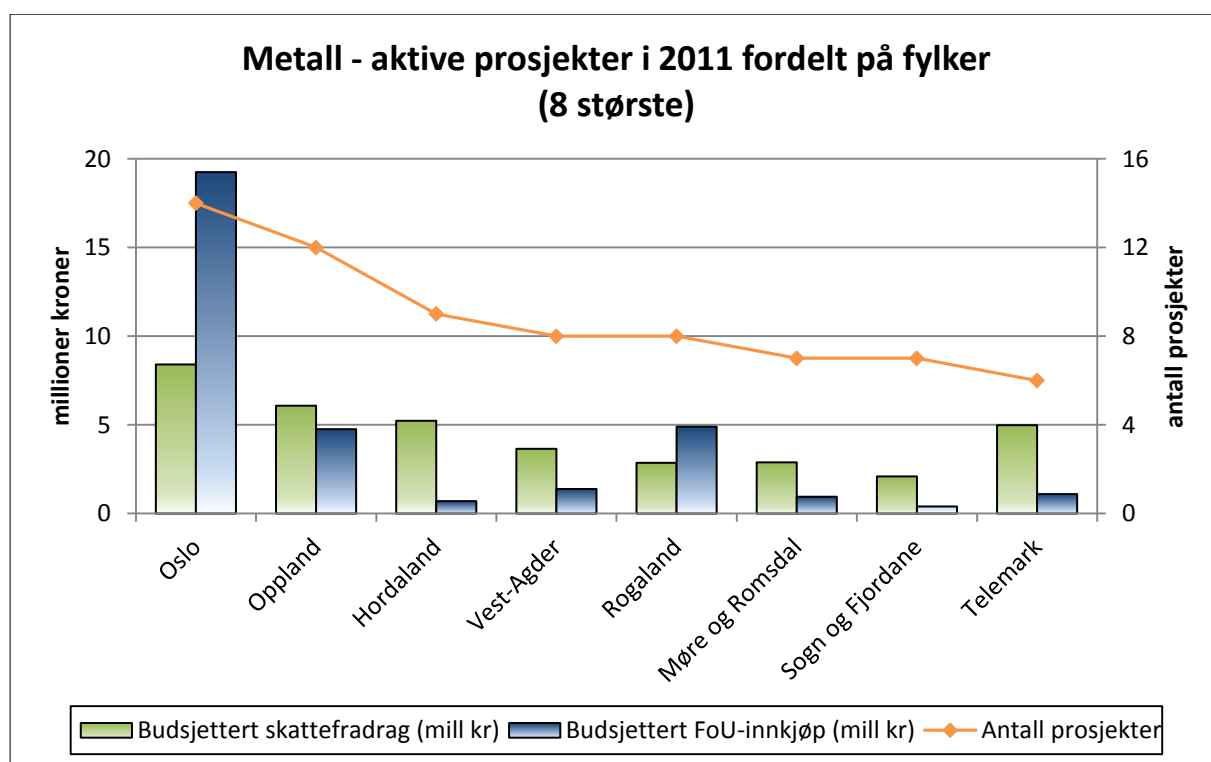
4.3.10 Metall

Næringssektoren Metall omfatter bedrifter som produserer metaller, legeringer og ferdige produkter hvor metall har en avgjørende betydning for produktets egenskaper og funksjon. Det er dels råvarer produsert i en prosessteknikk og levert som bulkvare eller stenger, og bolter og ferdigvarer levert som stykk-gods.

Tabell 4.25: Nøkkeltall for sektor Metall. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klas- sifisert som industriell forskning	Kostnads- budsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennom- snittlig kostnads- budsjett
Nye i 2011	28	5	81,7	18,9	13,1	2,92
Nye i 2010	59	7	140,6	18,2	26,2	2,38
Aktive i 2011	101	17	288,4	47,1	51,2	2,86
Aktive 2010	120	20	297,3	29,6	53,4	2,48

Tabellen viser at det for de nye prosjektene som ble godkjent i 2011, og totalt aktive prosjekter i 2011, var en klar nedgang i forhold til fjoråret. De nye søknadene kom fra alle fylker, bortsett fra Vestfold, Aust-Agder, og Finnmark. Oppland med Raufoss-miljøet er, sammen med Oslo og Hordaland, de førende fylker i sektor Metall i SkatteFUNN for 2011. Sør-Trøndelag og Østfold, som tidligere var store fylker, har redusert sitt engasjement. Oslos høye aktivitet skyldes for en del at søknadene er registrert på hovedkontorets adresse. Metall-sektoren kan synes å være preget av vanskeligere økonomiske tider i eksport-markedene. (Figur 4.21)

Figur 4.21: Metall – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Materialhåndtering karakteriserer temaene i den største gruppe av prosjekter. Den utgjorde 48 %. Utvikling av metaller og legeringer utgjorde 24 %, og produkter for bil og transportutstyr 12 % av totalt antall prosjekter. Bedriftene har økt sine kjøp av FoU-tjenester relativt og kjøper nå slike tjenester for mye av det beløpet de oppnår i skattefradraget. Antall industrielle forskningsprosjekter utgjør 18 %, som må ansees bra. De resterende omfatter eksperimentell utvikling. Antall prosjekter hvor flere bedrifter samarbeider er på 39 %, som også er bra til tradisjonell industri å være. [Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Metall, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».](#)

Tabell 4.26: Metall – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	5	10,1
Bioteknologi	0	0
Nanoteknologi	2	1,6
Miljøteknologi	12	47,5
Tjenester	3	2,0
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

Av de temaer som er nevnt i Forskningsmeldingen er det bare *miljøteknologi* som utgjør et betydelig temaområde i industrien nå. Selv IKT-prosjekter utgjør en mindre del enn tidligere. Når det gjelder bedriftenes prosjekt-organisering, er metall den industrisektor som har det laveste innslag av kvinnelige leder i styringsposisjon for SkatteFUNN-prosjektene, dvs. i bare 4 % av prosjektene er bedriftens leder eller prosjektleder kvinne. Som det fremgår av tallene over, er den største FoU-innsatsen i prosjektene rettet mot effektivisering av produksjon, logistikk og produkt-effektivisering, dvs. de bedriftsøkonomiske nære temaer.

4.3.11 Miljø

Miljøsektoren er tverrfaglig, og spenner over flere næringer. Miljøteknologi er det mest sentrale innen miljøområdet, og innbefatter de fleste næringer. De prosjektene som er rapportert her er i hovedsak klassifisert som rene miljøprosjekter selv om de har innslag av tverrgående temaer.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Miljø, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.27: Nøkkeltall for sektor Miljø. Budsjettall i millioner kroner.

	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	63	10	135	6,0	26	2,1
Nye i 2010	69	9	131	15,2	26	1,9
Aktive i 2011	163	24	378	39	71	2,3
Aktive i 2010	163	22	405	63	69	2,5

Antall nye prosjekter og antall aktive prosjekter er på samme nivå i 2011 som i 2010. Tilsvarende gjelder for de budsjetterte kostnadene for nye prosjekter, mens det er en viss reduksjon i de budsjetterte kostnadene for de aktive prosjektene fra 2010 til 2011. Skattefradraget holder seg derimot stabilt. Det gjennomsnittlige prosjektvolum holder seg også stabilt.

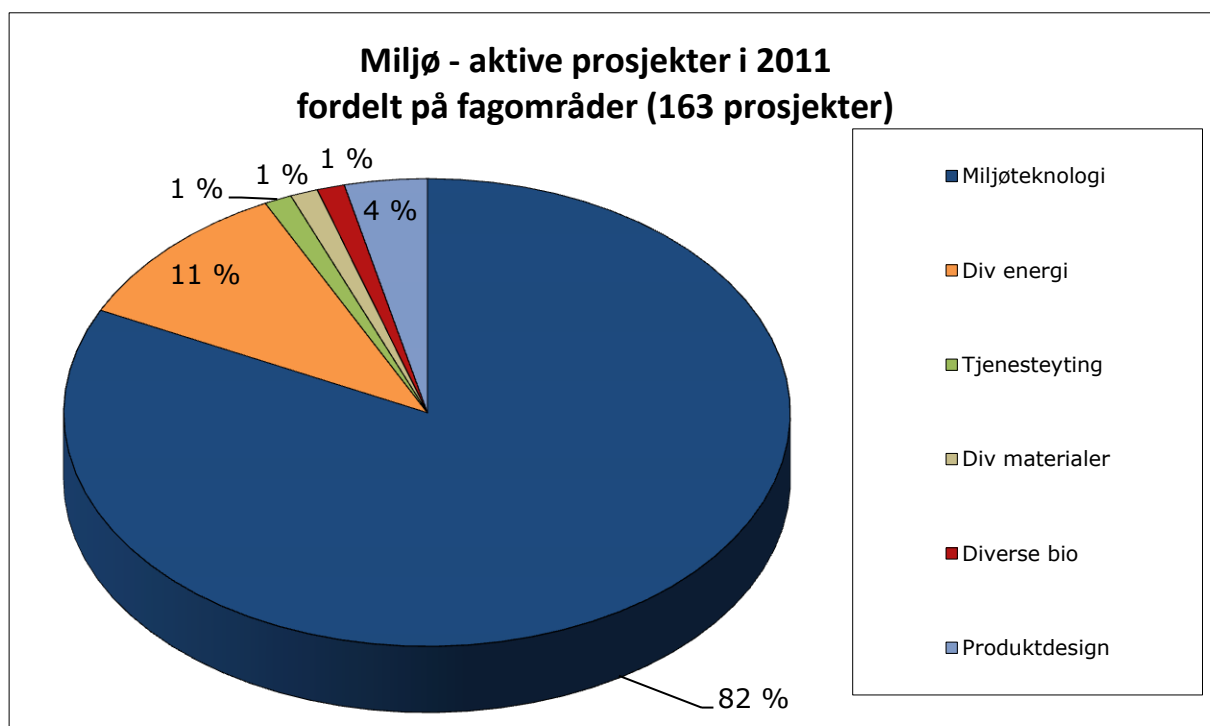
Det er 14 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner, 5 av dem er nye i 2011. Ingen prosjekter har volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU.

Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 2 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 462 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 86 millioner.

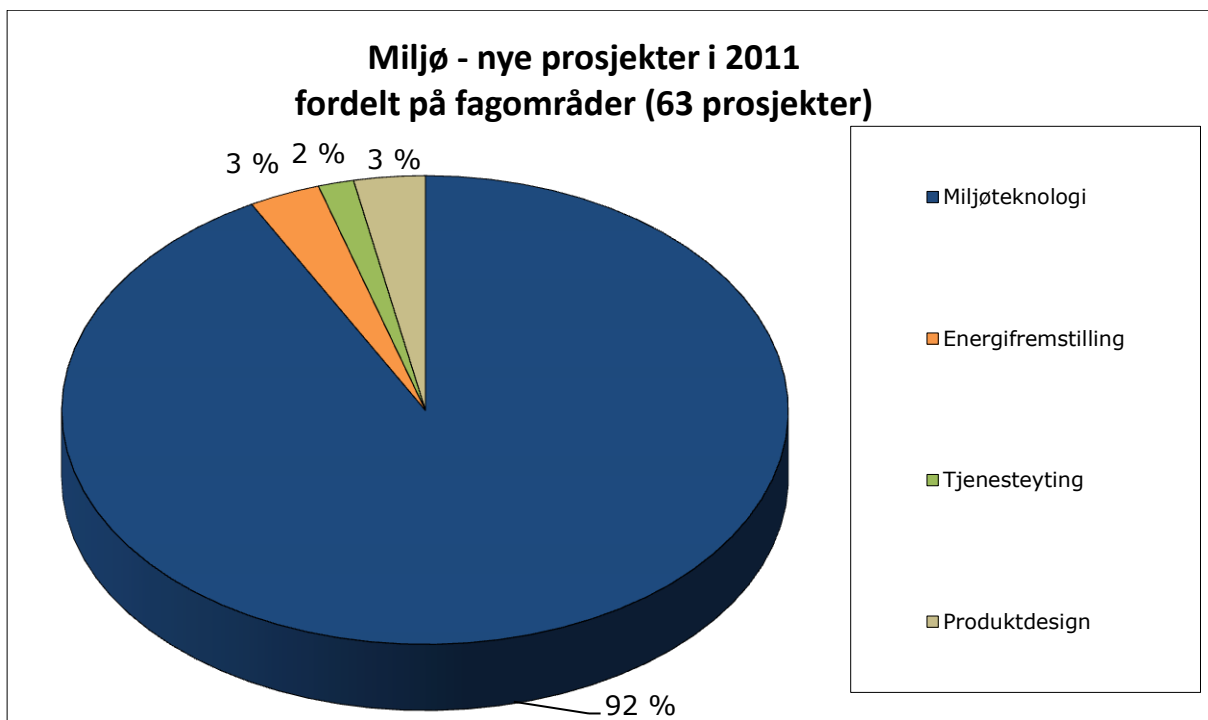
3,5 % av totalt antall nye prosjekter i SkatteFUNN i 2011 er innenfor sektor Miljø, og det er samme nivå som de siste årene.

Miljøsektoren er mannsdominert, men med noe høyere kvinneandel enn de øvrige teknologiske områdene. 9 prosjekter (14 %) har kvinnelig prosjektleder og 10 prosjekter (16 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

Miljøprosjektene sorteres etter fagområder (Figur 4.22 og 4.23).

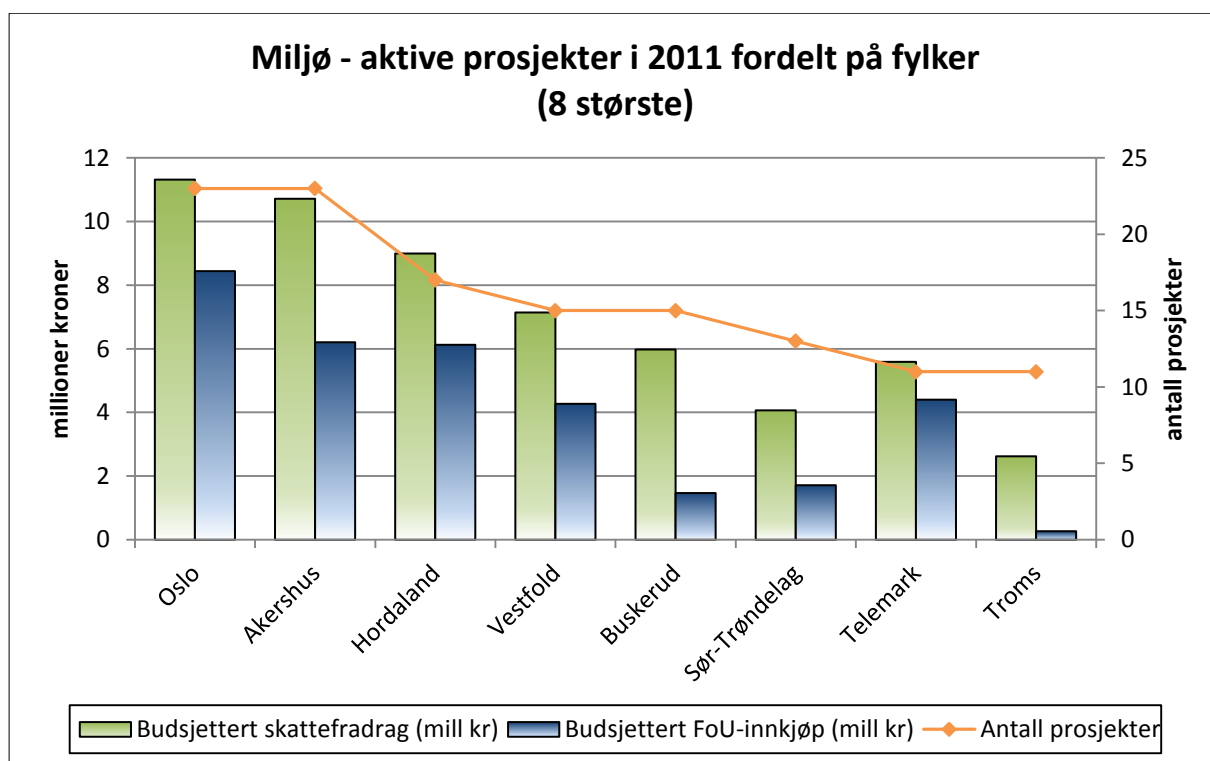
Figur 4.22: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fagområder (163 prosjekter).

Figur 4.23: Miljø – nye prosjekter i 2011 fordelt på fagområder (63 prosjekter).

Figur 4.22 og 4.23 viser at fagområdet Miljøteknologi er dominerende innen sektor Miljø, med henholdsvis 92 % av de nye prosjektene i 2011, og 82 % av de aktive prosjektene. Hvis dette fordeles på budsjettall, så er den prosentvise andelen Miljøteknologi henholdsvis 89 % for de nye og 77 % for de aktive prosjektene. Det er spesielt prosjekter innen energiområdet, og som klassifiseres som miljøprosjekter, som trekker ned prosentandelen til miljøteknologi-prosjektene, når dette vurderes på budsjettvolum.

Figur 4.24 viser god geografisk spredning for miljøprosjektene med hovedtyngden innen fylkene Oslo, Akershus, Hordaland, Vestfold og Buskerud.

Figur 4.24: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.28: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall Forskningsprosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	24	1	50
Bioteknologi	2	0	1
Nanoteknologi	2	0	4,5
Miljøteknologi	58	7	120
Tjenester	19	2	38
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

Det er IKT-tematikk innenfor alle temaer, unntatt der det er ren utvikling av produksjonsutstyr. Tabellen viser også en relativt høy andel av tjenesteytende prosjekter som ligger i grenseland mellom miljøteknologi og ny miljømetodikk, eller innenfor ny miljømetodikk.

Det er færre prosjekter i 2011 innenfor *nye materialer* og *nanoteknologi* enn det var i 2010. Antall prosjekter innenfor bioteknologi holder er lavt, men stabilt nivå.

Trender i sektor Miljø

Det er ingen nye trender i perioden 2009–2011. Sektor Miljø er relativt stabil med hensyn på antall prosjekter og prosjektvolum, og miljøteknologi er dominerende.

4.3.12 Petroleum/Olje og gass

Petroleum er Norges største næring, og er også i 2011 blant de sektorene med flest søknader til SkatteFUNN. Det er flere godkjente prosjekter i sektor Marin/Sjømat, men totalt budsjettert prosjektvolum er større i sektor Petroleum.

Tabell 4.29: Nøkkeltall for sektor Petroleum/Olje og gass. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	150	18	602	52	86	4,02
Nye i 2010	171	26	565	101	95	3,30
Aktive i 2011	356	49	1387	164	220	3,90
Aktive i 2010	381	49	1288	197	211	3,38

Til tross for at antall aktive prosjekter er lavere i 2011 enn i 2010, er volumet av budsjetterte kostnader større. Dette skyldes at gjennomsnittlig prosjektvolum har økt. Økningen i prosjektvolum er større enn økningen i forventet skattefradrag, noe som antagelig skyldes at med økt gjennomsnittlig prosjektvolum vil det være en større andel av prosjektene som går ut over maksimal fradramsramme. Det er 65 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner. 29 av dem er nye i 2011, men bare 4 har et volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU.

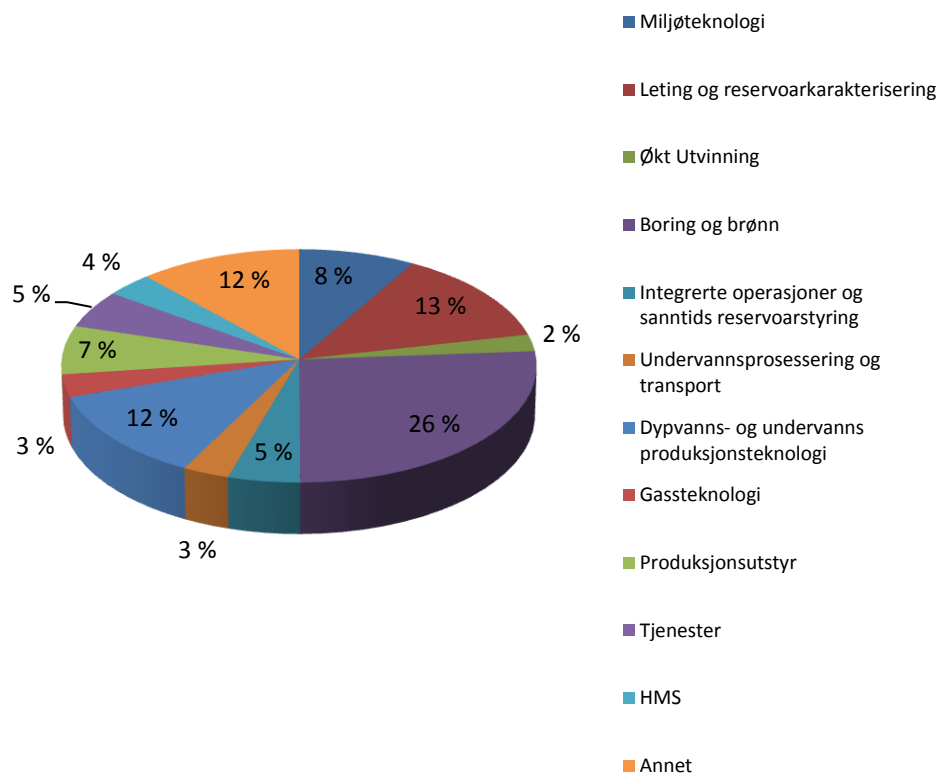
Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 5 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 2 760 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 419 millioner.

10,3 % av de nye prosjektene i SkatteFUNN i 2011 er innenfor sektor Petroleum. Det er på linje med slik det har vært de siste årene.

Petroleumsnæringen er mannsdominert, og bare 18 prosjekter (5 %) har kvinnelig prosjektleder og 14 (4 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

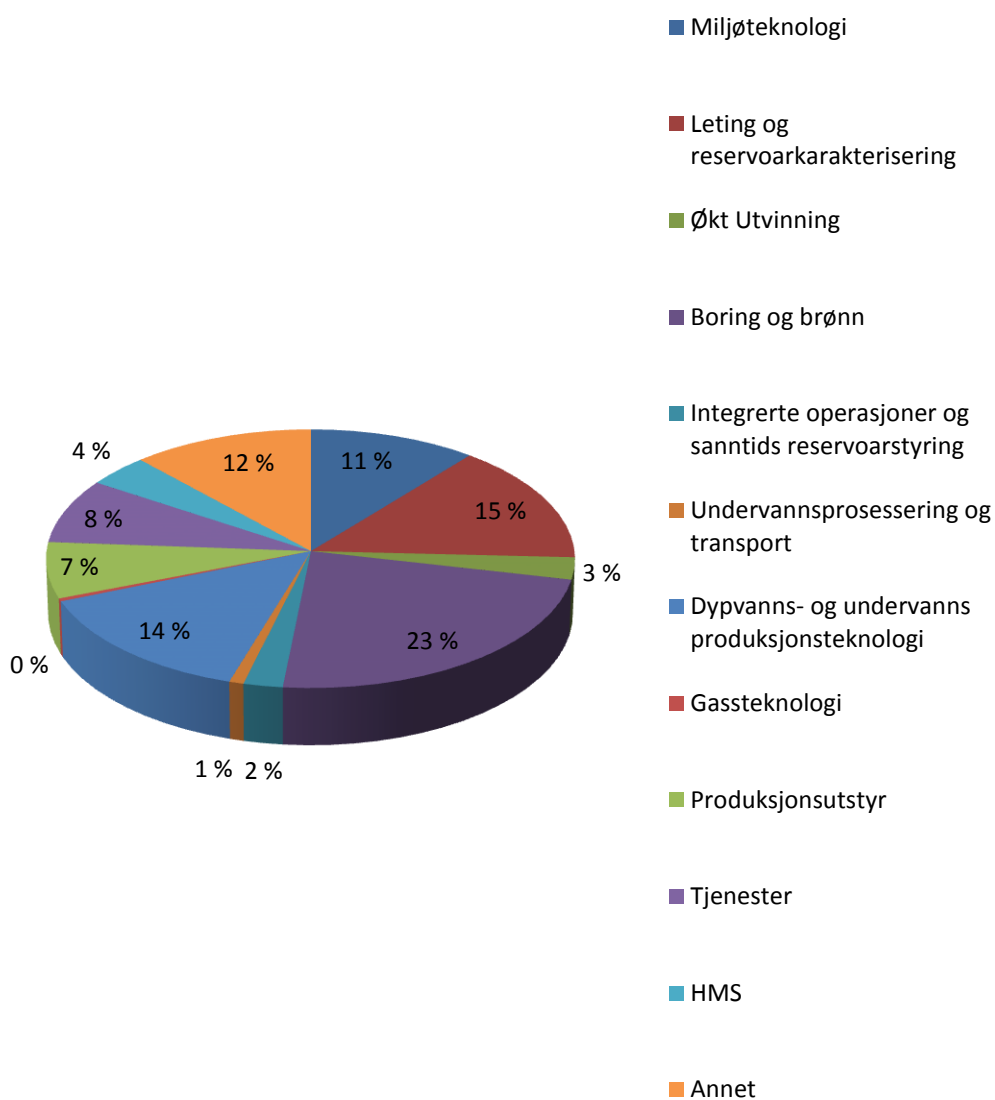
Figur 4.25 og 4.26 under viser hvordan budsjettert prosjektvolum fordeler seg på teknologi-områder for henholdsvis aktive og nye prosjekter.

**Petroleum - aktive prosjekter i 2011 - sortert på
teknologiområder
(totalt 1387 MNOK)**

Figur 4.25: Petroleum – aktive prosjekter i 2011 – sortert på teknologiområder (totalt 1387 MNOK).

**Petroleum - nye prosjektet i 2011 - sortert på
teknologiområder
(totalt 602 MNOK)**

Figur 4.26: Petroleum – nye prosjektet i 2011 – sortert på teknologiområder (totalt 602 MNOK).

Tabell 4.30: Fylkesfordeling – aktive petroleumsprosjekter i 2011.

Fylke	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Ulønnet arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader 2011	Forventet skattefradrag i 2011
Akershus	31	0	13	0,0	24,1	117,3	17,3
Aust-Agder	1	0	1	0,0	0,1	1,5	0,3
Buskerud	8	1	2	0,5	2,3	29,9	4,1
Hordaland	65	5	31	0,4	17,7	256,1	39,3
Møre og Romsdal	10	0	4	0,0	0,7	18,7	3,4
Nordland	5	1	2	0,0	1,1	7,0	1,6
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,0	0,0	1,8	0,4
Oppland	1	0	1	0,0	0,5	2,2	0,4
Oslo	21	3	9	1,3	16,5	90,9	16,1
Rogaland	106	19	30	9,4	50,5	464,7	74,5
Sogn og Fjordane	4	0	0	0,0	0,0	20,3	3,4
Sør-Trøndelag	49	15	16	1,4	33,8	208,5	31,0
Telemark	8	0	5	0,0	2,4	12,8	2,5
Troms	3	0	1	0,9	0,1	5,6	1,0
Vest-Agder	19	3	7	1,0	9,9	81,2	13,0
Vestfold	16	2	6	0,2	4,2	41,1	7,2
Østfold	8	0	2	1,4	0,1	27,5	4,7
SUM	356	49	131	16,5	163,9	1387,0	220,1

Tabell 4.31: Fylkesfordeling – nye petroleumsprosjekter i 2011.

Fylke	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Ulønnet arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader 2011	Forventet skattefradrag i 2011
Akershus	15	0	5	0,0	7,6	65,0	8,4
Buskerud	2	1	0	0,0	0,0	8,1	1,6
Hordaland	29	2	12	0,4	5,9	143,8	18,6
Møre og Romsdal	4	0	0	0,0	0,0	4,8	1,0
Nordland	2	0	1	0,0	0,8	3,4	0,7
Oppland	1	0	1	0,0	0,5	2,2	0,4
Oslo	8	1	2	0,0	0,4	33,3	5,5
Rogaland	45	7	13	2,2	14,1	168,7	25,4
Sogn og Fjordane	3	0	0	0,0	0,0	19,1	3,0
Sør-Trøndelag	20	5	6	0,3	18,9	116,1	15,1
Telemark	3	0	3	0,0	1,6	4,2	0,8
Troms	1	0	0	0,4	0,0	0,8	0,2
Vest-Agder	5	2	1	0,0	0,2	8,2	1,6
Vestfold	7	0	2	0,0	1,8	17,5	2,8
Østfold	5	0	2	1,4	0,1	7,0	1,3
SUM	150	18	48	4,7	51,7	602,2	86,3

I 2011, som i tidligere år, er det flest godkjente petroleumsprosjekter fra Rogaland, etterfulgt av Hordaland og Sør-Trøndelag. Det er ingen aktive prosjekter i Hedmark og Finnmark, og ingen nye fra Nord-Trøndelag og Aust-Agder.

38 av de bedriftene som fikk godkjent prosjektsøknader i 2011, var etablert de siste 5 år: 5 i 2011, 9 i 2010, 10 i 2009, 11 i 2008 og 3 i 2007. Disse nyetableringene kom i samme geografiske område som majoriteten av søknadene for øvrig: 12 i Rogaland, 6 i Hordaland, 5 i Sør-Trøndelag og 3 i Oslo og i Akershus.

Tabell 4.32: Petroleum – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Ulønnet arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader i 2011	Forventet skattefradrag i 2011
IKT	68	8	17	3,2	32,6	247,9	30,2
Bioteknologi	1	0	1	0	0,2	1,0	0,2
Nanoteknologi	1	1	1	0	2,5	13,6	0,7
Miljøteknologi	41	7	13	3,1	7,8	115,9	20,7
Tjenester	19	2	4	0	16,8	82,1	13,4
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0	0	0	0	0

Det er IKT-søknader innenfor alle tema unntatt Produksjonsutstyr. Det er flest innenfor Leting og reservoarkarakterisering (16) og Tjenester (12). Det ene bioteknologiprojektet ligger også innenfor tema Miljøteknologi. Det ene prosjektet som kan sies å ha noe med nanoteknologi å gjøre ligger innenfor tema Gassteknologi. Av tjenesteprosjektene er 17 primært klassifisert som Tjeneste, mens to er sortert innenfor henholdsvis Boring og brønn og HMS. Det er ikke funnet prosjekter som er relevante for innovasjon i offentlig sektor.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Petroleum/Olje og gass, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

4.3.13 Reiseliv/Turisme

Prosjektene som sorterer under SkatteFUNNs sektorinndeling Reiseliv/Turisme, gir bare en bit av den totale *reiselivsporteføljen* i SkatteFUNN. Nyansene vil man finne hovedsakelig i sektor IKT, men også i sektor Kultur/Underholdning, i sektor Transport, i sektor Jordbruk/Mat, og i sektor Annet. Dette viser at reiseliv har sammensatte problemstillinger som går på tvers av fag og næringer.

Destinasjonsutvikling i by og bygd dreier seg først og fremst om å tiltrekke seg turister, besøkende, næringsliv og investorer fra et nasjonalt og internasjonalt marked, gjennom opplevelser knyttet til både kunst, kultur, historie, sport, natur og geografi. Opplevelser kan være knyttet til bygninger, historiske spill og teater, sportsstevner, sportsarrangementer, kulturfestivaler, konserter, naturaktiviteter, konferanser eller annet. Prosjektene søker å skape attraksjoner som gir oppmerksomhet og bygger merkevare for destinasjonen.

I perioden 2002-2011 har 127 prosjekter i sektor Reiseliv/Turisme fått godkjenning i SkatteFUNN. I tillegg kommer reiselivsrelevante prosjekter i sektorene som er nevnt over. Antall prosjekter har variert i perioden, med en topp i 2004 og 2005. De siste årene har antallet prosjektet som sorterer i sektor Reiseliv/Turisme vært beskjedent, sett mot næringens størrelse og verdiskaping. Se utviklingen i Kap. 2 SkatteFUNN gjennom 10 år.

Tabell 4.33: Nøkkeltall for sektor Reiseliv/Turisme. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	6	0	7,7	0,3	1,5	1,28
Nye i 2010	14	1	34	0,3	5,5	2,43
Aktive i 2011	23	0	49,2	0,9	10,2	2,14
Aktive i 2010	23	1	48,4	0,9	7,9	2,10

Nye prosjekter i 2011

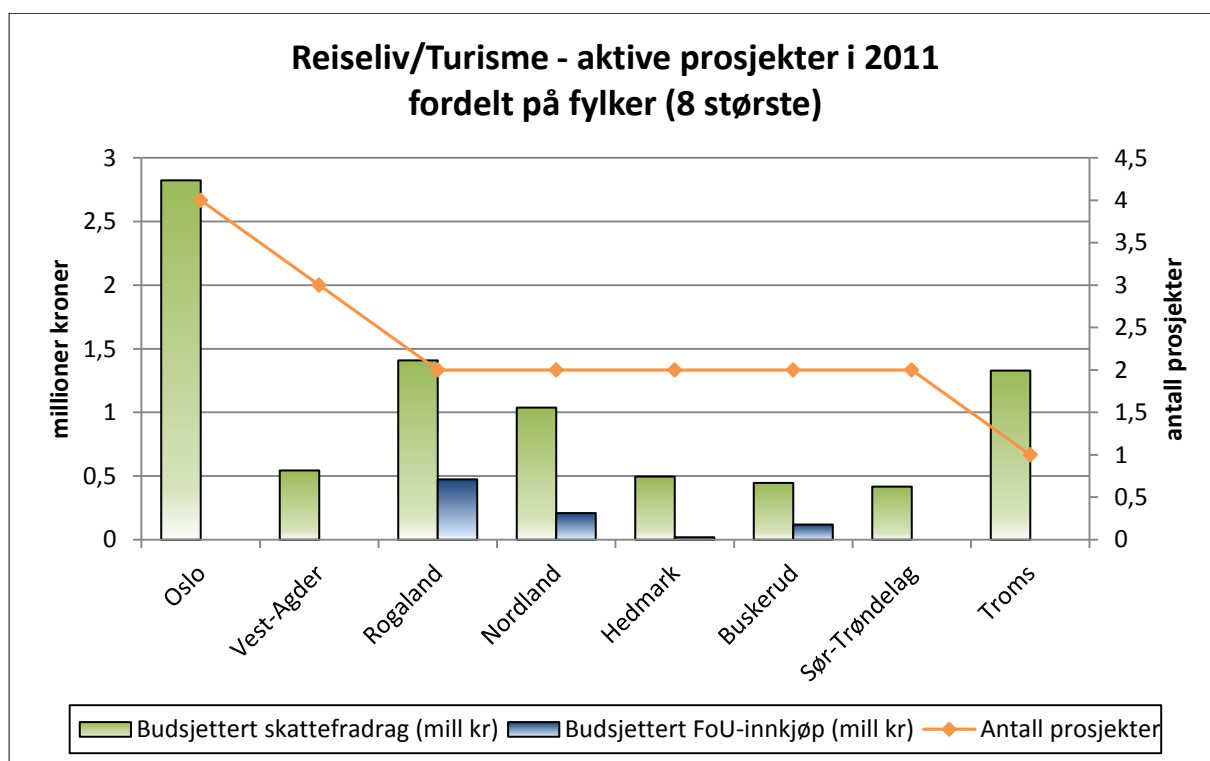
6 nye prosjekter ble godkjent i sektor Reiseliv/Turisme i 2011. Dette er en nedgang fra 2010 (14 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 7,7 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det er vesentlig lavere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (34 millioner).

Aktive prosjekter i 2011

I sektor Reiseliv/Turisme var det 23 aktive prosjekter i 2011. Dette er identisk med tall fra 2010 (23 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 49,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og dette innebærer en marginal økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (48,4 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til 10,2 millioner kroner.

Fylkesvis fordeling

Reiselivsprosjektene i SkatteFUNN gjennomføres av bedrifter over hele landet. Oslo hadde flest aktive prosjekter relatert til reiseliv i 2011 (4 prosjekter). Aust-Agder, Finnmark, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Vestfold og Østfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011 (Figur 4.27).

Figur 4.27: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Reiselivsprosjektenes temaer

Reiselivsprosjektene i SkatteFUNN i 2011 handler om å utvikle bedre, morsommere og mer effektive varer, tjenester og systemer for å tiltrekke seg kunder nasjonalt og internasjonalt. IKT, opplevelse, eventyr, fysisk aktivitet, mat, kunnskap, læring, effektivitet, automatisering og trygghet er stikkord som inngår i svært mange av problemstillingene.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Reiseliv/Turisme, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabellen under viser fylkesvis fordeling av antall aktive prosjekter 2011 i sektor Reiseliv/Turisme, og temaer for prosjektene i hvert fylke.

Tabell 4.34: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter 2011. Fylkesvis fordeling og temaer for prosjektene i hvert fylke.

Fylke	Akti-ve	Temaer i prosjektene
Oslo	4	Utvikling av systemløsning for touch-system
		Altomfattende lavpriskalender for reiser med alle flyselskaper
		Relasjonsbasert konsept for en interaktiv reiselivsnæring.
		iNorge - en nasjonal ePlattform med kartplotter for arrangementer
Vest-Agder	3	Automatisk stiching av film fra flere kanaler.
		Automatisering av billett, adgang og betalingssystemer for opplevelsesparker.
		Utvikling av byggemetode øy for kombinert ute- og innebadeanlegg
Buskerud	2	Telefoni i Skyen
		Powerball
Hedmark	2	SkyCam panorama produksjon
		AWSM DSGN
Nordland	2	Kompetansesenter for Kongressmarkeder i Nord-Norge
		Kunst- og litteraturhotellet Sortland
Rogaland	2	Utvikling av verktøy for styrket personsikkerhet i Norsk eventyrturisme
		Ny Park i Kongeparken
Sør-Trøndelag	2	Sikringsradio for Sjøturisme
		Jaktsekk
Akershus	1	Hotelladministrasjonssystem med intelligent prissetting i sanntid
Oppland	1	Syntetiske skispor
Hordaland	1	Rekreasjonssenter
Nord-Trøndelag	1	E6-guiden.no Nettportal med kvalitetsinformasjon for reisende langs E-6 i Norge
Telemark	1	Laudsansdrakt for kvinner og spelantrekk
Troms	1	GPS Tourist Routes
Aust-Agder	0	-
Finnmark	0	-
Sogn og Fjordane	0	-
Møre og Romsdal	0	-
Vestfold	0	-
Østfold	0	-
SUM	23	

Forskning og utvikling

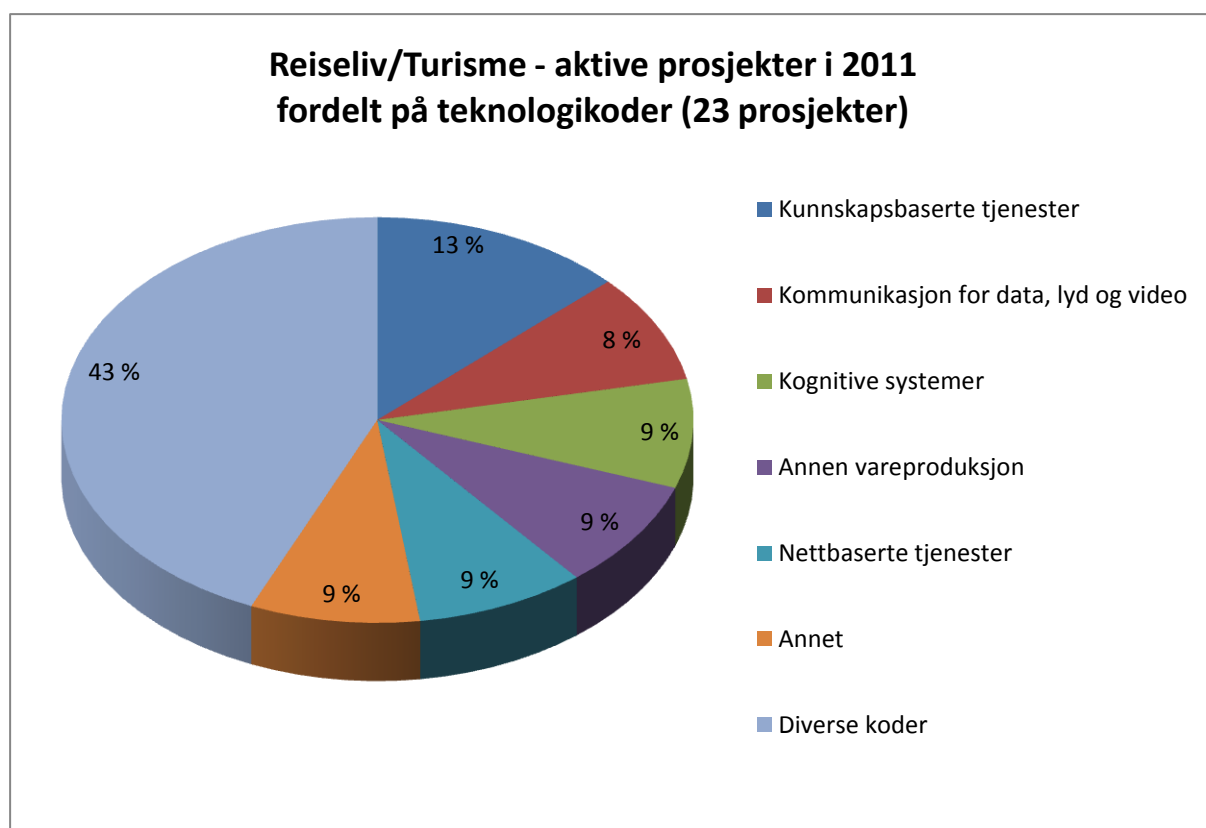
Samtlige aktive reiselivsprosjekter i 2011 er klassifisert som *eksperimentell utvikling*.

Innkjøp av FoU-tjenester i reiselivsprosjekter

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Reiseliv/Turisme i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 7 av 23 prosjekter oppgir at prosjektet gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Reiselivsprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 i underkant av 1 million kroner for aktive prosjekter.

IKT og tjenester i reiselivet

Forskningsmeldingen «Klima for forskning» løfter generiske og prioriterte teknologier som bidrar til nye løsninger på tvers av sektorinndeling og bransjer. IKT er en viktig generisk teknologi for utvikling av varer, tjenester og effektive prosesser i reiselivsnæringene. (Figur 4.28)

Figur 4.28: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (23 prosjekter).

Bedriftene i sektor Reiseliv/Turisme

Bedriftene i reiselivsporteføljen varierer i størrelse, fra enkeltmannsforetak til 162 ansatte. 18 av 23 bedrifter hadde etableringsår 2003 eller senere, og eldste bedrift i utvalget ble etablert i 1964. 2 av prosjektene hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Tabell 4.35: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	16	39,6	8,3
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	15	44,5	9,2
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

4.3.14 Skog og Tre

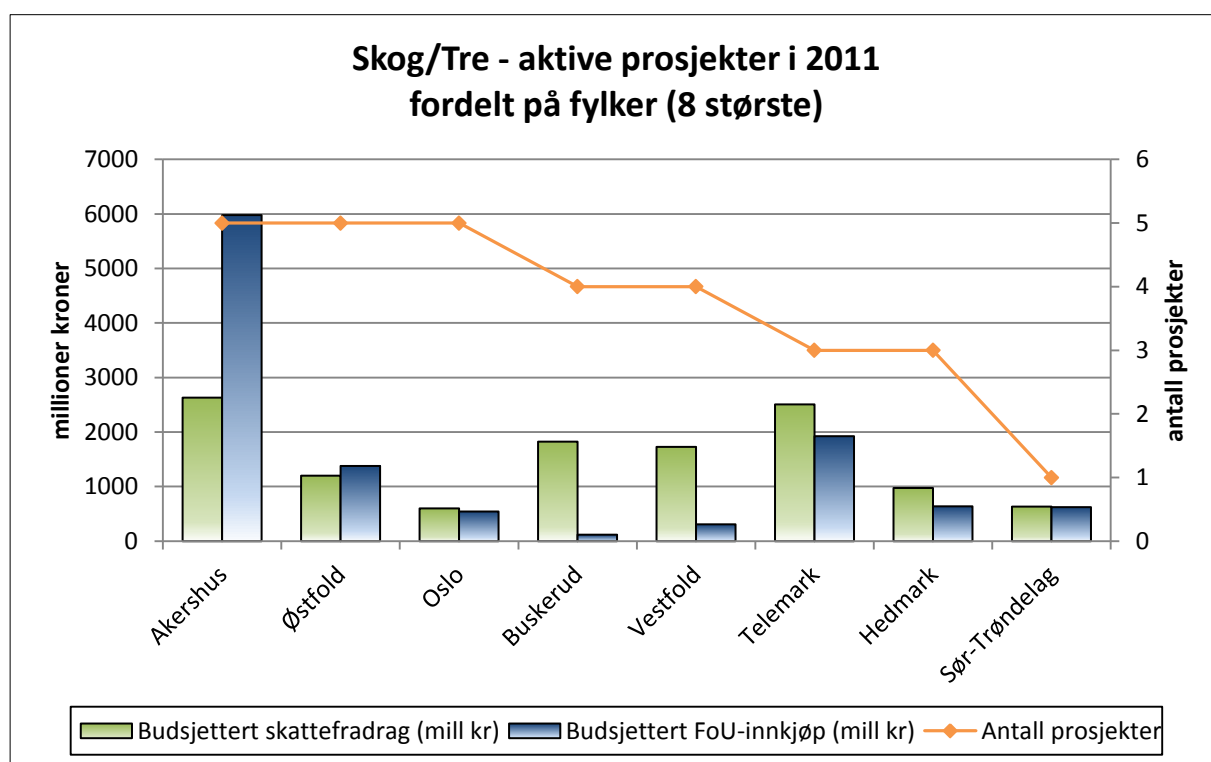
Prosjekter innen sektor Skog og Tre kommer i hovedsak fra skogeierne og verdikjeden fram til to betydelige næringsområder, bygge-materialer og kjemisk treforedling til papir, kjemiske produkter, emballasje, cellulose- og trefiber-baserte produkter.

Tabell 4.36: Nøkkeltall for sektor Skog og Tre. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klas- sifisert som industriell forskning	Kostnads- budsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennom- snittlig kostnads- budsjett
Nye i 2011	12	1	35,1	2,6	6,1	2,93
Nye i 2010	15	0	16,6	3,9	3	1,11
Aktive i 2011	34	5	72,7	11,8	13	2,14
Aktive i 2010	36	4	64,3	12,5	10,9	1,79

Antall nye søknader fra denne sektoren har hatt en negativ trend de siste år, mens størrelsen på prosjektene er økende. Det totale budsjett for de aktive prosjektene i 2011 er således større enn i foregående år. Innkjøp av FoU-tjenester var i 2011 på ca. 11,8 millioner kroner. Det betyr at bedriftene brukte mye av de midler de får inn i skattefradrag på å kjøpe FoU-tjenester fra godkjente FoU-institusjoner.

Fordelingen av antall prosjekter på de mest aktive fylkene er jevnere enn tidligere. De totale økonomiske planer viser at det er i Telemark, Akershus og Buskerud, næringene satset mest i 2011. (Figur 4.29)

Figur 4.29: Skog/Tre – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

De fleste prosjektene i sektoren defineres som *eksperimentell utvikling*. Av de nye prosjektene hadde 67 % samarbeid mellom flere bedrifter, noe som er den høyeste andel av alle næringssegmentene. På den andre siden er næringen mannsdominert. Bare to av bedriftene med aktive prosjekter i 2011 hadde en kvinne som daglig leder eller prosjektleder.

Tabell 4.37: Skog og Tre – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	2	2,5
Bioteknologi	5	6,3
Nanoteknologi	0	0
Miljøteknologi	4	8,9
Tjenester	3	7,2
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

I fordelingen av fag og tema, har prosjekter rettet mot vareproduksjon, miljøløsninger og effektiv materialhåndtering økt. Når det gjelder tema i Forskningsmeldingen, er prosjekter innen nanoteknologi og innovasjon i offentlig sektor fraværende. Det er færre prosjekter i forhold til tidligere år som omfatter IKT, mens Miljøteknologi og naturlig nok Bioteknologi, utgjør de betydeligste grupper prosjekter sett i forhold til teknologiske orienterte prosjekter. Tjenesteyting basert på ny kunnskap, utgjør den tredje store gruppe. Skogeierne synes etter hvert å ha blitt mer forsiktig med sine FoU-investeringer, noe som antas å skyldes markedsutviklingen innen papirindustrien.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Skog og Tre, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

4.3.15 Transport

Intelligente kommunikasjonsløsninger, bedre batteriteknologi for elektriske biler, trygg trafikkavvikling, bedre trafikkflyt, kollektiv samkjøring, bedre ladestasjoner og effektivt vedlikehold av jernbanelinjer, er noen av mange problemstillinger som man finner smarte løsninger for i SkatteFUNNs transportportefølje.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Transport, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Utviklingen i antall nye transportprosjekter til SkatteFUNN har holdt seg stabilt på 40-50 prosjekter hvert år siden 2008, med en liten topp i 2010 (61 nye prosjekter).

Tabell 4.38: Nøkkeltall for sektor Transport. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	43	1	104,2	6,7	19,3	2,42
Nye i 2010	61	1	197,7	21,8	27,4	3,24
Aktive i 2011	119	3	354,8	33,6	59,4	2,98
Aktive i 2010	112	2	296,7	27,1	46,5	2,65

Nye prosjekter i 2011

43 nye prosjekter ble godkjent i sektor Transport i 2011. Dette er en nedgang fra 2010 (61 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på cirka 104 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, noe som er vesentlig lavere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (198 millioner kroner).

Aktive prosjekter i 2011

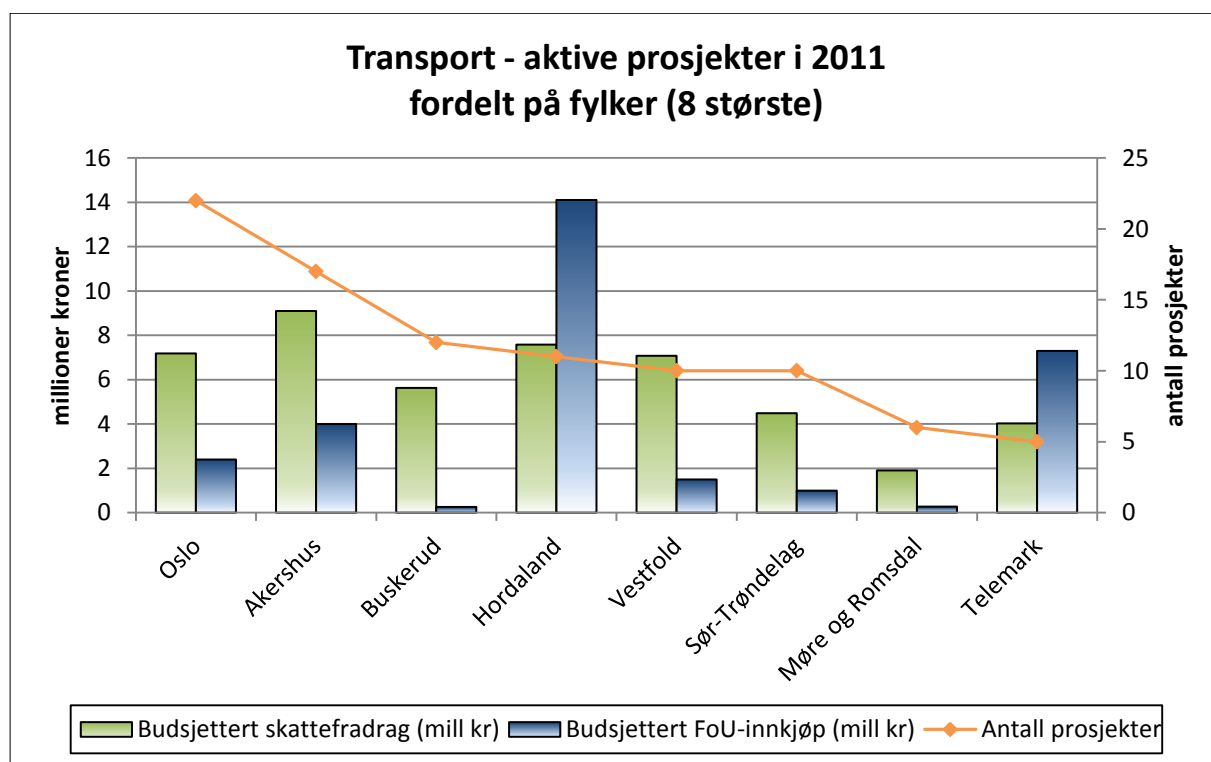
I sektor Transport var det 119 **aktive** prosjekter i 2011. Dette er flere enn i 2010 (112 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 355 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, noe som er en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (297 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til drøyt 59 millioner kroner.

Innkjøp av FoU-tjenester

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Transport i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 31 av 119 prosjekter oppgir at prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Transportprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 i overkant av 33 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2010-prosjektene i sektoren var lavere (27,1 millioner kroner).

Fylkesvis fordeling

Som i 2010 var det også i 2011 flest prosjekter fra hovedstaden i sektor Transport. Oslo (22 prosjekter) og Akershus (17 prosjekter) har flest prosjekter i aktiv transportportefølje (Figur 4.30). Finnmark og Vest-Agder hadde, som i 2010, ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011.

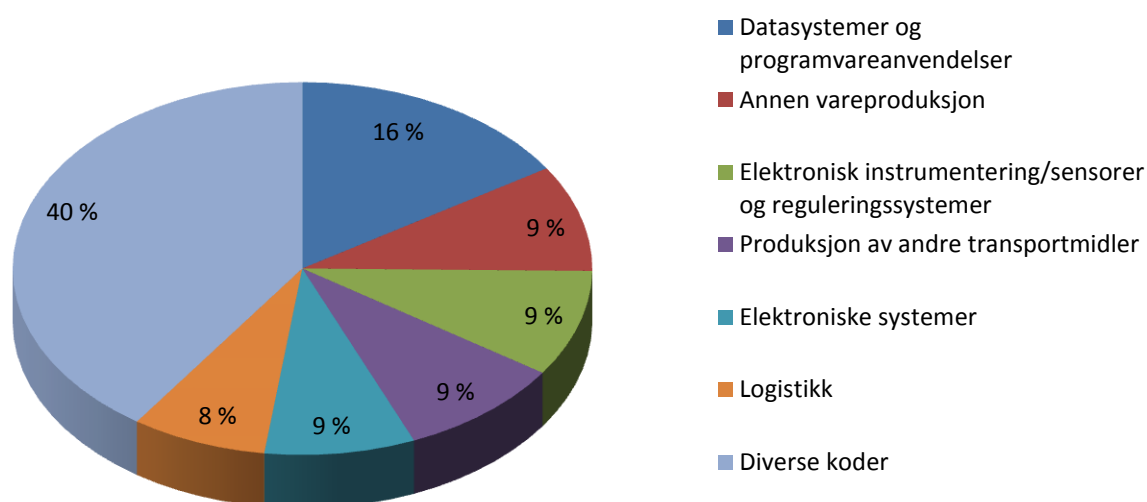

Figur 4.30: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Prosjektene temaer

Elektroniske systemer og elektronisk instrumentering dominerer transportporteføljen i SkatteFUNN, sammen med *produksjon av transportmidler, annen vareproduksjon og IKT* (Figur 4.31).

Transport - aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (119 prosjekter)

Figur 4.31: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (119 prosjekter).

Tabell 4.39: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	39	123,6	19,3
Bioteknologi	2	10,0	1,8
Nanoteknologi	1	8,9	1,6
Miljøteknologi	8	35,0	6,8
Tjenester	37	91,3	17,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	21	44,1	8,6

IKT er en viktig generisk teknologi for å utvikle nye og bedre varer, tjenester og produksjonsprosesser i transportnæringene, som det er for de aller fleste næringer i Norge. Blant tjenesteprosjektene er det overvåkings-, sikkerhets- og logistikksystemer for jernbane, flytrafikk og transportmidler som dominerer (inkludert effektiv persontransport på bane og vei).

4.3.16 Annet

Innenfor sektor Annet er en rekke bransjer og næringer representert, og prosjektene utvikler kunnskap innenfor en rekke fagområder og teknologier.

Tabell 4.40: Nøkkeltall for sektor Annet. Budsjettall i millioner kroner.

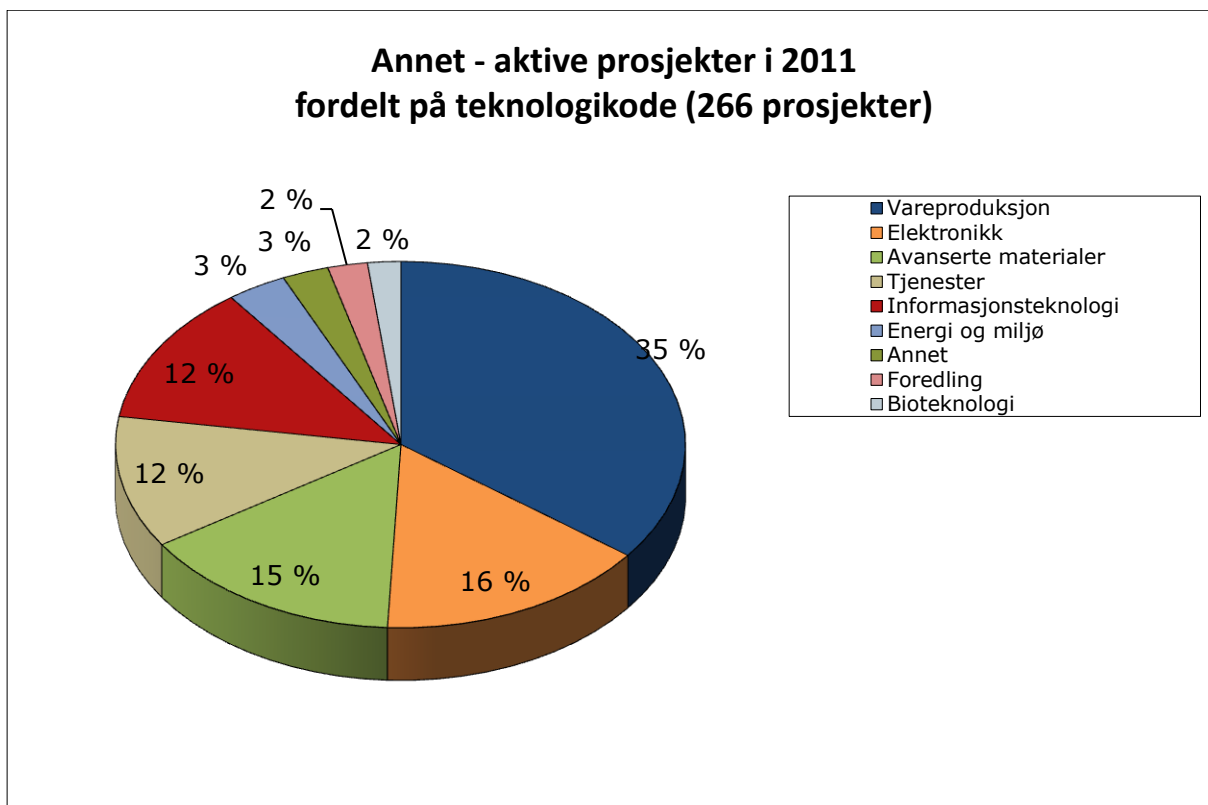
Prosjekter	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	99	10	269,3	10,5	45,2	2,72
Nye i 2010	102	12	206,1	15,1	37,4	2,02
Aktive i 2011	266	33	675,9	43,9	116,4	2,54
Aktive i 2010	299	42	662,9	48,9	118,7	2,22

99 nye prosjekter ble godkjent innenfor sektoren i 2011 (102 i 2010). Budsjetterte kostnader for nye prosjekter i 2011 var 269,3 millioner kroner, som er en økning fra 2010. Tilsvarende ser man at gjennomsnittlig prosjektvolum har økt fra 2,02 millioner kroner i 2010 til 2,72 millioner kroner i 2011.

Man finner 266 aktive prosjekter innenfor sektoren i 2011, mot 299 i 2010. Disse prosjektene har et totalt kostnadsbudsjett for 2011 på 675,9 millioner kroner (662,9 millioner i 2010), med et forventet skattefradrag på 116,4 millioner kroner (118,7 millioner i 2010).

Budsjettert innkjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner utgjorde 43,9 millioner kroner for aktive prosjekter i 2011. Dette er en svak nedgang fra tilsvarende tall fra 2010 (48,9 millioner kroner).

Prosjektene innenfor sektor Annet fordeles seg på ulike teknologikategorier (figur 4.32). *Vareproduksjon* er fremdeles den største når det gjelder forventet skattefradrag (31 %, opp fra 30 % i 2010 og 25 % i 2009). *Avanserte materialer* beholder posisjonen som nest største kategori med et forventet skattefradrag på 112,9 millioner kroner (17,4 %, mot 18 % i 2010). Deretter følger *Informasjonsteknologi* (16,5 %, mot 16 % i 2010) og *elektronikk* (14 %, mot 16 % i 2010). Andelen prosjekter innenfor *Tjenester*, faller noe tilbake med en andel på 9 % (10,6 millioner kroner i forventet skattefradrag) mot en andel på 11 % i 2010 og 13 % i 2009.

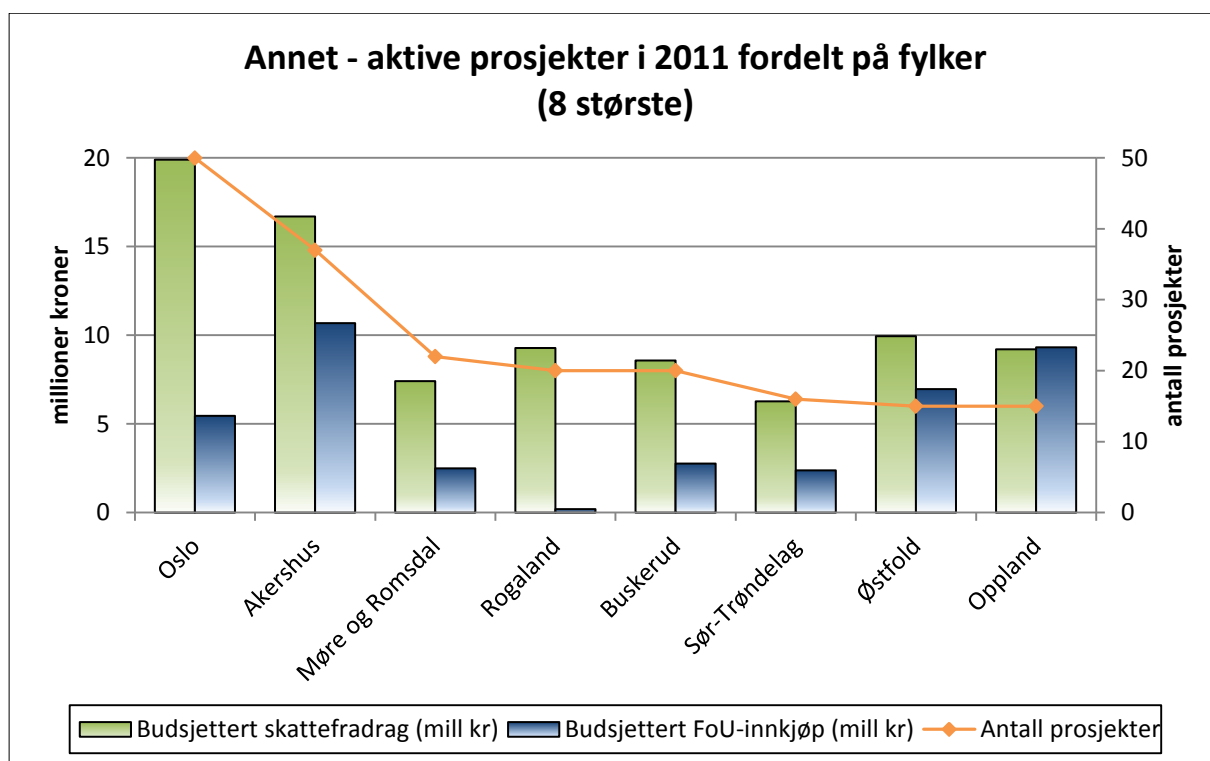
Figur 4.32: Annet – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode (266 prosjekter).

78 av de aktive prosjektene oppgir samarbeid med godkjent FoU-institusjon, og det er først og fremst teknologikategoriene *Avanserte materialer*, *Bioteknologi*, *Vareproduksjon* og *IKT* som benytter seg av dette.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Annet, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

33 av de aktive prosjektene i sektor Annet er klassifisert som industrielle forskningsprosjekter, mens de resterende 233 er klassifisert som eksperimentelle utviklingsprosjekter.

Figur 4.33 viser de aktive prosjektene i 2011 fordelt på fylker (8 største):

Figur 4.33: Annet – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.41: Annet - aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	47	146,6	25,5
Bioteknologi	5	22,4	4,2
Nanoteknologi	5	10,6	2,1
Miljøteknologi	9	16,3	3,1
Tjenester	43	117,8	17,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	6	22,8	4

4.4 Tverrgående temaer i Forskningsrådet

Forskningsmeldingen trekker frem IKT, bioteknologi, nanoteknologi og miljøteknologi som spesielt viktige temaer. I tillegg har Forskningsrådet vært opptatt av å få oversikt over tjenesteprosjekter og prosjekter knyttet til innovasjon i og for offentlig sektor.

Tabellen nedenfor viser hvordan SkatteFUNN-porteføljen (aktive prosjekter i 2011) dekker disse viktige tverrgående temaer. Ytterligere kommentarer til temaene kan finnes i enkelte av sektorkapitlene.

Tabell 4.42 viser at det er IKT-prosjekter og tjenesteprosjekter i alle sektorer, mens nanoteknologi og innovasjon i og for offentlig sektor hovedsakelig er konsentrert i enkelte av sektorene.

Tabell 4.42: Aktive prosjekter i 2011, fordelt på tverrgående temaer.

Sektor	IKT		Bioteknologi		Nanoteknologi		Miljøteknologi		Tjenester		Innovasjon i/for offentlig sektor	
	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)
Administrasjon	98	319,2	0	0	0	0	0	0	73	254,7	6	23,3
Bygg/Anlegg	42	110	2	4,4	1	1,3	23	5,4	3	7,1	0	0
Helse	59	165,8	173	821,2	4	17,6	4	10,4	40	95,1	42	99,1
IKT	683	2379	1	2,9	1	36	10	59,7	154	374,4	18	37,7
Jordbruk/Mat	16	36,2	36	75,2	0	0	10	22,6	122	256,6	0	0
Kraft/Energi	121	375	9	31	41	138	20	64	42	126	10	35
Kultur/Underholdning	53	176,7	0	0	0	0	0	0	41	118,3	4	27,6
Marin/sjømat	15	36,2	105	227,5	0	0	23	33,6	3	5,1	0	0
Maritim	96	302,9	4	10,9	1	0,1	59	164,1	20	57,4	0	0
Metall	5	10,1	0	0	2	1,6	12	47,5	3	2	0	0
Miljø	24	50	2	1	2	4,5	58	120	19	38	0	0
Petroleum/Olje og gass	68	247,9	1	1	1	13,6	41	115,9	19	82,1	0	0
Reiseliv/Turisme	16	39,6	0	0	0	0	0	0	15	44,5	0	0
Skog/Tre	2	2,5	5	6,3	0	0	4	8,9	3	7,2	0	0
Transport	39	123,6	2	10	1	8,9	8	35	37	91,3	21	44,1
Annet	47	146,6	5	22,4	5	10,6	9	16,3	43	117,8	6	22,8
Sum	1384	4521,3	345	1213,8	59	232,2	281	703,4	637	1677,6	107	289,6

4.5 Bedrifter i SkatteFUNN

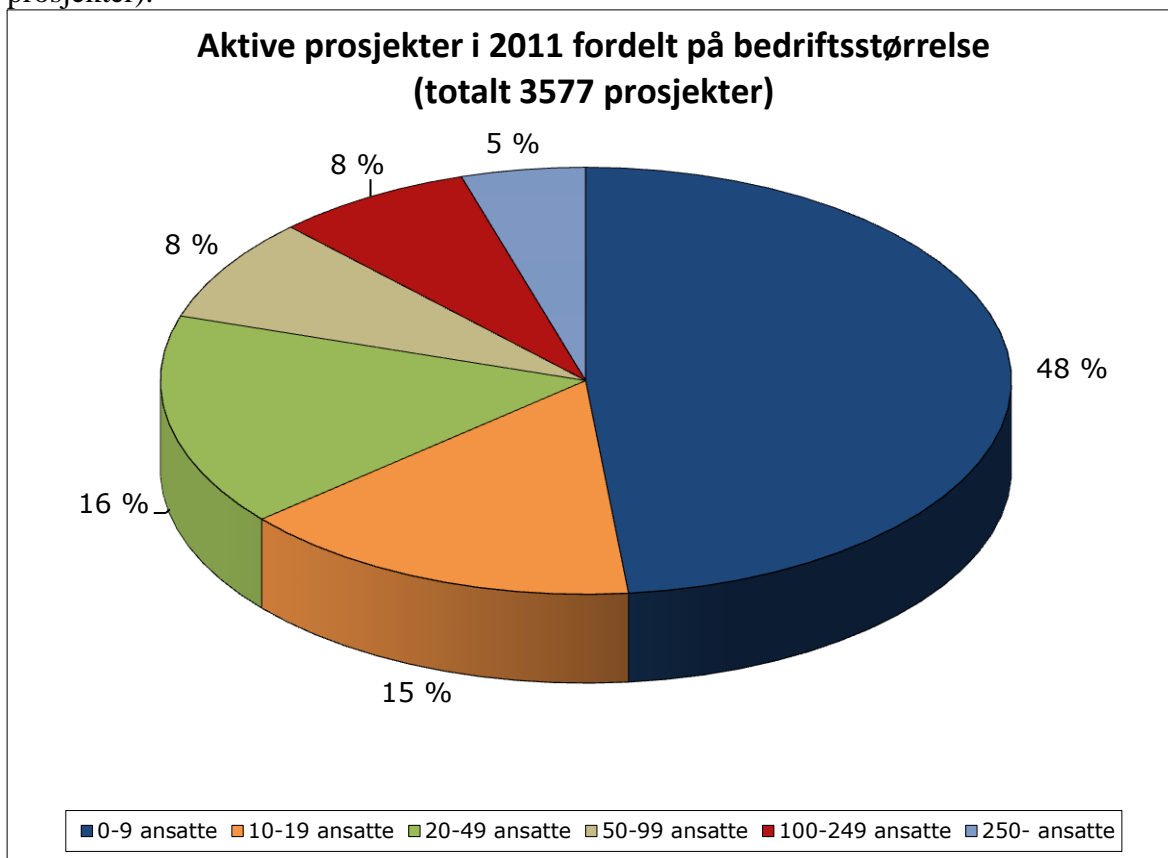
4.5.1 Bedriftsstørrelse

Tabell 4.43 viser at 50 % av de nye SkatteFUNN-prosjektene i 2011 gjennomføres av bedrifter med færre enn 10 ansatte. Dette er det samme bildet som for tidligere år. De minste bedriftene har en gjennomsnittsstørrelse på sine prosjekter på 2,4 millioner kroner, mens de største (over 250 ansatte) har en gjennomsnittsstørrelse på 4,5 millioner kroner.

Tabell 4.43: Nye prosjekter i 2011, fordelt på bedriftsstørrelse.

Bedriftsstørrelse	Antall nye prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU (mill. kr.)	Kostnadsbudsjett (mill. kr.)	Budsjettert skattefradrag (mill. kr.)
0-9	731	141,8	1790,7	314,3
10-19	208	54,5	642,7	110,7
20-49	247	51,8	738,3	132,7
50-99	107	31	306,8	55,7
100-249	103	37,1	334,7	55
250 og over	58	30,9	259,9	25,7
Sum	1454	347,1	4073,1	694,1

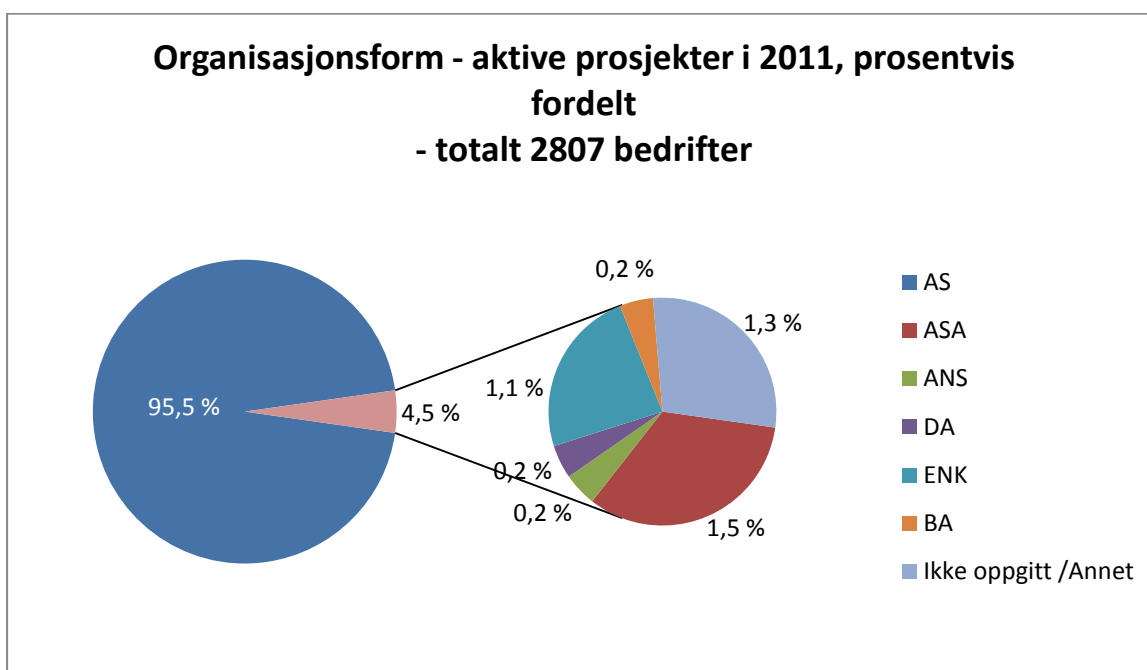
Figur 4.34 viser **aktive** prosjekter i 2011, prosentvis fordelt på bedriftsstørrelse. (Totalt 3 577 prosjekter).

Figur 4.34: Aktive prosjekter i 2011, prosentvis fordelt på bedriftsstørrelse.

4.5.2 Organisasjonsform

I 2011-porteføljen er det 2 807 unike bedrifter som til sammen har de 3 577 aktive prosjektene. Figur 4.35 viser hvordan disse bedriftene fordeler seg på organisasjonsform.

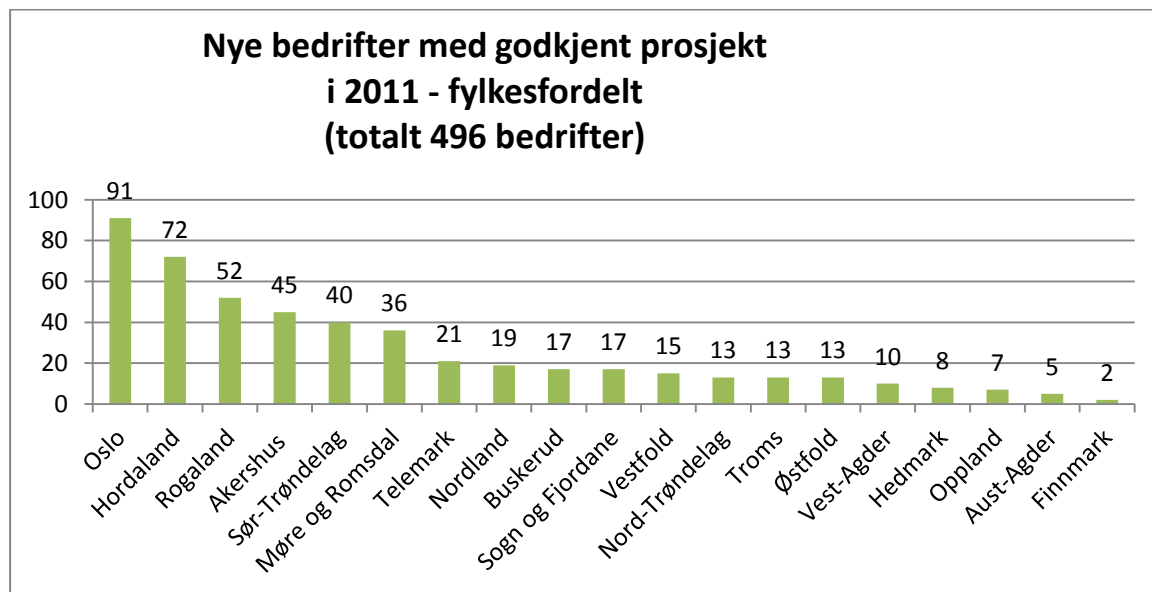

Figur 4.35: Bedrifter med aktive prosjekter i 2011 fordelt på organisasjonsform.

4.5.3 Nye og gamle bedrifter i 2011

Det var totalt 1 260 bedrifter som fikk godkjent nye prosjekter i 2011, og 496 av disse var “nye” bedrifter i SkatteFUNN. Med “nye” forstås i denne sammenheng bedrifter som har fått godkjent ett eller flere nye prosjekt i 2011, og som ikke er registrert med godkjent prosjekt i SkatteFUNN fra tidligere.

Antall nye bedrifter har ligget i intervallet 484-512 for perioden 2007-2011. Antall unike bedrifter i porteføljen har også vært om lag uendret i samme periode. Dette betyr at bedrifter faller ut av porteføljen i samme omfang som nye kommer inn. Figur 4.36 viser fylkesvis fordeling av de 496 nye bedriftene i SkatteFUNN i 2011.

Figur 4.36: Nye bedrifter med godkjent prosjekt i 2011 fordelt på fylke.

4.5.4 Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv

For en rettighetsbasert ordning som SkatteFUNN kan ikke kjønnsperspektivet tillegges vekt, men fra 2003 har kjønn på bedriftsleder og prosjektleder blitt registrert i søknaden.

Tabell 4.44 viser andel kvinnelige ledere i nye godkjente prosjekter i 2011, fordelt på bedriftsstørrelse.

Tabell 4.44: Andel kvinnelige ledere og nye prosjekter i 2011 fordelt på bedriftsstørrelse.

Bedriftsstørrelse	Antall nye prosjekter Totalt i 2011	Andel av nye prosjekter	Andel med kvinnelig daglig leder
0-9	731	50 %	6 %
10-19	208	14 %	10 %
20-49	247	17 %	9 %
50-99	107	7 %	21 %
100-249	103	7 %	10 %
250 og over	58	4 %	0 %
Sum / Gjennomsnitt:	1454	100 %	7 %

Tabell 4.44 viser at andelen kvinnelig daglig leder i bedrifter med nye godkjente SkatteFUNN-prosjekter i 2011 er 7 %. Det tilsvarer andelen kvinnelige bedriftsledere med aktive prosjekter i 2011, les nedenfor.

Andelen kvinnelige daglige ledere i bedrifter med **aktive** SkatteFUNN-prosjekter i 2011 var 7 %, som er en liten økning fra 2010 (6 %). Når det gjelder prosjektleder var kvinneandelen 10 %, mot 9 % i 2010. Det er forholdsvis stor forskjell mellom de ulike sektorene. Sektor Helse er den med prosentvis flest kvinnelige ledere.

Se sektorvis fordeling i Vedlegg 7.4.1 og fylkesvis fordeling i Vedlegg 7.4.2.

4.6 FoU-institusjoner

SkatteFUNN-ordningen har et incentiv for bedriftene til å inngå FoU-samarbeid med eksterne forskningsmiljøer gjennom bestemmelsen om differensierte fradragstak for SkatteFUNN-prosjekter. Dersom prosjektet gjennomføres av bedriften selv og/eller ved kjøp av tjenester fra "ikke godkjent" FoU-miljø, er fradagsrammen 5,5 millioner kroner per år per bedrift. Dersom bedriften kjøper FoU-tjenester fra en (eller flere) godkjente FoU-institusjoner, øker fradagsrammen til 11 millioner kroner per år. Bedriften kan benytte hele beløpet (11 millioner kroner) til kjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner, mens rammen for egenutført FoU er 5,5 millioner kroner.

Med godkjent FoU-institusjon forstås institusjon som har til formål å utføre forsknings- og utviklingsarbeid og som regelmessig driver vitenskapelig publisering eller arbeider systematisk med åpen teknologi- og kunnskapsspredning. Alle norske universiteter og høyskoler, samt forskningsinstitusjoner som inngår i FoU-statistikken, kvalifiserer automatisk som godkjent FoU-institusjon. Søknad om å få godkjent nye forskningsinstitusjoner må fremmes av bedrifter som enten har et aktivt SkatteFUNN-prosjekt eller som er i ferd med å fremme en søknad.

Det ble godkjent 24 nye FoU-institusjoner i 2011, hvorav 19 var utenlandske. Disse var spredt over 10 land. Sektor Helse stod for flest nye godkjente FoU-institusjoner i 2011 (14).

Av de totalt 3 577 aktive SkatteFUNN-prosjektene i 2011-porteføljen er det planlagt og budsjettert med FoU-innkjøp i 1 243 prosjekter (35 %). Totalt budsjettert FoU-innkjøp i 2011 var på ca. 1 085 millioner kroner, som er noe lavere enn i 2010. Andelen av prosjekter som budsjetterer med innkjøpt FoU er størst for sektorene Skog/Tre, Marin/Sjømat, Jordbruk/Mat og Kraft/Energi, slik det også var i 2010. Den er lavest i Kultur/Underholdning.

Erfaringsvis vet vi at budsjettert innkjøp av FoU-tjenester er langt over det som blir realisert og innrapportert, både til Skatteetaten (via RF-1053) og til Forskningsrådet. Vi har ikke tilgang til realiserede data som rapporteres til Skatteetaten.

Tabell 4.45: Aktive prosjekter i 2011 med budsjettert kjøp av FoU-tjenester, fordelt på sektor.

Sektor	Antall aktive prosjekter i 2011	Antall prosjekter i samarbeid med FoU-institusjoner	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)	Prosentvis andel i samarbeid med FOU-institusjon
Administrasjon	98	15	3,5	15 %
Bygg og Anlegg	177	61	13,3	34 %
Helse	338	123	236,1	36 %
IKT	683	83	77,9	12 %
Jordbruk / Mat	184	93	30,7	51 %
Kraft og Energi	278	139	193,6	50 %
Kultur / Underholdning	60	4	2,1	7 %
Marin / Sjømat	405	257	119,6	63 %
Maritim	292	88	68,0	30 %
Metall	101	48	47,1	48 %
Miljø	163	62	39,4	38 %
Petroleum/ Olje og gass	356	131	163,9	37 %
Reiseliv / Turisme	23	7	0,9	30 %
Skog / Tre	34	23	11,8	68 %
Transport	119	31	33,6	26 %
Annet	266	78	43,9	29 %
Sum / Gjennomsnitt:	3577	1243	1085,4	35 %

Budsjettert FoU-innkjøp for de nye godkjente prosjektene i 2011 er på ca. 347 millioner kroner (452 millioner kroner i 2010).

4.6.1 FoU-institutter

FoU-instituttene utgjør en viktig samarbeidspartner for norske bedrifter, og SINTEF-gruppen er i år igjen det mest aktuelle og hyppigst brukte instituttet med 315 prosjekter i 2011 til en budsjettert verdi av 209,5 millioner kroner.

Tabell 4.46: Prosjekter i samarbeid med FoU-institutter 2011.

Prosjekter i samarbeid med FoU-institutter 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)
SINTEF. (Alle avdelinger, hele landet)	315	209,5
Institutt for energiteknikk	44	52,1
Teknologisk institutt	17	4,6
Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt	22	13,3
Matforsk	2	0,5
Christian Michelsen Research	31	23,8
Norges byggforskningsinstitutt	1	0,4
Havforskningsinstituttet	12	2,5

4.6.2 Universiteter

184 SkatteFUNN-prosjekter kjøpte tjenester fra universitetene i 2011, med NTNU, UMB og UiO som de viktigste. 89 millioner kroner er budsjettet for innkjøp fra universitetene.

Tabell 4.47: Prosjekter i samarbeid med Universiteter 2011.

Prosjekter i samarbeid med Universiteter 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester(mill. kr.)
NTNU	101	49,3
Universitetet i Oslo	22	19,9
Universitetet i Bergen	2	1,3
Universitetet i Tromsø	16	6,2
Universitetet i Stavanger	1	0,2
Universitetet for miljø og biovitenskap	42	12,2

4.6.3 Høgskoler

87 SkatteFUNN-prosjekter planla samarbeid med høgskolene i 2011, til en total budsjettert kostnad på 18,5 millioner kroner.

Tabell 4.48: Prosjekter i samarbeid med Høgskoler 2011.

Prosjekter i samarbeid med Høgskoler 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)
Norges Veterinærhøgskole	14	6,7
Høgskolen i Agder	1	0,1
Høgskolen i Akershus	4	0,7
Høgskolen i Bergen	6	0,5
Høgskolen i Bodø	3	1,0
Høgskolen i Buskerud	5	0,7
Høgskolen i Gjøvik	11	1,3
Høgskolen i Finnmark	0	0
Høgskolen i Harstad	0	0
Høgskolen i Hedmark	6	0,6
Høgskolen i Lillehammer	0	0
Høgskolen i Molde	0	0
Høgskolen i Narvik	9	1,5
Høgskolen i Nord-Trøndelag	3	0,2
Høgskolen i Sør-Trøndelag	3	0,2
Høgskolen i Oslo	4	0,7
Høgskolen i Telemark	7	1,7
Høgskolen i Tromsø	0	0
Høgskolen i Vestfold	9	2,2
Høgskolen i Østfold	1	0,1
Høgskolen i Ålesund	0	0
Høgskolen Stord / Haugesund	1	0,3
Høgskolen i Sogn og Fjordane	0	0

4.6.4 Andre FoU-miljøer

Forskningsinstituttene, universitetene og høyskolene utgjør om lag halvparten av de norske godkjente FoU-institusjonene. Den andre halvparten er godkjent etter søknad i forbindelse med SkatteFUNN-prosjekter og omfatter et stort spenn av offentlige og private virksomheter som tilfredsstiller kravene til å bli godkjent som FoU-institusjon i SkatteFUNN.

35 prosjekter samarbeidet i 2011 med godkjente utenlandske FoU-institusjoner.

4.7 Forskning eller utvikling i SkatteFUNN

SkatteFUNN-sekretariatet kategoriserer prosjektene enten som *industriell forskning* (Forskning, F) eller *eksperimentell utvikling* (Utvikling, U). SkatteFUNN-ordningen ble 19. august 2009 meldt inn under *Gruppeunntaksforordningen* EU 800/2008 av Finansdepartementet, og det er dette regelverket som nå er styrende for kategoriseringen.

Gruppeunntaksforordningen har følgende definisjoner av F og U (fra norsk uoffisiell oversettelse):

- **“Industriell forskning”** - planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller som kan føre til betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter skaping av komponenter til sammensatte systemer som er nødvendige for den industrielle forskningen, særlig for validering av allmenn teknologi, unntatt prototyper.
- **“Eksperimentell utvikling”** - tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelig, teknologisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og ferdigheter for å utarbeide planer, prosjekter eller tegninger til nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan for eksempel også omfatte annen virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester. Denne virksomheten kan omfatte utarbeiding av utkast, tegninger og planer eller annen dokumentasjon, forutsatt at de ikke er beregnet på kommersiell bruk.

Grenseoppgangen mellom F og U er ofte svært vanskelig. Regelen er at dersom ikke hovedparten av prosjektet er å betrakte som forskning (ny kunnskap og ferdigheter), vil prosjektet få *eksperimentell utvikling* som betegnelse. Prosjekter som betegnes som utviklingsprosjekter har en lavere maksimal offentlig støttegrad enn prosjekter med betegnelsen *industriell forskning*.

Av de 1454 **nye** godkjente prosjektene i 2011, utgjorde forskningsprosjektene 16 % (228 prosjekter). Av de 3 577 **aktive** prosjektene i 2011, var det 609 forskningsprosjekter. Det er 17 % som i 2010.

Sektor Helse er den som har høyest andel nye forskningsprosjekter i sin portefølje (53 % av nye prosjekter i 2011), etterfulgt av Jordbruk/Mat (24 %) og Marin/sjømat (22 %). Sektor Reiseliv/Turisme hadde ingen nye forskningsprosjekter i 2011.

5 Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen

SkatteFUNN-ordningen administreres av Norges forskningsråd, i samarbeid med Innovasjon Norge og alle deres lokalkontorer, og med Skatteetaten.

Innovasjon Norges rolle er å kvalitetssikre at søknaden inneholder alle opplysninger før den oversendes til Forskningsrådet. Forskningsrådet gjør vedtak om prosjektet kvalifiserer som FoU-prosjekt, slik det defineres i lov og forskrift for SkatteFUNN. Skattemyndighetene tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

5.1 Sekretariatet

SkatteFUNN er en selvstendig avdeling i Forskningsrådets Divisjon for innovasjon.

SkatteFUNN-sekretariatet besto i 2011 av 12 ansatte med til sammen ca. 11 årsverk; 10 rådgivere og 2 konsulenter.

5.2 Administrasjonskostnader

Midler til drift og administrasjon av SkatteFUNN-ordningen bevilges fra Nærings- og handelsdepartementet, og var for 2011 på 14 millioner kroner. Forskningsrådets utgifter til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen i 2011 var på totalt 15,0 millioner. Lønnsutgifter til saksbehandlere og konsulenter er den største utgiften, med 11,2 millioner kroner. Drift og utvikling av IT/saksbehandlersystem utgjorde 2,9 millioner kroner. Resterende utgifter fordeler seg på drift av sekretariatet (355 000 kroner), informasjon og markedsføring (484 000 kroner), og drift av klageutvalget (65 000 kroner).

Kostnaden knyttet til Innovasjon Norges administrasjon og drift av ordningen beløp seg i 2011 til 5,5 millioner kroner, noe som er en svak økning fra 2010 (5,4 millioner kroner).

5.3 Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge

Innovasjon Norges oppgaver og ansvarsområder knyttet til SkatteFUNN er regulert i en egen samarbeidsavtale. Dette innebærer blant annet at Innovasjon Norge stiller sitt kontornett til disposisjon. SkatteFUNN-søknader blir behandlet ved alle Innovasjon Norges 15 distriktskontorer av godt over 100 saksbehandlere. Ordningen utgjør en del av den finansieringsporteføljen som Innovasjon Norge presenterer overfor sine kunder, og SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke for FoU-prosjekter.

Innovasjon Norge arbeider proaktivt mot enkeltkunder og bransjer, og identifiserer da mulige FoU-prosjekter der SkatteFUNN kan inngå. Den største delen av jobben med SkatteFUNN går ut på å vurdere innkomne søknader.

I 2011 har det vært gjennomført regelmessige samarbeidsmøter mellom ledelsen for SkatteFUNN i NFR og i Innovasjon Norge. I tillegg ble det i 2011 som tidligere år gjennomført en samling mellom superbrukere fra Innovasjon Norges 15 kontorer og SkatteFUNN-sekretariatet.

5.4 Administrativt samarbeid med Skatteetaten

SkatteFUNN-ordningen er en del av skattesystemet, og det er derfor skattemyndighetene som tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

Skatteetaten og SkatteFUNN-sekretariatet har hatt god dialog rundt praktisk tolkning av regelverk for SkatteFUNN-ordningen. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2011 ble det gitt følgende endring i skatteloven:

Departementet foreslår at endringa i skattelova § 16-40 trer i kraft 1. juli 2011.

Forslaget har til følge at Noregs forskningsråd og Skatteetaten kan utveksle informasjon om eit Skattefunnprosjekt som dei rår over på ikraftsetjingstidspunktet og seinare.

Ved brot på vilkår gitt i samband med godkjende prosjekt kan Noregs forskningsråd trekkje tilbake godkjenninga med verknad for tidlegare år, men ikkje lenger tilbake enn 1. juli 2011.

Skatteetaten får hvert år elektronisk kopi av nye godkjenningsbrev, brev om forlenget prosjektperiode, samt andre brev av betydning for rett til skattefradrag.

5.5 SkatteFUNNs klageutvalg

Alle forhold vedrørende vedtak fattet av SkatteFUNN-sekretariatet kan påklages til et særskilt klageutvalg. Utvalget er oppnevnt av Forskningsrådet, og består av personer som ikke er ansatt i Forskningsrådet.

Klageutvalget utøver sin oppgave i henhold til forskriftene for ordningen og i henhold til forvaltningsloven. Det innebærer at klageutvalget fatter Forskningsrådets endelige vedtak i SkatteFUNNs klagesaker. Sekretærfunksjonen for klageutvalget er tillagt SkatteFUNN-sekretariatet.

Klageutvalget bestod i 2011 av følgende personer:

- Olav Kolstad, Professor i privatrett, Kvale Advokatfirma
- Eva Karal, Partner, Prima Ocean
- Amela Karahasanovic, Dr.scient - Forsker, Førsteamanuensis II, SINTEF/UIO
- Tor-Odd Berntsen, Investment manager, Storebrand

Klageutvalget har avholdt 4 møter i 2011. De to første gjaldt klagesaker hovedsakelig knyttet til vedtak fattet sent i 2010.

Forskningsrådet mottok 88 klager på vedtak gjort for søknader fra 2011. 16 av disse klagenes fikk medhold administrativt av SkatteFUNN-sekretariatet, mens de resterende 72 ble behandlet av klageutvalget. 62 av disse ble avslått og 10 fikk medhold. Av de 88 klagenes fikk altså totalt 26 medhold, som betyr at 30 % av klagenes fikk medhold. Dette er en nedgang fra de siste årene, der andelen som har fått medhold har vært på nærmere 40 %.

Klageutvalget behandlet og avslo også 2 klager fra bedrifter der søknad om godkjenning av FoU-institusjon i SkatteFUNN var blitt avslått.

De fleste avslagene er begrunnet med at aktivitetene som er beskrevet i søknaden ikke har tilstrekkelig FoU-innhold til å komme inn under ordningen. Klager som imøtekommes inneholder tilleggsinformasjon om prosjektene utover informasjonen i den opprinnelige søknaden.

5.6 Forbedring av SkatteFUNN

5.6.1 Nytt søknadsskjema og bedre rutiner

SkatteFUNN har siden 2009 hatt økt fokus på brukervennlighet og forbedring av intern drift. Avdelingen har jobbet med ulike utviklingsprosjekter som har gitt verdifull informasjon og innsikt i begrensninger i eksisterende søknadsskjema og saksbehandlerverktøy.

Forskrift for SkatteFUNN ble revidert i 2011, med endringer i ordningen som ikke reflekteres i dagens skjema. Endringene, og ervervede erfaringer, har vist at det er behov for forenkling og videreutvikling av skjemaer og driftsrutiner.

I 2011 startet utviklingsprosjektet «Nytt SkatteFUNN-skjema» der forventet resultat er et forbedret *søknadsskjema* med bedre brukervennlighet og tydelig kommunikasjon rundt forskning og utvikling, sett mot forskrift for SkatteFUNN.

Det nye søknadsskjemaet skal gi forbedret kommunikasjon om ordningens egenskaper gjennom selve skjemaet, og veiledningstekster. Vi forventer også at det nye skjemaet vil lede til kvalitetsmessig bedre søknader, noe som igjen gir en enklere og bedre saksbehandling.

Som en del av prosjektet utvikles også forbedret og oppdatert *saksbehandlerverktøy* for saksbehandlere i Innovasjon Norge og i Forskningsrådet. De nye verktøyene skal gi mer effektiv og kvalitetsmessig saksbehandling, samt legge til rette for at riktig kompetanse bringes inn i vurderingen på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Nytt søknadsskjema med tilhørende saksbehandlerverktøy settes i produksjon 20. juni 2012.

5.6.2 SkatteFUNNs kommunikasjonsstrategi

Kommunikasjonsstrategiens mål er å gjøre SkatteFUNN kjent i norsk næringsliv, slik at norske bedrifter bruker sin rett til skattefradrag for kostnader til utvikling og forskning i forbindelse med nye eller bedre varer, tjenester eller produksjonsprosesser. Strategien er tett knyttet til utviklingen av nytt søknadsskjema og veiledningstekster.

2011 har resultert i nytt informasjonsmateriell og bevisst bruk av effektive kanaler for kommunikasjon, for å nå bedre ut til potensielle søkere.

Nytt informasjonsmateriell

Det finnes nå en *Introduksjon til SkatteFUNN* på www.skattefunn.no, som gjennom korte punkter forteller det du trenger å vite om SkatteFUNN, og som gir stikkord til hvor du må lete videre for detaljer knyttet til det enkelte punkt.

En grunnleggende *presentasjon av SkatteFUNN*, som forklarer hva et forsknings- og utviklingsprosjekt (FoU) kan være, er tilgjengelig som et *webseminar*, som alle kan logge seg inn på for å lære om SkatteFUNN (les lenger ned).

Prosjekteksampler er viktig for å vise frem hva SkatteFUNN kan være for den enkelte næring. Et *prosjektarkiv* er under etablering, slik at SkatteFUNN-prosjekter med varierte temaer og fra ulike bransjer kan vises frem. Prosjekteksemplene vil i 2012 bli tilgjengelig på SkatteFUNNs nettside.

Bevisst bruk av effektive kanaler

SkatteFUNNs webseminar 2011 var en ny måte å nå bedriftene på. 15 000 bedrifter i Forskningsrådets og Innovasjon Norges databaser fikk invitasjon til å følge grunnleggende opplæring rundt SkatteFUNN i form av et webseminar, med live chat-mulighet for spørsmål underveis. Cirka 1000 var pålogget mens seminaret gikk live, og mange har også sett seminaret etterpå. Se seminaret på nettet via lenken: <http://presenter.qbrick.com/?pguid=94c280d3-5bae-4312-b545-8ed3f0d46b1e>

Webseminaret gjentas i juni 2012, i forbindelse med lansering av nytt søknadsskjema for SkatteFUNN.

Innovasjon Norge fikk i 2011 *bedre verktøy* fra SkatteFUNN-administrasjonen, for å informere om SkatteFUNN i regionene, i form av veiledningstekster, presentasjonsmaterieell og minnepinner med annen viktig informasjon.

Målrettet bruk av medier

I Forskningsrådets sentrale kommunikasjonsstrategi inngår blant annet målrettet bruk av mediene. Overvåking av mediebildet benyttes for å måle effekten av kommunikasjonsaktiviteter, og som middel til planlegging av nye.

SkatteFUNN-sekretariatet har i 2011 arbeidet bevisst for å få en mer proaktiv og målrettet tilnærming til mediene. I Forskningsrådets overvåkingsverktøy ble det i 2011 registrert 163 nyhetsoppslag hvor ordet «SkatteFUNN» forekom. Nyhetsopplagene kom fra 96 ulike mediekilder.

Andel bransjer som ble registrert med oppslag om SkatteFUNN i overvåkingsverktøyet steg i 2011 (35 % bransje- og fagblader), sett mot målinger fra 2010 (25 %), og doblet seg i forhold til 2009 (15 %).

Publiseringer fra bransjebladene hvor SkatteFUNN var nevnt, utgjorde i 2011 32 % av alle publiseringer, mens generelle nyhetsmedier stod bak 52 % av artiklene.

6 Samspill i virkemiddelapparatet

SkatteFUNN er en av flere finansieringsordninger for forskning og utvikling som tilbys gjennom det offentlige virkemiddelapparatet. Under følger en kort omtale av noen andre relevante virkemidler, og samspillet mellom disse og SkatteFUNN.

6.1 Internt i Forskningsrådet

Bedrifter kan søke Forskningsrådet om støtte til *Innovasjonsprosjekt i næringslivet*. Søknader om innovasjonsprosjekt konkurrerer om en begrenset pott med midler, slik at kun de beste prosjektene får støtte. Bedrifter kan ha godkjent SkatteFUNN-prosjekt og samtidig motta støtte gjennom Innovasjonsprosjekt på de samme aktivitetene, så lenge de ikke kommer i konflikt med statsstøttereguleringens grenser for hvor mye støtte en kan motta til prosjektet.

En annen støtteordning forbeholdt næringslivet er *Nærings-Ph.D.* som er en 3-årig forskerutdanning der kandidaten tar doktorgrad ved gradsgivende universitet/høyskole mens han/hun er ansatt i en bedrift. Gjennom Nærings-Ph.D. kan bedrifter få støtte til inntil 50 % av prosjektkostnadene. Under visse forutsetninger vil et prosjekt kunne samfinansieres av SkatteFUNN og Nærings-Ph.D.

6.2 Innovasjon Norge

SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke sammen med andre tilskudd fra Innovasjon Norge. Siden Innovasjon Norges øvrige tilskudds-virkemidler er en begrenset ressurs, vil en slik delfinansiering i stor grad bidra til å tøyne rammene og bidra til realisering av langt flere FoU-prosjekter enn det som ellers ville vært tilfelle. I stor grad gjøres saksbehandlingen av SkatteFUNN-søknadene parallelt med behandling av søknader om øvrig finansiering fra Innovasjon Norge. I IFU/OFU-prosjekter har Innovasjon Norge som policy at det skal være en samfinansiering med SkatteFUNN.

6.3 Norsk Designråd

SkatteFUNN-administrasjonen i Norges forskningsråd har siden 2004 hatt et nært og nyttig samarbeid med Norsk Designråd. Forskning og utvikling (FoU) og design har mange sammenfallende trekk, og SkatteFUNN og Norsk Designråd har mange felles målgrupper i norsk næringsliv. SkatteFUNN og Designrådet har søkt felles læring rundt problemstillinger i skjæringsfeltet mellom design og FoU, og jobber aktivt med å samkjøre relevant kommunikasjon til felles målgrupper.

Siden 2009 har SkatteFUNN og Norsk Designråd hatt en formell samarbeidsavtale gjennom *Designrevet innovasjonsprogram (DIP)*. SkatteFUNN inngår i teamet rundt søknadsvurderinger og utbetaling av tilskudd fra *Design Pilot*, som gir økonomisk støtte til bedrifter som ønsker å jobbe designmetodisk med idéfasen i prosjekter.

7 Vedlegg

7.1 SkatteFUNNs bakgrunn

Historikk:

Hervik-utvalget foreslo i sin innstilling (NOU 2000:7 Ny giv for nyskaping) å etablere en skattefradragssystem for å øke næringslivets forsknings- og utviklingsinnsats.

I 2001 ble det etablert en tilskuddsordning (FUNN-ordningen) som hadde et budsjett på 200 millioner kroner i 2001. Denne ordningen hadde en enkel, nettbasert søknadsbehandling.

Stortinget ønsket imidlertid en skattefradragssystem framfor en tilskuddsordning og ba regjeringen legge fram forslag om en ordning med skattefradrag for bedriftenes FoU-utgifter i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

Skattefradragssystemen - SkatteFUNN - som fra 1.1.2002 erstattet FUNN-ordningen, gir skatteyttere som driver virksomhet i Norge et fradrag i skatt på 20 eller 18 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekter etter nærmere fastsatte regler.

I motsetning til FUNN-ordningen, som var en tilskuddsordning med et begrenset årlig budsjett, er SkatteFUNN en rettighetsbasert skattefradragssystem uten noen budsjettbegrensning. Dette innebærer at alle prosjekter som tilfredsstiller lov og forskrift, gir rett til skattefradrag.

7.2 Aktive prosjekter i 2011 per fylke fordelt på sektorer

7.2.1 Akershus

Fylke: Akershus	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	10	0	1	0,3	37,5	6,4
Annet	37	5	11	10,7	85,0	16,7
Bygg/Anlegg	16	2	6	1,7	50,9	7,8
Helse	49	28	15	27,7	147,1	26,2
IKT	87	11	8	8,9	314,3	52,4
Jordbruk/Mat	24	7	12	2,9	52,8	9,1
Kraft/Energi	31	9	20	19,7	102,2	17,0
Kultur/Underholdning	5	0	0	0,0	30,0	4,8
Marin/Sjømat	16	3	6	5,0	36,8	6,8
Maritim	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Metall	3	1	3	0,8	2,5	0,4
Miljø	23	3	8	6,2	59,4	10,7
Petroleum/Olje og gass	31	0	13	24,1	117,3	17,3
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Skog/Tre	5	1	5	6,0	14,5	2,6
Transport	17	0	1	4,0	51,3	9,1
Totalsum	372	70	113	123,1	1157,1	197,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.2.2 Aust-Agder

Fylke: Aust-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	7	0	0	0,0	36,1	5,0
Bygg/Anlegg	2	0	0	0,0	2,0	0,4
Helse	10	1	1	0,1	12,1	2,3
IKT	5	0	1	1,3	23,7	2,6
Jordbruk/Mat	3	0	2	0,5	2,6	0,4
Kraft/Energi	3	0	2	0,2	19,2	2,0
Marin/Sjømat	1	0	1	0,8	2,1	0,4
Maritim	11	1	3	0,8	34,8	6,9
Miljø	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,1	1,5	0,3
Transport	3	0	0	0,0	7,6	1,0
Totalsum	48	2	11	3,7	143,4	21,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.3 Buskerud

Fylke: Buskerud	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	1	0,0	7,0	1,2
Annet	20	3	9	2,8	51,0	8,6
Bygg/Anlegg	14	1	1	0,1	24,6	4,2
Helse	15	2	4	1,0	18,9	3,7
IKT	24	1	5	1,9	59,8	11,0
Jordbruk/Mat	10	1	2	0,1	45,3	3,3
Kraft/Energi	22	5	6	1,8	91,5	11,1
Kultur/Underholdning	5	0	1	0,8	14,5	2,7
Marin/Sjømat	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Maritim	8	1	3	4,6	35,2	4,2
Metall	5	0	3	0,6	8,4	1,7
Miljø	15	2	6	1,5	31,5	6,0
Petroleum/Olje og gass	8	1	2	2,3	29,9	4,1
Reiseliv/Turisme	2	0	1	0,1	2,0	0,4
Skog/Tre	4	0	1	0,1	10,8	1,8
Transport	12	0	2	0,3	28,8	5,6
Totalsum	167	17	47	17,8	460,4	70,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.4 Finnmark

Fylke: Finnmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Bygg/Anlegg	1	0	0	0,0	0,9	0,2
IKT	2	0	0	0,0	1,4	0,5
Kraft/Energi	1	0	0	0,0	4,7	0,8
Marin/Sjømat	4	1	3	1,1	8,2	1,6
Maritim	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Miljø	1	0	0	0,0	4,2	0,8
Totalsum	10	1	3	1,1	20,4	4,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert projektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.5 Hedmark

Fylke: Hedmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Annet	6	1	4	0,6	8,8	1,7
Bygg/Anlegg	5	0	1	0,1	4,3	0,9
Helse	3	1	0	0,0	4,9	0,9
IKT	9	1	2	0,3	23,8	4,6
Jordbruk/Mat	13	6	7	7,2	30,7	6,4
Kraft/Energi	2	0	1	0,5	6,7	1,3
Marin/Sjømat	1	0	1	0,5	1,5	0,3
Metall	4	2	4	3,9	14,3	2,3
Miljø	2	1	1	1,2	2,5	0,5
Reiseliv/Turisme	2	0	1	0,0	3,1	0,5
Skog/Tre	3	0	2	0,6	5,2	1,0
Transport	4	0	2	0,4	9,5	1,9
Totalsum	55	12	26	15,2	117,8	22,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert projektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.6 Hordaland

Fylke: Hordaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	10	0	1	0,8	37,4	6,1
Annet	14	2	1	0,1	44,3	6,5
Bygg/Anlegg	10	0	4	0,7	24,4	4,8
Helse	25	7	9	10,3	70,1	13,1
IKT	49	3	4	13,3	276,9	49,9
Jordbruk/Mat	12	2	6	1,5	37,6	7,2
Kraft/Energi	32	7	12	44,5	186,4	25,4
Kultur/Underholdning	8	0	0	0,0	28,2	4,9
Marin/Sjømat	74	23	50	16,9	161,2	29,2
Maritim	47	5	13	13,9	147,3	25,4
Metall	9	1	3	0,7	28,1	5,2
Miljø	17	5	8	6,1	45,2	9,0
Petroleum/Olje og gass	65	5	31	17,7	256,1	39,3
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	5,8	1,1
Transport	11	1	5	14,1	39,8	7,6
Totalsum	384	61	147	140,6	1388,7	234,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.7 Møre og Romsdal

Fylke: Møre og Romsdal	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	3	0,6	7,3	1,5
Annet	22	1	7	2,5	54,1	7,4
Bygg/Anlegg	8	0	4	0,8	16,0	2,6
Helse	8	2	4	3,8	21,6	4,0
IKT	9	1	0	0,0	21,7	4,3
Jordbruk/Mat	6	0	5	0,5	4,0	0,7
Kraft/Energi	5	1	2	1,1	10,6	2,0
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	7,5	1,5
Marin/Sjømat	78	9	44	14,7	145,2	27,0
Maritim	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Metall	7	0	3	1,0	15,1	2,9
Miljø	4	0	1	0,3	5,2	1,0
Petroleum/Olje og gass	10	0	4	0,7	18,7	3,4
Skog/Tre	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Transport	6	0	2	0,3	10,1	1,9
Totalsum	228	18	98	42,9	514,5	90,1

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.8 Nordland

Fylke: Nordland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	3,0	0,6
Annet	4	0	1	0,0	9,3	1,5
Bygg/Anlegg	5	0	3	0,7	9,4	1,9
Helse	1	0	0	0,0	0,6	0,1
IKT	20	0	3	1,0	53,7	10,0
Jordbruk/Mat	4	0	0	0,0	5,6	1,1
Kraft/Energi	12	3	10	5,3	20,0	4,0
Kultur/Underholdning	2	1	0	0,0	1,4	0,4
Marin/Sjømat	48	10	30	8,0	65,5	12,7
Maritim	19	1	4	5,5	37,7	7,9
Metall	3	0	2	0,4	5,6	1,1
Miljø	6	0	3	1,1	18,6	3,4
Petroleum/Olje og gass	5	1	2	1,1	7,0	1,6
Reiseliv/Turisme	2	0	2	0,2	5,3	1,0
Transport	4	0	2	0,6	10,5	2,1
Totalsum	137	16	62	23,8	253,1	49,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.9 Nord-Trøndelag

Fylke: Nord-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	6,9	1,4
Annet	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Bygg/Anlegg	6	0	2	0,2	11,7	2,3
Helse	7	3	3	0,6	11,7	2,3
IKT	7	0	1	0,2	13,0	2,4
Jordbruk/Mat	5	0	4	0,4	6,0	1,2
Kraft/Energi	11	1	7	4,9	52,2	9,0
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Marin/Sjømat	12	3	6	2,6	26,8	5,2
Maritim	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Metall	4	1	1	2,0	16,6	3,1
Miljø	3	0	2	0,7	6,4	1,3
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,0	1,8	0,4
Reiseliv/Turisme	1	0	1	0,1	1,4	0,3
Skog/Tre	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Transport	1	0	1	0,1	4,8	1,0
Totalsum	69	8	33	12,5	174,6	32,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.10 Oppland

Fylke: Oppland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,5	0,3
Annet	15	3	9	9,3	63,6	9,2
Bygg/Anlegg	7	0	3	0,4	6,5	1,3
Helse	2	1	1	1,8	3,1	0,6
IKT	9	0	1	0,1	28,5	5,5
Jordbruk/Mat	12	4	8	1,5	22,8	4,4
Kraft/Energi	5	1	2	0,2	9,7	1,9
Kultur/Underholdning	7	0	2	1,1	27,9	5,6
Marin/Sjømat	3	1	3	3,6	11,0	1,7
Metall	12	0	9	4,8	34,6	6,1
Miljø	2	1	1	0,1	2,7	0,5
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,5	2,2	0,4
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Skog/Tre	1	0	0	0,0	0,6	0,0
Transport	3	1	1	0,7	4,7	0,9
Totalsum	81	12	41	24,1	220,0	38,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.11 Oslo

Fylke: Oslo	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	42	1	5	1,2	160,0	28,7
Annet	50	5	12	5,5	108,5	19,9
Bygg/Anlegg	15	0	3	0,5	34,0	5,6
Helse	122	69	51	136,9	666,3	81,3
IKT	257	31	22	18,3	889,8	157,2
Jordbruk/Mat	24	9	15	5,3	39,1	6,7
Kraft/Energi	44	19	25	48,6	168,4	28,5
Kultur/Underholdning	19	0	0	0,0	53,2	10,1
Marin/Sjømat	27	14	21	18,5	64,3	12,0
Maritim	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Metall	14	3	7	19,3	54,5	8,4
Miljø	23	4	7	8,4	60,3	11,3
Petroleum/Olje og gass	21	3	9	16,5	90,9	16,1
Reiseliv/Turisme	4	0	0	0,0	14,5	2,8
Skog/Tre	5	2	2	0,5	3,8	0,6
Transport	22	0	8	2,4	39,1	7,2
Totalsum	707	162	190	286,8	2504,2	406,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.12 Rogaland

Fylke: Rogaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	1	0,2	13,3	2,6
Annet	20	1	1	0,2	52,9	9,3
Bygg/Anlegg	19	1	6	1,6	71,7	12,8
Helse	11	4	2	0,7	28,1	4,7
IKT	34	1	6	2,1	115,6	21,9
Jordbruk/Mat	16	5	7	4,0	43,6	7,9
Kraft/Energi	18	4	10	5,7	65,5	11,9
Kultur/Underholdning	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Marin/Sjømat	48	14	29	22,3	102,9	19,1
Maritim	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Metall	8	3	4	4,9	17,8	2,9
Miljø	10	2	2	0,3	19,6	3,7
Petroleum/Olje og gass	106	19	30	50,5	464,7	74,5
Reiseliv/Turisme	2	0	2	0,5	9,1	1,4
Transport	2	0	0	0,0	6,6	1,3
Totalsum	324	54	104	95,2	1095,9	188,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.13 Sogn og Fjordane

Fylke: Sogn og Fjordane	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	7	1	3	0,6	15,2	3,0
Bygg/Anlegg	4	0	3	0,9	7,4	1,5
Helse	4	1	0	0,0	10,3	2,1
IKT	10	0	2	3,5	23,5	4,1
Jordbruk/Mat	4	2	3	1,7	5,1	0,9
Kraft/Energi	3	0	2	0,9	5,2	1,1
Kultur/Underholdning	2	0	1	0,2	6,8	1,2
Marin/Sjømat	18	6	15	2,4	49,8	9,9
Maritim	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Metall	7	0	2	0,4	10,5	2,1
Miljø	1	0	1	0,2	0,7	0,1
Petroleum/Olje og gass	4	0	0	0,0	20,3	3,4
Skog/Tre	1	0	1	0,2	1,0	0,3
Transport	4	0	1	1,1	11,2	2,3
Totalsum	74	10	35	12,0	171,4	32,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.14 Sør-Trøndelag

Fylke: Sør-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	2	0,4	14,8	2,9
Annet	16	3	6	2,4	33,3	6,3
Bygg/Anlegg	20	2	9	2,7	47,5	9,4
Helse	20	14	7	9,4	84,5	13,3
IKT	65	11	11	14,5	236,1	40,4
Jordbruk/Mat	18	7	11	3,2	25,9	5,0
Kraft/Energi	32	3	19	33,2	142,6	18,4
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	4,6	0,9
Marin/Sjømat	43	9	22	8,2	87,7	15,4
Maritim	24	2	11	4,6	73,4	12,6
Metall	4	0	2	5,7	18,2	3,3
Miljø	13	4	4	1,7	25,9	4,1
Petroleum/Olje og gass	49	15	16	33,8	208,5	31,0
Reiseliv/Turisme	2	0	0	0,0	1,6	0,4
Skog/Tre	1	0	1	0,6	3,2	0,6
Transport	10	0	3	1,0	22,9	4,5
Totalsum	325	70	124	121,3	1030,8	168,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.15 Telemark

Fylke: Telemark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	1	0,1	1,2	0,0
Annet	11	2	0	0,0	20,6	2,9
Bygg/Anlegg	11	0	3	0,5	28,5	5,7
Helse	16	9	6	8,6	52,1	9,9
IKT	10	1	1	1,1	32,8	6,3
Jordbruk/Mat	1	0	1	0,4	2,4	0,5
Kraft/Energi	6	1	2	0,4	26,6	2,5
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Marin/Sjømat	1	0	1	1,1	7,7	1,5
Maritim	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Metall	6	1	1	1,1	26,9	5,0
Miljø	11	0	8	4,4	28,5	5,6
Petroleum/Olje og gass	8	0	5	2,4	12,8	2,5
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,2	0,0
Skog/Tre	3	0	3	1,9	15,2	2,5
Transport	5	1	2	7,3	37,7	4,0
Totalsum	106	16	37	30,5	312,4	52,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.16 Troms

Fylke: Troms	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	6	3	3	1,0	9,0	1,8
Bygg/Anlegg	1	0	1	0,0	2,4	0,5
Helse	21	18	12	32,1	84,4	12,9
IKT	16	1	4	1,6	42,8	7,7
Jordbruk/Mat	9	0	3	0,5	14,2	3,0
Kraft/Energi	6	1	2	0,5	21,5	5,0
Kultur/Underholdning	1	0	0	0,0	3,4	0,7
Marin/Sjømat	23	9	21	13,0	58,6	11,3
Maritim	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Metall	1	1	1	0,1	0,7	0,1
Miljø	11	0	2	0,3	13,4	2,6
Petroleum/Olje og gass	3	0	1	0,1	5,6	1,0
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	2,1	1,3
Transport	3	0	0	0,0	4,3	0,8
Totalsum	109	35	52	50,0	278,9	51,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.17 Vest-Agder

Fylke: Vest-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	7,4	1,5
Annet	4	0	1	0,5	14,0	2,6
Bygg/Anlegg	10	0	3	0,5	16,1	3,3
Helse	5	1	3	0,8	8,4	1,5
IKT	17	0	4	0,7	43,6	8,1
Jordbruk/Mat	2	0	0	0,0	4,3	0,9
Kraft/Energi	16	4	10	23,1	61,6	10,0
Marin/Sjømat	3	0	1	0,2	5,8	1,1
Maritim	15	0	3	1,3	41,4	6,8
Metall	8	4	2	1,4	19,0	3,7
Miljø	3	1	2	1,6	8,2	1,4
Petroleum/Olje og gass	19	3	7	9,9	81,2	13,0
Reiseliv/Turisme	3	0	0	0,0	2,7	0,5
Totalsum	107	13	36	39,8	313,6	54,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.18 Vestfold

Fylke: Vestfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	5	0	0	0,0	17,4	3,4
Annet	10	1	2	0,8	17,0	3,2
Bygg/Anlegg	14	0	6	1,5	28,7	5,1
Helse	11	3	4	1,8	21,1	4,1
IKT	36	5	4	6,1	134,2	20,6
Jordbruk/Mat	12	0	4	0,6	37,5	7,4
Kraft/Energi	16	4	4	2,6	44,3	8,0
Marin/Sjømat	2	0	2	0,4	7,9	1,2
Maritim	20	0	11	3,9	53,0	10,3
Metall	2	0	1	0,1	5,0	1,0
Miljø	15	0	5	4,3	37,3	7,1
Petroleum/Olje og gass	16	2	6	4,2	41,1	7,2
Skog/Tre	4	0	3	0,3	8,8	1,7
Transport	10	0	1	1,5	60,1	7,1
Totalsum	173	15	53	28,1	513,5	87,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.19 Østfold

Fylke: Østfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	2,1	0,3
Annet	15	2	8	7,0	49,6	10,0
Bygg/Anlegg	9	1	3	0,4	19,5	3,6
Helse	8	5	1	0,6	11,8	2,3
IKT	17	0	4	3,4	44,6	8,5
Jordbruk/Mat	9	1	3	0,5	11,3	2,2
Kraft/Energi	13	3	3	0,7	27,7	5,6
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	8,0	1,6
Marin/Sjømat	2	2	1	0,4	1,5	0,3
Maritim	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Metall	4	0	0	0,0	10,7	2,0
Miljø	1	1	1	1,0	6,7	1,2
Petroleum/Olje og gass	8	0	2	0,1	27,5	4,7
Skog/Tre	5	2	4	1,4	6,6	1,2
Transport	2	0	0	0,0	5,8	1,2
Totalsum	101	17	31	16,9	239,1	45,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3 Aktive prosjekter i 2011 per sektor fordelt på fylker

7.3.1 Administrasjon

Sektor: Administrasjon	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	10	0	1	0,3	37,5	6,4
Buskerud	2	0	1	0,0	7,0	1,2
Hedmark	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Hordaland	10	0	1	0,8	37,4	6,1
Møre og Romsdal	6	0	3	0,6	7,3	1,5
Nordland	2	0	0	0,0	3,0	0,6
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	6,9	1,4
Oppland	1	0	0	0,0	1,5	0,3
Oslo	42	1	5	1,2	160,0	28,7
Rogaland	6	0	1	0,2	13,3	2,6
Sør-Trøndelag	6	0	2	0,4	14,8	2,9
Telemark	1	0	1	0,1	1,2	0,0
Vest-Agder	2	0	0	0,0	7,4	1,5
Vestfold	5	0	0	0,0	17,4	3,4
Østfold	2	0	0	0,0	2,1	0,3
Totalsum	98	1	15	3,5	319,2	57,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.2 Annet

Sektor: Annet	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	37	5	11	10,7	85,0	16,7
Aust-Agder	7	0	0	0,0	36,1	5,0
Buskerud	20	3	9	2,8	51,0	8,6
Hedmark	6	1	4	0,6	8,8	1,7
Hordaland	14	2	1	0,1	44,3	6,5
Møre og Romsdal	22	1	7	2,5	54,1	7,4
Nordland	4	0	1	0,0	9,3	1,5
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Oppland	15	3	9	9,3	63,6	9,2
Oslo	50	5	12	5,5	108,5	19,9
Rogaland	20	1	1	0,2	52,9	9,3
Sogn og Fjordane	7	1	3	0,6	15,2	3,0
Sør-Trøndelag	16	3	6	2,4	33,3	6,3
Telemark	11	2	0	0,0	20,6	2,9
Troms	6	3	3	1,0	9,0	1,8
Vest-Agder	4	0	1	0,5	14,0	2,6
Vestfold	10	1	2	0,8	17,0	3,2
Østfold	15	2	8	7,0	49,6	10,0
Totalsum	266	33	78	43,9	675,9	116,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.3 Bygg/Anlegg

Sektor: Bygg/Anlegg	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	16	2	6	1,7	50,9	7,8
Aust-Agder	2	0	0	0,0	2,0	0,4
Buskerud	14	1	1	0,1	24,6	4,2
Finnmark	1	0	0	0,0	0,9	0,2
Hedmark	5	0	1	0,1	4,3	0,9
Hordaland	10	0	4	0,7	24,4	4,8
Møre og Romsdal	8	0	4	0,8	16,0	2,6
Nordland	5	0	3	0,7	9,4	1,9
Nord-Trøndelag	6	0	2	0,2	11,7	2,3
Oppland	7	0	3	0,4	6,5	1,3
Oslo	15	0	3	0,5	34,0	5,6
Rogaland	19	1	6	1,6	71,7	12,8
Sogn og Fjordane	4	0	3	0,9	7,4	1,5
Sør-Trøndelag	20	2	9	2,7	47,5	9,4
Telemark	11	0	3	0,5	28,5	5,7
Troms	1	0	1	0,0	2,4	0,5
Vest-Agder	10	0	3	0,5	16,1	3,3
Vestfold	14	0	6	1,5	28,7	5,1
Østfold	9	1	3	0,4	19,5	3,6
Totalsum	177	7	61	13,3	406,3	74,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.4 Helse

Sektor: Helse	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	49	28	15	27,7	147,1	26,2
Aust-Agder	10	1	1	0,1	12,1	2,3
Buskerud	15	2	4	1,0	18,9	3,7
Hedmark	3	1	0	0,0	4,9	0,9
Hordaland	25	7	9	10,3	70,1	13,1
Møre og Romsdal	8	2	4	3,8	21,6	4,0
Nordland	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Nord-Trøndelag	7	3	3	0,6	11,7	2,3
Oppland	2	1	1	1,8	3,1	0,6
Oslo	122	69	51	136,9	666,3	81,3
Rogaland	11	4	2	0,7	28,1	4,7
Sogn og Fjordane	4	1	0	0,0	10,3	2,1
Sør-Trøndelag	20	14	7	9,4	84,5	13,3
Telemark	16	9	6	8,6	52,1	9,9
Troms	21	18	12	32,1	84,4	12,9
Vest-Agder	5	1	3	0,8	8,4	1,5
Vestfold	11	3	4	1,8	21,1	4,1
Østfold	8	5	1	0,6	11,8	2,3
Totalsum	338	169	123	236,1	1257,0	185,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.3.5 IKT

Sektor: IKT	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	87	11	8	8,9	314,3	52,4
Aust-Agder	5	0	1	1,3	23,7	2,6
Buskerud	24	1	5	1,9	59,8	11,0
Finnmark	2	0	0	0,0	1,4	0,5
Hedmark	9	1	2	0,3	23,8	4,6
Hordaland	49	3	4	13,3	276,9	49,9
Møre og Romsdal	9	1	0	0,0	21,7	4,3
Nordland	20	0	3	1,0	53,7	10,0
Nord-Trøndelag	7	0	1	0,2	13,0	2,4
Oppland	9	0	1	0,1	28,5	5,5
Oslo	257	31	22	18,3	889,8	157,2
Rogaland	34	1	6	2,1	115,6	21,9
Sogn og Fjordane	10	0	2	3,5	23,5	4,1
Sør-Trøndelag	65	11	11	14,5	236,1	40,4
Telemark	10	1	1	1,1	32,8	6,3
Troms	16	1	4	1,6	42,8	7,7
Vest-Agder	17	0	4	0,7	43,6	8,1
Vestfold	36	5	4	6,1	134,2	20,6
Østfold	17	0	4	3,4	44,6	8,5
Totalsum	683	67	83	78,0	2379,5	417,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.6 Jordbruk/Mat

Sektor: Jordbruk/Mat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	24	7	12	2,9	52,8	9,1
Aust-Agder	3	0	2	0,5	2,6	0,4
Buskerud	10	1	2	0,1	45,3	3,3
Hedmark	13	6	7	7,2	30,7	6,4
Hordaland	12	2	6	1,5	37,6	7,2
Møre og Romsdal	6	0	5	0,5	4,0	0,7
Nordland	4	0	0	0,0	5,6	1,1
Nord-Trøndelag	5	0	4	0,4	6,0	1,2
Oppland	12	4	8	1,5	22,8	4,4
Oslo	24	9	15	5,3	39,1	6,7
Rogaland	16	5	7	4,0	43,6	7,9
Sogn og Fjordane	4	2	3	1,7	5,1	0,9
Sør-Trøndelag	18	7	11	3,2	25,9	5,0
Telemark	1	0	1	0,4	2,4	0,5
Troms	9	0	3	0,5	14,2	3,0
Vest-Agder	2	0	0	0,0	4,3	0,9
Vestfold	12	0	4	0,6	37,5	7,4
Østfold	9	1	3	0,5	11,3	2,2
Totalsum	184	44	93	30,7	390,9	68,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.3.7 Kraft og Energi

Sektor: Kraft og Energi	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	31	9	20	19,7	102,2	17,0
Aust-Agder	3	0	2	0,2	19,2	2,0
Buskerud	22	5	6	1,8	91,5	11,1
Finnmark	1	0	0	0,0	4,7	0,8
Hedmark	2	0	1	0,5	6,7	1,3
Hordaland	32	7	12	44,5	186,4	25,4
Møre og Romsdal	5	1	2	1,1	10,6	2,0
Nordland	12	3	10	5,3	20,0	4,0
Nord-Trøndelag	11	1	7	4,9	52,2	9,0
Oppland	5	1	2	0,2	9,7	1,9
Oslo	44	19	25	48,6	168,4	28,5
Rogaland	18	4	10	5,7	65,5	11,9
Sogn og Fjordane	3	0	2	0,9	5,2	1,1
Sør-Trøndelag	32	3	19	33,2	142,6	18,4
Telemark	6	1	2	0,4	26,6	2,5
Troms	6	1	2	0,5	21,5	5,0
Vest-Agder	16	4	10	23,1	61,6	10,0
Vestfold	16	4	4	2,6	44,3	8,0
Østfold	13	3	3	0,7	27,7	5,6
Totalsum	278	66	139	193,6	1066,4	165,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.8 Kultur/Underholdning

Sektor: Kultur/Underholdning	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	5	0	0	0,0	30,0	4,8
Buskerud	5	0	1	0,8	14,5	2,7
Hordaland	8	0	0	0,0	28,2	4,9
Møre og Romsdal	2	0	0	0,0	7,5	1,5
Nordland	2	1	0	0,0	1,4	0,4
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Oppland	7	0	2	1,1	27,9	5,6
Oslo	19	0	0	0,0	53,2	10,1
Rogaland	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Sogn og Fjordane	2	0	1	0,2	6,8	1,2
Sør-Trøndelag	2	0	0	0,0	4,6	0,9
Telemark	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Troms	1	0	0	0,0	3,4	0,7
Østfold	2	0	0	0,0	8,0	1,6
Totalsum	60	1	4	2,1	189,9	35,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.9 Marin/Sjømat

Sektor: Marin/Sjømat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	16	3	6	5,0	36,8	6,8
Aust-Agder	1	0	1	0,8	2,1	0,4
Buskerud	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Finnmark	4	1	3	1,1	8,2	1,6
Hedmark	1	0	1	0,5	1,5	0,3
Hordaland	74	23	50	16,9	161,2	29,2
Møre og Romsdal	78	9	44	14,7	145,2	27,0
Nordland	48	10	30	8,0	65,5	12,7
Nord-Trøndelag	12	3	6	2,6	26,8	5,2
Oppland	3	1	3	3,6	11,0	1,7
Oslo	27	14	21	18,5	64,3	12,0
Rogaland	48	14	29	22,3	102,9	19,1
Sogn og Fjordane	18	6	15	2,4	49,8	9,9
Sør-Trøndelag	43	9	22	8,2	87,7	15,4
Telemark	1	0	1	1,1	7,7	1,5
Troms	23	9	21	13,0	58,6	11,3
Vest-Agder	3	0	1	0,2	5,8	1,1
Vestfold	2	0	2	0,4	7,9	1,2
Østfold	2	2	1	0,4	1,5	0,3
Totalsum	405	104	257	119,6	845,6	157,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.10 Maritim

Sektor: Maritim	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Aust-Agder	11	1	3	0,8	34,8	6,9
Buskerud	8	1	3	4,6	35,2	4,2
Finnmark	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Hordaland	47	5	13	13,9	147,3	25,4
Møre og Romsdal	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Nordland	19	1	4	5,5	37,7	7,9
Nord-Trøndelag	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Oslo	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Rogaland	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Sogn og Fjordane	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Sør-Trøndelag	24	2	11	4,6	73,4	12,6
Telemark	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Troms	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Vest-Agder	15	0	3	1,3	41,4	6,8
Vestfold	20	0	11	3,9	53,0	10,3
Østfold	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Totalsum	292	19	88	68,0	849,0	146,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.11 Metall

Sektor: Metall	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	3	1	3	0,8	2,5	0,4
Buskerud	5	0	3	0,6	8,4	1,7
Hedmark	4	2	4	3,9	14,3	2,3
Hordaland	9	1	3	0,7	28,1	5,2
Møre og Romsdal	7	0	3	1,0	15,1	2,9
Nordland	3	0	2	0,4	5,6	1,1
Nord-Trøndelag	4	1	1	2,0	16,6	3,1
Oppland	12	0	9	4,8	34,6	6,1
Oslo	14	3	7	19,3	54,5	8,4
Rogaland	8	3	4	4,9	17,8	2,9
Sogn og Fjordane	7	0	2	0,4	10,5	2,1
Sør-Trøndelag	4	0	2	5,7	18,2	3,3
Telemark	6	1	1	1,1	26,9	5,0
Troms	1	1	1	0,1	0,7	0,1
Vest-Agder	8	4	2	1,4	19,0	3,7
Vestfold	2	0	1	0,1	5,0	1,0
Østfold	4	0	0	0,0	10,7	2,0
Totalsum	101	17	48	47,1	288,4	51,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.12 Miljø

Sektor: Miljø	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	23	3	8	6,2	59,4	10,7
Aust-Agder	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Buskerud	15	2	6	1,5	31,5	6,0
Finnmark	1	0	0	0,0	4,2	0,8
Hedmark	2	1	1	1,2	2,5	0,5
Hordaland	17	5	8	6,1	45,2	9,0
Møre og Romsdal	4	0	1	0,3	5,2	1,0
Nordland	6	0	3	1,1	18,6	3,4
Nord-Trøndelag	3	0	2	0,7	6,4	1,3
Oppland	2	1	1	0,1	2,7	0,5
Oslo	23	4	7	8,4	60,3	11,3
Rogaland	10	2	2	0,3	19,6	3,7
Sogn og Fjordane	1	0	1	0,2	0,7	0,1
Sør-Trøndelag	13	4	4	1,7	25,9	4,1
Telemark	11	0	8	4,4	28,5	5,6
Troms	11	0	2	0,3	13,4	2,6
Vest-Agder	3	1	2	1,6	8,2	1,4
Vestfold	15	0	5	4,3	37,3	7,1
Østfold	1	1	1	1,0	6,7	1,2
Totalsum	163	24	62	39,4	377,8	70,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.13 Petroleum/Olje og gass

Sektor: Petroleum/ Olje og gass	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	31	0	13	24,1	117,3	17,3
Aust-Agder	1	0	1	0,1	1,5	0,3
Buskerud	8	1	2	2,3	29,9	4,1
Hordaland	65	5	31	17,7	256,1	39,3
Møre og Romsdal	10	0	4	0,7	18,7	3,4
Nordland	5	1	2	1,1	7,0	1,6
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,0	1,8	0,4
Oppland	1	0	1	0,5	2,2	0,4
Oslo	21	3	9	16,5	90,9	16,1
Rogaland	106	19	30	50,5	464,7	74,5
Sogn og Fjordane	4	0	0	0,0	20,3	3,4
Sør-Trøndelag	49	15	16	33,8	208,5	31,0
Telemark	8	0	5	2,4	12,8	2,5
Troms	3	0	1	0,1	5,6	1,0
Vest-Agder	19	3	7	9,9	81,2	13,0
Vestfold	16	2	6	4,2	41,1	7,2
Østfold	8	0	2	0,1	27,5	4,7
Totalsum	356	49	131	163,9	1387,0	220,1

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.14 Reiseliv/Turisme

Sektor: Reiseliv/Turisme	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Buskerud	2	0	1	0,1	2,0	0,4
Hedmark	2	0	1	0,0	3,1	0,5
Hordaland	1	0	0	0,0	5,8	1,1
Nordland	2	0	2	0,2	5,3	1,0
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	1,4	0,3
Oppland	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Oslo	4	0	0	0,0	14,5	2,8
Rogaland	2	0	2	0,5	9,1	1,4
Sør-Trøndelag	2	0	0	0,0	1,6	0,4
Telemark	1	0	0	0,0	0,2	0,0
Troms	1	0	0	0,0	2,1	1,3
Vest-Agder	3	0	0	0,0	2,7	0,5
Totalsum	23	0	7	0,9	49,2	10,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.15 Skog/Tre

Sektor: Skog/Tre	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	5	1	5	6,0	14,5	2,6
Buskerud	4	0	1	0,1	10,8	1,8
Hedmark	3	0	2	0,6	5,2	1,0
Møre og Romsdal	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Oppland	1	0	0	0,0	0,6	0,0
Oslo	5	2	2	0,5	3,8	0,6
Sogn og Fjordane	1	0	1	0,2	1,0	0,3
Sør-Trøndelag	1	0	1	0,6	3,2	0,6
Telemark	3	0	3	1,9	15,2	2,5
Vestfold	4	0	3	0,3	8,8	1,7
Østfold	5	2	4	1,4	6,6	1,2
Totalsum	34	5	23	11,8	72,7	13,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.16 Transport

Sektor: Transport	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	17	0	1	4,0	51,3	9,1
Aust-Agder	3	0	0	0,0	7,6	1,0
Buskerud	12	0	2	0,3	28,8	5,6
Hedmark	4	0	2	0,4	9,5	1,9
Hordaland	11	1	5	14,1	39,8	7,6
Møre og Romsdal	6	0	2	0,3	10,1	1,9
Nordland	4	0	2	0,6	10,5	2,1
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	4,8	1,0
Oppland	3	1	1	0,7	4,7	0,9
Oslo	22	0	8	2,4	39,1	7,2
Rogaland	2	0	0	0,0	6,6	1,3
Sogn og Fjordane	4	0	1	1,1	11,2	2,3
Sør-Trøndelag	10	0	3	1,0	22,9	4,5
Telemark	5	1	2	7,3	37,7	4,0
Troms	3	0	0	0,0	4,3	0,8
Vestfold	10	0	1	1,5	60,1	7,1
Østfold	2	0	0	0,0	5,8	1,2
Totalsum	119	3	31	33,7	354,8	59,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.4 Kvinneandel ledere

7.4.1 Sektorvis fordeling

Sektor	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	Andel med kvinnelig daglig leder	Antall prosjekter med kvinnelig prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig prosjektansvarlig	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig
Administrasjon	98	9	9,2 %	16	16,3 %	19	19,4 %
Annet	266	22	8,3 %	30	11,3 %	38	14,3 %
Bygg/anlegg	177	11	6,2 %	14	7,9 %	21	11,9 %
Helse	338	53	15,7 %	67	19,8 %	92	27,2 %
IKT	683	41	6,0 %	48	7,0 %	69	10,1 %
Jordbruk/mat	184	7	3,8 %	35	19,0 %	40	21,7 %
Kraft/energi	278	15	5,4 %	12	4,3 %	24	8,6 %
Kultur/Underholdning	60	8	13,3 %	7	11,7 %	9	15,0 %
Marin/sjømat	405	15	3,7 %	43	10,6 %	53	13,1 %
Maritim	292	14	4,8 %	13	4,5 %	21	7,2 %
Metall	101	1	1,0 %	3	3,0 %	4	4,0 %
Miljø	163	19	11,7 %	23	14,1 %	33	20,2 %
Petroleum/ Olje og gass	356	14	3,9 %	18	5,1 %	28	7,9 %
Reiseliv/turisme	23	4	17,4 %	2	8,7 %	5	21,7 %
Skog/tre	34	0	0,0 %	2	5,9 %	2	5,9 %
Transport	119	5	4,2 %	8	6,7 %	9	7,6 %
Totalsum	3577	238	6,7 %	341	9,5 %	467	13,1 %

7.4.2 Fylkesvis fordeling

Fylke	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	Andel med kvinnelig daglig leder	Antall prosjekter med kvinnelig prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig prosjektansvarlig	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig
Akershus	372	23	6,2 %	26	7,0 %	40	10,8 %
Aust-Agder	48	3	6,3 %	3	6,3 %	4	8,3 %
Buskerud	167	7	4,2 %	15	9,0 %	16	9,6 %
Finnmark	10	1	10,0 %	1	10,0 %	2	20,0 %
Hedmark	55	5	9,1 %	4	7,3 %	7	12,7 %
Hordaland	384	32	8,3 %	23	6,0 %	48	12,5 %
Møre og Romsdal	228	8	3,5 %	23	10,1 %	24	10,5 %
Nordland	137	9	6,6 %	17	12,4 %	22	16,1 %
Nord-Trøndelag	69	3	4,3 %	5	7,2 %	6	8,7 %
Oppland	81	4	4,9 %	6	7,4 %	7	8,6 %
Oslo	707	61	8,6 %	101	14,3 %	129	18,2 %
Rogaland	324	18	5,6 %	24	7,4 %	35	10,8 %
Sogn og Fjordane	74	6	8,1 %	4	5,4 %	7	9,5 %
Sør-Trøndelag	325	22	6,8 %	39	12,0 %	48	14,8 %
Telemark	106	15	14,2 %	10	9,4 %	20	18,9 %
Troms	109	5	4,6 %	10	9,2 %	11	10,1 %
Vest-Agder	107	4	3,7 %	2	1,9 %	4	3,7 %
Vestfold	173	7	4,0 %	18	10,4 %	22	12,7 %
Østfold	101	5	5,0 %	10	9,9 %	15	14,9 %
Totalsum	3577	238	6,7 %	341	9,5 %	467	13,1 %

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver:
© Norges forskningsråd
www.skattefunn.no

Oslo, mai 2012

ISBN 978-82-12-03072-5 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03073-2 (pdf)

Trykk: 07 Gruppen
Design: Agendum

Årsrapport 2011

SkatteFUNN

© Norges forskningsråd 2012

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Trykk: 0-7 Gruppen
Opplag: 450

Oslo, mai 2012

ISBN 978-82-12-03072-5 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03073-2 (pdf)

Forord

SkatteFUNN skal fremstå som en tilgjengelig støtteordning for bedrifter som søker risikoreduksjon, konkurransekraft og vekst gjennom FoU-drevet innovasjon. Ordningen har nå eksistert i 10 år og er godt kjent i norsk næringsliv.

Siden etableringen i 2002 har over 9 100 bedrifter fått godkjent ett eller flere prosjekter i SkatteFUNN. I underkant av 21 000 prosjekter har fått godkjenning. Finansdepartementet melder om innrapporterte FoU-kostnader på 48,5 milliarder kroner og skattefradrag på 9,4 milliarder kroner i perioden. Addisjonaliteten fra SkatteFUNN synes å være god, noe som også er dokumentert i SSB-rapporten fra SkatteFUNN-evalueringen i 2008. Foretak som tidligere ikke investerte i FoU, har høyere sannsynlighet for å begynne med dette etter at SkatteFUNN ble innført, og den estimerte positive innsatsaddisjonaliteten kommer i hovedsak fra foretak som investerte svært lite i FoU før SkatteFUNN ble innført.

Det er små og mellomstore bedrifter (SMB) som er de hyppigste brukerne av SkatteFUNN-ordningen, og dette er bedrifter som også kan ha vanskeligheter med å tiltrekke risikokapital i en tidlig fase. SkatteFUNN kan her være et viktig instrument i finansieringen av virksomhetskritiske FoU-prosjekter.

Det er en trend at flere land tar i bruk skatteinsentiver for å stimulere til FoU-drevet innovasjon. Eksempler er Finland, som nå vurderer å innføre en skatteinsentivordning, mens Storbritannia har økt skattefradragsprosenten fra 75 % til 100 % for forskningsintensive SMBer. Forskningsrådet har i innspill til ny forskningsmelding foreslått at forskningsintensive bedrifter som er åtte år eller yngre, og hvor deres FoU-kostnader utgjør minst 15 %, kan trekke fra 30 % av FoU-kostnadene på skatten. Forskningsrådet har også i innspill til ny forskningsmelding gitt Regjeringen råd om å øke øvre timesats for prosjektene i SkatteFUNN.

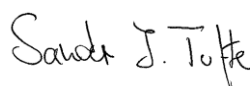
Forskningsrådet og SkatteFUNN-sekretariatet har et stort og aktivt engasjement for å ivareta og utvikle SkatteFUNN-ordningen til beste for norsk næringsliv. Det har vært en glede for sekretariatet å arbeide med og for ordningen i 10 år. Vi har hatt et godt samarbeid med mange – spesielt kan nevnes Nærings- og handelsdepartementet, Finansdepartementet, Innovasjon Norge, Norsk Designråd og Skatteetaten. Kolleger i Forskningsrådet har også bidratt med faglige vurderinger av prosjektsøknader, og aktiviteter knyttet til strategi og markedsføring av SkatteFUNN.

Oslo, 14.05.2012

Norges forskningsråd

Anne Kjersti Fahlvik
Divisjonsdirektør
Divisjon for innovasjon

Sander John Tufte
Avdelingsdirektør
SkatteFUNN

Innhold

Forord	1
Innhold	2
1 Sammenheng	4
2 SkatteFUNN gjennom 10 år	5
2.1 Utviklingstrekk	5
2.2 Utvikling innenfor enkelte sektorer	8
2.2.1 Petroleum	8
2.2.2 Energi	9
2.2.3 Maritim	11
2.2.4 Marin/Sjømat	11
2.2.5 Reiseliv/Turisme	13
2.3 Sluttrapportdata fra perioden 2002-2011	13
3 Likningsoppgjøret for 2010-prosjektene	15
4 Resultater i 2011	15
4.1 Søknadsmengde, budsjetterte kostnader og skattefradrag	15
4.1.1 Nye prosjekter	16
4.1.2 Aktive prosjekter	16
4.2 Geografisk fordeling	17
4.3 Sektorer	19
4.3.1 Administrasjon	20
4.3.2 Bygg og Anlegg	22
4.3.3 Helse	23
4.3.4 IKT	26
4.3.5 Jordbruk/Mat	28
4.3.6 Kraft og Energi	29
4.3.7 Kultur/Underholdning	32
4.3.8 Marin/Sjømat	38
4.3.9 Maritim	42
4.3.10 Metall	45
4.3.11 Miljø	47
4.3.12 Petroleum/Olje og gass	50
4.3.13 Reiseliv/Turisme	56
4.3.14 Skog og Tre	60
4.3.15 Transport	62
4.3.16 Annet	64

4.4	Tverrgående temaer i Forskningsrådet	67
4.5	Bedrifter i SkatteFUNN	68
4.5.1	Bedriftsstørrelse	68
4.5.2	Organisasjonsform	69
4.5.3	Nye og gamle bedrifter i 2011.....	70
4.5.4	Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv	70
4.6	FoU-institusjoner.....	71
4.6.1	FoU-institutter	72
4.6.2	Universiteter	73
4.6.3	Høgskoler	73
4.6.4	Andre FoU-miljøer	74
4.7	Forskning eller utvikling i SkatteFUNN	74
5	Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen	75
5.1	Sekretariatet.....	75
5.2	Administrasjonskostnader	75
5.3	Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge	75
5.4	Administrativt samarbeid med Skatteetaten.....	76
5.5	SkatteFUNNs klageutvalg.....	76
5.6	Forbedring av SkatteFUNN	77
5.6.1	Nytt søknadsskjema og bedre rutiner	77
5.6.2	SkatteFUNNs kommunikasjonsstrategi	77
6	Samspill i virkemiddelapparatet	78
6.1	Internt i Forskningsrådet	78
6.2	Innovasjon Norge	79
6.3	Norsk Designråd.....	79
7	Vedlegg	80
7.1	SkatteFUNNs bakgrunn	80
7.2	Aktive prosjekter i 2011 per fylke fordelt på sektorer	80
7.3	Aktive prosjekter i 2011 per sektor fordelt på fylker	90
7.4	Kvinneandel ledere.....	101
7.4.1	Sektorvis fordeling	101
7.4.2	Fylkesvis fordeling.....	102

1 Sammendrag

SkatteFUNN er en rettighetsbasert skattefradragssystem for å motivere bedrifter til forskning og utvikling. Rettigheten gjelder for bedrifter som er skattepliktige til Norge, men er ikke betinget av at bedriften faktisk betaler skatt. SkatteFUNN er for alle næringer og selskapsformer, og bedriften velger selv tema for sitt prosjekt. Et prosjekt må være godkjent av Forskningsrådet v/SkatteFUNN før bedriften kan kreve skattefradrag for kostnader i prosjektet. Svært mange bedrifter over hele landet har økt sin FoU-innsats gjennom SkatteFUNN-prosjekter i perioden 2002-2011. SkatteFUNN har mottatt i underkant av 28 000 søknader, og nærmere 21 000 har fått godkjenning. De godkjente prosjektene tilhører over 9 100 bedrifter. Sluttrapporteringen for prosjekter som ble avsluttet i 2011 viser at 84 % av prosjektene har nådd målet, eller vil nå målet med prosjektet. 75 % av prosjektene rapporterer om påviselig eller betydelig økonomisk gevinst allerede ved rapporteringstidspunktet (mars 2012). Det rapporteres videre om positive bedriftsinterne effekter. For eksempel opplever 96 % av de avsluttede prosjektene i 2011 at gjennomføringen av SkatteFUNN-prosjektet har resultert i påviselig kompetanseheving i bedriften.

I 2011 ble det godkjent **1 454 nye prosjekter** i SkatteFUNN. Totalt kom det inn 1 836 søknader i løpet av året. Samlet kostnadsbudsjett for **nye** godkjente prosjekter i SkatteFUNN er i 2011 på til sammen 4,1 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag er nær 700 millioner kroner. De nye prosjektene i 2011 er eiet av 1 260 unike bedrifter. 764 av disse bedriftene har også tidligere hatt godkjente SkatteFUNN-prosjekter, mens 496 bedrifter fikk støtte fra SkatteFUNN for første gang i 2011.

SkatteFUNN hadde totalt **3 577 aktive prosjekter** i 2011. Totalt budsjetterte kostnader for disse var i 2011 på ca. 10,9 milliarder kroner, og det samlede budsjetterte skattefradraget på vel 1,8 milliarder kroner. Tilsvarende tall for 2010 var henholdsvis ca. 10,1 milliarder og ca. 1,7 milliarder kroner, og i 2009 henholdsvis 9,3 milliarder og 1,5 milliarder kroner. De aktive prosjektene fordeler seg på 2 807 unike bedrifter.

Sektorene med flest **aktive** prosjekter i 2011 er IKT (683), Marin/Sjømat (405) og Petroleum/Olje og gass (356). Det er flest aktive prosjekter i Oslo (707), Hordaland (384) Akershus (372) og Sør-Trøndelag (325). Det er færrest aktive prosjekter i Finnmark (10), Aust-Agder (48), Hedmark (55) og Nord-Trøndelag (69).

Forskningsmeldingen omtaler generiske og prioriterte teknologiområder, det er derfor gjort følgende sortering av SkatteFUNN-porteføljen: IKT (1 384 prosjekter), bioteknologi (345), miljøteknologi (281) og nanoteknologi (59). I tillegg kommer klassifiseringene Tjenester (637 prosjekter) og Innovasjon i og for offentlig sektor (107).

Det er betydelig grad av samspill mellom SkatteFUNN og andre deler av virkemiddelapparatet (programmer i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Norsk Designråd), både når det gjelder finansiering, og øvrig samhandling.

Arbeid med proaktiv kommunikasjon, herunder utvikling av bedre verktøy for søknads- og saksbehandlingsprosessen, har hatt prioritet i 2011.

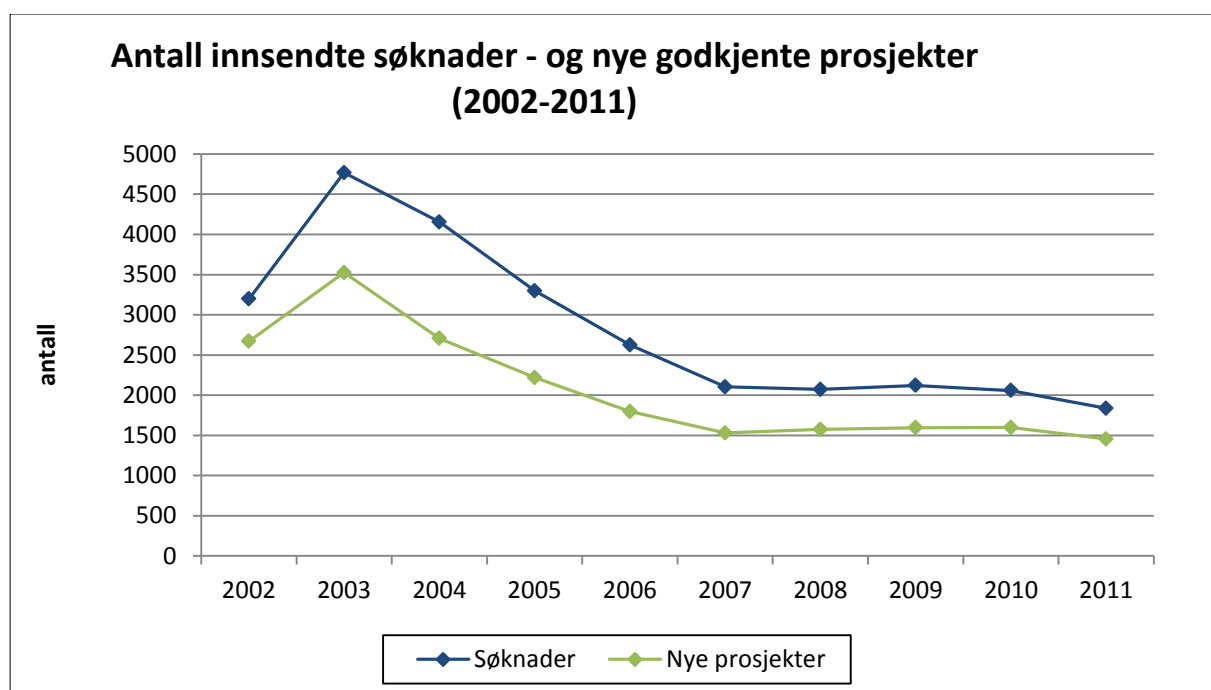
2 SkatteFUNN gjennom 10 år

SkatteFUNN-ordningen ble etablert i 2002. Hensikten var å stimulere næringslivet til økt satsing på forskning og utviklingsvirksomhet (FoU), og ordningen ble lansert som Norges største satsing for økt FoU-aktivitet i norske bedrifter. SkatteFUNN er forankret i skattelovens § 16.40, og forvaltes av Forskningsrådet.

2.1 Utviklingstrekk

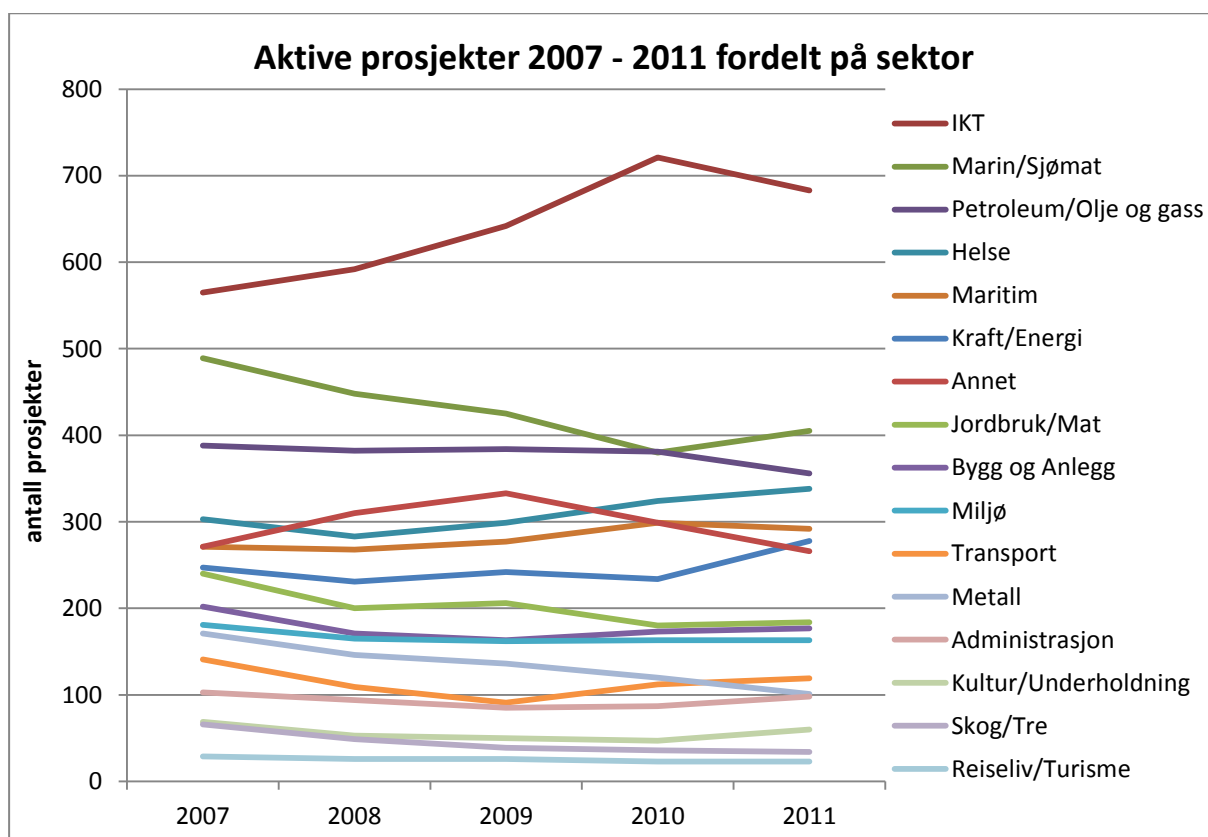
Fra SkatteFUNN ble etablert høsten 2002 til utgangen av 2011 har norske bedrifter sendt inn 27 733 prosjektsøknader. 20 928 prosjekter har fått godkjenning, noe som utgjør ca. 75 % av søknadene. I samme periode har Skatteetaten fått innrapportert FoU-kostnader til 48,5 milliarder kroner fra bedriftene. Oppnådd samlet skattefradrag er 9,4 milliarder kroner. De godkjente prosjektene tilhører 9 119 unike bedrifter.

Søknadsutviklingen og sammenhengen mellom antall innsendte søknader og **nye** godkjente prosjekter i SkatteFUNN over tid fremgår av Figur 2.1.

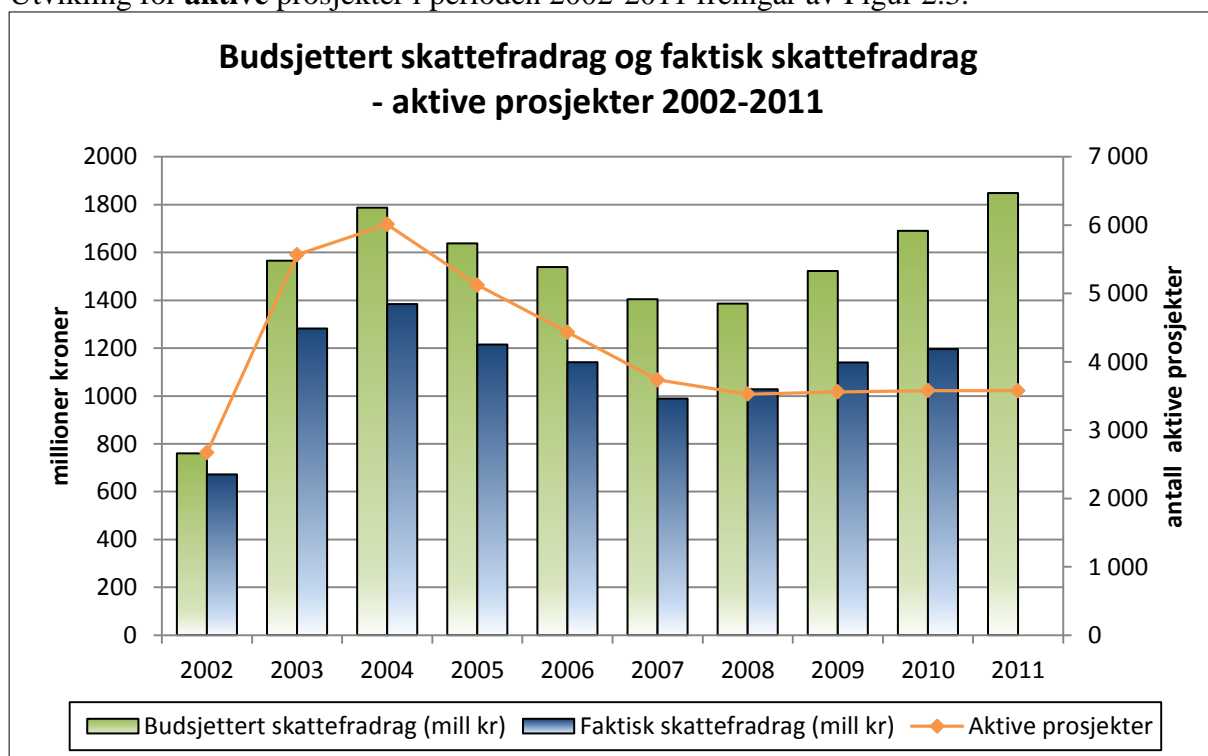
Figur 2.1: Antall innsendte søknader – og nye godkjente prosjekter (2002-2011).

Figur 2.2 viser utviklingen for **aktive** prosjekter (dvs. alle prosjekter med godkjenning for samme år) i perioden 2007-2011, fordelt på sektor.

Figur 2.2: Aktive prosjekter 2007-2011 fordelt på sektor.

Utvikling for **aktive** prosjekter i perioden 2002-2011 fremgår av Figur 2.3.

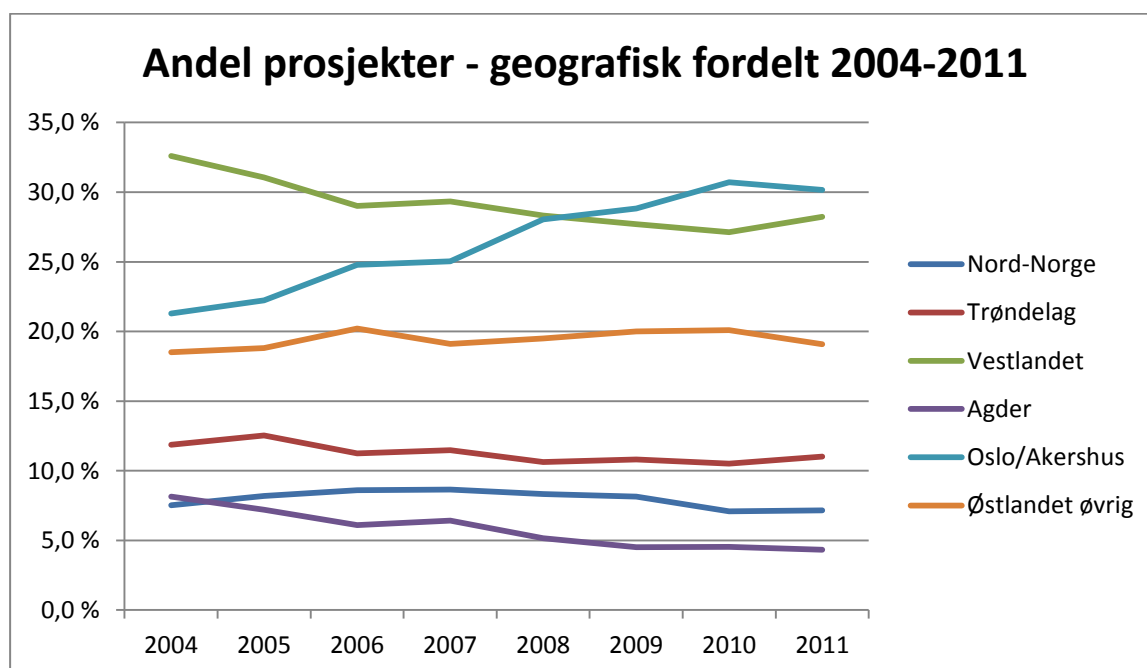

Figur 2.3: Budsjettet skattefradrag og faktisk skattefradrag – aktive prosjekter 2002-2011.

Kilde for faktisk skattefradrag: Finansdepartementet, skatteøkonomisk avdeling.

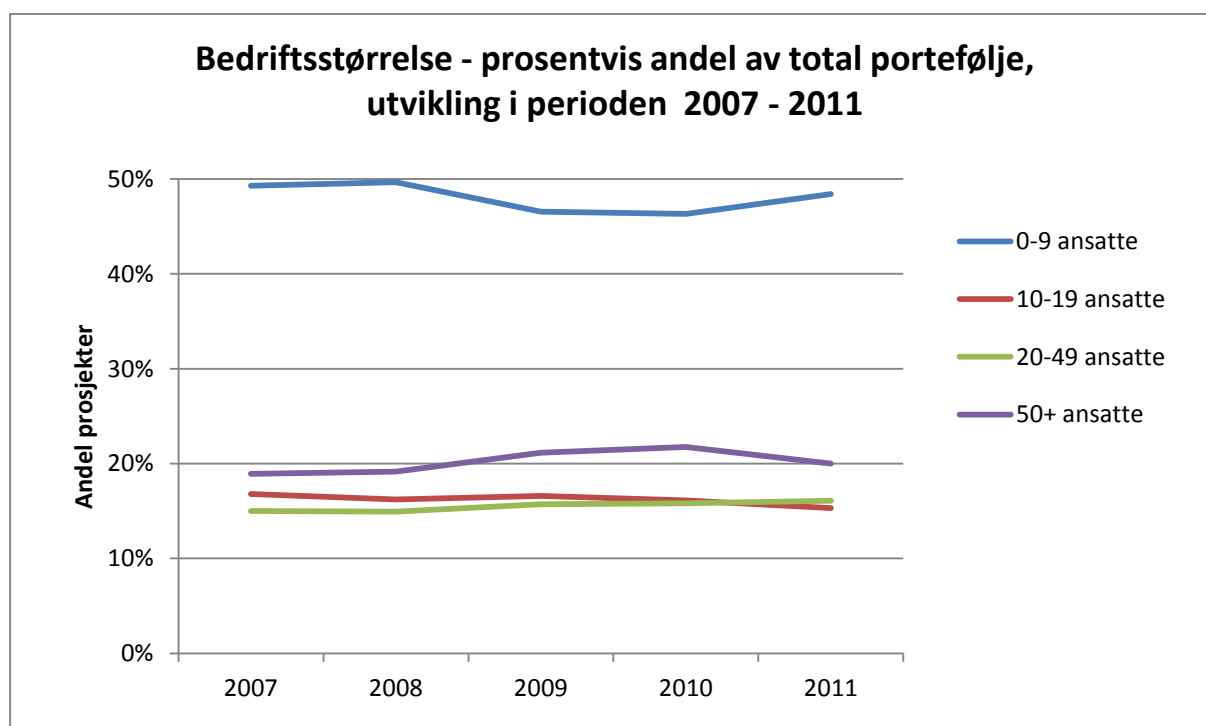
SkatteFUNN ble lansert på høsten 2002, og tall fra dette året skiller seg derfor fra senere år.

Figur 2.4 viser prosentvis geografisk spredning av bedrifter med aktive SkatteFUNN-prosjekter i perioden 2004 - 2011.

Figur 2.4: Andel prosjekter – geografisk fordelt 2004-2011.

Nær halvparten av alle aktive prosjekter i SkatteFUNN kommer fra bedrifter med færre enn 10 ansatte. Bedrifter prosentvis sortert på bedriftsstørrelse 2007-2011 vises i Figur 2.5.

Figur 2.5: Bedriftsstørrelse – prosentvis andel av total portefølje, utvikling i perioden 2007-2011.

2.2 Utvikling innenfor enkelte sektorer

SkatteFUNN sorterer prosjektene i sektorer, av administrative grunner. Sektorene går av og til på tvers av næringsområder, og noen prosjekter er vanskelige å plassere. Men for det meste forteller sektoren noe om hvilken næring prosjektet hører til.

I de 10 årene SkatteFUNN har eksistert har det vært justering av sektorinndelingen, og det har variert hvordan prosjekter innenfor de forskjellige sektorene har vært gruppert. Derfor er det ikke mulig å si noe om endring av porteføljesammensetning fra år til år, bortsett fra for et fåtall sektorer, hvor sortering har vært noenlunde lik de siste 5-7 årene.

Nedenfor vises historikk for sektorene Petroleum, Energi, Maritim, Marin/Sjømat og Reiseliv/Turisme.

I perioden 2005-2011 har nye prosjekter innenfor sektorene Petroleum, Energi og Maritim i SkatteFUNN vært sortert etter noenlunde samme tema. Petroleum og Energi har vært sortert i stor grad etter samme tema som Forskningsrådets programmer på tilsvarende områder, men Maritim er sortert på tema foreslått av programansvarlig for maritime prosjekter i Forskningsrådets program for maritim sektor, men ikke i direkte samsvar med programmets sorteringer.

Antall nye godkjente prosjekter i SkatteFUNN gikk betydelig ned i perioden 2005-2007, men har vært forholdsvis stabilt siden 2007. Totalt budsjettert kostnadsvolum har ikke vist den samme nedgangen, på grunn av endret prosjektstørrelse, og det samme gjelder forventet skattefradrag, se Tabell 2.1.

Tabell 2.1: Nøkkeltall for nye prosjekter i SkatteFUNN-porteføljen 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall nye godkjente prosjekter	2219	1796	1530	1573	1596	1597	1454
Totalt kostnadsvolum	3800	3500	3200	3500	4100	4300	4073
Totalt forventet skattefradrag	680	617	560	590	690	740	694

Med dette som utgangspunkt, er det sett på om det er stor variasjon i andelen søknader til sektorene Petroleum, Energi og Maritim fra år til år, og det er sett på om porteføljesammensetningen innenfor sektorene har endret seg vesentlig i perioden.

2.2.1 Petroleum

Tabell 2.2 og 2.3 viser utviklingen i sektor Petroleum i perioden 2005-2011, isolert og sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje. Tallene gjelder nye, godkjente prosjekter i de respektive år. Det viser at petroleumsandelen av godkjente prosjekter ligger nokså konstant mellom 10 % og 12 %. Jevnt over ligger petroleumsandelen av totalt kostnadsvolum og forventet skattefradrag noe høyere enn andelen av godkjente prosjekter, noe som tyder på at petroleumsprosjektene har noe høyere budsjetterte kostnader enn gjennomsnittet av prosjektene.

Tabell 2.2: Utvikling i sektor Petroleum i perioden 2005-2011 (beløp i millioner kroner).

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Petroleum, antall nye godkjente prosjekter	230	183	184	154	201	171	150
Petroleum, kostnadsvolum	473,5	382,7	489	409	593	563	602
Petroleum, forventet skattefradrag	82,7	68,9	73	63	96	94,5	86,3

Tabell 2.3: Utvikling i sektor Petroleum sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Petroleums andel av nye godkjente prosjekter	10,4 %	10,2 %	12,0 %	9,8 %	12,6 %	10,7 %	10,3 %
Petroleums andel av totalvolum	12,5 %	10,9 %	15,3 %	11,7 %	14,5 %	13,1 %	14,8 %
Petroleums andel av forventet skattefradrag	12,2 %	11,2 %	13,0 %	10,7 %	13,9 %	12,8 %	12,4 %

I årene 2005-2011 har petroleumsprosjektene vært sortert etter de samme 8 temaer. Tabell 2.4 viser hvilken prosentandel de forskjellige temaene har av det budsjetterte kostnadsvolumet.

Tabell 2.4: Petroleumsprosjektene fordelt på 8 temaer definert av OG21.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Miljøteknologi	8 %	4 %	4 %	4 %	6 %	11 %	11 %
Leting og reservoarkarakterisering	9 %	8 %	17 %	14 %	16 %	21 %	15 %
Økt utvinning	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	3 %
Boring og brønn	15 %	20 %	23 %	25 %	15 %	23 %	23 %
Integrerte operasjoner og sanntids reservoarstyring	9 %	10 %	4 %	4 %	13 %	3 %	2 %
Undervannsprosessering og transport	5 %	1 %	4 %	7 %	3 %	3 %	1 %
Dypvanns- og undervanns produksjonsteknologi	10 %	10 %	14 %	9 %	14 %	9 %	14 %
Gassteknologi	3 %	4 %	8 %	8 %	6 %	3 %	0 %
Annet	40 %	42 %	25 %	29 %	27 %	26 %	31 %

De 8 temaene er de som ble definert av OG21 som Technology Target Areas (TTA) i perioden frem til 2009. I SkatteFUNN er det brukt en noe videre definisjon av hva som ligger innenfor TTAene enn OG21-prioriteringene.

Det er noe forskjell fra år til år, men det er alltid mye aktivitet innenfor boring og brønn (mer brønnutstyr enn boring). Det har vært en økning i andel miljøprosjekter i senere år, og det er også i løpet av perioden blitt mer aktivitet innenfor leting og reservoarkarakterisering. Integrerte operasjoner, som de siste år ikke har vært prioritert av OG21, har blitt stadig mindre aktuelt.

2.2.2 Energi

Energisektorens andel av SkatteFUNN-porteføljen har økt forholdsvis jevnt i perioden, og prosentandelen i 2011 er over 70 % høyere enn i 2005 for både antall prosjekter og forventet skattefradrag i sektoren. Sektorens andel av budsjettert totalvolum er fordoblet fra 2005 til 2011.

Tabell 2.5: Utvikling i sektor Energi 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energi, antall nye godkjente prosjekter	120	116	93	92	107	100	135
Energi, kostnadsvolum	214	235	178	245	277	301	468
Energi, forventet skattefradrag	40	39	31	40	45	56	72

Tabell 2.6: Utvikling i sektor Energi 2005-2011 sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energis andel av nye godkjente prosjekter	5,4 %	6,5 %	6,1 %	5,8 %	6,7 %	6,3 %	9,3 %
Energis andel av totalvolum	5,6 %	6,7 %	5,6 %	7,0 %	6,8 %	7,0 %	11,5 %
Energis andel av forventet skattefradrag	5,9 %	6,3 %	5,5 %	6,8 %	6,5 %	7,6 %	10,4 %

I perioden har prosjektporteføljen vært sortert på 7 hovedtemaer (Tabell 2.7), hvorav temaet Fornybar energi igjen kan deles opp i 6 undergrupper (Tabell 2.8). Tabell 2.7 viser at portefølje-sammensetningen i energisektoren har endret seg fra 2005 til 2011. I 2005 hadde hydrogenteknologi en vesentlig andel, mens det i mange av de etterfølgende årene nesten har vært fraværende i porteføljen. Energisystemer, infrastruktur og forsyningssikkerhet er, nest etter fornybar energi, dominerende tema i 2011, mens det i 2005 var en liten andel.

Tabell 2.7: Porteføljesammensetningen i sektor Energi fordelt på 7 hovedtemaer.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Energipolitikk og marked	0 %	5 %	3 %	2 %	2 %	0 %	0 %
Energisystemer, infrastruktur, planlegging og forsyningssikkerhet	4 %	14 %	12 %	6 %	10 %	20 %	24 %
Energibruk	8 %	6 %	17 %	14 %	1 %	8 %	3 %
Hydrogenteknologi	25 %	4 %	0,3 %	2 %	9 %	2 %	2 %
Transport	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %
Annet	28 %	26 %	12 %	15 %	28 %	10 %	8 %
Fornybar energi	35 %	45 %	57 %	60 %	48 %	60 %	61 %

Fornybar energi har alltid vært et stort tema, men var ikke like dominerende i 2005 som i 2011. Sammensetningen av porteføljen innenfor fornybar energi har endret seg en del. Vannkraft har blitt vesentlig mer interessant de siste årene, samtidig som interessen for bioenergi har vært nedadgående. Vindkraft er det dominerende tema i 2011. Andelen prosjekter på solenergi varierer fra år til år (se Tabell 2.8).

Tabell 2.8: Fornybar energi fordelt på 6 undergrupper.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bioenergi		12 %	13 %	6 %	5 %	7 %	6 %
Vannkraft	2 %	3 %	8 %	8 %	7 %	10 %	7 %
Solenergi			14 %	8 %	15 %	8 %	11 %
Bølge- og tidevannskraft			8 %	14 %	4 %	10 %	9 %
Vindkraft			8 %	18 %	12 %	14 %	24 %
Annen fornybar energi			6 %	6 %	4 %	11 %	4 %

2.2.3 Maritim

Sektor Maritims andel av nye SkatteFUNN-prosjekter er bemerkelsesverdig stabil i perioden 2007-2011. Andelen er også tilnærmet lik for antall prosjekter, budsjettert kostnadsvolum og forventet skattefradrag. Dette er en indikasjon på at et gjennomsnittts maritim-prosjekt har omtrent samme volum som et gjennomsnittts SkatteFUNN-prosjekt. Se Tabell 2.9 og 2.10.

Tabell 2.9: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maritim, antall nye godkjente prosjekter	159	131	104	134	126	134	123
Maritim, kostnadsvolum	295	273	170	261	326	364	322
Maritim, forventet skattefradrag	50	44	31	47	56	64	58

Tabell 2.10: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011 sammenlignet med SkatteFUNNs totalportefølje.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maritims andel av nye godkjente prosjekter	7 %	7 %	7 %	9 %	8 %	8 %	8 %
Maritims andel av totalt kostnadsvolum	8 %	8 %	5 %	7 %	8 %	8 %	8 %
Maritims andel av forventet skattefradrag	7 %	7 %	6 %	8 %	8 %	9 %	8 %

Etter 2005 har det blitt tydeliggjort at søknader innenfor fiske og oppdrett ikke skal søkes i sektor Maritim, derfor er denne delen av porteføljen blitt borte (inngår i sektor Marin/Sjømat). Andelen miljøprosjekter har økt fra 2007 til 2011. Tidligere lå miljøprosjektene i kategorien Annet. Skipsteknologi og skipsutstyr har alltid hatt en stor andel, og den har vært forholdsvis stabil over tid. Innenfor elektronikk, data og telekommunikasjon har det vært mer variasjon. Se Tabell 2.11.

Tabell 2.11: Utvikling i sektor Maritim 2005-2011, sortert på hovedtemaer.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skipsutstyr	45 %	37 %	27 %	29 %	29 %	34 %	26 %
Skipsteknologi, skrog m.m.		7 %	6 %	9 %	16 %	14 %	13 %
Elektronikk, data og telekom.	30 %	39 %	41 %	32 %	29 %	19 %	27 %
Fisk, oppdrett	12 %	2 %	2 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Miljø	13 %	15 %	6 %	16 %	15 %	13 %	21 %
Annet			15 %	8 %	10 %	20 %	6 %

2.2.4 Marin/Sjømat

I løpet av de 10 årene SkatteFUNN har eksistert, har 2 500 prosjekter blitt godkjent innen sektor Marin/Sjømat. Knappt halvparten av disse prosjektene kommer fra bedrifter hjemmehørende i fylkene på Vestlandet (1157) og ¼ av prosjektene (637) kommer fra Nord-Norge. Møre og Romsdal er det fylket som i 10-årsperioden har hatt flest prosjekter i sektoren (417), mens Hordaland og Nordland deler andre plasseren med 352 prosjekter hver. Se Tabell 2.12 og 2.13.

Tabell 2.12: Antall marine prosjekter 2002-2011, fordelt på fylker og landsdeler.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SUM
Akershus	15	11	5	14	6	6	12	1	3	12	85
Oslo	22	19	22	16	17	11	15	7	16	8	153
Østfold	1	4	3	1	2		2	1	1	1	16
Hedmark		3	1		3		5		1		13
Oppland	2	1		2		1	1	3	2	2	14
Buskerud	2	2		1	1			2			8
Vestfold	2	6	2		1	2	1	1		1	16
Telemark	5	6	2	2			2		1		18
Østlandet	49	52	35	36	30	20	38	15	24	24	323
Aust-Agder	4	5	6	6	1	3	1	1	1		28
Vest-Agder	5	6		3	2	2	3	1	1	1	24
Agder	9	11	6	9	3	5	4	2	2	1	52
Rogaland	27	60	38	24	21	16	19	20	19	27	271
Hordaland	51	58	45	43	22	24	21	24	19	45	352
Sogn og Fjordane	16	19	20	10	18	11	2	4	6	11	117
Møre og Romsdal	32	67	51	43	53	46	22	33	36	34	417
Vestlandet	126	204	154	120	114	97	64	81	80	117	1157
Sør-Trøndelag	37	46	28	33	21	23	11	23	19	17	258
Nord-Trøndelag	8	12	15	11	10	5	1	2	4	7	75
Trøndelag	45	58	43	44	31	28	12	25	23	24	333
Nordland	19	60	48	54	50	22	26	25	24	24	352
Troms	23	30	45	19	14	17	12	19	10	9	198
Finnmark	7	10	12	13	14	14	8	4	3	2	87
Nord-Norge	49	100	105	86	78	53	46	48	37	35	637
SUM	278	425	343	295	256	203	164	171	166	201	2502

Tabell 2.13: Marine prosjekter 2002-2011, prosentvis fordelt på fylker og landsdeler.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Akershus	5,4	2,6	1,5	4,7	2,3	3,0	7,3	0,6	0,6	6,0
Oslo	7,9	4,5	6,4	5,4	6,6	5,4	9,1	4,1	9,6	4,0
Østfold	0,4	0,9	0,9	0,3	0,8		1,2	0,6	0,6	0,5
Hedmark		0,7	0,3		1,2		3,0		0,6	
Oppland	0,7	0,2		0,7		0,5	0,6	1,8	1,2	1,0
Buskerud	0,7	0,5		0,3	0,4			1,2		
Vestfold	0,7	1,4	0,6		0,4	1,0	0,6	0,6		0,5
Telemark	1,8	1,4	0,6	0,7			1,2		0,6	
Østlandet	17,6	12,2	10,2	12,2	11,7	9,9	23,2	8,8	14,5	11,9
Aust-Agder	1,4	1,2	1,7	2,0	0,4	1,5	0,6	0,6	0,6	
Vest-Agder	1,8	1,4		1,0	0,8	1,0	1,8	0,6	0,6	0,5
Agder	3,2	2,6	1,7	3,1	1,2	2,5	2,4	1,2	1,2	0,5
Rogaland	9,7	14,1	11	8,1	8,2	7,9	11,6	11,7	11,4	13,4
Hordaland	18,3	13,6	13,1	14,6	8,6	11,8	12,8	14	11,4	22,4
Sogn og Fjordane	5,8	4,5	5,8	3,4	7	5,4	1,2	2,3	3,6	5,5
Møre og Romsdal	11,5	15,8	14,7	14,6	20,7	22,7	13,4	19,3	21,7	16,9
Vestlandet	45,3	48,0	44,9	40,7	44,5	47,8	39,0	47,4	48,2	58,2
Sør-Trøndelag	13,3	10,8	8,2	11,2	8,2	11,3	6,7	13,5	11,4	8,5
Nord-Trøndelag	2,9	2,8	4,4	3,7	3,9	2,5	0,6	1,2	2,5	3,5
Trøndelag	16,2	13,6	12,5	14,9	12,1	13,8	7,3	14,6	13,9	11,9
Nordland	6,8	14,1	14,0	18,3	19,3	10,8	15,9	14,6	14,5	11,9
Troms	8,3	7,1	13,1	6,4	5,5	8,4	7,3	11,1	6,0	4,5
Finnmark	2,5	2,4	3,5	4,4	5,5	6,9	4,9	2,3	1,8	1,0
Nord-Norge	17,6	23,5	30,6	29,2	30,5	26,1	28	28,1	22,3	17,4

2.2.5 Reiseliv/Turisme

I perioden 2002-2011 har 127 prosjekter i sektor Reiseliv/Turisme fått godkjenning i SkatteFUNN. Antall prosjekter har variert i perioden, med en topp i 2004 og 2005. De siste årene har antall prosjektet som sorterer i sektor Reiseliv/Turisme vært beskjedent, sett mot næringens størrelse og verdiskaping. Se Tabell 2.14.

Tabell 2.14: Reiseliv/Turisme – godkjente prosjekter i perioden 2002-2011.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	SUM
Antall nye godkjente prosjekter	1	2	33	25	11	17	10	8	14	6	127

2.3 Sluttrapportdata fra perioden 2002–2011

- Vi har trolig vært igjennom den mest ekspansive perioden i bedriftens historie i og med dette prosjektet. Kanskje ikke helt riktig å si at vi har gått fra steinalder til atomalder, men det kan nesten virke slik (sitat fra sluttrapport).

Bedrifter med SkatteFUNN-prosjekter skal sende inn en sluttrapport til Norges forskningsråd ved godkjenningsperiodens utløp.

Tabellen under viser **utvalgte slutt rapportdata** fra prosjekter avsluttet i perioden 2002-2011. Vi har sammenlignet prosjekter avsluttet i perioden fra 2002 til og med 2006, med prosjekter avsluttet i perioden fra 2010 til og med 2011. Slutt rapportdata for årene 2007, 2008 og 2009 er ikke med her.

Resultatene er stabile. Dataene viser imidlertid en prosentvis nedgang fra perioden 2002-2006 til perioden 2010-2011, når det gjelder *innleverte eller oppnådde patenter*, og *påbegynte eller fullførte doktorgrader* (Tabell 2.15).

Tabell 2.15: Resultater fra prosjekter (utvalgte indikatorer).

	2002-2006		2010-2011	
	Antall	%	Antall	%
Målet nådd	8603	88	2294	84
Prosjektet videreføres i nytt prosjekt	4984	51	1349	50
Prosjektet har gitt opphav til nytt prosjekt	5768	59	1684	62
Nye eller bedre varer eller tjenester	6642	68	2069	76
Nye eller bedre produksjonsprosesser	4069	42	1413	52
Innleverte eller oppnådde patenter	3279	34	526	19
Påbegynte eller fullførte doktorgrader	1844	19	119	4
Kompetanseheving	9490	97	2603	96
Nettverksutvikling	7684	78	2167	80
Miljøforbedring	3251	33	1029	38
Organisasjonsutvikling	4469	46	1106	41
Internasjonalisering	5606	57	1716	63
Endring i ledelse	3878	40	604	22
Økonomisk gevinst	7060	72	1832	67
SUM	9800		2719	

Forklaring til Tabell 2.15:

- *Målet nådd.* Har nådd prosjektets mål ved prosjektperiodens slutt, eller vil komme til å nå målet.
- *Prosjektet videreføres i nytt prosjekt.* Prosjektet skal videreføres i nytt prosjekt.
- *Prosjektet har gitt opphav til nytt prosjekt.* Prosjektet har resultert i at nye prosjekter startes.
- *Nye eller bedre varer eller tjenester.* Prosjektet har resultert i nye varer og/eller tjenester på rapporteringstidspunktet, eller det forventes oppnådd.
- *Nye eller bedre produksjonsprosesser.* Prosjektet har resultert i nye eller bedre produksjonsprosesser på rapporteringstidspunktet, eller det forventes oppnådd.
- *Innleverte eller oppnådde patenter.* Prosjektet har resultert i patenter på rapporteringstidspunktet, eller det er søkt om patent for hele eller deler av prosjektresultatet.
- *Påbegynte eller fullførte doktorgrader.* Prosjektet har resultert i påbegynte eller fullførte doktorgrader.
- *Kompetanseheving.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig kompetanseheving.
- *Nettverksutvikling.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig nettverksutvikling.
- *Miljøforbedring.* Prosjektet har resultert i påviselig eller betydelig miljøforbedring.
- *Organisasjonsutvikling.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig organisasjonsutvikling.
- *Internasjonalisering.* Prosjektet har ført til påviselig eller betydelig internasjonalisering.
- *Endring i ledelse.* Prosjektet har ført til påviselige eller betydelige endringer i ledelse.
- *Økonomisk gevinst.* Prosjektet har allerede på rapporteringstidspunktet gitt påviselig eller betydelig økonomisk gevinst

3 Likningsoppgjøret for 2010-prosjektene

Opplysninger fra Finansdepartementet viser at det for 2010 ble rapportert medgåtte kostnader i SkatteFUNN-godkjente prosjekter på 6,9 milliarder kroner. Skattefradrag ble 1,2 milliarder kroner.

Til sammenligning var samlede budsjetterte kostnader i 2010 (3 579 aktive prosjekter med SkatteFUNN-godkjenning), ca. 10,1 milliarder kroner, og budsjettert skattefradrag var på ca. 1,7 milliarder kroner.

De innrapporterte kostnadene fra SkatteFUNN-bedrifter i 2010 var dermed ca. 69 % av deres totalbudsjett slik det fremgår av prosjektsøknaden, og faktisk skattefradrag var ca. 71 % av budsjettert skattefradrag. Slik overbudsjettering har vært observert i SkatteFUNN hvert år siden oppstart i 2002.

4 Resultater i 2011

Denne rapporten presenterer data knyttet til *nye* prosjekter i 2011, *aktive prosjekter* (total portefølje) i 2011, og sammenlikninger med tidligere år der dette er relevant.

- *nye prosjekter* er prosjekter godkjent i 2011.
- *aktive prosjekter* er summen av nye prosjekter og prosjekter som tidligere har fått godkjenning for 2011.

Dersom ikke annet er nevnt, er *prosjektkostnader*, *skattefradrag* og *FoU-innkjøp* basert på de *budsjetterte* tall i søknaden og kun knyttet til *godkjente prosjekter*.

4.1 Søknadsmengde, budsjetterte kostnader og skattefradrag

Søknadstilfanget og antall nye godkjente prosjekter i 2011 viser en svak nedgang fra 2010. De nye godkjente prosjektene i 2011 har et noe lavere samlet kostnadsbudsjett enn de nye i 2010, mens de aktive prosjektene i 2011 viser økt samlet kostnadsbudsjett sammenlignet med 2010. Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett har økt i både de nye og de aktive prosjektene fra 2010 til 2011.

- 1 836 mottatte søknader i 2011 (2 057 i 2010)
- 1 454 nye godkjente prosjekter i 2011 (1 597 i 2010)
- 3 577 aktive prosjekter i 2011 (3 579 i 2010)

Nye prosjekter i 2011 (tall for 2010 i parentes):

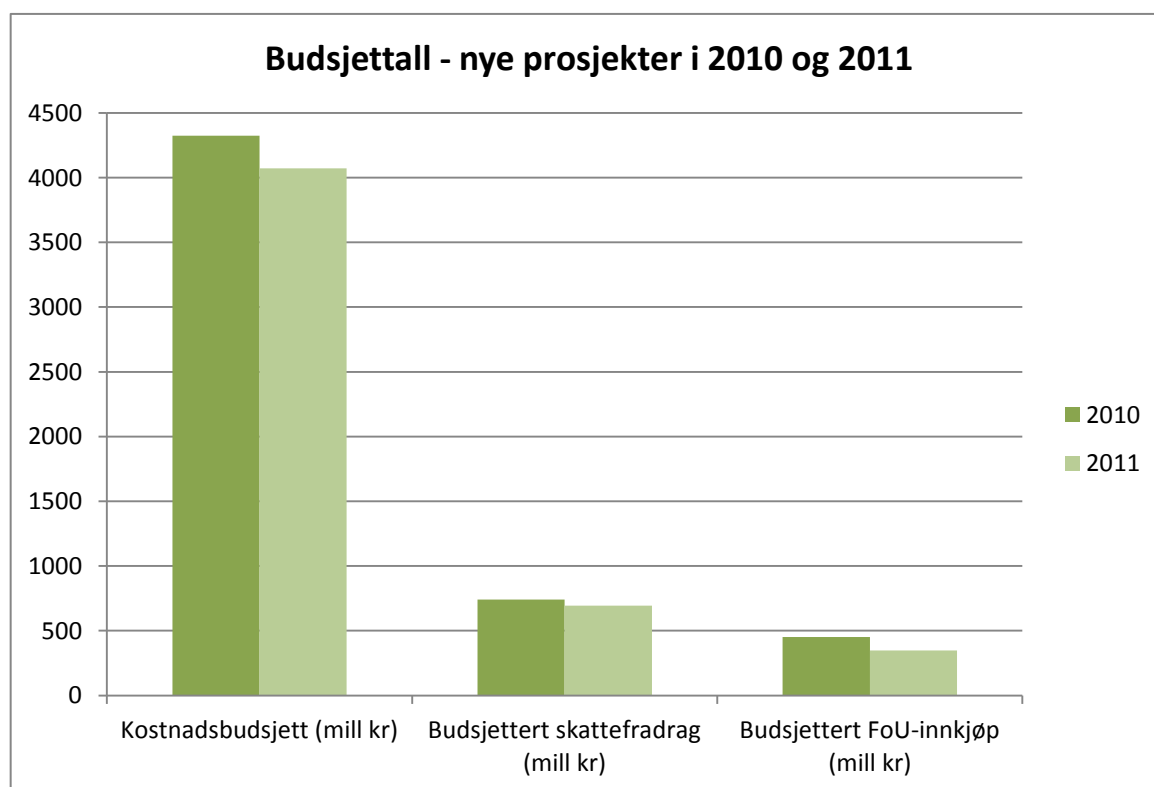
- Samlet kostnadsbudsjett: ca. 4,1 milliarder kroner (4,3 mrd.)
- Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett: 2,8 millioner kroner (2,7 millioner)
- Samlet budsjettert skattefradrag: 694 millioner kroner (740 millioner)

Aktive prosjekter i 2011 (tall for 2010 i parentes):

- Samlet kostnadsbudsjett: 10,9 milliarder kroner (10,1 mrd.)
- Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett: 3,0 milliarder kroner (2,8 mrd.)
- Samlet budsjettert skattefradrag: 1,8 milliarder kroner (1,7 mrd.)
- Gjennomsnittlig budsjettert skattefradrag: 503 000 kroner (472 000)

4.1.1 Nye prosjekter

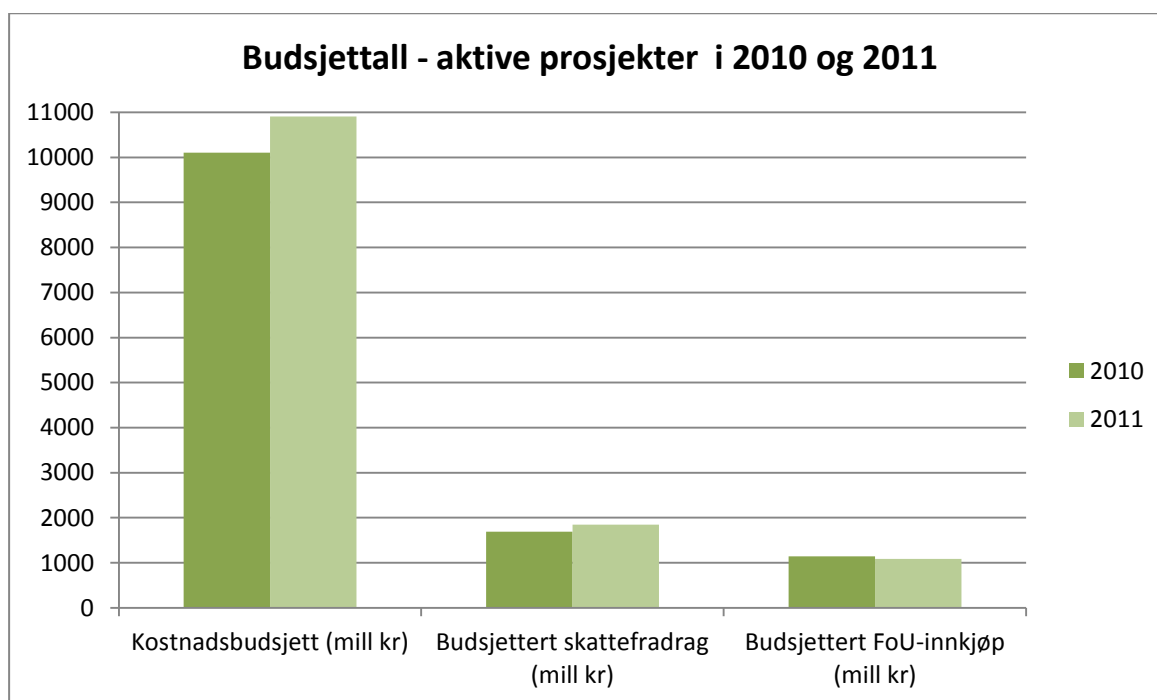
Figur 4.1 sammenligner de **nye** godkjente prosjektene i 2011 med de **nye** i 2010: Kostnadsbudsjett, budsjettert skattefradrag og budsjettert kjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner.

Figur 4.1: Budsjettall – nye prosjekter i 2010 og 2011.

4.1.2 Aktive prosjekter

Figur 4.2 sammenligner de **aktive** prosjektene i 2011 med de **aktive** i 2010: Kostnadsbudsjett, budsjettert skattefradrag og budsjettert kjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner.

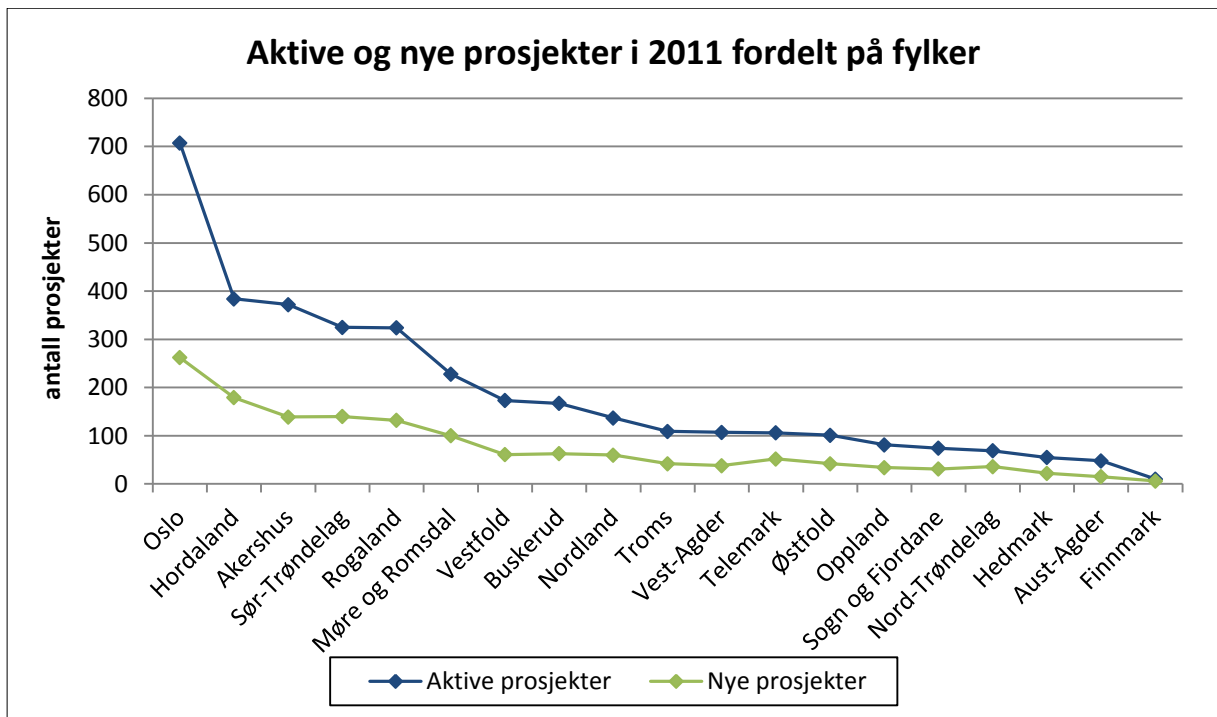
Figur 4.2: Budsjettall – aktive prosjekter i 2010 og 2011.

Gjennomgående har kostnadsbudsjett og budsjettert skattefradrag økt siden 2008, mens antallet nye og aktive prosjekter har vært konstant i samme periode. Det er sannsynlig at økningen i prosjektstørrelse er relatert til hevede fradragsrammer som ble innført fra og med 2009. Les mer om utviklingen i Kap. 2 SkatteFUNN gjennom 10 år.

4.2 Geografisk fordeling

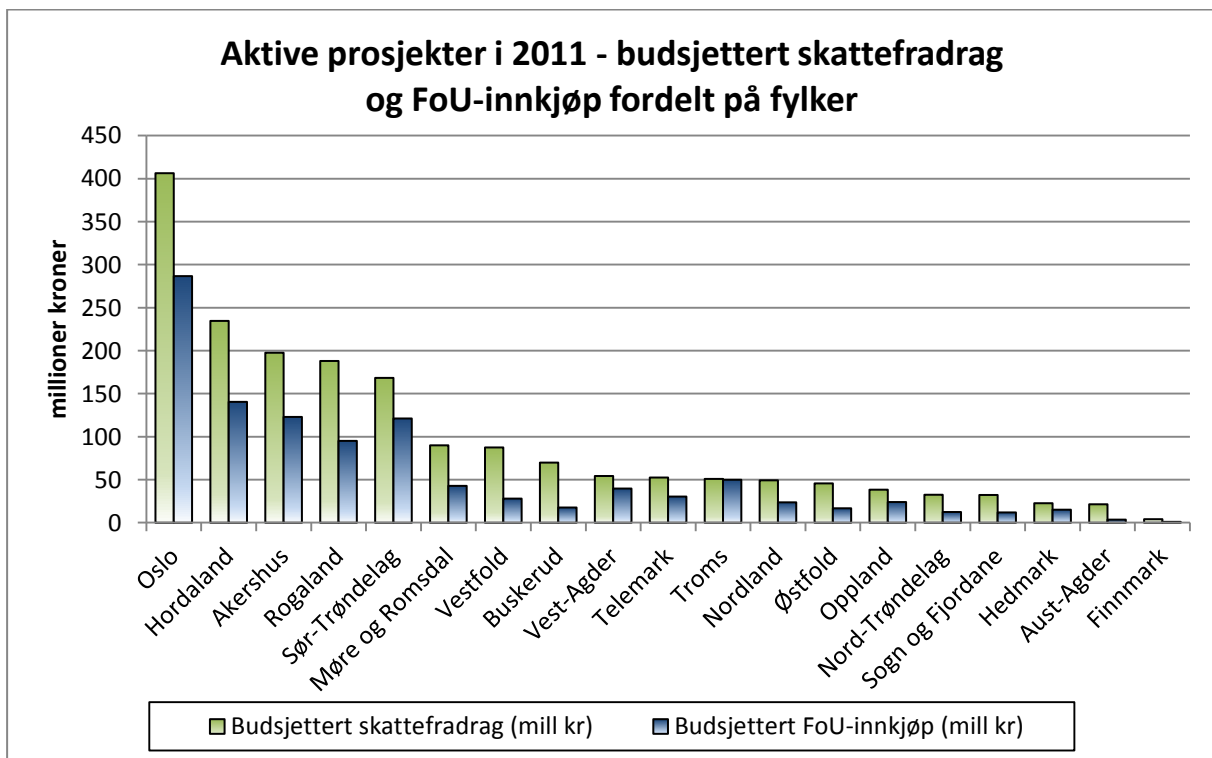
Fylkene med flest **aktive prosjekter** i 2011 er Oslo (707 prosjekter), deretter følger Hordaland (384), Akershus (372), Sør-Trøndelag (325) og Rogaland (324). Færrest aktive prosjekter i 2011 finner vi i Finnmark (10), Aust-Agder (48), Hedmark (55) og Nord-Trøndelag (69).

Fylkene som har flest **nye** godkjente prosjekter i 2011 er Oslo (262 prosjekter), Hordaland (179), Sør-Trøndelag (140) og Akershus (139). Færrest nye prosjekter finner vi i Finnmark (6), Aust-Agder (15), Hedmark (22) og Sogn og Fjordane (31). Fullstendig oversikt vises i Figur 4.3.

Figur 4.3: Aktive og nye prosjekter i 2011 fordelt på fylker.

Figur 4.4 viser aktive prosjekter i 2011 – budsjettert skattefradrag og FoU-innkjøp, fordelt på fylker.

Figur 4.4: Aktive prosjekter – budsjettert skattefradrag og FoU-innkjøp i 2011 fordelt på fylker.

For oversikt over aktive prosjekter i hvert fylke fordelt på sektorer, se Vedlegg 7.2.

4.3 Sektorer

SkatteFUNN ber om at bedriftene selv kategoriserer prosjektsøknaden i én av **16 sektorer** (Tabell 4.1):

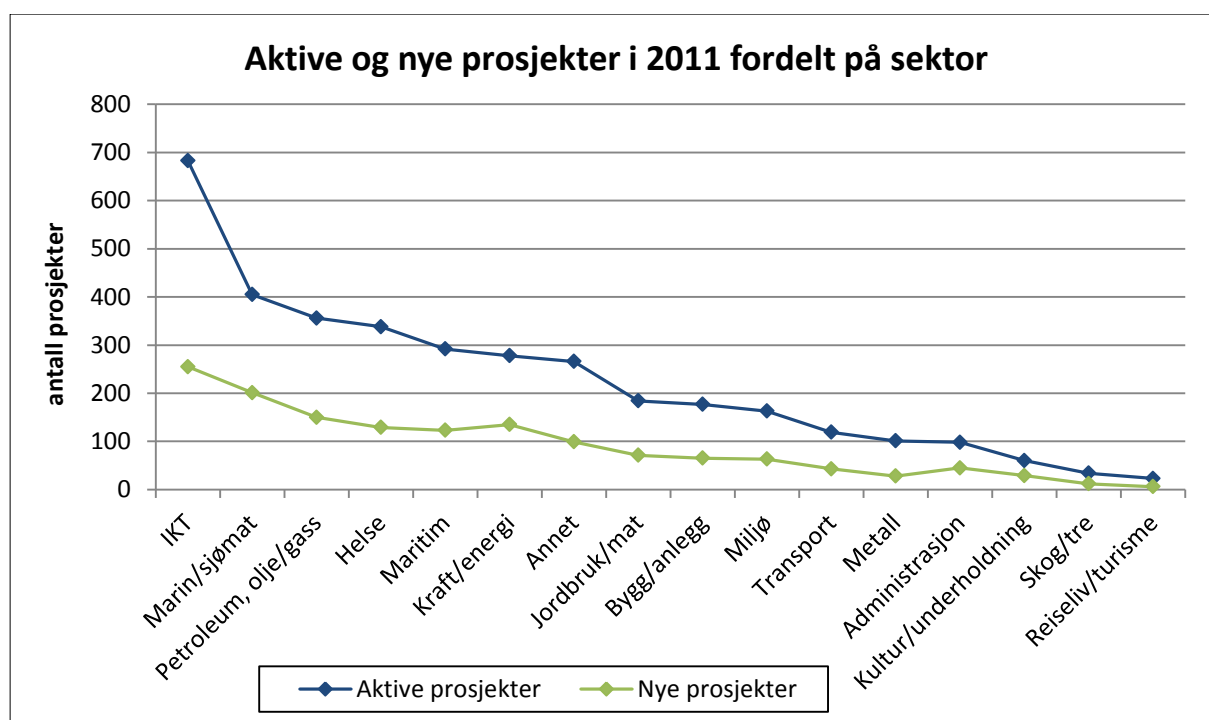
Tabell 4.1: Sektoroversikt.

Administrasjon	Kultur/Underholdning	Petroleum/Olje og gass
Bygg/Anlegg	Marin/Sjømat	Reiseliv/Turisme
Helse	Maritim	Skog/Tre
IKT	Metall	Transport
Jordbruk/Mat	Miljø	Annet
Kraft/Energi		

Nye og aktive prosjekter

SkatteFUNN godkjente 1 454 **nye** prosjekter i 2011. Majoriteten av de nye prosjektene kommer fra sektorene IKT (362), Petroleum/Olje og gass (171), Marin/Sjømat (166), Helse (148) og Maritim (134). Fullstendig sektorfordeling fremgår av Figur 4.5.

Majoriteten av de 3 577 **aktive** prosjektene i 2011 har en sektorfordeling som er relativt lik fordelingen for de nye prosjektene, se Figur 4.5.

Figur 4.5: Aktive og nye prosjekter i 2011 fordelt på sektor.

De 16 sektorene presenteres med flere detaljer i egne sektorkapitler.

For oversikt over aktive prosjekter i hver sektor fordelt på fylker, se Vedlegg 7.3.

Forskningsmeldingen trekker frem IKT, bioteknologi, nanoteknologi og miljøteknologi som spesielt viktige temaer. I tillegg har Forskningsrådet vært opptatt av å få oversikt over tjenesteprosjekter og prosjekter knyttet til innovasjon i og for offentlig sektor. Hver sektorportefølje er sortert i forhold til disse viktige tverrgående temaene, og vises i de følgende sektorkapitlene. En samletabell for alle sektorene er lagt til Kap. 4.4 Tverrgående temaer i Forskningsrådet.

4.3.1 Administrasjon

Sektor Administrasjon har over tid vært en av de mindre sektorene i SkatteFUNN, men har hatt en økning i antall innsendte prosjektsøknader fra 2010 til 2011.

Tabell 4.2: Nøkkeltall for sektor Administrasjon. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	45	1	154,5	0,8	26,9	3,43
Nye i 2010	34	1	79,6	0,4	15,6	2,34
Aktive i 2011	98	1	319,2	3,5	57,3	3,26
Aktive i 2010	87	3	248,5	1,7	45	2,86

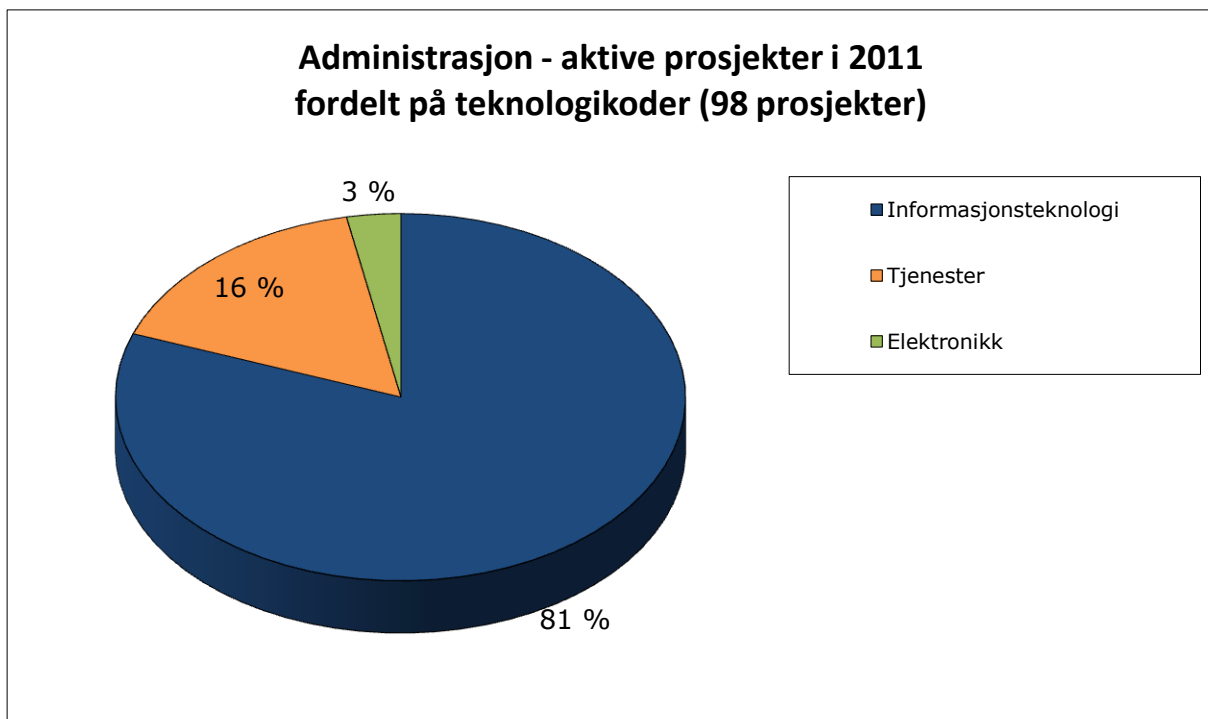
45 nye prosjekter ble godkjent i sektoren i 2011, og er en økning fra 2010 da 34 prosjekter ble godkjent. Budsjetterte kostnader for nye prosjekter i 2011 var 154,5 millioner kroner, noe som representerer nesten en dobling fra 2010 (79,6 millioner). Gjennomsnittlig budsjettert prosjektvolum for nye prosjekter har også økt, fra 2,34 millioner i 2010 til 3,43 millioner i 2011.

I sektor Administrasjon var det 98 aktive prosjekter i 2011 mot 87 prosjekter i 2010. Totalt kostnadsbudsjett for 2011 var 319,2 millioner kroner (248,5 i 2010), med et forventet skattefradrag på 57,3 millioner kroner i 2011 (45 millioner i 2010).

Bedrifter i sektor Administrasjon kjøper i liten grad inn tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. Innkjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner utgjorde 3,5 millioner kroner for aktive prosjekter i 2011, noe som er en dobling fra 2010 (1,7 millioner kroner). Det er svært få prosjekter i sektoren som klassifiseres som industriell forskning (1 av 98 aktive i 2011).

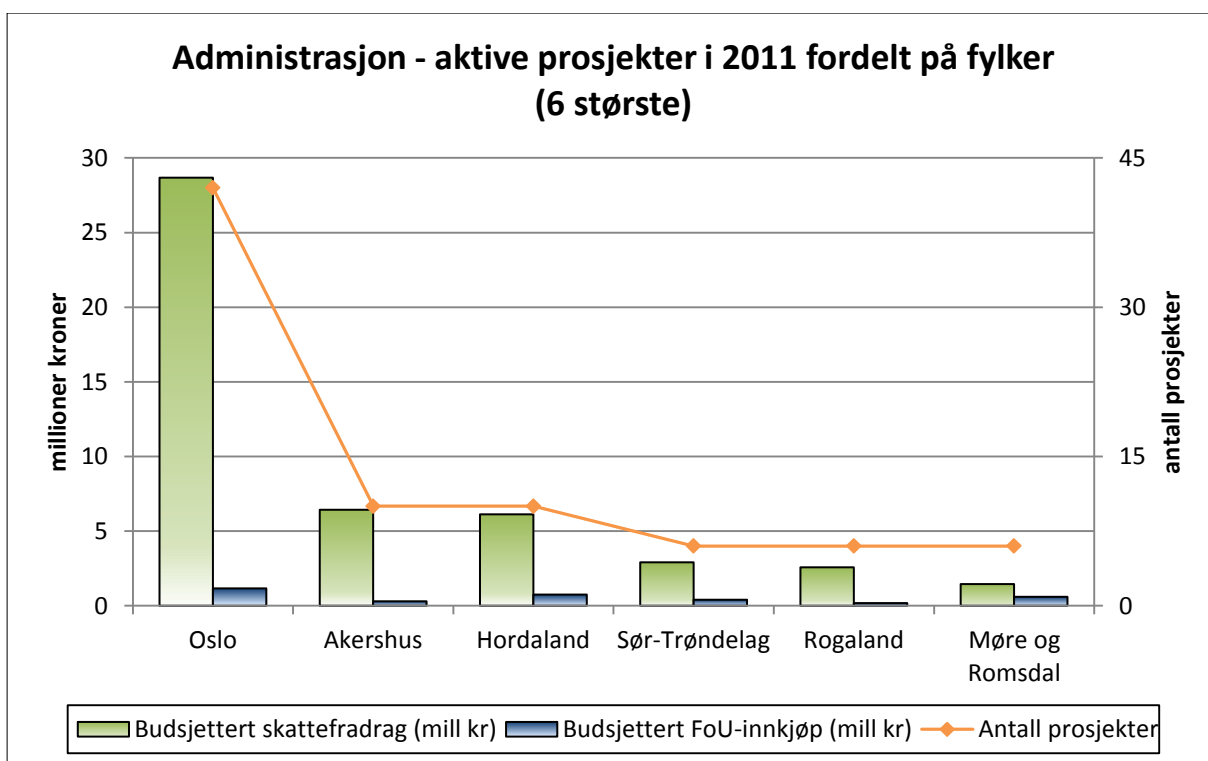
De aktive prosjektene innenfor Administrasjon fordeler seg på 3 ulike teknologiområder (Figur 4.6). *Informasjonsteknologi* er det desidert største området med 79 aktive prosjekter i 2011 (forventet skattefradrag 47, 2 millioner kroner). Deretter følger *tjenester* med 16 prosjekter (9,1 millioner kroner i forventet skattefradrag) og *elektronikk* med 3 prosjekter (1 million kroner i forventet skattefradrag).

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Administrasjon, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Figur 4.6: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (98 prosjekter).

Nesten halvparten av de aktive administrasjonsprosjektene (42 prosjekter) kommer fra Oslo. Akershus og Hordaland har henholdsvis 10 aktive prosjekter hver (Figur 4.7). De resterende prosjektene fordeler seg på landets øvrige fylker.

Figur 4.7: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (6 største).

Tabell 4.3: Administrasjon – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	98	319,2	57,3
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	73	254,7	46,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	6	23,3	4,1

4.3.2 Bygg og Anlegg

Prosjekter fra bygg- og anleggssektoren omfatter temaer innen teknologi- og verdikjedeutvikling rettet mot produksjon av byggevarer og konstruksjons-løsninger for anvendelse på bygge- og anleggsplassene, nye metoder i prosjekterings- og planprosessene og ny løsninger for drift av bygg og anlegg i levetiden.

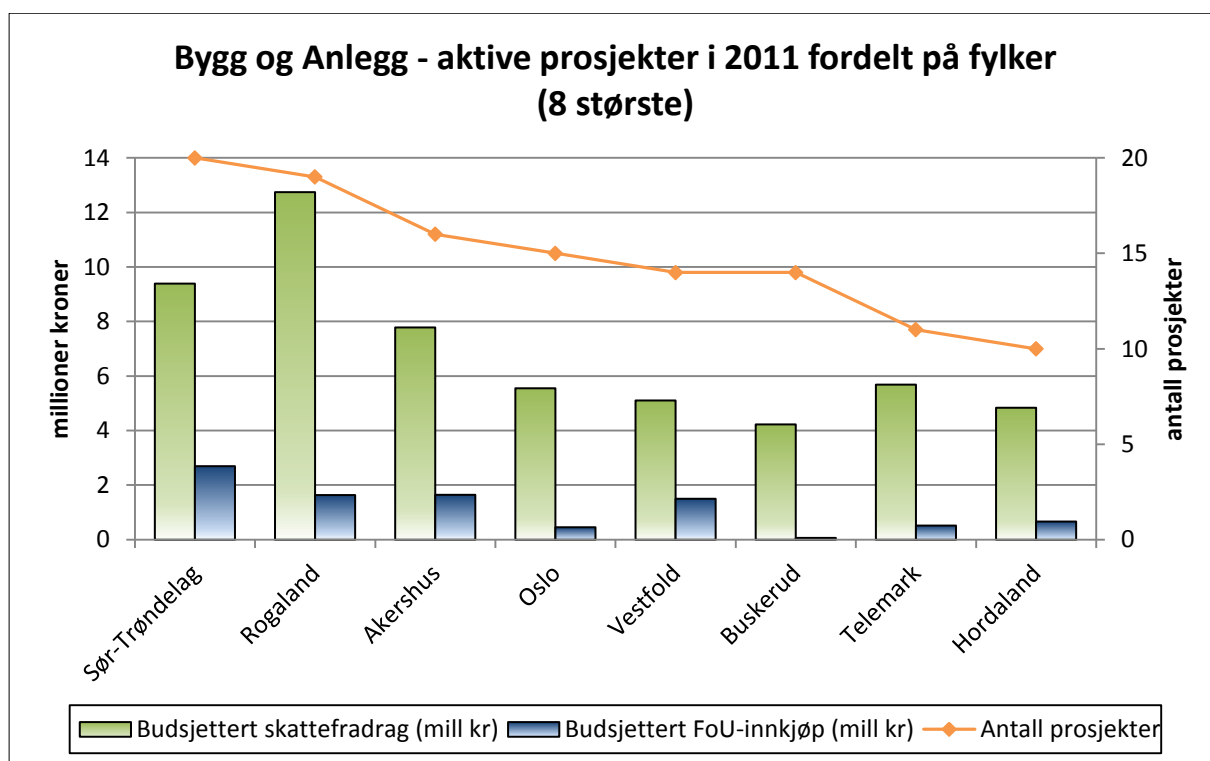
Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Bygg og Anlegg, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.4: Nøkkeltall for sektor Bygg og Anlegg. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettet innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	65	1	127,6	4,8	23,5	1,96
Nye i 2010	79	3	199,2	5	36,4	2,52
Aktive i 2011	177	7	406,3	13,3	74	2,30
Aktive i 2010	173	9	413,8	14	72,7	2,39

Antall nye prosjekter godkjent i 2010 er det laveste antall siden startåret for SkatteFUNN. Kostnadsbudsjettet totalt for de nye prosjekter på 127,6 millioner er lavt og viser også at det i 2011 satses mindre per prosjekt enn de foregående år. De aktive prosjekter er fortsatt flere enn i foregående år, noe som skyldes at det var færre prosjekter som ble avsluttet i 2011 enn som ble startet. De fleste prosjekter fra Bygg og anlegg-sektoren dreier seg om *eksperimentell utvikling*.

Når en ser på fylkesfordelingen, peker verdikjeden seg ut som en distriktsnæring, med prosjekter i alle fylker. Basert på antall prosjekter er Sør-Trøndelag størst med 20 prosjekter, tett fulgt av Rogaland med 19. Deretter følger Akershus (16), Oslo (15), Buskerud (14) og Vestfold (14) (Figur 4.8). 12 % av prosjektene hadde en kvinne i styringsposisjon, enten som bedriftsleder eller prosjektleder. Denne prosentten er nær den prosentvise andel kvinner samlet for alle aktive prosjekter i SkatteFUNN (13 %).

Figur 4.8: Bygg og Anlegg – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.5: Bygg og Anlegg – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	42	110,0
Bioteknologi	2	4,4
Nanoteknologi	1	1,3
Miljøteknologi	23	5,4
Tjenester	3	7,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

I prosjektporteføljen er fysiske produksjons- og konstruksjonsløsninger store temaer. Utvikling av nye tjenester rettes nå mye mot IKT, dvs. nye dataløsninger for beslutningsstøtte og elektronisk styring og kontroll i produksjon og i byggets levetid, og kan i hovedsak ansees som forretningsmessig tjenesteyting med IKT. Miljøteknikk er et betydelig tema, både for aktørene i sin alminnelighet og for de aktører som også ser seg som miljø-entreprenører.

Innovasjon i og for offentlig sektor foregår i mange prosjekter innen Bygg og Anleggsnæringen som er rettet mot offentlig sektor, enten det er statlige eller kommunale innkjøpere, uten at disse er merket for dette. I enkelte prosjekter kan offentlige aktører delta med kunnskap og synspunkter underveis, i andre er offentlige aktører angitt som premissgiver. Mellom 35 og 40 % av det næringen produserer, kjøpes av offentlig sektor.

4.3.3 Helse

SkatteFUNN-ordningen er godt kjent og benyttes av svært mange bedrifter som utvikler varer eller tjenester for anvendelse innen medisin og helse.

Tabell 4.6: Nøkkeltall for sektor Helse. Budsjettall i millioner kroner.

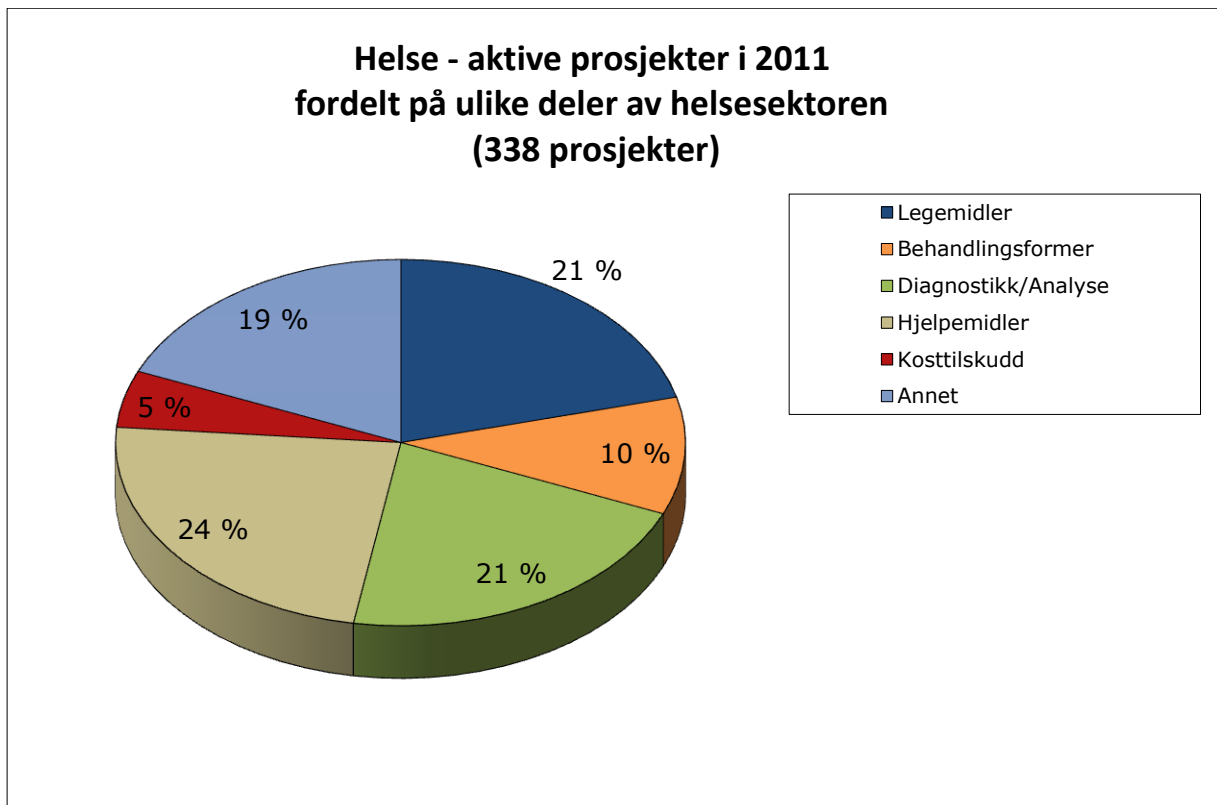
Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	129	68	383,1	69,5	62,8	2,97
Nye i 2010	148	56	461,9	64,8	64,8	3,12
Aktive i 2011	338	169	1257	236,1	185,3	3,72
Aktive i 2010	324	160	1249,5	290	170,9	3,86

I 2011 var det 338 aktive prosjekter innen sektor Helse, som utgjør 10 % av samtlige SkatteFUNN-prosjekter. Budsjettert skattefradrag for 2011 var 185 millioner kroner, som også er nøyaktig 10 % av totalen. Dette representerer en svak økning fra 2010 både i kroner og antall prosjekter. Av et totalt budsjett for de godkjente SkatteFUNN-prosjektene på 1 257 millioner kroner, benyttes 236 millioner på innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente forskningsinstitusjoner.

52 % av prosjektene er klassifisert som forskningsprosjekter, mens de resterende er utvikling av nye eller forbedrede varer, tjenester eller produksjonsprosesser.

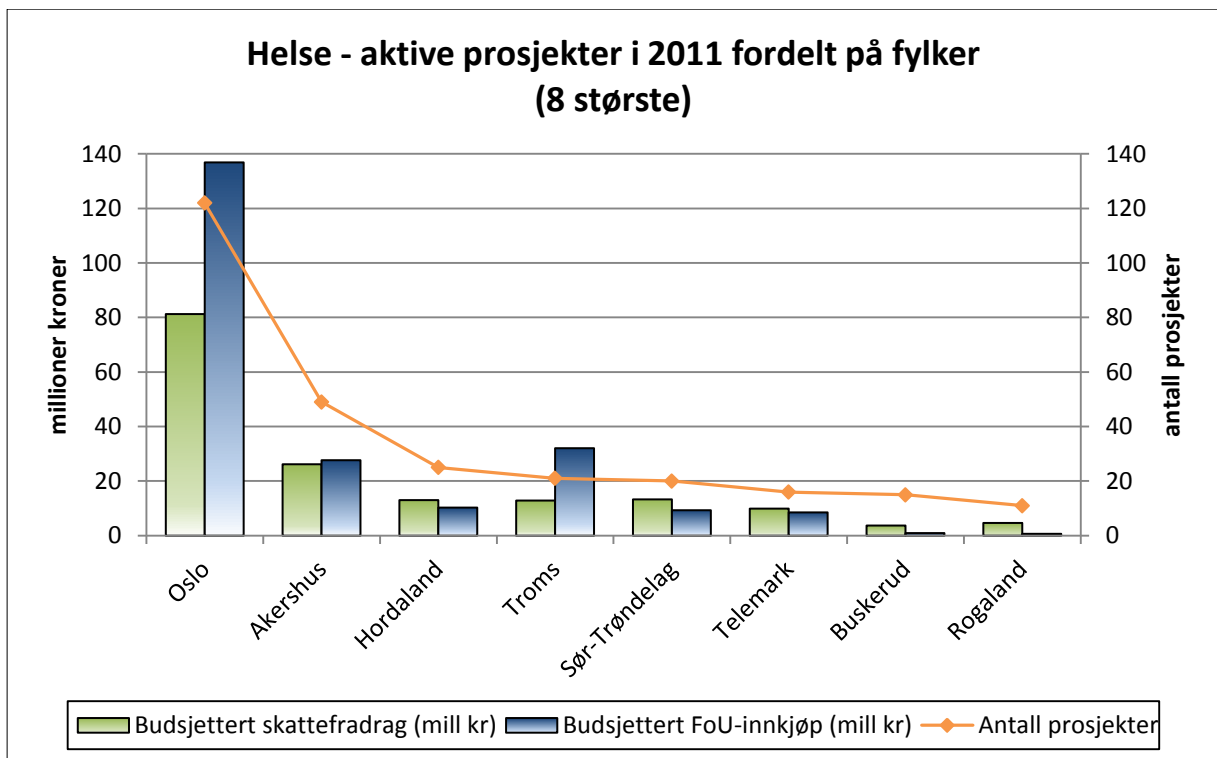
Prosjektene henvender seg mot ulike deler av helsemarkedet. De største områdene er utvikling av nye diagnostikk- og analysemetoder, nye legemidler, nye behandlingsmetoder og utvikling av tekniske og elektroniske hjelpemidler til bruk for både helsepersonell og pasienter (Figur 4.9). Det norske helsevesenet og norske forskningsmiljøer er viktige for idé-utvikling og utprøving av nye produkter, selv om det endelige målet for bedriftene er å nå ut til det internasjonale markedet.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Helse, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Figur 4.9: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på ulike deler av helsesektoren (338 prosjekter).

Den geografiske fordelingen i Norge av bedrifter som har SkatteFUNN-prosjekter viser en klar konsentrasjon i nærheten av universitets- og sykehussentra, med Oslo på topp med 122 prosjekter, Akershus 49, Hordaland 25, Troms 21, og Sør-Trøndelag med 20 prosjekter (Figur 4.10). Det eneste fylket som ikke har prosjekter innenfor sektor Helse, er Finnmark.

Figur 4.10: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.7: Helse – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	59	165,8
Bioteknologi	173	821,2
Nanoteknologi	4	17,6
Miljøteknologi	4	10,4
Tjenester	40	95,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	42	99,1

4.3.4 IKT

IKT som teknologi og verktøy finnes i alle sektorer og i alle bransjer. IKT-prosjekter med støtte fra SkatteFUNN finnes også i andre programmer i Forskningsrådet, eksempelvis i programmene VERDIKT, IT-FUNK og BIA, og i Innovasjon Norges IFU- og OFU-programmer.

Tabell 4.8: Nøkkeltall for sektor IKT. Budsjettall i millioner kroner.

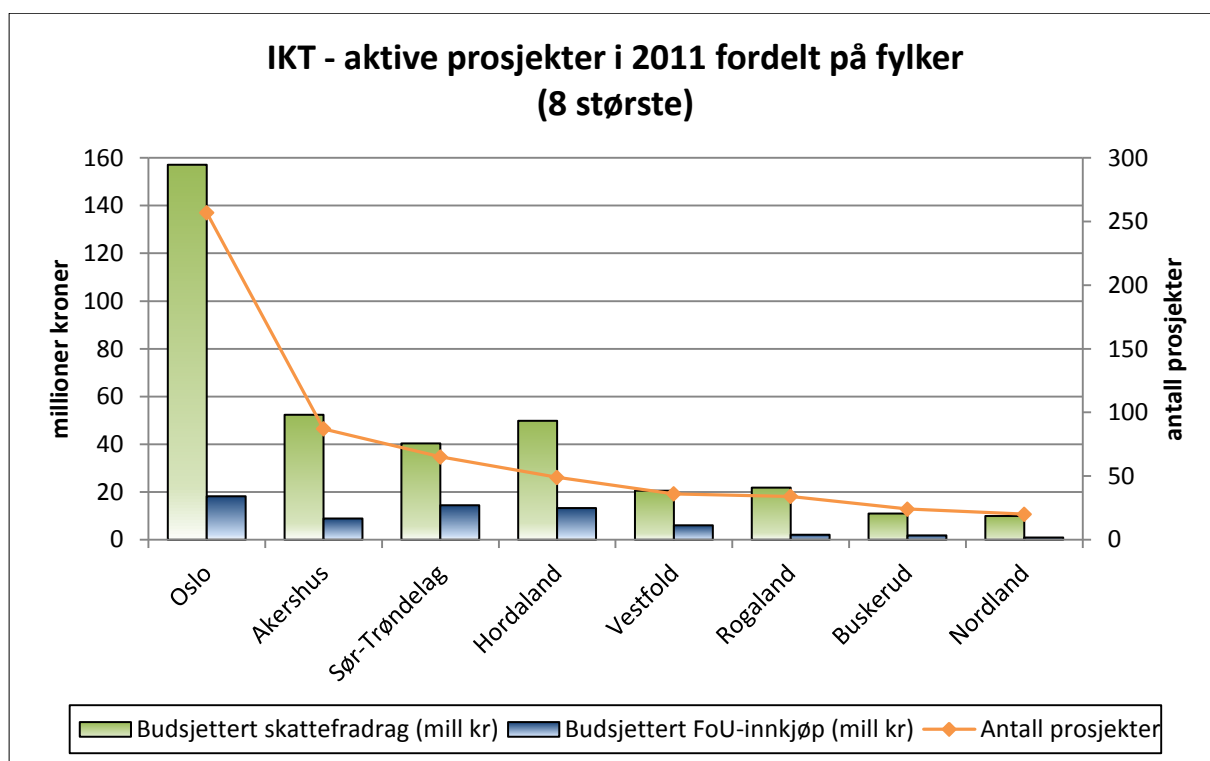
Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	255	23	809,4	24,6	145,4	3,17
Nye i 2010	362	30	1074,2	34,9	182,7	2,97
Aktive i 2011	683	67	2379,5	77,9	417,8	3,48
Aktive i 2010	721	63	2145,9	67,9	369,6	2,98

255 nye prosjekter ble godkjent i sektor IKT i 2011. Dette er en kraftig reduksjon fra 2010 (362 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 809 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en reduksjon sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (1 074 millioner kroner). 49 av de nye prosjektene tilhører bedrifter som var nyetablerte i 2010 og 2011. Disse prosjektene utgjør 19 % av totalt antall nye IKT-prosjekter i 2011.

Det var 683 aktive prosjekter i sektor IKT i 2011. Dette er en reduksjon fra 2010 (721 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 2379 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (2146 millioner kroner). Budsjettert skattefradrag for aktive prosjekter i IKT er på ca. 417 millioner kroner.

Alle fylker unntatt Aust-Agder har prosjekter tilhørende sektor IKT. Oslo er det fylket som har flest aktive prosjekter i 2011 (257 prosjekter), fulgt av Akershus (87), Sør-Trøndelag (65), Hordaland (49), Vestfold (36) og Rogaland (34). Kostnadsbudsjettet for IKT-prosjektene i Oslo er på ca. 890 millioner kroner, og samlet skattefradrag for de samme prosjektene er 157 millioner kroner (Figur 4.11).

Budsjetterte kostnader til innkjøp av FoU fra godkjente FoU-institusjoner har holdt seg nesten uforandret i fylkene Oslo, Hordaland og Rogaland i 2011, men har gått opp i Sør-Trøndelag, fra 9 millioner kroner i 2010 til 14 millioner i 2011.

Figur 4.11: IKT – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Prosentvis andel godkjente prosjekter i sektor IKT som er klassifisert som *industriell forskning (F)*, er den samme som i 2010, 9 %.

Gjennomsnittlig prosjektvarighet i sektor IKT er 2,3 år.

Av totalt antall bedrifter som søkte SkatteFUNN for første gang i 2011 (496 bedrifter), finner man 109 i sektor IKT. Av disse var det 13 bedrifter som var nyetablerte, og som brukte SkatteFUNN-ordningen som «start-up».

Nær 75 % av de aktive prosjektene i sektor IKT sorterer under teknologikodene *Informasjonsteknologi*, *Datateknologi* og *Annen informasjonsteknologi*. 73 av IKT-prosjektene har teknologikoden *Telekommunikasjon*, en nedgang fra 2010 (103 prosjekter).

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor IKT, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.9: IKT – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	683	2379
Bioteknologi	1	2,9
Nanoteknologi	1	36
Miljøteknologi	10	59,7
Tjenester	154	374,4
Innovasjon i og for offentlig sektor	18	37,7

4.3.5 Jordbruk/Mat

Det er et overordnet politisk mål å holde ved like et bærekraftig og klimavennlig landbruk og matproduksjon over hele landet. Produksjon av råvarer med høy kvalitet, mat med god smak og aroma, og med høy sikkerhet, er et sentralt fokus for næringsmiddelindustrien globalt. Produksjonsprosesser langs hele verdikjeden må optimaliseres for å produsere tilstrekkelig og sunne råvarer til matproduksjon og ivareta miljømessige aspekter. Eksisterende og fremtidig restråstoff må utnyttes optimalt. Konsumentenes bevissthet rundt mat og måltidsopplevelser er økende.

En bærekraftig, innovativ og konkurransedyktig næringsmiddelindustri med reduserte kostnader og høy produktkvalitet, krever kunnskaper om forbrukerpreferanser, riktige prosesser, teknologier, metoder for analyse og sporing m.m. Stadig flere nye, spennende og innovative SkatteFUNN-søknader, med gode idéer for å styrke og øke lønnsom matproduksjon langs hele verdikjeden, mottas fra norske bedrifter. SkatteFUNN har et betydelig innslag av FoU rettet mot sektor Jordbruk/Mat. Flere prosjekter har bidratt til verdiskaping i norsk næringsmiddelindustri.

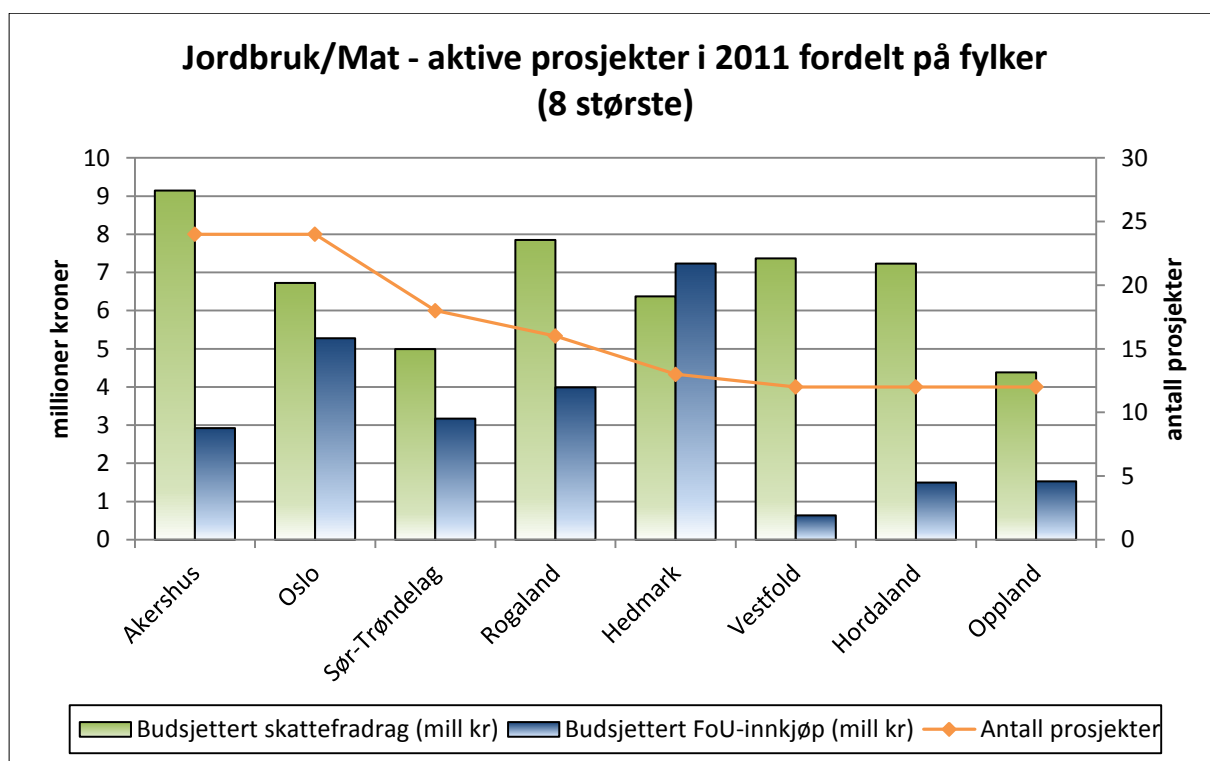
Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Jordbruk/Mat, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.10: Nøkkeltall for sektor Jordbruk/Mat. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	71	17	118,8	11,5	21,7	1,67
Nye i 2010	64	9	121,2	8,8	22,8	1,89
Aktive i 2011	184	44	390,9	30,7	68,2	2,12
Aktive i 2010	180	180	398	31,7	68,4	2,21

Det var 71 nye Jordbruk/Mat-prosjekter i 2011. Dette er en oppgang på 10 % i forhold til 2010. De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 119 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en nedgang på ca. 2 % sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010. Av de nye prosjektene er 24 % forskningsprosjekter og 76 % utviklingsprosjekter. 45 % av de nye prosjektene samarbeider med FoU-institusjoner. De 4 fylkene som sendte flest nye prosjektsøknader var Akershus (10 prosjekter), Oslo (10), Hedmark (7) og Rogaland (6). Ingen søknader ble mottatt fra fylkene Finnmark, Vest-Agder og Sogn og Fjordane.

Det er 184 aktive prosjekter i 2011, med en total kostnadsramme på ca. 391 millioner kroner og et budsjettert skattefradrag på 68,2 millioner kroner for 2011. De aktive prosjektene har samme fordeling mellom forskningsprosjekter (24 %) og utviklingsprosjekter (76 %), som de nye prosjektene. 51 % samarbeider med godkjente FoU-institusjoner. De 4 fylkene som har flest aktive prosjekter er Akershus (24 prosjekter), Oslo (24), Sør-Trøndelag (18) og Rogaland (16), se Figur 4.12.

Figur 4.12: Jordbruk/Mat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Av de 71 nye prosjektene var 8 (11 %) ledet av kvinnelig prosjektleder. Av de aktive prosjektene var det 35 (19 %) som hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Det typiske Jordbruk/Mat-prosjektet i SkatteFUNN har en varighet på gjennomsnittlig 2,7 år. 19 prosjekter i sektoren ble innvilget forlenget godkjenningssperiode for 2011, på grunn av forsinkelser i prosjektene.

Tabell 4.11: Jordbruk/Mat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall Prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	16	36,2	6,81
Bioteknologi	36	75,2	13,7
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	10	22,6	4,4
Tjenester	122	256,6	43,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

4.3.6 Kraft og Energi

Kraft og Energi er blant Norges største næringer, og det er vekst og fornyelse innenfor fornybar energi. Denne sektoren er også i 2011 blant de sektorene med flest søknader til SkatteFUNN. Sektoren har 9,3 % av totalt antall nye godkjente prosjekter i 2011, en økning i forhold til de siste årene.

Tabell 4.12: Nøkkeltall for sektor Kraft og Energi. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	135	25	468	73	72	3,5
Nye i 2010	100	14	302	67	56	3,0
Aktive i 2011	278	66	1066	194	166	3,8
Aktive i 2010	234	64	788	161	128	3,4

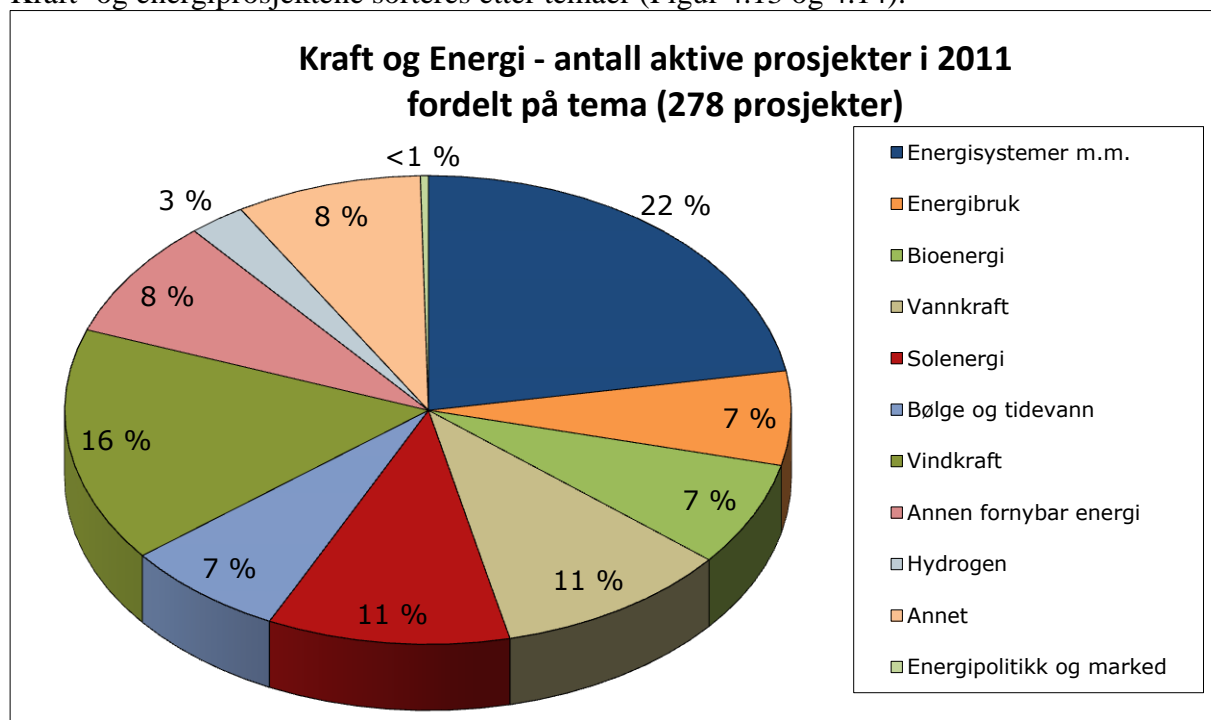
Antall **nye** prosjekter og antall **aktive** prosjekter øker kraftig i 2011 i forhold til 2010. Tilsvarende øker de budsjetterte kostnader med hele 35 % fra 2010 til 2011, mot 15 % økning fra 2009 til 2010. Dette innebærer at sektor Kraft og Energi er den hurtigst voksende sektoren i SkatteFUNN.

Økningen i prosjektvolum er 5-6 % større enn økningen i forventet skattefradrag, noe som antagelig skyldes at med økt gjennomsnittlig prosjektvolum vil det være en større andel av prosjektene som går ut over maksimal fradragssamme. Det er 60 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner, 12 av dem er nye i 2011, mens 11 prosjekter har et volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU fra godkjent FoU-institusjon.

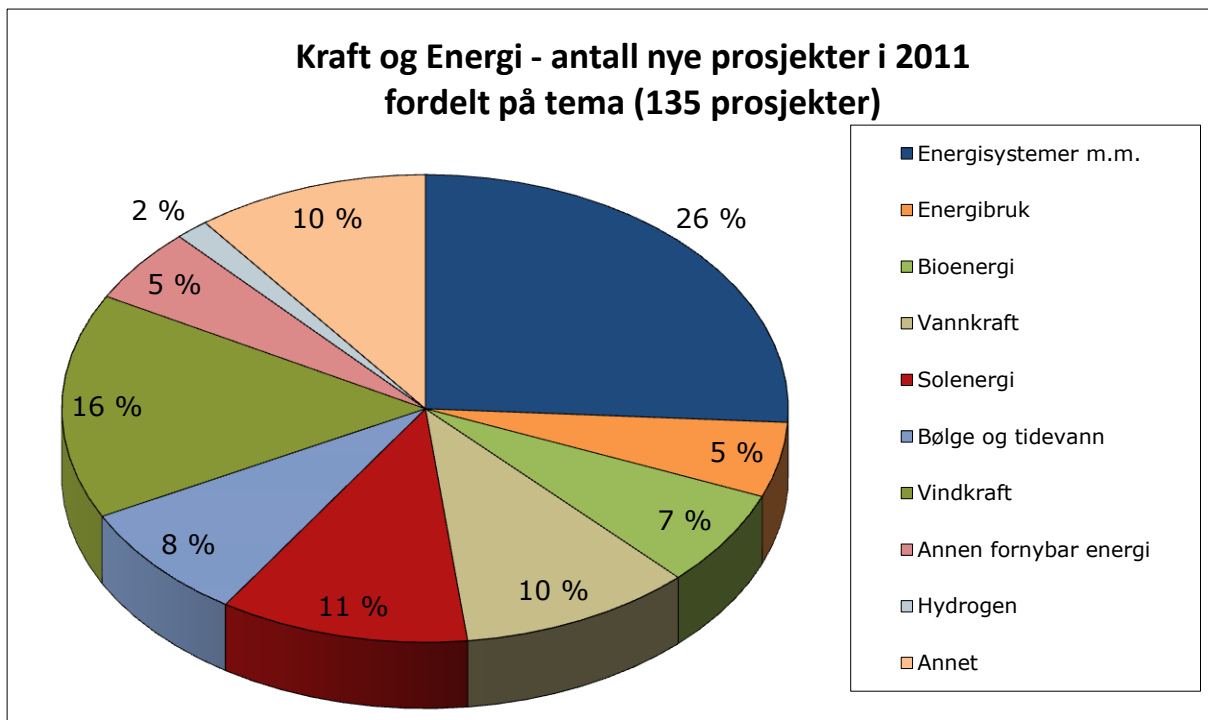
Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 14 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 1 209 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 192 millioner.

Kraft- og energisektoren er mannsdominert, og bare 4 prosjekter (3 %) har kvinnelig prosjektleder og 6 (4 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

Kraft- og energiprojektene sorteres etter temaer (Figur 4.13 og 4.14):

Figur 4.13: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tema (278 prosjekter).

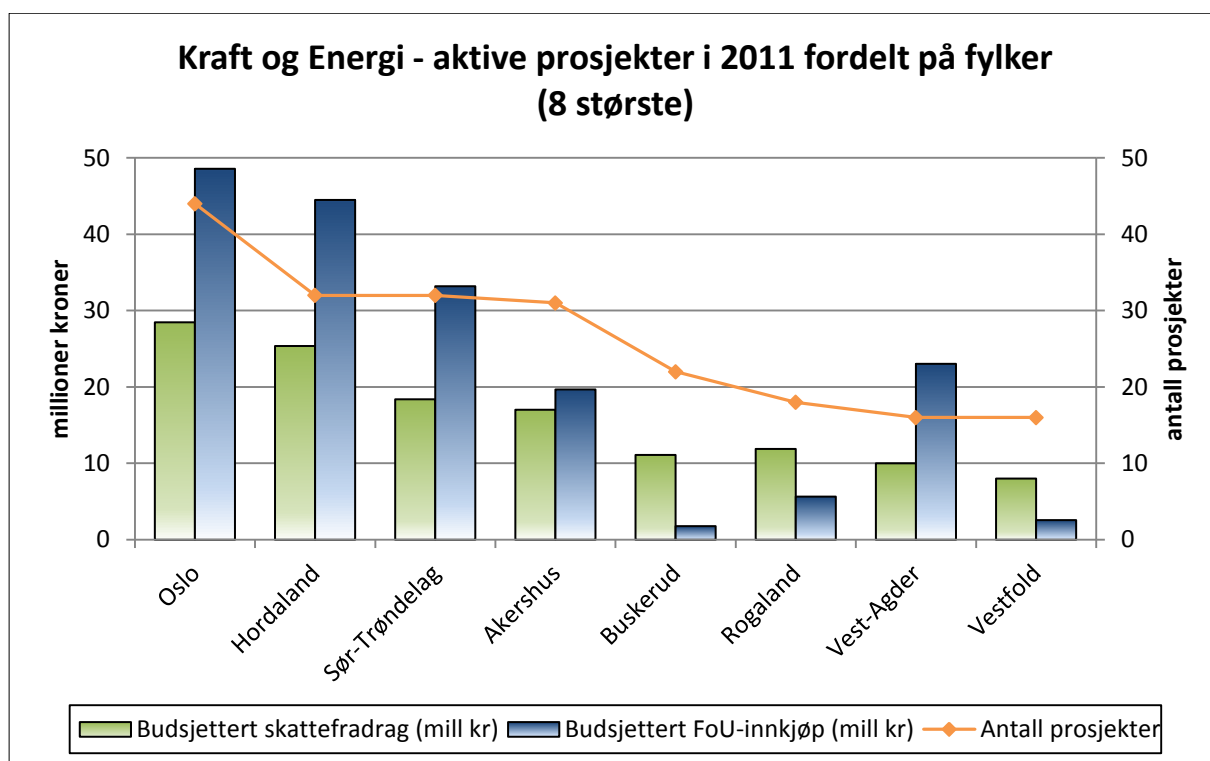

Figur 4.14: Kraft og Energi – nye prosjekter i 2011 fordelt på tema (135 prosjekter).

Figur 4.13 og 4.14 over viser at det er temaområdet *Energisystemer* som er det største enkeltområdet, med henholdsvis 22 % for de aktive prosjektene og 26 % av de nye prosjektene. Temaområdet *Vindkraft* har de største prosjektene, og når man ser budsjettvolumene, så er dette området omtrent like stort som *Energisystemer*. Ved kategorisering av temaområdene, ser man at *Fornybar energi* er den største kategorien med ca. 61 % av prosjektene, og *Vindkraft* er det største tematiske området innenfor fornybar energi.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Kraft og Energi, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Det er flest aktive prosjekter innen Kraft og Energi fra Oslo, Hordaland, Sør-Trøndelag og Akershus (Figur 4.11). Det er aktive prosjekter i alle fylker.

Figur 4.15: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.13: Kraft og Energi – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall Forskningsprosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	121	13	375
Bioteknologi	9	0	31
Nanoteknologi	41	8	138
Miljøteknologi	20	1	64
Tjenester	42	3	126
Innovasjon i og for offentlig sektor	10	0	35

Det er IKT-tematikk innenfor alle temaer, unntatt der hvor det er ren utvikling av produksjonsutstyr. Tabellen viser også en relativt høy andel av tjenesteytende prosjekter, som ligger i grenseland mellom energisystemer og energibruk.

Det er også et relativt høyt antall prosjekter innenfor nye materialer og nanoteknologi tilsvarende slik det var i 2010. Antall prosjekter innenfor miljø- og bioteknologi er lavere, men stabilt i forhold til 2010.

Trender i sektor Kraft og Energi

Trenden fra 2010, at antall prosjekter og volum er økende, fortsetter. Videre er det en trend at antall pilotprosjekter øker ved at prosjekteierne ønsker å verifisere nyutviklet teknologi i større skala.

4.3.7 Kultur/Underholdning

Prosjekter i SkatteFUNNs kulturportefølje handler ikke bare om kultur, men har varierte problemstillinger i tilknytning til aktiviteter og produkter som folk flest er opptatt av. Utvikling av spill, lyd- og bilde-produkter, tjenester for streaming av lyd og bilde, fritids- og

sportsutstyr, medier og effektiv filmproduksjon, er stikkord for temaer som SkatteFUNN-prosjektene søker gode løsninger for.

Antall nye prosjekter i sektor Kultur/Underholdning har økt fra 2002, og har vært relativt stabil de siste årene, med omtrent 20-25 nye prosjekter hvert år.

Tabell 4.14: Nøkkeltall for sektor Kultur/Underholdning. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	29	1	88,2	0,0	16,9	3,04
Nye i 2010	19	0	50,1	0,6	9,8	2,64
Aktive i 2011	60	1	189,8	2,1	35,3	3,16
Aktive i 2010	47	1	139,4	1,8	24,5	2,97

Nye prosjekter i 2011

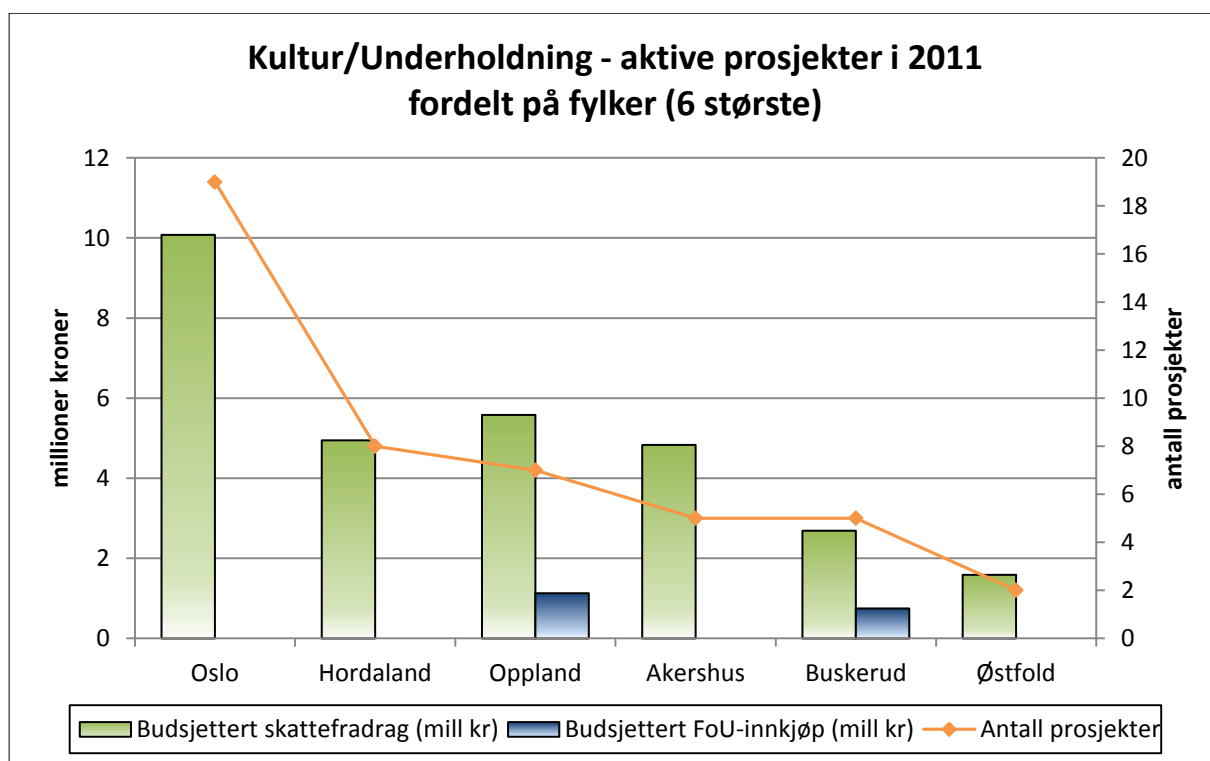
29 nye prosjekter ble godkjent i sektor Kultur/Underholdning i 2011. Dette er en økning fra 2010 (19 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 88,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det er høyere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (50,1 millioner kroner).

Aktive prosjekter i 2011

I sektor Kultur/Underholdning var det 60 aktive prosjekter i 2011. Dette er en økning, sett mot tall fra 2010 (47 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 189,8 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det innebærer en liten økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (139,4 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til 35,3 millioner kroner.

Fylkesvis fordeling

Kulturprosjektene i SkatteFUNN gjennomføres av bedrifter i hele landet. Oslo hadde flest aktive prosjekter i 2011 (19 prosjekter). Aust-Agder, Finnmark, Hedmark, Vest-Agder, og Vestfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011 (Figur 4.16).

Figur 4.16: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (6 største).

Kulturprosjektenes temaer

Læringsspill for barn, spillteknologi, IPTV, bedre pressemeldinger, standarder for digitalt innhold, interaktiv kringkasting, online video, treningsapparater, systemer for tidtaking, fluefiske og digital billedbehandling, er noen av mange varierte problemstillinger i SkatteFUNNs sektor Kultur/Underholdning.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Kultur/Underholdning, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.15: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011, med tema. Fylkesvis fordelt.

Fylke	Antall prosjekter	Temaer i prosjektene
Akershus	5	Meet & Compete
		Plattformuavhengig digital oppslagsløsning
		Cadien
		Edutainment Josefine
		Police Project
Buskerud	5	IPTV-konsept for høykvalitets TV-signaler over IP-nett
		Algoritme støttede pressemeldinger
		NewMovement
		DSA-35 utvidelser
		Utvikling av teknologisk rammeverk for håndholdte kon-soller uavhengig av plattform.
Hordaland	8	Forskning og utvikling av visuelle standarder for presen-tasjon av digitalt innhold
		Multimedial kringkasting for økt interaktivitet
		Velocipede
		HorsePro
		Allmenngjort profesjonell videoproduksjon
		Kreativ sanntidsannonsering i online video
		Avatar - plattform for 3D-spill på nett med felles avatarer og infrastruktur for mikrotransaksjoner.
		Hendelsesdrevet og intelligent markedsføring på mobile enheter.
Møre og Romsdal	2	Treningsapparat for fotballmarkedet
		Treningsapparat for fotballmarkedet 2011
Nordland	2	REMOTE GALAXY - Høyteknologi og kultur i symbio-se
		eFestival 2
Nord-Trøndelag	2	Quick-Start Audio Localisation
		Utvikling og testing av banedekkesystem for beskyttelse av kunst- og naturgress på diverse arenaer.
Oppland	7	Digital bildeanalyse av agility
		Agipro Pedigree Predict
		Quick Timing - Tidtaking for alle
		XpoCulture - mobilbasert elæring og database om kultur-forskjeller
		Skimåling
		Skifeste
		Peer Gynt Akademi - Verdibasert ledelse i praksis
Oslo	19	3D LED Skjerm struktur
		Kontantfri betalingsløsning for store arrangementer
		Augmented TV - Beriket TV for mobile enheter
		Neste generasjons opplagssystem
		Stormdriver
		Creatures Pipeline
		Åpen multiplattform dokumentarfilm

		Lærende læring for barn
		Smart teknologi for publisering av interaktivt innhold
		Intelligent og kontekstbasert språkverktøy for allmenn bruk
		Digitale fotspor fra sosiale medier som grunnlag for personifisering av kommunikasjon.
		Active Loop Technologies - HYDRA 1
		Animasjonspipeline
		Interactive Stories Unity 3D Toolbox
		Digital kamerarigg for dukkefilmproduksjon
		ContraClassics, en interaktiv nettbasert musikkside for distribusjon av klassisk musikk.
		Modulært scenesystem med hydradrive
		Utvikling av et helhetlig patentert system for fluefiske.
		Musikk og handel
Rogaland	1	Bruvik elements
Sogn og Fjordane	2	Utvikling av nye IKT-tenester for kultursektoren
		Sogndal Fotball - Ein sosial møteplass
Sør-Trøndelag	2	Live streaming av pulldata til media
		visningARTHOTELNORWAY
Telemark	2	Refapp2011
		Linjekilde konsert lyd
Troms	1	Fjernstyrt produksjon i lydstudio
Østfold	2	Automatisert flermedial markedsføring
Aust-Agder	0	Smartere plakatering
Finnmark	0	-
Hedmark	0	-
Vest-Agder	0	-
Vestfold	0	-
SUM	60	

Forskning og utvikling

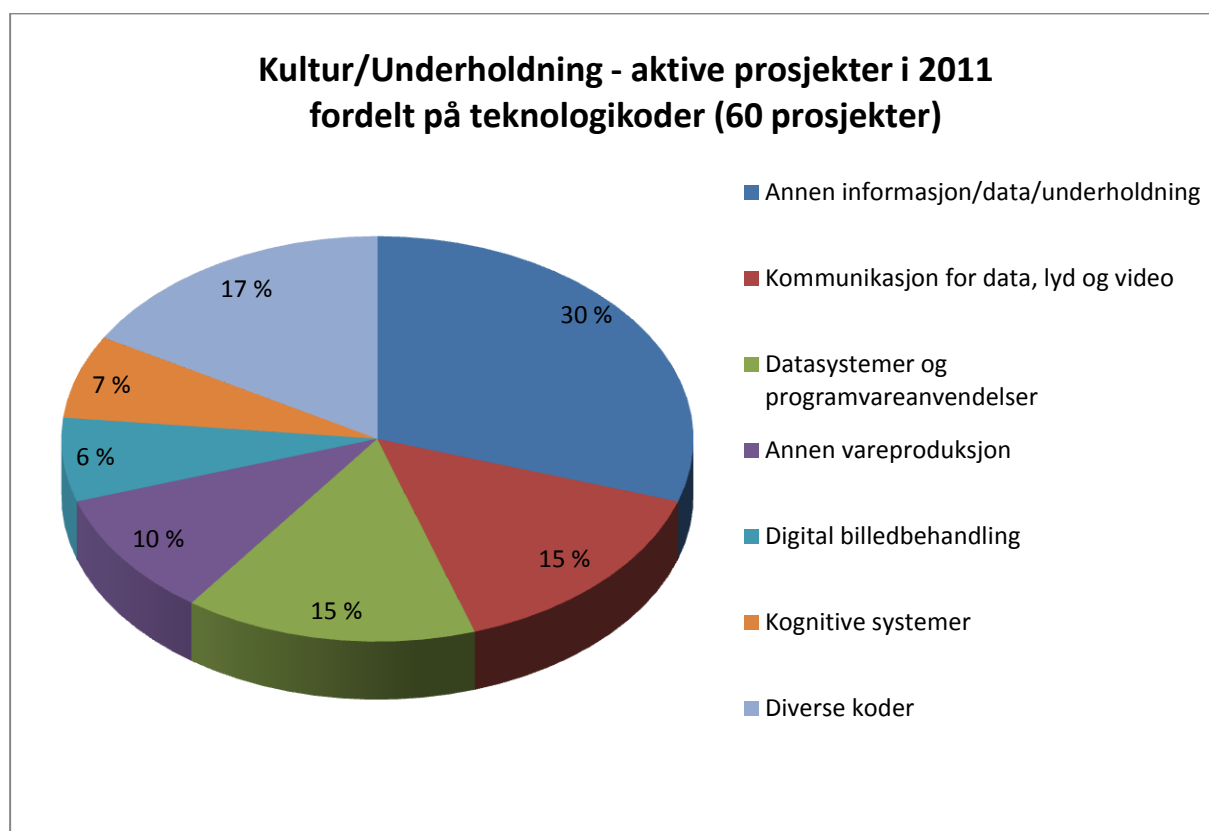
Av 60 aktive 2011-prosjekter i sektor Kultur/Underholdning er 1 prosjekt klassifisert som *industriell forskning* og 59 prosjekter som *eksperimentell utvikling*.

Innkjøp av FoU-tjenester i kulturprosjekter

Tall fra SkatteFUNN-databasen indikerer at bedrifter i sektor Kultur/Underholdning i liten grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 4 av 60 prosjekter oppgir at prosjektet gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Kulturprosjektenes samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 2,1 millioner kroner for aktive prosjekter.

IKT og tjenester i kultur- og underholdningsnæringer

IKT er en svært viktig generisk teknologi for utvikling av varer, tjenester og effektive prosesser i næringer med kultur- og underholdningsprosjekter i SkatteFUNN (Figur 4.17).

Figur 4.17: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (60 prosjekter).

Bedriftene i sektor Kultur/Underholdning

Bedriftene i kulturporteføljen varierer i størrelse, fra enkeltmannsforetak til 783 ansatte. Eldste bedrift hadde etableringsår 1952, 10 bedrifter ble etablert mellom 1990 og 2000, og 49 av 60 bedrifter i utvalget ble etablert i år 2000 eller senere. 7 av prosjektene hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Tabell 4.16: Kultur/Underholdning – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	53	176,7	32,7
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	41	118,3	22,6
Innovasjon i og for offentlig sektor	4	27,6	5,6

Nær samtlige aktive kulturprosjekter i SkatteFUNN (53 av 60 prosjekter) handler om utvikling av ny IKT-teknologi eller bedre bruk av eksisterende IKT-teknologi for å utvikle nye eller bedre varer, tjenester eller produksjonsprosesser.

4.3.8 Marin/Sjømat

Sektor Marin/Sjømat omfatter prosjekter som retter seg mot fiske og fangst, havbruk, eller som benytter marine stoffer eller deler av marine stoffer innen farmasi, og helsekost, eller næringsmidler. Utstyr, inklusive IKT som støtter opp under slike prosjekter, hører også inn under sektoren.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Marin/Sjømat, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Prosjekter i sektor Marin/Sjømat har flest problemstillinger knyttet til *Havbruk*. Mer enn 3/4 av de nye prosjektene er knyttet opp mot havbruksaktivitet, mens nesten 1/5 av de nye prosjektene hører til under *næringsmidler* og *næringsmiddelteknologi*.

Tabell 4.17: Nøkkeltall for sektor Marin/Sjømat. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	201	45	365,4	51,4	69,6	1,82
Nye i 2010	166	38	382,6	60	69,7	2,30
Aktive i 2011	405	104	845,6	119,6	157	2,09
Aktive i 2010	380	104	876,5	125,5	158,7	2,31

201 nye prosjekter ble godkjent i sektor Marin/Sjømat i 2011. Dette er en kraftig økning fra 2010 på 21 % (166 nye prosjekter i 2010). Av totalt antall nye godkjente SkatteFUNN-prosjekter for 2011(1454) utgjør sektor Marin/Sjømat 13,8 %. Hvert 7. nye SkatteFUNN-prosjekt i 2011 hører hjemme i denne sektoren.

De nye prosjektene i sektoren hadde imidlertid et samlet kostnadsbudsjett på 365 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en nedgang sett mot budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (382 millioner kroner). Det betyr at de nye prosjektene i 2011 var budsjettert med vesentlig lavere beløp per prosjekt. Gjennomsnittsbetøp i 2011 var på 1,8 millioner kroner, mens de nye prosjektene i 2010 hadde et gjennomsnitt på 2,3 millioner.

I sektor Marin/Sjømat var det 405 **aktive** prosjekter i 2011. Dette er en økning fra 2010 (380 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 845 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, en gjennomsnittlig nedgang sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 på 0,3 millioner kroner. (876 millioner kroner for aktive prosjekter i 2010).

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at 14 % av Marin/Sjømat-prosjektenes samlede budsjett er planlagt som innkjøp av FoU-tjenester fra godkjent FoU-institusjon. For alle aktive prosjekter i SkatteFUNN er tilsvarende andel 10 %.

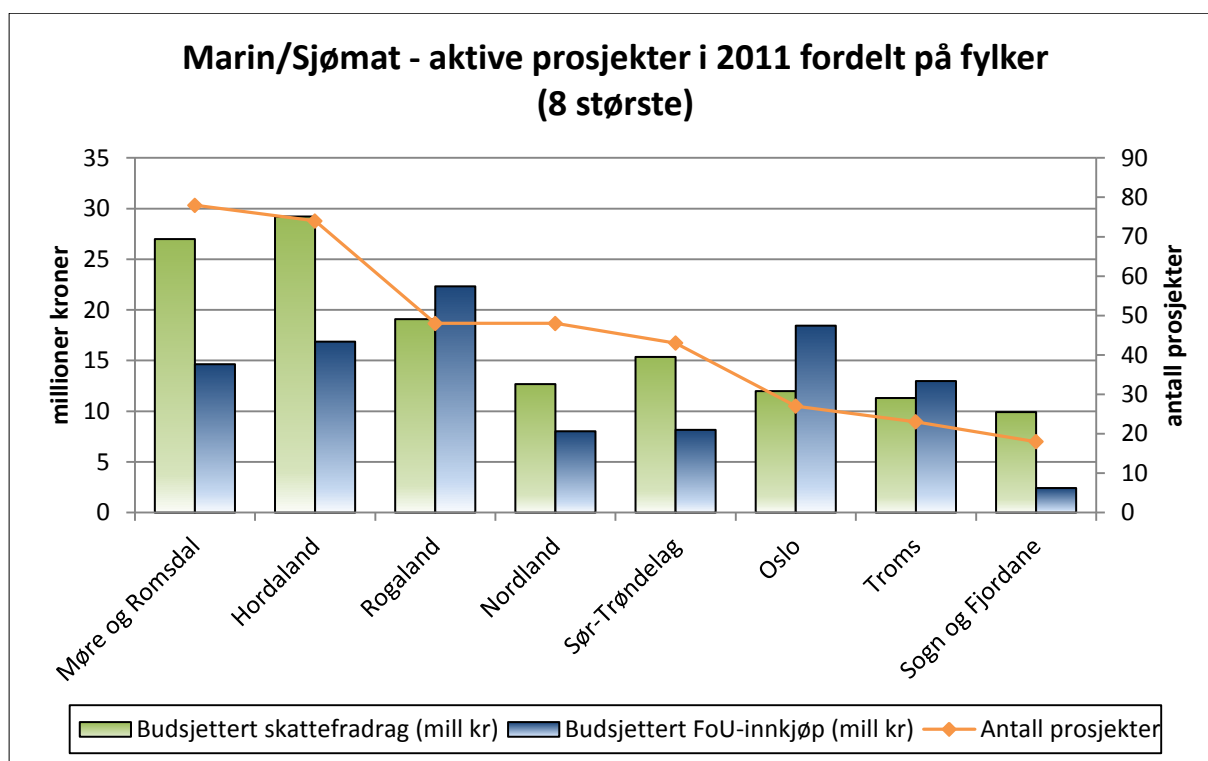
Budsjettert innkjøp av FoU-tjenester for aktive prosjekter i sektor Marin/Sjømat i 2011 utgjorde 120 millioner kroner.

Marin/Sjømat er en sektor med relativt stor andel forskningsprosjekter. For **nye** prosjekter var forskningsandelen for alle SkatteFUNNs sektorer 16 %, mens i sektor Marin/Sjømat var 22 % godkjent som forskningsprosjekter. Videre hadde 257 av de 405 aktive prosjektene (63 %) i sektoren, oppgitt at de samarbeidet med godkjent FoU-institusjon.

Kvinner er i 2011 fortsatt dårlig representert blant daglige ledere innenfor sektoren (3 %), mens andelen kvinnelige prosjektledere har økt til gjennomsnittet for alle nye SkatteFUNN-prosjekter i 2011 (9 %).

De fleste prosjektene i sektor Marin/Sjømat kommer fra bedrifter på Vestlandet. Antall **aktive** prosjekter fra Vestlandet (fire fylker), utgjorde 54 % i 2011, mot 47 % i 2009 og 2010. Møre og Romsdal (78 prosjekter) og Hordaland (74 prosjekter) er de to fylkene som har flest aktive prosjekter, mens Rogaland og Nordland deler 3. plassen med 48 prosjekter hver (Figur 4.18).

De **nye** prosjektene i 2011 har en enda sterkere konsentrasjon om Vestlandet. 58 % av de nye prosjektene hører hjemme på Vestlandet, og denne økningen har gått på bekostning av de andre landsdelene, som har en mindre andel av sektoren enn i 2010. Hordaland er fylket som har de fleste nye prosjektene (45 prosjekter), med Møre og Romsdal (34) og Rogaland (27) på de neste plassene.

Figur 4.18: Marin/Sjømat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Havbruk

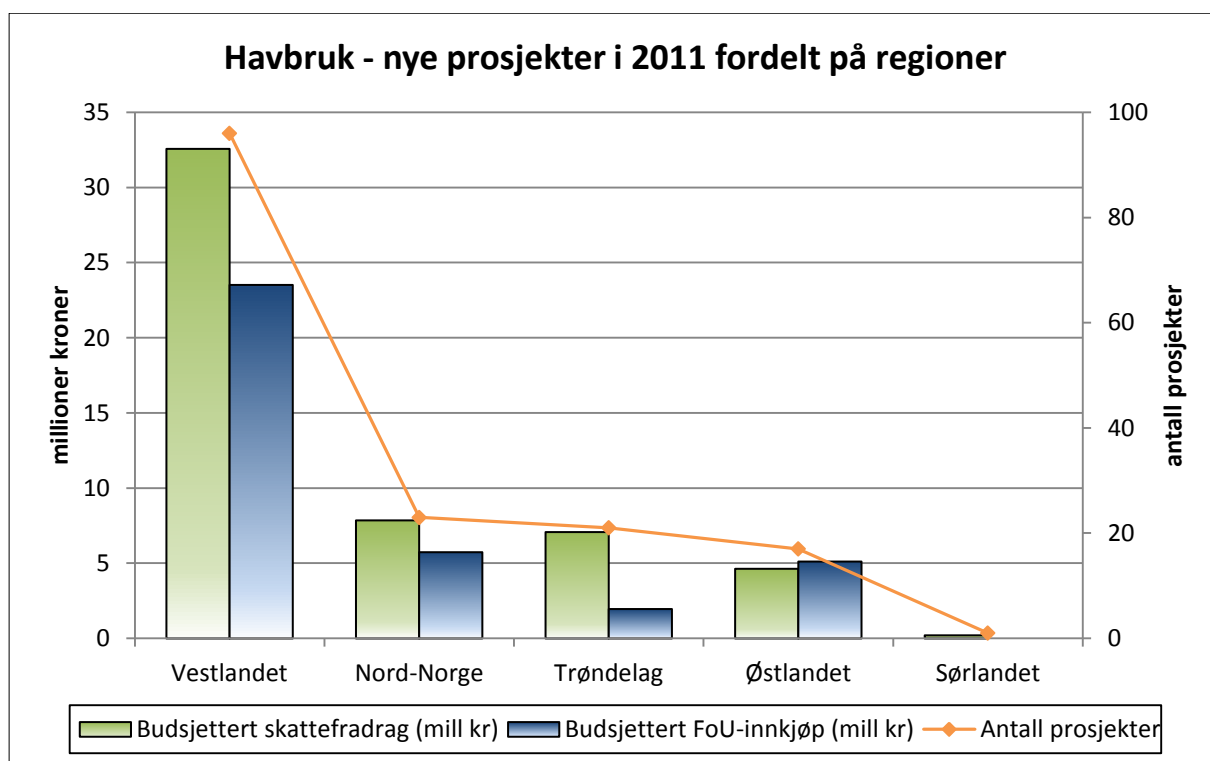
Havbruk omfatter alle ledd i verdikjeden: oppdrettere, leverandører av varer og tjenester, for-edling, marked, salg, transport og distribusjon. Disse prosjektene ville vært kategorisert som Mat i den forrige Forskningsmeldingen.

158 av de 201 **nye** prosjektene i 2011 i sektor Marin/Sjømat er registrert innen Havbruk (78 %). For 2010 var 113 av 166 nye prosjekter registrert som havbruksprosjekter (68 %). Andelen av nye havbruksprosjekter økte fra 65 % i 2008 til 66 % i 2009.

Av de 158 nye havbruksprosjektene i 2011 var 93 rettet mot laks og laksefisk, mens det i 2010 var 68 nye prosjekter rettet mot laks og laksefisk. 29 av de nye havbruksprosjektene i 2011 var rettet mot andre fiskeslag, hovedsakelig marine arter, mens 36 av de nye prosjektene var havbruksprosjekter som ikke rettet seg mot noen spesielle arter. De fleste av disse prosjektene var rettet mot havbruksutstyr.

De nye havbruksprosjektene har et totalbudsjett for 2011 på 274 millioner kroner og det er budsjettert med en skattelette på 52 millioner kroner. Havbruksnæringen synes å se nytten av forskning. Hvert femte nye havbruksprosjekt (34 prosjekter) er godkjent som forskningsprosjekt, og det er for 2011 budsjettert med kjøp av tjenester fra FoU-institusjoner for de nye prosjektene for 36 millioner kroner.

Mer enn 60 % av de nye havbruksprosjektene kommer fra bedrifter på Vestlandet (Figur 4.19) mens andelen i 2010 var på 52 %. I Nord-Norge var det i 2011 23 nye havbruksprosjekter (25 i 2010), og Nord-Norges andel av de nye havbruksprosjektene sank fra 22 til 15 % fra 2010 til 2011. I 2010 var det Møre og Romsdal som hadde flest registrerte havbruksprosjekter (23). Fylket hadde like mange nye havbruksprosjekter i 2011, men både Hordaland (42 prosjekter) og Rogaland (26 prosjekter) hadde enda flere nye prosjekter i 2011.

Figur 4.19: Havbruk – nye prosjekter i 2011 fordelt på regioner.

Torsk i Havbruk

I 2011 var det 27 nye prosjekter som omhandlet marine arter, mens tilsvarende tall for 2010 var 22 prosjekter. I 2011 var det ikke mer enn 7 nye prosjekter som hadde fokus på torsk. I 2011 var det 15 prosjekter med marine arter utenom torsk. De 15 prosjektene med marine arter utenom torsk var kveite (3), kamskjell (3), reke, kreps og krabbe (2), kråkebolle (2), lysing (1) og leppefisk som rognkjeks og berggyllt (4).

Nedenfor vises utviklingen av antall nye torskeprosjekter siden 2007 (Tabell 4.18).

Tabell 4.18: Antall nye torskeprosjekter siden 2007.

År	2007	2008	2009	2010	2011
Antall prosjekter	29	21	19	9	7
Budsjett (mill.kr)	66	33	31	21	19
Antall torskeprosjekter i Nord-Norge	11	15	11	5	3
% i Nord-Norge	38	71	58	56	43

Antall nye torskeprosjekter er redusert med 3/4 siden 2007, men budsjettkostnadene per prosjekt har økt noe siden 2007. Nord-Norges andel synes nedadgående.

Tabell 4.19: Marin/Sjømat – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU fra godkjente institusjoner	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag	Antall Forskningsprosjekter
IKT	15	1134	36265	6859	1
Bioteknologi	105	57285	227509	43267	49
Nanoteknologi	0	0	0	0	0
Miljøteknologi	23	7045	33686	6226	6
Tjenester	3	885	5070	944	1
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0	0	0

4.3.9 Maritim

Den maritime næring i Norge er en stor og kunnskapsbasert næring med et globalt nedslagsfelt. Næringen sysselsetter et stort antall mennesker, består av en rekke maritime klynger som er i stadig vekst, og som har bidratt til at den maritime næring i dag fremstår som sterk og konkurransekraftig. De maritime klynger er igjen satt sammen av ulike rederier, verft, utstyrsleverandører, designmiljøer, tjenesteleverandører og utdannings- og forskningsinstitusjoner. [Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Maritim, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».](#)

Den maritime næring er landets nest største eksportnæring, etter Petroleum/Olje og gass. Det spesielle med maritim næring er at den ikke baserer seg på uttak av naturressurser, men nesten utelukkende på menneskelig kompetanse og kunnskap. Næringen har en tett og nær kobling mot norsk olje- og gassvirksomhet, og disse to næringene utfyller i dag hverandre på en god måte, og til det beste for næringene selv.

Den maritime næring er representert i alle deler av landet, men med hovedvekt på fylkene Møre og Romsdal, Hordaland og Rogaland. Disse 3 fylkene står for nær halvparten av alle aktive maritime prosjekter i SkatteFUNN.

Tabell 4.20: Nøkkeltall for sektor Maritim. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Klassifisert som Industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett	Gjennomsnittlig prosjektvarighet
Nye i 2011	123	2	322	58	2,6	2,1 år
Nye i 2010	134	7	364	64	2,7	2,1 år
Aktive i 2011	292	19	849	147	2,9	2,4 år
Aktive i 2010	299	30	784	135	2,6	2,4 år

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at 24 % (eller nær 1 av 4) av alle nye maritime prosjekter i 2011 har budsjettert med innkjøp av FoU-tjenester fra en eller flere godkjente FoU-institusjoner. Budsjettert innkjøp av FoU-tjenester for nye prosjekter i 2011 var på 14,8 millioner kroner. Bedrifter fra Møre og Romsdal er spesielt aktive i sin bruk av eksterne FoU-miljøer. De fleste av disse FoU-miljøene befinner seg imidlertid i fylker utenfor egen region/fylke, og primært i fylkene Sør-Trøndelag og Oslo.

Tall hentet inn fra den maritime næringen selv viser at næringen fortsatt bærer preg av å være mannsdominert. Flere maritime klynger har selv engasjert seg aktivt for å bidra til økt kvinneandel i næringen, og hovedfunn viser at det er flest kvinner i rederinæringen og i maritim tjenesteindustri, men lav kvinneandel i ledelse, teknisk sektor og i den del av næringen som foregår ute på sjøen.

Tall hentet fra SkatteFUNN-prosjekter i 2011 viser et tilsvarende bilde, nemlig at maritim sektor, sammenlignet med andre sektorer har en lav kvinneandel. Med kvinneandel menes her prosjekter som har oppgitt å ha kvinne som daglig leder eller prosjektleder. Gjennomsnittlig kvinneandel hentet fra aktive maritime prosjekter i 2011 er 7 %, noe som må anses å være lavt sett i lys av at gjennomsnittlig kvinneandel i alle sektorer er på hele 13 %.

Det er fylkene Møre og Romsdal og Hordaland som peker seg ut som de fylkene med flest aktive SkatteFUNN-prosjekter i 2011.

Tabell 4.21: Aktive prosjekter i sektor Maritim 2011 – fylkesvis fordeling.

Fylke	Antall Prosjekter	Antall F-prosjekter	Antall prosjekter med FoU samarbeid	Innkjøpt FoU-tjenester (mill kr)	Kostnadsbudsjett (mill kr) *)	Budjettert skattefradrag (mill kr)
Akershus	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Aust-Agder	11	1	3	0,8	34,9	6,8
Buskerud	8	1	3	4,5	35,3	4,2
Finnmark	1	0	0	0	1,0	0,2
Hedmark	0	0	0	0	0	0
Hordaland	47	5	13	13,8	147,3	25,4
Møre og Romsdal	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Nordland	19	1	4	5,5	37,6	7,9
Nord-Trøndelag	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Oppland	0	0	0	0	0	0
Oslo	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Rogaland	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Sogn og Fjordane	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Sør-Trøndelag	24	2	11	4,6	73,5	12,6
Telemark	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Troms	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Vest-Agder	15	0	3	1,3	41,3	6,7
Vestfold	20	0	11	3,8	53,0	10,3
Østfold	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Sum Alle fylker:	292	19	88	68,0	849,0	146,8

Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett for alle aktive prosjekter i sektor Maritim er 2,9 millioner kroner. Dette er tilnærmet likt eller noe lavere enn gjennomsnittet for alle aktive prosjekter for alle sektorer, som er 3,0 millioner kroner.

Ulønnet arbeidsinnsats: Av 292 **aktive** prosjekter i sektor Maritim har 17 prosjekter rapportert om bruk av ulønnet arbeidsinnsats. Dette tilsvarer en prosentandel på 6 %. Gjennomsnittlig bruk av ulønnet arbeidsinnsats i aktive prosjekter for alle sektorer er 8 %.

Tabell 4.22: Maritim – nye prosjekter i 2011 – fylkesvis fordeling.

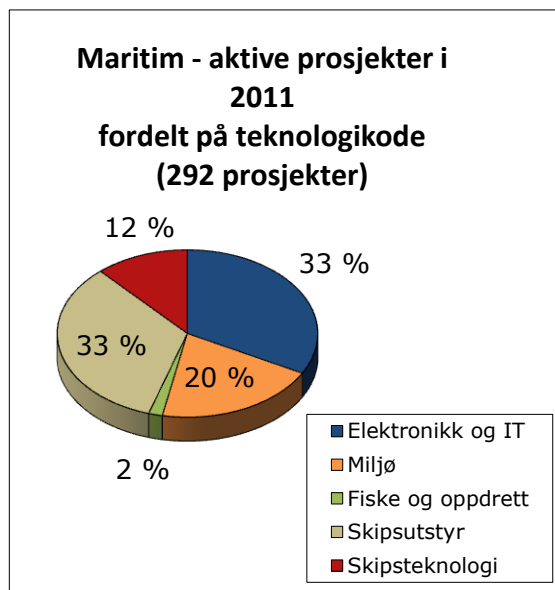
Fylke	Antall Prosjekter	Antall F-prosjekter	Antall prosjekter med FoU samarbeid	Innkjøpt FoU-tjenester (mill kr)	Kostnadsbudsjett (mill kr) *	Budsjettert skattefradrag (mill kr)
Akershus	9	0	2	0,3	27,5	5,1
Aust-Agder	3	0	0	0	7,9	1,4
Buskerud	4	0	0	0	5,0	1,0
Finnmark	0	0	0	0	0	0
Hedmark	0	0	0	0	0	0
Hordaland	23	0	7	2,6	65,7	12,8
Møre og Romsdal	21	0	8	5,8	67,9	12,1
Nordland	7	0	0	0	10,2	2,0
Nord-Trøndelag	1	0	0	0	1,0	0,2
Oppland	0	0	0	0	0	0
Oslo	6	1	1	2,8	17,8	3,5
Rogaland	10	0	2	0,8	34,9	6,8
Sogn og Fjordane	3	0	1	0,1	3,9	0,2
Sør-Trøndelag	10	0	1	0,1	16,6	3,2
Telemark	7	0	0	0	5,6	1,1
Troms	4	1	1	0,7	13,4	1,3
Vest-Agder	8	0	3	1,2	23,3	3,5
Vestfold	6	0	3	0,4	21,5	4,2
Østfold	1	0	0	0	0,30	0,1
Sum alle fylker	123	2	29	14,8	322,5	58,5

Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett for 2011 for alle nye prosjekter i sektor Maritim er 2,6 millioner kroner. Dette er noe lavere enn gjennomsnittet for alle nye prosjekter for alle sektorer, som er 2,8 millioner.

Ulønnet arbeidsinnsats: Av 123 **nye** prosjekter i sektor Maritim har 13 prosjekter rapportert om bruk av ulønnet arbeidsinnsats. Dette tilsvarer en prosentandel på 10,5 %. Gjennomsnittlig bruk av ulønnet arbeidsinnsats i nye prosjekter for alle sektorer er 9,2 %.

Aktive prosjekter i sektor Maritim sortert på teknologikode fremstilt i tabellform og grafisk:

Teknologi	Antall
Elektronikk og IT	96
Miljø	59
Fiske og oppdrett	5
Skipsutstyr	98
Skipsteknologi	34

Tabell 4.23: Maritim – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode.

Figur 4.20: Maritim – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode (292 prosjekter).

IKT: Nær 1/3 av alle prosjekter i sektor Maritim er innen IKT. IKT-prosjektene fordeler seg igjen på følgende områder:

- Elektronisk instrumentering, sensor- og reguleringssystemer (46 prosjekter)
- Datasystemer og programvare-anvendelser (24 prosjekter)
- Elektroniske systemer (7 prosjekter)
- Datakommunikasjon, lyd og video (7 prosjekter)
- Annen elektronikk innen maskinering og energifremstilling (12 prosjekter)

Bioteknologi: Prosjektene fordeler seg på ulike teknologier fra molekylærbiologi, til annen bioteknologi som rensing av ballastvann og bioteknologi hvor målet er å forhindre «groing» i drivstofftanker.

Nanoteknologi: Det ene prosjektet som kan sies å ha noe med nanoteknologi å gjøre er innen bruk av polyurea og polyureabelegging med høy grad av finish.

Tjenester: 20 prosjekter er funnet å ha tjeneste-relevans. Disse fordeler seg på 14 prosjekter innen IKT, og 6 prosjekter innenfor logistikk og kunnskapsbaserte tjenester.

Innovasjon i og for offentlig sektor: Ingen prosjekter funnet.

Miljøteknologi: 59 prosjekter er registrert til å være innen miljøteknologi. 10 av prosjektene er innen energiomvandling, eksempelvis drift av ferger og båter med fornybar energi.

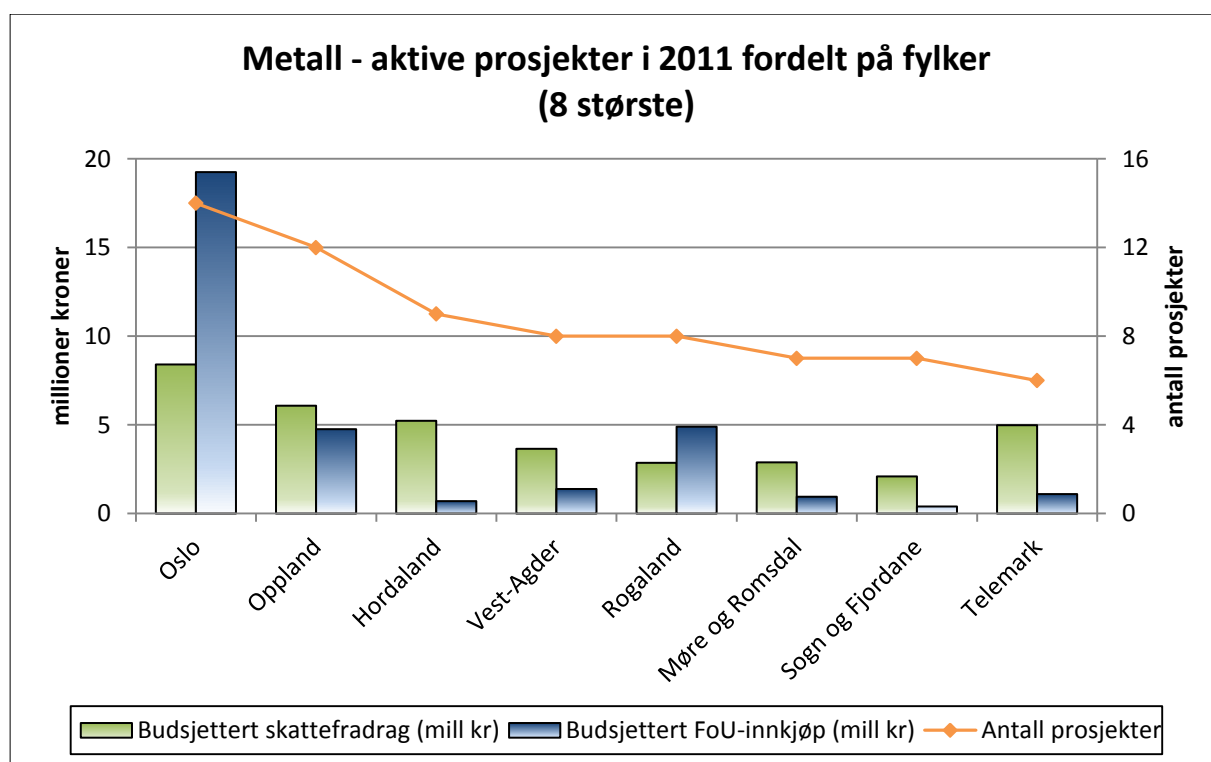
4.3.10 Metall

Næringssektoren Metall omfatter bedrifter som produserer metaller, legeringer og ferdige produkter hvor metall har en avgjørende betydning for produktets egenskaper og funksjon. Det er dels råvarer produsert i en prosessteknikk og levert som bulkvare eller stenger, og bolter og ferdigvarer levert som stykk-gods.

Tabell 4.25: Nøkkeltall for sektor Metall. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klas- sifisert som industriell forskning	Kostnads- budsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennom- snittlig kostnads- budsjett
Nye i 2011	28	5	81,7	18,9	13,1	2,92
Nye i 2010	59	7	140,6	18,2	26,2	2,38
Aktive i 2011	101	17	288,4	47,1	51,2	2,86
Aktive 2010	120	20	297,3	29,6	53,4	2,48

Tabellen viser at det for de nye prosjektene som ble godkjent i 2011, og totalt aktive prosjekter i 2011, var en klar nedgang i forhold til fjoråret. De nye søknadene kom fra alle fylker, bortsett fra Vestfold, Aust-Agder, og Finnmark. Oppland med Raufoss-miljøet er, sammen med Oslo og Hordaland, de førende fylker i sektor Metall i SkatteFUNN for 2011. Sør-Trøndelag og Østfold, som tidligere var store fylker, har redusert sitt engasjement. Oslos høye aktivitet skyldes for en del at søknadene er registrert på hovedkontorets adresse. Metall-sektoren kan synes å være preget av vanskeligere økonomiske tider i eksport-markedene. (Figur 4.21)

Figur 4.21: Metall – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Materialhåndtering karakteriserer temaene i den største gruppe av prosjekter. Den utgjorde 48 %. Utvikling av metaller og legeringer utgjorde 24 %, og produkter for bil og transportutstyr 12 % av totalt antall prosjekter. Bedriftene har økt sine kjøp av FoU-tjenester relativt og kjøper nå slike tjenester for mye av det beløpet de oppnår i skattefradraget. Antall industrielle forskningsprosjekter utgjør 18 %, som må ansees bra. De resterende omfatter eksperimentell utvikling. Antall prosjekter hvor flere bedrifter samarbeider er på 39 %, som også er bra til tradisjonell industri å være. [Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Metall, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».](#)

Tabell 4.26: Metall – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	5	10,1
Bioteknologi	0	0
Nanoteknologi	2	1,6
Miljøteknologi	12	47,5
Tjenester	3	2,0
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

Av de temaer som er nevnt i Forskningsmeldingen er det bare *miljøteknologi* som utgjør et betydelig temaområde i industrien nå. Selv IKT-prosjekter utgjør en mindre del enn tidligere. Når det gjelder bedriftenes prosjekt-organisering, er metall den industrisektor som har det laveste innslag av kvinnelige leder i styringsposisjon for SkatteFUNN-prosjektene, dvs. i bare 4 % av prosjektene er bedriftens leder eller prosjektleder kvinne. Som det fremgår av tallene over, er den største FoU-innsatsen i prosjektene rettet mot effektivisering av produksjon, logistikk og produkt-effektivisering, dvs. de bedriftsøkonomiske nære temaer.

4.3.11 Miljø

Miljøsektoren er tverrfaglig, og spenner over flere næringer. Miljøteknologi er det mest sentrale innen miljøområdet, og innbefatter de fleste næringer. De prosjektene som er rapportert her er i hovedsak klassifisert som rene miljøprosjekter selv om de har innslag av tverrgående temaer.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Miljø, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabell 4.27: Nøkkeltall for sektor Miljø. Budsjettall i millioner kroner.

	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	63	10	135	6,0	26	2,1
Nye i 2010	69	9	131	15,2	26	1,9
Aktive i 2011	163	24	378	39	71	2,3
Aktive i 2010	163	22	405	63	69	2,5

Antall nye prosjekter og antall aktive prosjekter er på samme nivå i 2011 som i 2010. Tilsvarende gjelder for de budsjetterte kostnadene for nye prosjekter, mens det er en viss reduksjon i de budsjetterte kostnadene for de aktive prosjektene fra 2010 til 2011. Skattefradraget holder seg derimot stabilt. Det gjennomsnittlige prosjektvolum holder seg også stabilt.

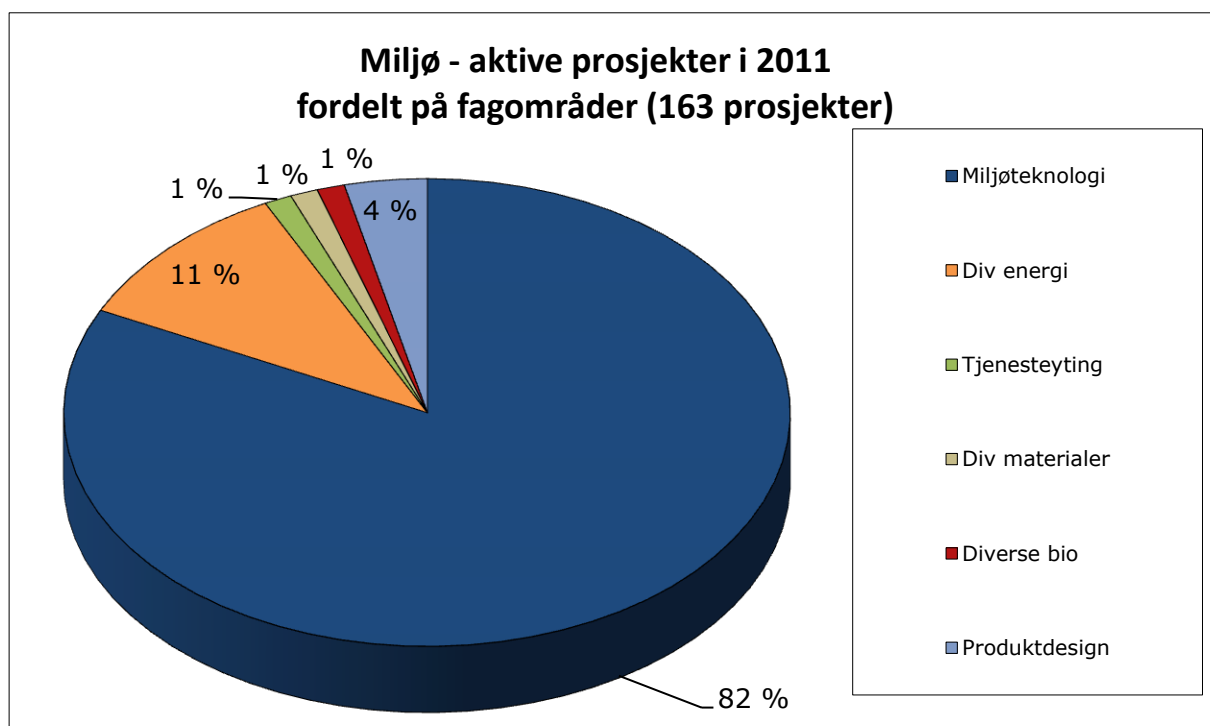
Det er 14 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner, 5 av dem er nye i 2011. Ingen prosjekter har volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU.

Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 2 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 462 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 86 millioner.

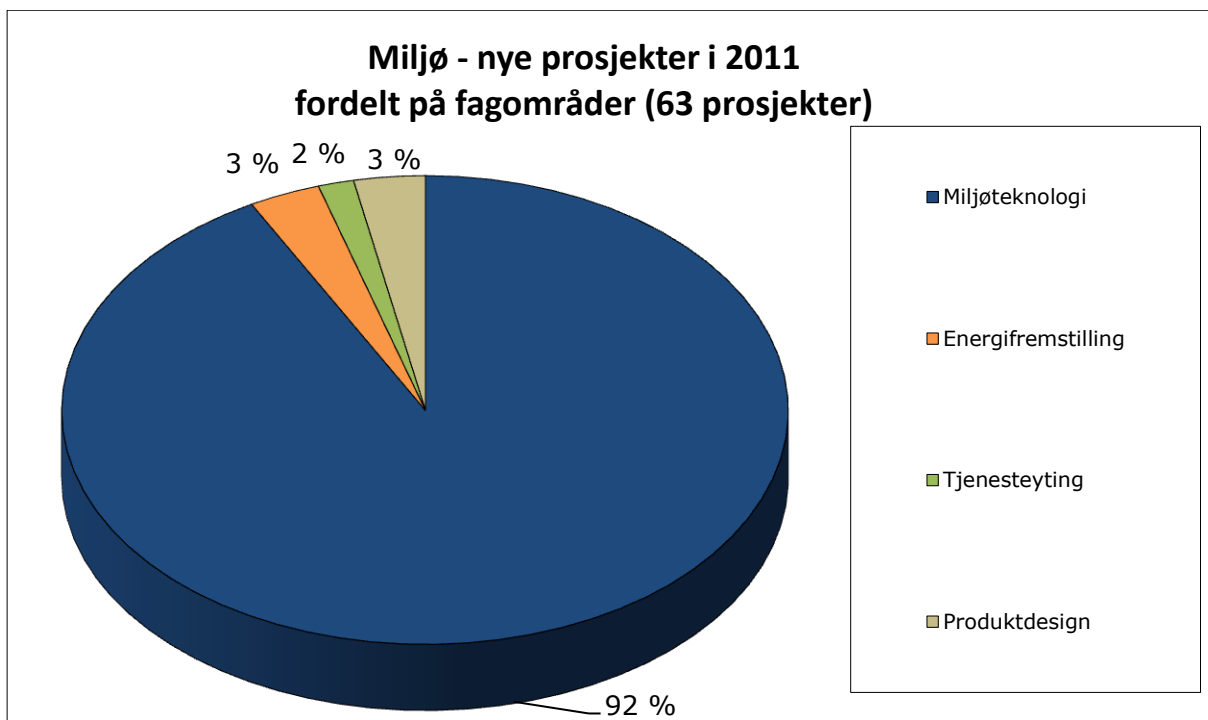
3,5 % av totalt antall nye prosjekter i SkatteFUNN i 2011 er innenfor sektor Miljø, og det er samme nivå som de siste årene.

Miljøsektoren er mannsdominert, men med noe høyere kvinneandel enn de øvrige teknologiske områdene. 9 prosjekter (14 %) har kvinnelig prosjektleder og 10 prosjekter (16 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

Miljøprosjektene sorteres etter fagområder (Figur 4.22 og 4.23).

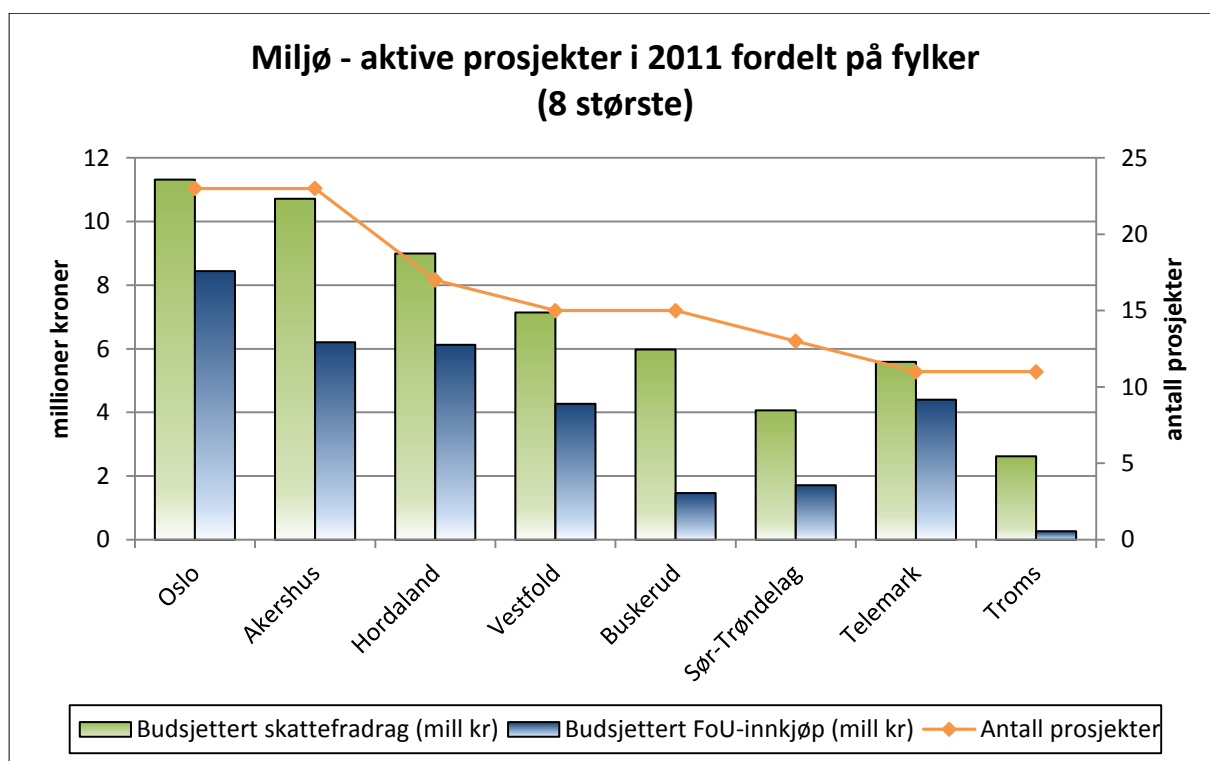
Figur 4.22: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fagområder (163 prosjekter).

Figur 4.23: Miljø – nye prosjekter i 2011 fordelt på fagområder (63 prosjekter).

Figur 4.22 og 4.23 viser at fagområdet Miljøteknologi er dominerende innen sektor Miljø, med henholdsvis 92 % av de nye prosjektene i 2011, og 82 % av de aktive prosjektene. Hvis dette fordeles på budsjettall, så er den prosentvise andelen Miljøteknologi henholdsvis 89 % for de nye og 77 % for de aktive prosjektene. Det er spesielt prosjekter innen energiområdet, og som klassifiseres som miljøprosjekter, som trekker ned prosentandelen til miljøteknologi-prosjektene, når dette vurderes på budsjettvolum.

Figur 4.24 viser god geografisk spredning for miljøprosjektene med hovedtyngden innen fylkene Oslo, Akershus, Hordaland, Vestfold og Buskerud.

Figur 4.24: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.28: Miljø – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall Forskningsprosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	24	1	50
Bioteknologi	2	0	1
Nanoteknologi	2	0	4,5
Miljøteknologi	58	7	120
Tjenester	19	2	38
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

Det er IKT-tematikk innenfor alle temaer, unntatt der det er ren utvikling av produksjonsutstyr. Tabellen viser også en relativt høy andel av tjenesteytende prosjekter som ligger i grenseland mellom miljøteknologi og ny miljømetodikk, eller innenfor ny miljømetodikk.

Det er færre prosjekter i 2011 innenfor *nye materialer* og *nanoteknologi* enn det var i 2010. Antall prosjekter innenfor bioteknologi holder er lavt, men stabilt nivå.

Trender i sektor Miljø

Det er ingen nye trender i perioden 2009–2011. Sektor Miljø er relativt stabil med hensyn på antall prosjekter og prosjektvolum, og miljøteknologi er dominerende.

4.3.12 Petroleum/Olje og gass

Petroleum er Norges største næring, og er også i 2011 blant de sektorene med flest søknader til SkatteFUNN. Det er flere godkjente prosjekter i sektor Marin/Sjømat, men totalt budsjettert prosjektvolum er større i sektor Petroleum.

Tabell 4.29: Nøkkeltall for sektor Petroleum/Olje og gass. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	150	18	602	52	86	4,02
Nye i 2010	171	26	565	101	95	3,30
Aktive i 2011	356	49	1387	164	220	3,90
Aktive i 2010	381	49	1288	197	211	3,38

Til tross for at antall aktive prosjekter er lavere i 2011 enn i 2010, er volumet av budsjetterte kostnader større. Dette skyldes at gjennomsnittlig prosjektvolum har økt. Økningen i prosjektvolum er større enn økningen i forventet skattefradrag, noe som antagelig skyldes at med økt gjennomsnittlig prosjektvolum vil det være en større andel av prosjektene som går ut over maksimal fradramsramme. Det er 65 prosjekter med et kostnadsbudsjett over 5,5 millioner kroner. 29 av dem er nye i 2011, men bare 4 har et volum over 11 millioner kroner hvorav minst 5,5 millioner er innkjøpt FoU.

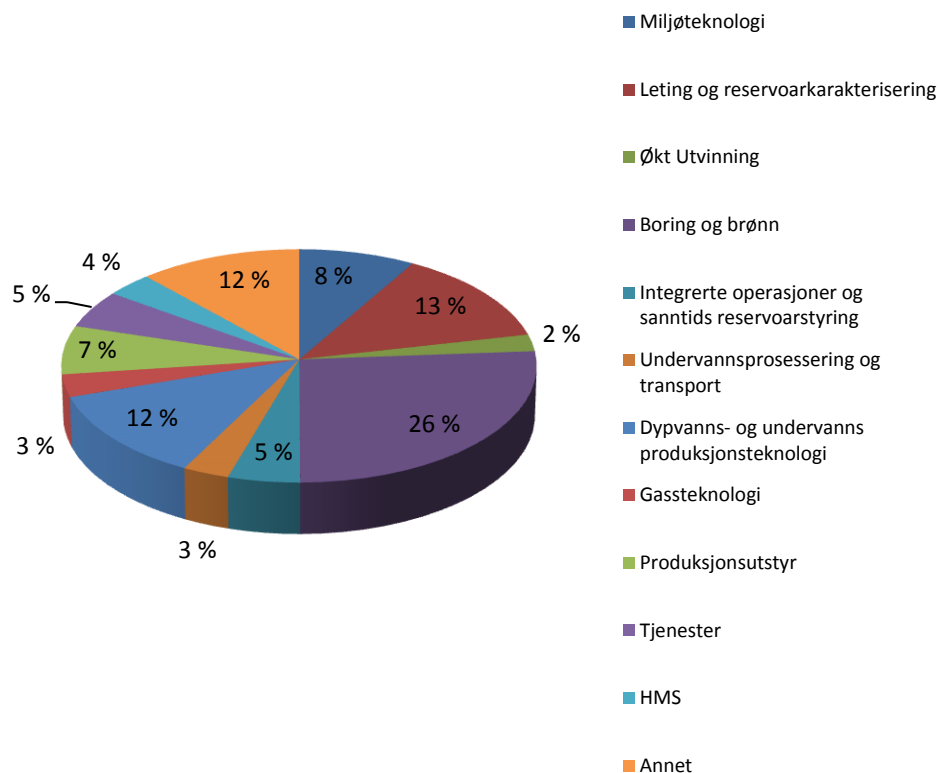
Det er budsjettert med kostnader i perioden 2011 til 2014, men bare 5 prosjekter har varighet til 2014. Budsjetterte kostnader totalt for denne perioden er 2 760 millioner kroner for de aktive prosjektene, med tilhørende forventet skattefradrag på 419 millioner.

10,3 % av de nye prosjektene i SkatteFUNN i 2011 er innenfor sektor Petroleum. Det er på linje med slik det har vært de siste årene.

Petroleumsnæringen er mannsdominert, og bare 18 prosjekter (5 %) har kvinnelig prosjektleder og 14 (4 %) kommer fra bedrift med kvinnelig daglig leder.

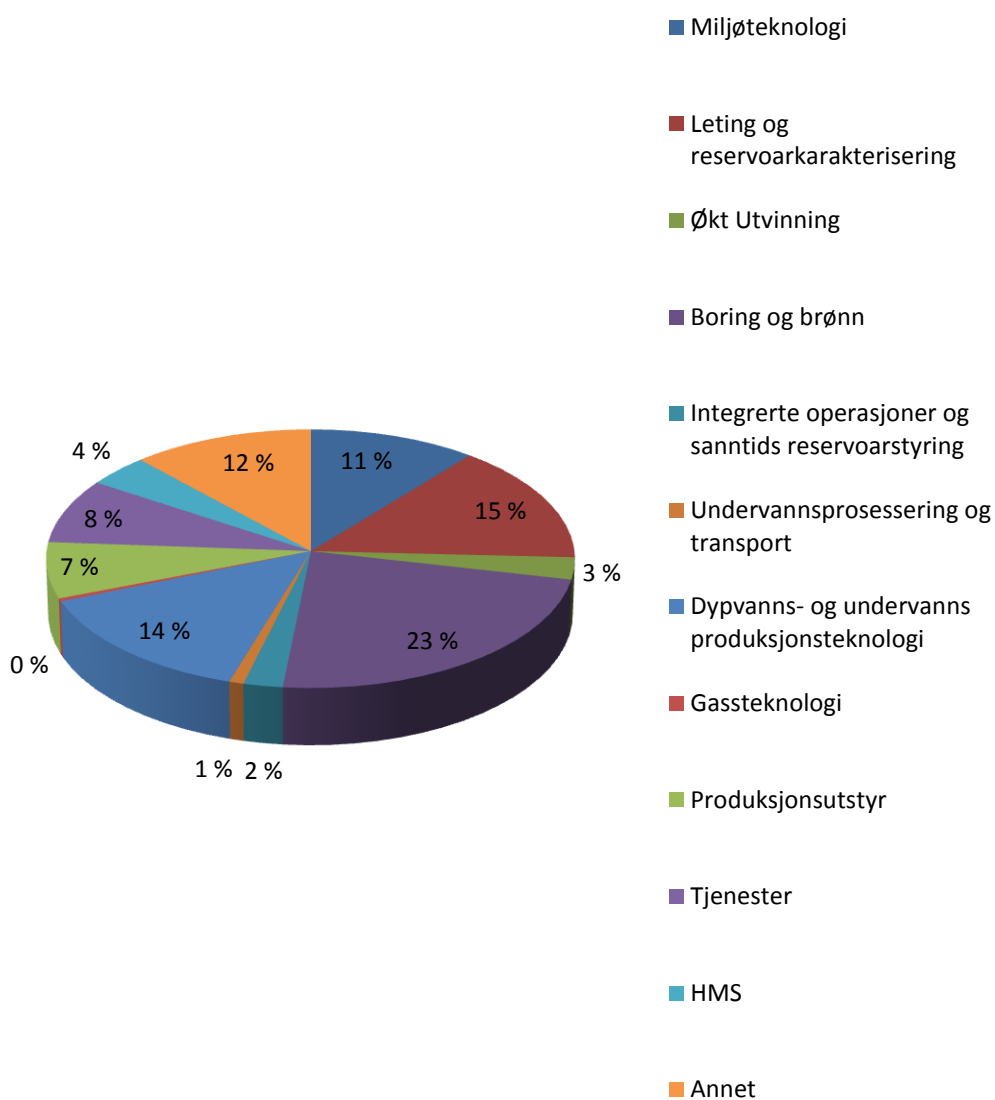
Figur 4.25 og 4.26 under viser hvordan budsjettert prosjektvolum fordeler seg på teknologi-områder for henholdsvis aktive og nye prosjekter.

**Petroleum - aktive prosjekter i 2011 - sortert på
teknologiområder
(totalt 1387 MNOK)**

Figur 4.25: Petroleum – aktive prosjekter i 2011 – sortert på teknologiområder (totalt 1387 MNOK).

**Petroleum - nye prosjektet i 2011 - sortert på
teknologiområder
(totalt 602 MNOK)**

Figur 4.26: Petroleum – nye prosjektet i 2011 – sortert på teknologiområder (totalt 602 MNOK).

Tabell 4.30: Fylkesfordeling – aktive petroleumsprosjekter i 2011.

Fylke	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Ulønnet arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader 2011	Forventet skattefradrag i 2011
Akershus	31	0	13	0,0	24,1	117,3	17,3
Aust-Agder	1	0	1	0,0	0,1	1,5	0,3
Buskerud	8	1	2	0,5	2,3	29,9	4,1
Hordaland	65	5	31	0,4	17,7	256,1	39,3
Møre og Romsdal	10	0	4	0,0	0,7	18,7	3,4
Nordland	5	1	2	0,0	1,1	7,0	1,6
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,0	0,0	1,8	0,4
Oppland	1	0	1	0,0	0,5	2,2	0,4
Oslo	21	3	9	1,3	16,5	90,9	16,1
Rogaland	106	19	30	9,4	50,5	464,7	74,5
Sogn og Fjordane	4	0	0	0,0	0,0	20,3	3,4
Sør-Trøndelag	49	15	16	1,4	33,8	208,5	31,0
Telemark	8	0	5	0,0	2,4	12,8	2,5
Troms	3	0	1	0,9	0,1	5,6	1,0
Vest-Agder	19	3	7	1,0	9,9	81,2	13,0
Vestfold	16	2	6	0,2	4,2	41,1	7,2
Østfold	8	0	2	1,4	0,1	27,5	4,7
SUM	356	49	131	16,5	163,9	1387,0	220,1

Tabell 4.31: Fylkesfordeling – nye petroleumsprosjekter i 2011.

Fylke	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Uløst arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader 2011	Forventet skattefradrag i 2011
Akershus	15	0	5	0,0	7,6	65,0	8,4
Buskerud	2	1	0	0,0	0,0	8,1	1,6
Hordaland	29	2	12	0,4	5,9	143,8	18,6
Møre og Romsdal	4	0	0	0,0	0,0	4,8	1,0
Nordland	2	0	1	0,0	0,8	3,4	0,7
Oppland	1	0	1	0,0	0,5	2,2	0,4
Oslo	8	1	2	0,0	0,4	33,3	5,5
Rogaland	45	7	13	2,2	14,1	168,7	25,4
Sogn og Fjordane	3	0	0	0,0	0,0	19,1	3,0
Sør-Trøndelag	20	5	6	0,3	18,9	116,1	15,1
Telemark	3	0	3	0,0	1,6	4,2	0,8
Troms	1	0	0	0,4	0,0	0,8	0,2
Vest-Agder	5	2	1	0,0	0,2	8,2	1,6
Vestfold	7	0	2	0,0	1,8	17,5	2,8
Østfold	5	0	2	1,4	0,1	7,0	1,3
SUM	150	18	48	4,7	51,7	602,2	86,3

I 2011, som i tidligere år, er det flest godkjente petroleumsprosjekter fra Rogaland, etterfulgt av Hordaland og Sør-Trøndelag. Det er ingen aktive prosjekter i Hedmark og Finnmark, og ingen nye fra Nord-Trøndelag og Aust-Agder.

38 av de bedriftene som fikk godkjent prosjektsøknader i 2011, var etablert de siste 5 år: 5 i 2011, 9 i 2010, 10 i 2009, 11 i 2008 og 3 i 2007. Disse nyetableringene kom i samme geografiske område som majoriteten av søknadene for øvrig: 12 i Rogaland, 6 i Hordaland, 5 i Sør-Trøndelag og 3 i Oslo og i Akershus.

Tabell 4.32: Petroleum – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Antall F-prosjekt	Antall prosjekter med FoU-samarbeid	Ulønnet arbeid i 2011	Budsj. innkjøp av FoU-tjenester i 2011	Budsjetterte kostnader i 2011	Forventet skattefradrag i 2011
IKT	68	8	17	3,2	32,6	247,9	30,2
Bioteknologi	1	0	1	0	0,2	1,0	0,2
Nanoteknologi	1	1	1	0	2,5	13,6	0,7
Miljøteknologi	41	7	13	3,1	7,8	115,9	20,7
Tjenester	19	2	4	0	16,8	82,1	13,4
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0	0	0	0	0

Det er IKT-søknader innenfor alle tema unntatt Produksjonsutstyr. Det er flest innenfor Leting og reservoarkarakterisering (16) og Tjenester (12). Det ene bioteknologiprojektet ligger også innenfor tema Miljøteknologi. Det ene prosjektet som kan sies å ha noe med nanoteknologi å gjøre ligger innenfor tema Gassteknologi. Av tjenesteprosjektene er 17 primært klassifisert som Tjeneste, mens to er sortert innenfor henholdsvis Boring og brønn og HMS. Det er ikke funnet prosjekter som er relevante for innovasjon i offentlig sektor.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Petroleum/Olje og gass, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

4.3.13 Reiseliv/Turisme

Prosjektene som sorterer under SkatteFUNNs sektorinndeling Reiseliv/Turisme, gir bare en bit av den totale *reiselivsporteføljen* i SkatteFUNN. Nyansene vil man finne hovedsakelig i sektor IKT, men også i sektor Kultur/Underholdning, i sektor Transport, i sektor Jordbruk/Mat, og i sektor Annet. Dette viser at reiseliv har sammensatte problemstillinger som går på tvers av fag og næringer.

Destinasjonsutvikling i by og bygd dreier seg først og fremst om å tiltrekke seg turister, besøkende, næringsliv og investorer fra et nasjonalt og internasjonalt marked, gjennom opplevelser knyttet til både kunst, kultur, historie, sport, natur og geografi. Opplevelser kan være knyttet til bygninger, historiske spill og teater, sportsstevner, sportsarrangementer, kulturfestivaler, konserter, naturaktiviteter, konferanser eller annet. Prosjektene søker å skape attraksjoner som gir oppmerksomhet og bygger merkevare for destinasjonen.

I perioden 2002-2011 har 127 prosjekter i sektor Reiseliv/Turisme fått godkjenning i SkatteFUNN. I tillegg kommer reiselivsrelevante prosjekter i sektorene som er nevnt over. Antall prosjekter har variert i perioden, med en topp i 2004 og 2005. De siste årene har antallet prosjektet som sorterer i sektor Reiseliv/Turisme vært beskjedent, sett mot næringens størrelse og verdiskaping. Se utviklingen i Kap. 2 SkatteFUNN gjennom 10 år.

Tabell 4.33: Nøkkeltall for sektor Reiseliv/Turisme. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	6	0	7,7	0,3	1,5	1,28
Nye i 2010	14	1	34	0,3	5,5	2,43
Aktive i 2011	23	0	49,2	0,9	10,2	2,14
Aktive i 2010	23	1	48,4	0,9	7,9	2,10

Nye prosjekter i 2011

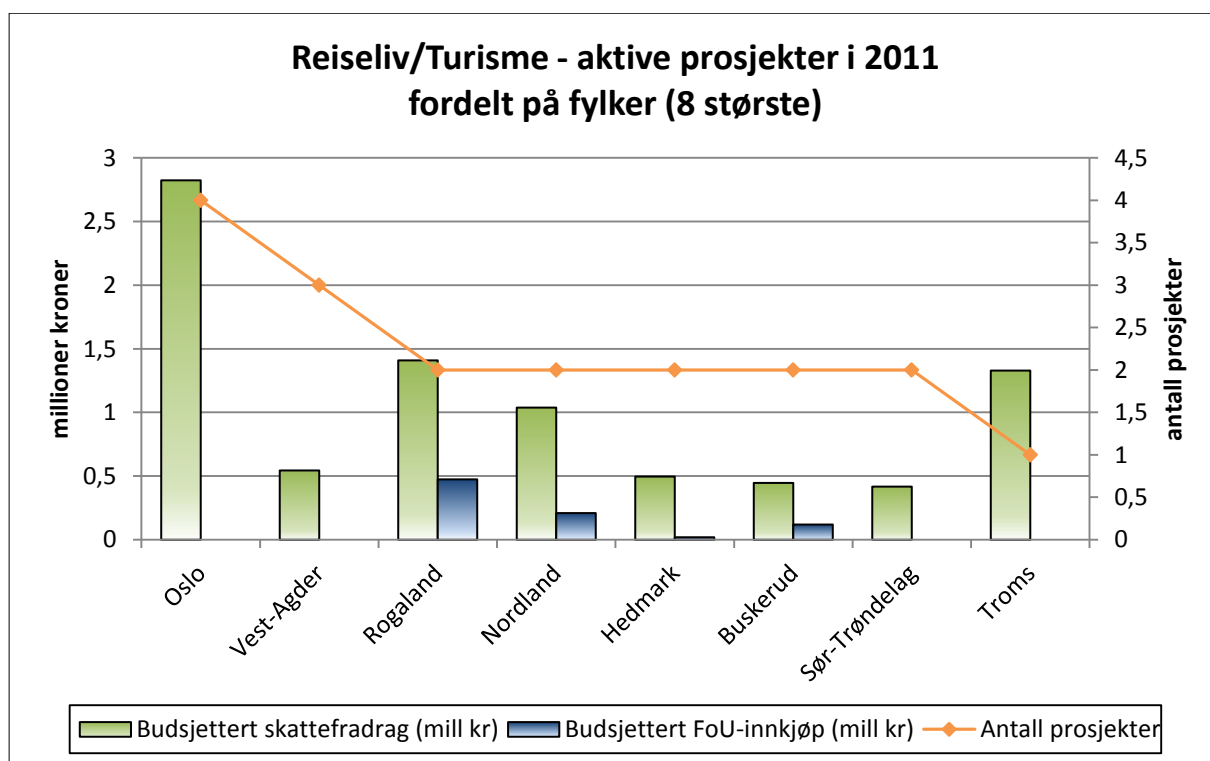
6 nye prosjekter ble godkjent i sektor Reiseliv/Turisme i 2011. Dette er en nedgang fra 2010 (14 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 7,7 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og det er vesentlig lavere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (34 millioner).

Aktive prosjekter i 2011

I sektor Reiseliv/Turisme var det 23 aktive prosjekter i 2011. Dette er identisk med tall fra 2010 (23 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 49,2 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, og dette innebærer en marginal økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (48,4 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til 10,2 millioner kroner.

Fylkesvis fordeling

Reiselivsprosjektene i SkatteFUNN gjennomføres av bedrifter over hele landet. Oslo hadde flest aktive prosjekter relatert til reiseliv i 2011 (4 prosjekter). Aust-Agder, Finnmark, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Vestfold og Østfold hadde ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011 (Figur 4.27).

Figur 4.27: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Reiselivsprosjektenes temaer

Reiselivsprosjektene i SkatteFUNN i 2011 handler om å utvikle bedre, morsommere og mer effektive varer, tjenester og systemer for å tiltrekke seg kunder nasjonalt og internasjonalt. IKT, opplevelse, eventyr, fysisk aktivitet, mat, kunnskap, læring, effektivitet, automatisering og trygghet er stikkord som inngår i svært mange av problemstillingene.

Les et interessant prosjekteksempel fra sektor Reiseliv/Turisme, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Tabellen under viser fylkesvis fordeling av antall aktive prosjekter 2011 i sektor Reiseliv/Turisme, og temaer for prosjektene i hvert fylke.

Tabell 4.34: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter 2011. Fylkesvis fordeling og temaer for prosjektene i hvert fylke.

Fylke	Akti-ve	Temaer i prosjektene
Oslo	4	Utvikling av systemløsning for touch-system
		Altomfattende lavpriskalender for reiser med alle flyselskaper
		Relasjonsbasert konsept for en interaktiv reiselivsnæring.
		iNorge - en nasjonal ePlattform med kartplotter for arrangementer
Vest-Agder	3	Automatisk stiching av film fra flere kanaler.
		Automatisering av billett, adgang og betalingssystemer for opplevelsesparker.
		Utvikling av byggemetode øy for kombinert ute- og innebadeanlegg
Buskerud	2	Telefoni i Skyen
		Powerball
Hedmark	2	SkyCam panorama produksjon
		AWSM DSGN
Nordland	2	Kompetansesenter for Kongressmarkeder i Nord-Norge
		Kunst- og litteraturhotellet Sortland
Rogaland	2	Utvikling av verktøy for styrket personsikkerhet i Norsk eventyraturisme
		Ny Park i Kongeparken
Sør-Trøndelag	2	Sikringsradio for Sjøturisme
		Jaktsekk
Akershus	1	Hotelladministrasjonssystem med intelligent prissetting i sanntid
Oppland	1	Syntetiske skispor
Hordaland	1	Rekreasjonssenter
Nord-Trøndelag	1	E6-guiden.no Nettportal med kvalitetsinformasjon for reisende langs E-6 i Norge
Telemark	1	Laudsansdrakt for kvinner og spelantrekk
Troms	1	GPS Tourist Routes
Aust-Agder	0	-
Finnmark	0	-
Sogn og Fjordane	0	-
Møre og Romsdal	0	-
Vestfold	0	-
Østfold	0	-
SUM	23	

Forskning og utvikling

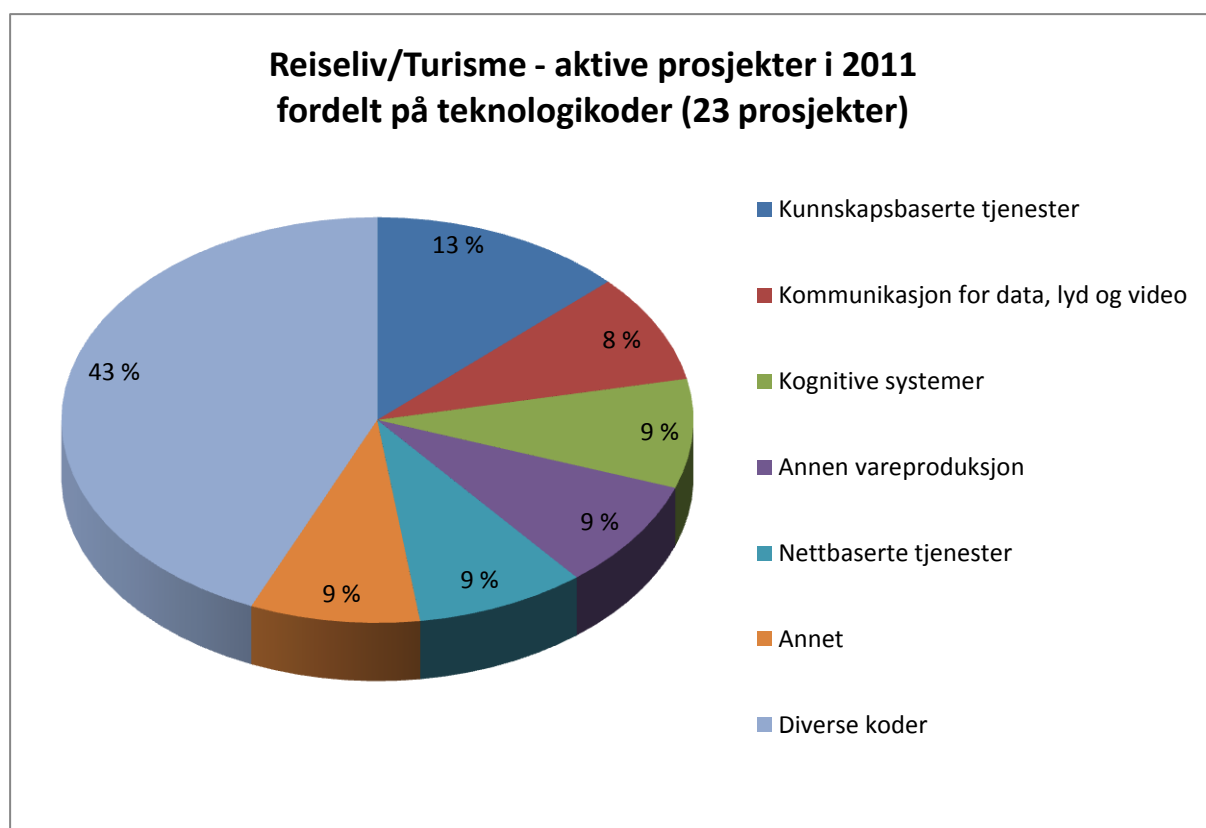
Samtlige aktive reiselivsprosjekter i 2011 er klassifisert som *eksperimentell utvikling*.

Innkjøp av FoU-tjenester i reiselivsprosjekter

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Reiseliv/Turisme i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 7 av 23 prosjekter oppgir at prosjektet gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Reiselivsprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 i underkant av 1 million kroner for aktive prosjekter.

IKT og tjenester i reiselivet

Forskningsmeldingen «Klima for forskning» løfter generiske og prioriterte teknologier som bidrar til nye løsninger på tvers av sektorinndeling og bransjer. IKT er en viktig generisk teknologi for utvikling av varer, tjenester og effektive prosesser i reiselivsnæringene. (Figur 4.28)

Figur 4.28: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (23 prosjekter).

Bedriftene i sektor Reiseliv/Turisme

Bedriftene i reiselivsporteføljen varierer i størrelse, fra enkeltmannsforetak til 162 ansatte. 18 av 23 bedrifter hadde etableringsår 2003 eller senere, og eldste bedrift i utvalget ble etablert i 1964. 2 av prosjektene hadde kvinnelig prosjektleder i 2011.

Tabell 4.35: Reiseliv/Turisme – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	16	39,6	8,3
Bioteknologi	0	0	0
Nanoteknologi	0	0	0
Miljøteknologi	0	0	0
Tjenester	15	44,5	9,2
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0	0

4.3.14 Skog og Tre

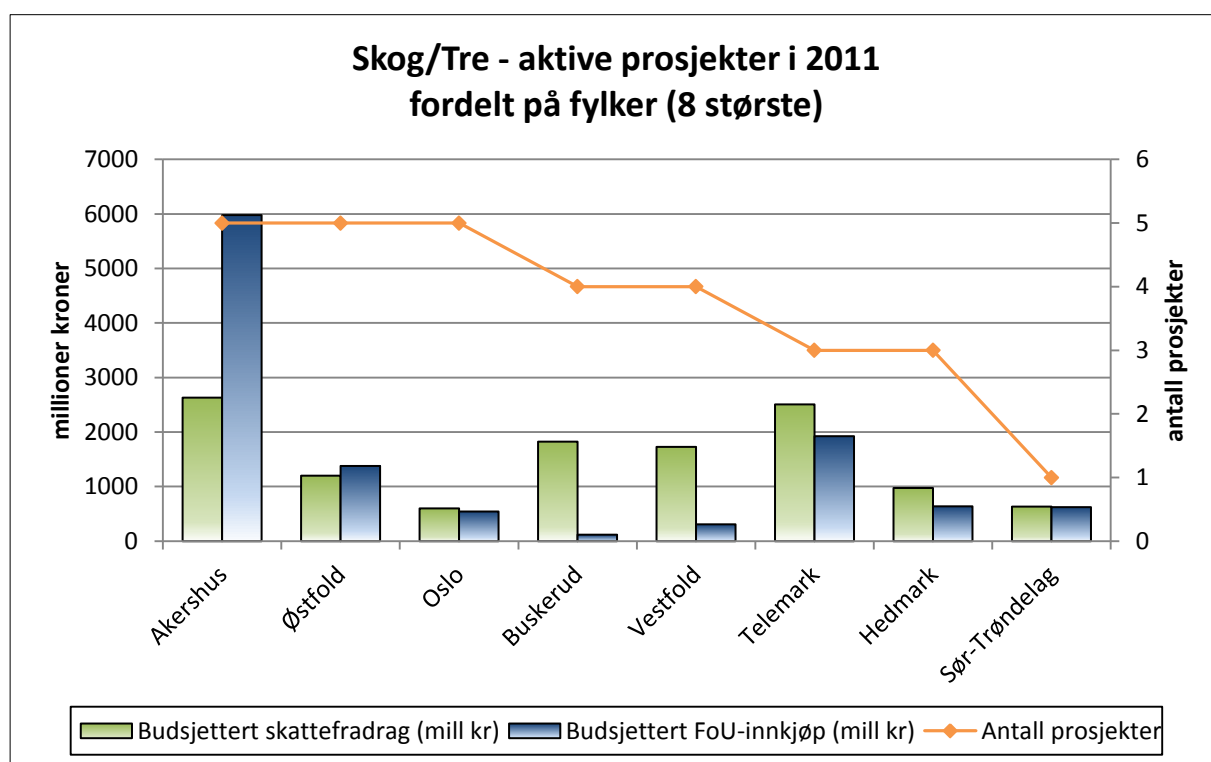
Prosjekter innen sektor Skog og Tre kommer i hovedsak fra skogeierne og verdikjeden fram til to betydelige næringsområder, bygge-materialer og kjemisk treforedling til papir, kjemiske produkter, emballasje, cellulose- og trefiber-baserte produkter.

Tabell 4.36: Nøkkeltall for sektor Skog og Tre. Budsjettall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klas- sifisert som industriell forskning	Kostnads- budsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennom- snittlig kostnads- budsjett
Nye i 2011	12	1	35,1	2,6	6,1	2,93
Nye i 2010	15	0	16,6	3,9	3	1,11
Aktive i 2011	34	5	72,7	11,8	13	2,14
Aktive i 2010	36	4	64,3	12,5	10,9	1,79

Antall nye søknader fra denne sektoren har hatt en negativ trend de siste år, mens størrelsen på prosjektene er økende. Det totale budsjett for de aktive prosjektene i 2011 er således større enn i foregående år. Innkjøp av FoU-tjenester var i 2011 på ca. 11,8 millioner kroner. Det betyr at bedriftene brukte mye av de midler de får inn i skattefradrag på å kjøpe FoU-tjenester fra godkjente FoU-institusjoner.

Fordelingen av antall prosjekter på de mest aktive fylkene er jevnere enn tidligere. De totale økonomiske planer viser at det er i Telemark, Akershus og Buskerud, næringene satset mest i 2011. (Figur 4.29)

Figur 4.29: Skog/Tre – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

De fleste prosjektene i sektoren defineres som *eksperimentell utvikling*. Av de nye prosjektene hadde 67 % samarbeid mellom flere bedrifter, noe som er den høyeste andel av alle næringssegmentene. På den andre siden er næringen mannsdominert. Bare to av bedriftene med aktive prosjekter i 2011 hadde en kvinne som daglig leder eller prosjektleder.

Tabell 4.37: Skog og Tre – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer. Budsjetttall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett
IKT	2	2,5
Bioteknologi	5	6,3
Nanoteknologi	0	0
Miljøteknologi	4	8,9
Tjenester	3	7,2
Innovasjon i og for offentlig sektor	0	0

I fordelingen av fag og tema, har prosjekter rettet mot vareproduksjon, miljøløsninger og effektiv materialhåndtering økt. Når det gjelder tema i Forskningsmeldingen, er prosjekter innen nanoteknologi og innovasjon i offentlig sektor fraværende. Det er færre prosjekter i forhold til tidligere år som omfatter IKT, mens Miljøteknologi og naturlig nok Bioteknologi, utgjør de betydeligste grupper prosjekter sett i forhold til teknologiske orienterte prosjekter. Tjenesteyting basert på ny kunnskap, utgjør den tredje store gruppe. Skogeierne synes etter hvert å ha blitt mer forsiktig med sine FoU-investeringer, noe som antas å skyldes markedsutviklingen innen papirindustrien.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Skog og Tre, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

4.3.15 Transport

Intelligente kommunikasjonsløsninger, bedre batteriteknologi for elektriske biler, trygg trafikkavvikling, bedre trafikkflyt, kollektiv samkjøring, bedre ladestasjoner og effektivt vedlikehold av jernbanelinjer, er noen av mange problemstillinger som man finner smarte løsninger for i SkatteFUNNs transportportefølje.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Transport, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

Utviklingen i antall nye transportprosjekter til SkatteFUNN har holdt seg stabilt på 40-50 prosjekter hvert år siden 2008, med en liten topp i 2010 (61 nye prosjekter).

Tabell 4.38: Nøkkeltall for sektor Transport. Budsjetttall i millioner kroner.

Prosjekter	Antall	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	43	1	104,2	6,7	19,3	2,42
Nye i 2010	61	1	197,7	21,8	27,4	3,24
Aktive i 2011	119	3	354,8	33,6	59,4	2,98
Aktive i 2010	112	2	296,7	27,1	46,5	2,65

Nye prosjekter i 2011

43 nye prosjekter ble godkjent i sektor Transport i 2011. Dette er en nedgang fra 2010 (61 nye prosjekter). De nye prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på cirka 104 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, noe som er vesentlig lavere enn budsjetterte tall for nye prosjekter i 2010 (198 millioner kroner).

Aktive prosjekter i 2011

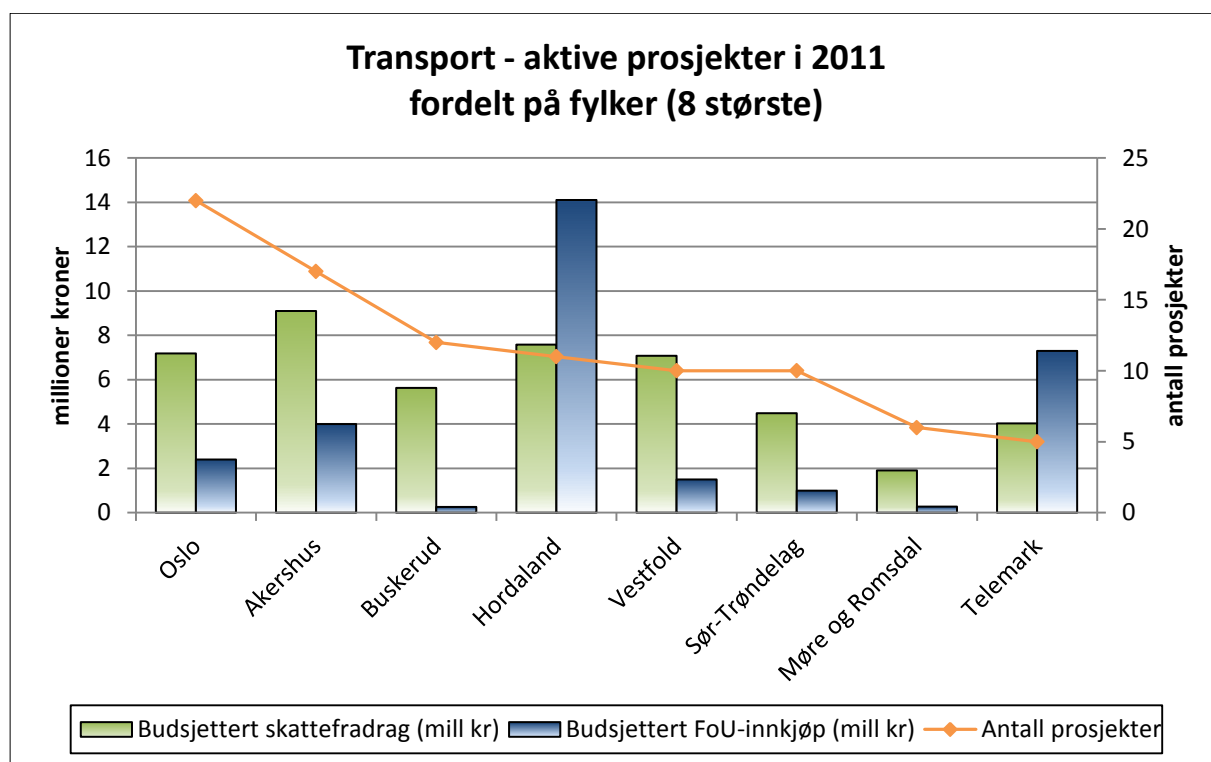
I sektor Transport var det 119 **aktive** prosjekter i 2011. Dette er flere enn i 2010 (112 aktive prosjekter). De aktive prosjektene i sektoren hadde et samlet kostnadsbudsjett på 355 millioner kroner for aktiviteter med planlagt gjennomføring i 2011, noe som er en økning sett mot budsjetterte tall for aktive prosjekter i 2010 (297 millioner kroner). Forventet skattefradrag for aktiviteter i 2011 estimeres til drøyt 59 millioner kroner.

Innkjøp av FoU-tjenester

Tall fra SkatteFUNN-databasen viser at bedrifter i sektor Transport i noen grad kjøper tjenester fra godkjente FoU-institusjoner. 31 av 119 prosjekter oppgir at prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med FoU-miljøer av denne typen. Transportprosjektene samlede budsjett for innkjøp av FoU-tjenester fra godkjente institusjoner var i 2011 i overkant av 33 millioner kroner for aktive prosjekter. Tilsvarende tall for 2010-prosjektene i sektoren var lavere (27,1 millioner kroner).

Fylkesvis fordeling

Som i 2010 var det også i 2011 flest prosjekter fra hovedstaden i sektor Transport. Oslo (22 prosjekter) og Akershus (17 prosjekter) har flest prosjekter i aktiv transportportefølje (Figur 4.30). Finnmark og Vest-Agder hadde, som i 2010, ingen aktive prosjekter i denne sektoren i 2011.

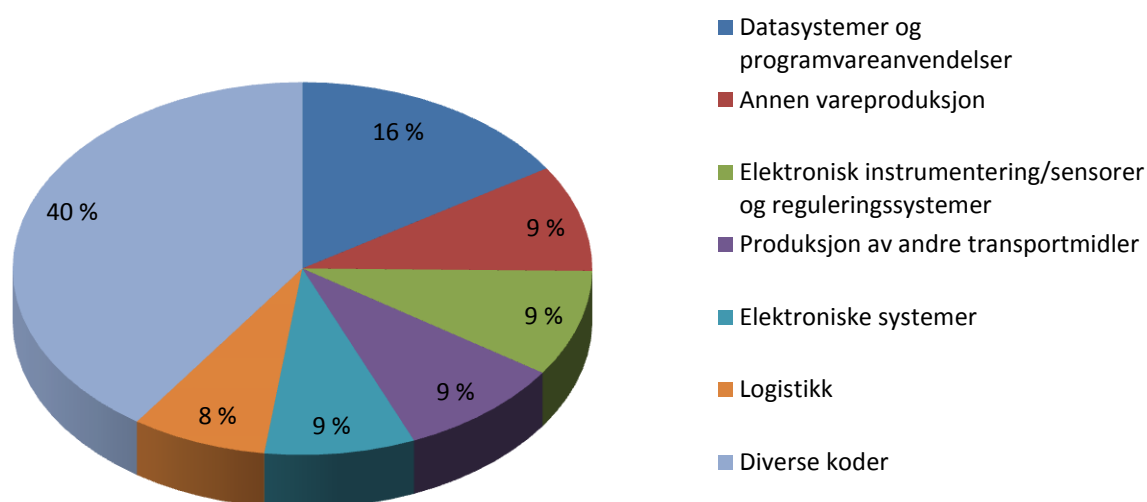

Figur 4.30: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Prosjektene temaer

Elektroniske systemer og elektronisk instrumentering dominerer transportporteføljen i SkatteFUNN, sammen med *produksjon av transportmidler, annen vareproduksjon og IKT* (Figur 4.31).

Transport - aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (119 prosjekter)

Figur 4.31: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikoder (119 prosjekter).

Tabell 4.39: Transport – aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	39	123,6	19,3
Bioteknologi	2	10,0	1,8
Nanoteknologi	1	8,9	1,6
Miljøteknologi	8	35,0	6,8
Tjenester	37	91,3	17,3
Innovasjon i og for offentlig sektor	21	44,1	8,6

IKT er en viktig generisk teknologi for å utvikle nye og bedre varer, tjenester og produksjonsprosesser i transportnæringene, som det er for de aller fleste næringer i Norge. Blant tjenesteprosjektene er det overvåkings-, sikkerhets- og logistikksystemer for jernbane, flytrafikk og transportmidler som dominerer (inkludert effektiv persontransport på bane og vei).

4.3.16 Annet

Innenfor sektor Annet er en rekke bransjer og næringer representert, og prosjektene utvikler kunnskap innenfor en rekke fagområder og teknologier.

Tabell 4.40: Nøkkeltall for sektor Annet. Budsjettall i millioner kroner.

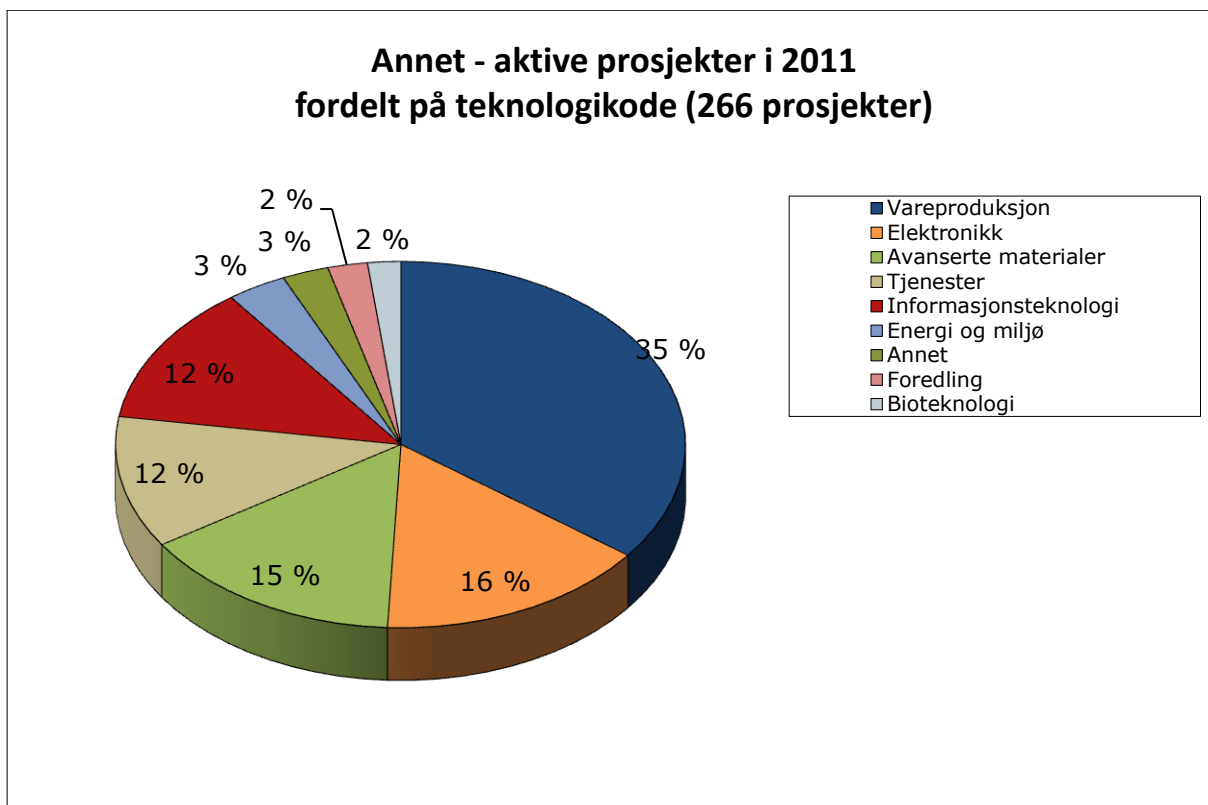
Prosjekter	Antall prosjekter	Herav klassifisert som industriell forskning	Kostnadsbudsjett	Budsjettert innkjøp av FoU fra godkjent institusjon	Forventet skattefradrag	Gjennomsnittlig kostnadsbudsjett
Nye i 2011	99	10	269,3	10,5	45,2	2,72
Nye i 2010	102	12	206,1	15,1	37,4	2,02
Aktive i 2011	266	33	675,9	43,9	116,4	2,54
Aktive i 2010	299	42	662,9	48,9	118,7	2,22

99 **nye** prosjekter ble godkjent innenfor sektoren i 2011 (102 i 2010). Budsjetterte kostnader for nye prosjekter i 2011 var 269,3 millioner kroner, som er en økning fra 2010. Tilsvarende ser man at gjennomsnittlig prosjektvolum har økt fra 2,02 millioner kroner i 2010 til 2,72 millioner kroner i 2011.

Man finner 266 **aktive** prosjekter innenfor sektoren i 2011, mot 299 i 2010. Disse prosjektene har et totalt kostnadsbudsjett for 2011 på 675,9 millioner kroner (662,9 millioner i 2010), med et forventet skattefradrag på 116,4 millioner kroner (118,7 millioner i 2010).

Budsjettert innkjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner utgjorde 43,9 millioner kroner for aktive prosjekter i 2011. Dette er en svak nedgang fra tilsvarende tall fra 2010 (48,9 millioner kroner).

Prosjektene innenfor sektor Annet fordeles seg på ulike teknologikategorier (figur 4.32). *Vareproduksjon* er fremdeles den største når det gjelder forventet skattefradrag (31 %, opp fra 30 % i 2010 og 25 % i 2009). *Avanserte materialer* beholder posisjonen som nest største kategori med et forventet skattefradrag på 112,9 millioner kroner (17,4 %, mot 18 % i 2010). Deretter følger *Informasjonsteknologi* (16,5 %, mot 16 % i 2010) og *elektronikk* (14 %, mot 16 % i 2010). Andelen prosjekter innenfor *Tjenester*, faller noe tilbake med en andel på 9 % (10,6 millioner kroner i forventet skattefradrag) mot en andel på 11 % i 2010 og 13 % i 2009.

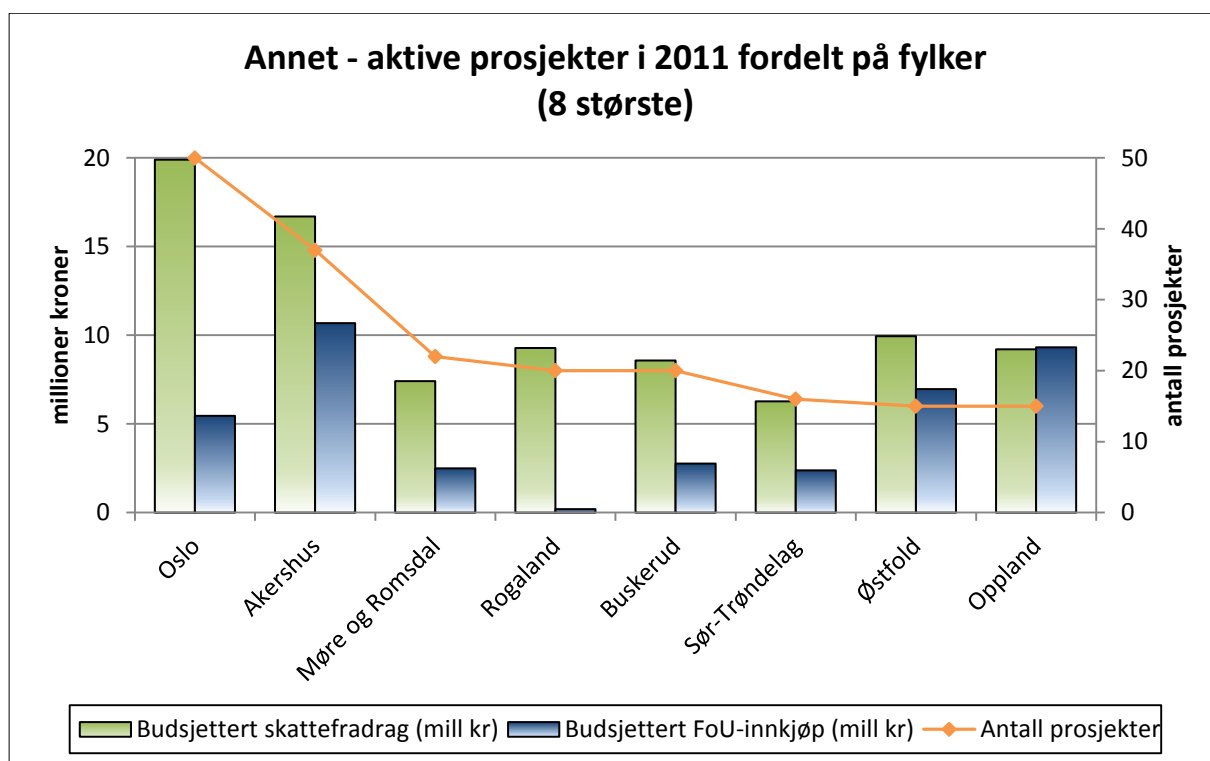
Figur 4.32: Annet – aktive prosjekter i 2011 fordelt på teknologikode (266 prosjekter).

78 av de aktive prosjektene oppgir samarbeid med godkjent FoU-institusjon, og det er først og fremst teknologikategoriene *Avanserte materialer*, *Bioteknologi*, *Vareproduksjon* og *IKT* som benytter seg av dette.

Les et interessant prosjekt eksempel fra sektor Annet, i magasinet «SkatteFUNN 10 år – Et utvalg bedrifter og prosjekter».

33 av de aktive prosjektene i sektor Annet er klassifisert som industrielle forskningsprosjekter, mens de resterende 233 er klassifisert som eksperimentelle utviklingsprosjekter.

Figur 4.33 viser de aktive prosjektene i 2011 fordelt på fylker (8 største):

Figur 4.33: Annet – aktive prosjekter i 2011 fordelt på fylker (8 største).

Tabell 4.41: Annet - aktive prosjekter i 2011 fordelt på tverrgående temaer.
Budsjettall i millioner kroner.

Tema	Antall prosjekter	Kostnadsbudsjett	Forventet skattefradrag
IKT	47	146,6	25,5
Bioteknologi	5	22,4	4,2
Nanoteknologi	5	10,6	2,1
Miljøteknologi	9	16,3	3,1
Tjenester	43	117,8	17,1
Innovasjon i og for offentlig sektor	6	22,8	4

4.4 Tverrgående temaer i Forskningsrådet

Forskningsmeldingen trekker frem IKT, bioteknologi, nanoteknologi og miljøteknologi som spesielt viktige temaer. I tillegg har Forskningsrådet vært opptatt av å få oversikt over tjenesteprosjekter og prosjekter knyttet til innovasjon i og for offentlig sektor.

Tabellen nedenfor viser hvordan SkatteFUNN-porteføljen (aktive prosjekter i 2011) dekker disse viktige tverrgående temaer. Ytterligere kommentarer til temaene kan finnes i enkelte av sektorkapitlene.

Tabell 4.42 viser at det er IKT-prosjekter og tjenesteprosjekter i alle sektorer, mens nanoteknologi og innovasjon i og for offentlig sektor hovedsakelig er konsentrert i enkelte av sektorene.

Tabell 4.42: Aktive prosjekter i 2011, fordelt på tverrgående temaer.

Sektor	IKT		Bioteknologi		Nanoteknologi		Miljøteknologi		Tjenester		Innovasjon i/for offentlig sektor	
	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)	Antall aktive prosj.	Kostnadsbudsjett (MNOK)
Administrasjon	98	319,2	0	0	0	0	0	0	73	254,7	6	23,3
Bygg/Anlegg	42	110	2	4,4	1	1,3	23	5,4	3	7,1	0	0
Helse	59	165,8	173	821,2	4	17,6	4	10,4	40	95,1	42	99,1
IKT	683	2379	1	2,9	1	36	10	59,7	154	374,4	18	37,7
Jordbruk/Mat	16	36,2	36	75,2	0	0	10	22,6	122	256,6	0	0
Kraft/Energi	121	375	9	31	41	138	20	64	42	126	10	35
Kultur/Underholdning	53	176,7	0	0	0	0	0	0	41	118,3	4	27,6
Marin/sjømat	15	36,2	105	227,5	0	0	23	33,6	3	5,1	0	0
Maritim	96	302,9	4	10,9	1	0,1	59	164,1	20	57,4	0	0
Metall	5	10,1	0	0	2	1,6	12	47,5	3	2	0	0
Miljø	24	50	2	1	2	4,5	58	120	19	38	0	0
Petroleum/Olje og gass	68	247,9	1	1	1	13,6	41	115,9	19	82,1	0	0
Reiseliv/Turisme	16	39,6	0	0	0	0	0	0	15	44,5	0	0
Skog/Tre	2	2,5	5	6,3	0	0	4	8,9	3	7,2	0	0
Transport	39	123,6	2	10	1	8,9	8	35	37	91,3	21	44,1
Annet	47	146,6	5	22,4	5	10,6	9	16,3	43	117,8	6	22,8
Sum	1384	4521,3	345	1213,8	59	232,2	281	703,4	637	1677,6	107	289,6

4.5 Bedrifter i SkatteFUNN

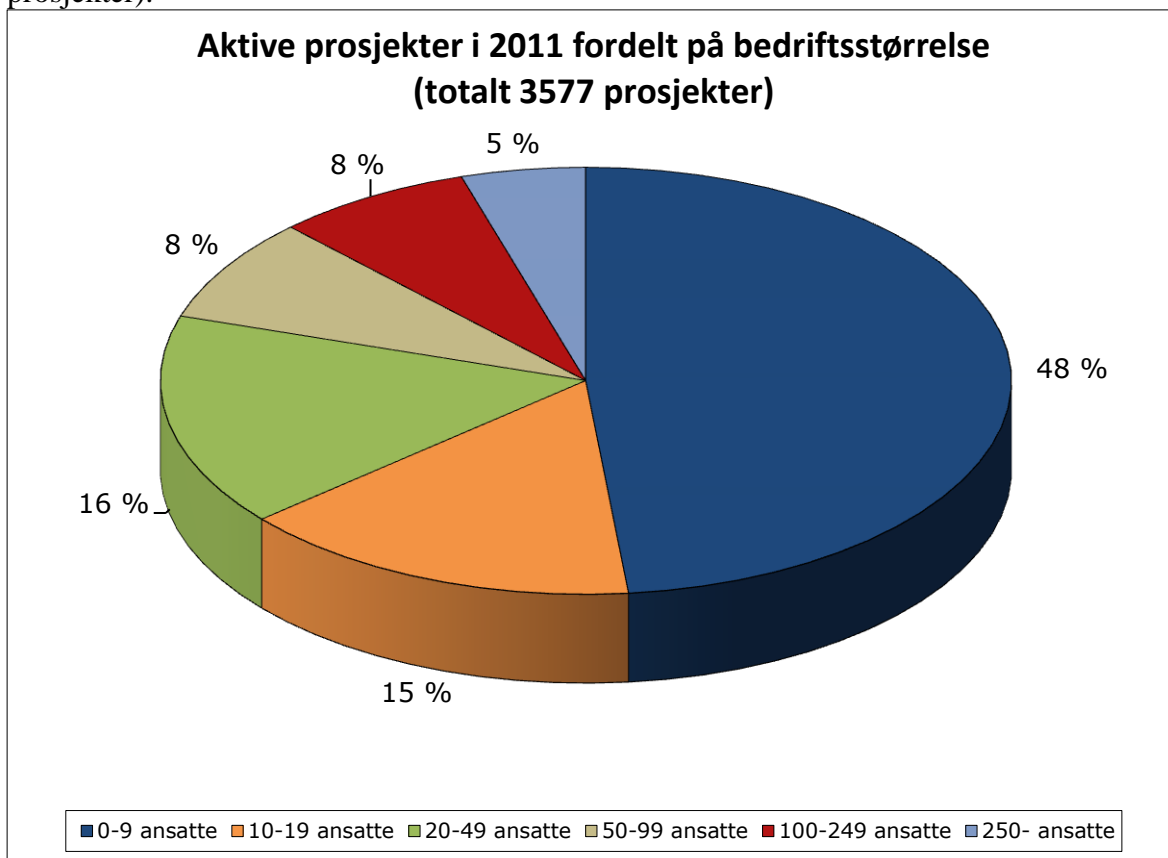
4.5.1 Bedriftsstørrelse

Tabell 4.43 viser at 50 % av de nye SkatteFUNN-prosjektene i 2011 gjennomføres av bedrifter med færre enn 10 ansatte. Dette er det samme bildet som for tidligere år. De minste bedriftene har en gjennomsnittsstørrelse på sine prosjekter på 2,4 millioner kroner, mens de største (over 250 ansatte) har en gjennomsnittsstørrelse på 4,5 millioner kroner.

Tabell 4.43: Nye prosjekter i 2011, fordelt på bedriftsstørrelse.

Bedrifts- størrelse	Antall nye prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU (mill. kr.)	Kostnads- bud- sjett (mill. kr.)	Budsjettert skatte- fradrag (mill. kr.)
0-9	731	141,8	1790,7	314,3
10-19	208	54,5	642,7	110,7
20-49	247	51,8	738,3	132,7
50-99	107	31	306,8	55,7
100-249	103	37,1	334,7	55
250 og over	58	30,9	259,9	25,7
Sum	1454	347,1	4073,1	694,1

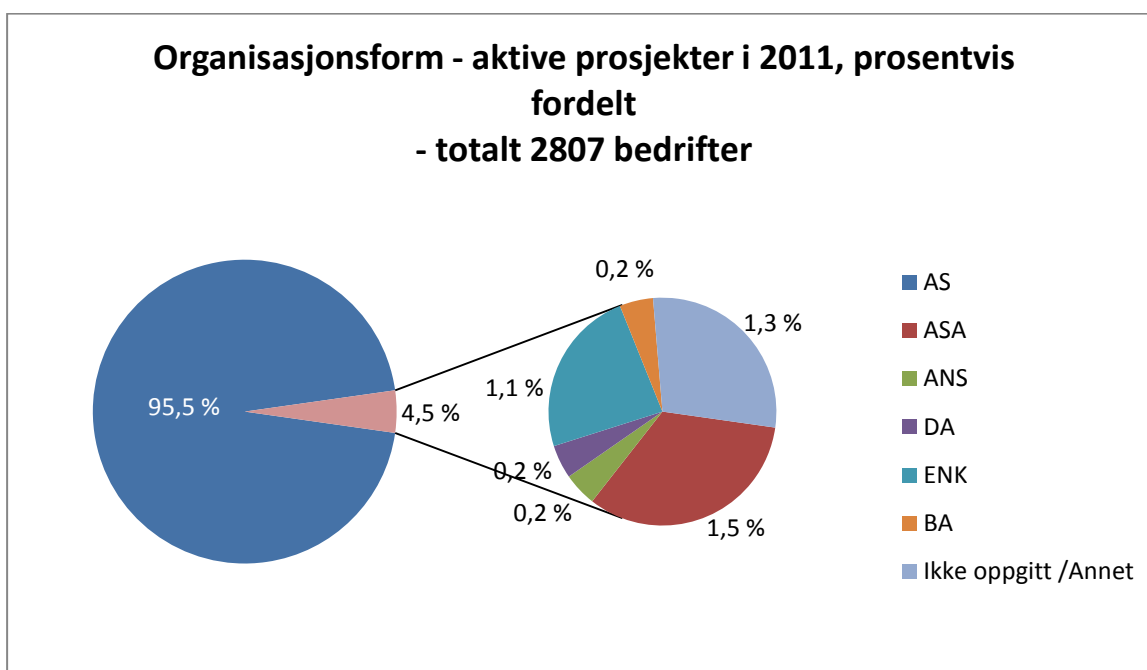
Figur 4.34 viser **aktive** prosjekter i 2011, prosentvis fordelt på bedriftsstørrelse. (Totalt 3 577 prosjekter).

Figur 4.34: Aktive prosjekter i 2011, prosentvis fordelt på bedriftsstørrelse.

4.5.2 Organisasjonsform

I 2011-porteføljen er det 2 807 unike bedrifter som til sammen har de 3 577 aktive prosjektene. Figur 4.35 viser hvordan disse bedriftene fordeler seg på organisasjonsform.

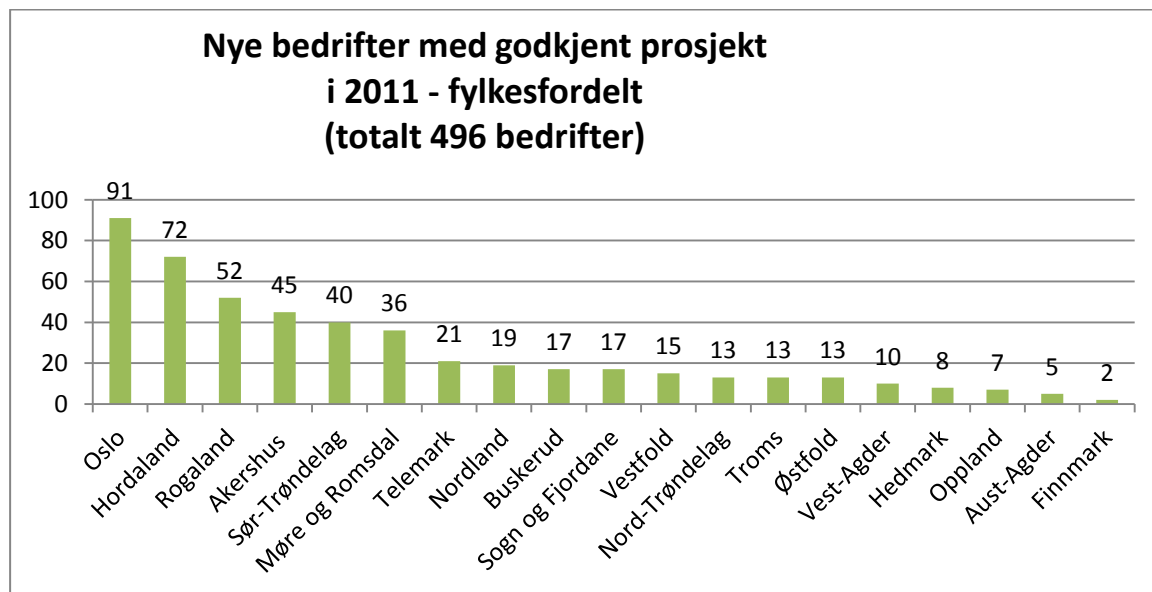

Figur 4.35: Bedrifter med aktive prosjekter i 2011 fordelt på organisasjonsform.

4.5.3 Nye og gamle bedrifter i 2011

Det var totalt 1 260 bedrifter som fikk godkjent nye prosjekter i 2011, og 496 av disse var “nye” bedrifter i SkatteFUNN. Med “nye” forstås i denne sammenheng bedrifter som har fått godkjent ett eller flere nye prosjekt i 2011, og som ikke er registrert med godkjent prosjekt i SkatteFUNN fra tidligere.

Antall nye bedrifter har ligget i intervallet 484-512 for perioden 2007-2011. Antall unike bedrifter i porteføljen har også vært om lag uendret i samme periode. Dette betyr at bedrifter faller ut av porteføljen i samme omfang som nye kommer inn. Figur 4.36 viser fylkesvis fordeling av de 496 nye bedriftene i SkatteFUNN i 2011.

Figur 4.36: Nye bedrifter med godkjent prosjekt i 2011 fordelt på fylke.

4.5.4 Bedrifts- og prosjektledelse – kjønnsperspektiv

For en rettighetsbasert ordning som SkatteFUNN kan ikke kjønnsperspektivet tillegges vekt, men fra 2003 har kjønn på bedriftsleder og prosjektleder blitt registrert i søknaden.

Tabell 4.44 viser andel kvinnelige ledere i nye godkjente prosjekter i 2011, fordelt på bedriftsstørrelse.

Tabell 4.44: Andel kvinnelige ledere og nye prosjekter i 2011 fordelt på bedriftsstørrelse.

Bedriftsstørrelse	Antall nye prosjekter Totalt i 2011	Andel av nye prosjekter	Andel med kvinnelig daglig leder
0-9	731	50 %	6 %
10-19	208	14 %	10 %
20-49	247	17 %	9 %
50-99	107	7 %	21 %
100-249	103	7 %	10 %
250 og over	58	4 %	0 %
Sum / Gjennomsnitt:	1454	100 %	7 %

Tabell 4.44 viser at andelen kvinnelig daglig leder i bedrifter med nye godkjente SkatteFUNN-prosjekter i 2011 er 7 %. Det tilsvarer andelen kvinnelige bedriftsledere med aktive prosjekter i 2011, les nedenfor.

Andelen kvinnelige daglige ledere i bedrifter med **aktive** SkatteFUNN-prosjekter i 2011 var 7 %, som er en liten økning fra 2010 (6 %). Når det gjelder prosjektleder var kvinneandelen 10 %, mot 9 % i 2010. Det er forholdsvis stor forskjell mellom de ulike sektorene. Sektor Helse er den med prosentvis flest kvinnelige ledere.

Se sektorvis fordeling i Vedlegg 7.4.1 og fylkesvis fordeling i Vedlegg 7.4.2.

4.6 FoU-institusjoner

SkatteFUNN-ordningen har et incentiv for bedriftene til å inngå FoU-samarbeid med eksterne forskningsmiljøer gjennom bestemmelsen om differensierte fradragstak for SkatteFUNN-prosjekter. Dersom prosjektet gjennomføres av bedriften selv og/eller ved kjøp av tjenester fra "ikke godkjent" FoU-miljø, er fradagsrammen 5,5 millioner kroner per år per bedrift. Dersom bedriften kjøper FoU-tjenester fra en (eller flere) godkjente FoU-institusjoner, øker fradagsrammen til 11 millioner kroner per år. Bedriften kan benytte hele beløpet (11 millioner kroner) til kjøp av tjenester fra godkjente FoU-institusjoner, mens rammen for egenutført FoU er 5,5 millioner kroner.

Med godkjent FoU-institusjon forstås institusjon som har til formål å utføre forsknings- og utviklingsarbeid og som regelmessig driver vitenskapelig publisering eller arbeider systematisk med åpen teknologi- og kunnskapsspredning. Alle norske universiteter og høyskoler, samt forskningsinstitusjoner som inngår i FoU-statistikken, kvalifiserer automatisk som godkjent FoU-institusjon. Søknad om å få godkjent nye forskningsinstitusjoner må fremmes av bedrifter som enten har et aktivt SkatteFUNN-prosjekt eller som er i ferd med å fremme en søknad.

Det ble godkjent 24 nye FoU-institusjoner i 2011, hvorav 19 var utenlandske. Disse var spredt over 10 land. Sektor Helse stod for flest nye godkjente FoU-institusjoner i 2011 (14).

Av de totalt 3 577 aktive SkatteFUNN-prosjektene i 2011-porteføljen er det planlagt og budsjettert med FoU-innkjøp i 1 243 prosjekter (35 %). Totalt budsjettert FoU-innkjøp i 2011 var på ca. 1 085 millioner kroner, som er noe lavere enn i 2010. Andelen av prosjekter som budsjetterer med innkjøpt FoU er størst for sektorene Skog/Tre, Marin/Sjømat, Jordbruk/Mat og Kraft/Energi, slik det også var i 2010. Den er lavest i Kultur/Underholdning.

Erfaringsvis vet vi at budsjettert innkjøp av FoU-tjenester er langt over det som blir realisert og innrapportert, både til Skatteetaten (via RF-1053) og til Forskningsrådet. Vi har ikke tilgang til realiserede data som rapporteres til Skatteetaten.

Tabell 4.45: Aktive prosjekter i 2011 med budsjettert kjøp av FoU-tjenester, fordelt på sektor.

Sektor	Antall aktive prosjekter i 2011	Antall prosjekter i samarbeid med FoU-institusjoner	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)	Prosentvis andel i samarbeid med FOU-institusjon
Administrasjon	98	15	3,5	15 %
Bygg og Anlegg	177	61	13,3	34 %
Helse	338	123	236,1	36 %
IKT	683	83	77,9	12 %
Jordbruk / Mat	184	93	30,7	51 %
Kraft og Energi	278	139	193,6	50 %
Kultur / Underholdning	60	4	2,1	7 %
Marin / Sjømat	405	257	119,6	63 %
Maritim	292	88	68,0	30 %
Metall	101	48	47,1	48 %
Miljø	163	62	39,4	38 %
Petroleum/ Olje og gass	356	131	163,9	37 %
Reiseliv / Turisme	23	7	0,9	30 %
Skog / Tre	34	23	11,8	68 %
Transport	119	31	33,6	26 %
Annet	266	78	43,9	29 %
Sum / Gjennomsnitt:	3577	1243	1085,4	35 %

Budsjettert FoU-innkjøp for de nye godkjente prosjektene i 2011 er på ca. 347 millioner kroner (452 millioner kroner i 2010).

4.6.1 FoU-institutter

FoU-instituttene utgjør en viktig samarbeidspartner for norske bedrifter, og SINTEF-gruppen er i år igjen det mest aktuelle og hyppigst brukte instituttet med 315 prosjekter i 2011 til en budsjettert verdi av 209,5 millioner kroner.

Tabell 4.46: Prosjekter i samarbeid med FoU-institutter 2011.

Prosjekter i samarbeid med FoU-institutter 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)
SINTEF. (Alle avdelinger, hele landet)	315	209,5
Institutt for energiteknikk	44	52,1
Teknologisk institutt	17	4,6
Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt	22	13,3
Matforsk	2	0,5
Christian Michelsen Research	31	23,8
Norges byggforskningsinstitutt	1	0,4
Havforskningsinstituttet	12	2,5

4.6.2 Universiteter

184 SkatteFUNN-prosjekter kjøpte tjenester fra universitetene i 2011, med NTNU, UMB og UiO som de viktigste. 89 millioner kroner er budsjettet for innkjøp fra universitetene.

Tabell 4.47: Prosjekter i samarbeid med Universiteter 2011.

Prosjekter i samarbeid med Universiteter 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester(mill. kr.)
NTNU	101	49,3
Universitetet i Oslo	22	19,9
Universitetet i Bergen	2	1,3
Universitetet i Tromsø	16	6,2
Universitetet i Stavanger	1	0,2
Universitetet for miljø og biovitenskap	42	12,2

4.6.3 Høgskoler

87 SkatteFUNN-prosjekter planla samarbeid med høgskolene i 2011, til en total budsjettert kostnad på 18,5 millioner kroner.

Tabell 4.48: Prosjekter i samarbeid med Høgskoler 2011.

Prosjekter i samarbeid med Høgskoler 2011	Antall prosjekter	Budsjettert kjøp av FoU-tjenester (mill. kr.)
Norges Veterinærhøgskole	14	6,7
Høgskolen i Agder	1	0,1
Høgskolen i Akershus	4	0,7
Høgskolen i Bergen	6	0,5
Høgskolen i Bodø	3	1,0
Høgskolen i Buskerud	5	0,7
Høgskolen i Gjøvik	11	1,3
Høgskolen i Finnmark	0	0
Høgskolen i Harstad	0	0
Høgskolen i Hedmark	6	0,6
Høgskolen i Lillehammer	0	0
Høgskolen i Molde	0	0
Høgskolen i Narvik	9	1,5
Høgskolen i Nord-Trøndelag	3	0,2
Høgskolen i Sør-Trøndelag	3	0,2
Høgskolen i Oslo	4	0,7
Høgskolen i Telemark	7	1,7
Høgskolen i Tromsø	0	0
Høgskolen i Vestfold	9	2,2
Høgskolen i Østfold	1	0,1
Høgskolen i Ålesund	0	0
Høgskolen Stord / Haugesund	1	0,3
Høgskolen i Sogn og Fjordane	0	0

4.6.4 Andre FoU-miljøer

Forskningsinstituttene, universitetene og høyskolene utgjør om lag halvparten av de norske godkjente FoU-institusjonene. Den andre halvparten er godkjent etter søknad i forbindelse med SkatteFUNN-prosjekter og omfatter et stort spenn av offentlige og private virksomheter som tilfredsstiller kravene til å bli godkjent som FoU-institusjon i SkatteFUNN.

35 prosjekter samarbeidet i 2011 med godkjente utenlandske FoU-institusjoner.

4.7 Forskning eller utvikling i SkatteFUNN

SkatteFUNN-sekretariatet kategoriserer prosjektene enten som *industriell forskning* (Forskning, F) eller *eksperimentell utvikling* (Utvikling, U). SkatteFUNN-ordningen ble 19. august 2009 meldt inn under *Gruppeunntaksforordningen* EU 800/2008 av Finansdepartementet, og det er dette regelverket som nå er styrende for kategoriseringen.

Gruppeunntaksforordningen har følgende definisjoner av F og U (fra norsk uoffisiell oversettelse):

- **“Industriell forskning”** - planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller som kan føre til betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter skaping av komponenter til sammensatte systemer som er nødvendige for den industrielle forskningen, særlig for validering av allmenn teknologi, unntatt prototyper.
- **“Eksperimentell utvikling”** - tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelig, teknologisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og ferdigheter for å utarbeide planer, prosjekter eller tegninger til nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan for eksempel også omfatte annen virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester. Denne virksomheten kan omfatte utarbeiding av utkast, tegninger og planer eller annen dokumentasjon, forutsatt at de ikke er beregnet på kommersiell bruk.

Grenseoppgangen mellom F og U er ofte svært vanskelig. Regelen er at dersom ikke hovedparten av prosjektet er å betrakte som forskning (ny kunnskap og ferdigheter), vil prosjektet få *eksperimentell utvikling* som betegnelse. Prosjekter som betegnes som utviklingsprosjekter har en lavere maksimal offentlig støttegrad enn prosjekter med betegnelsen *industriell forskning*.

Av de 1454 **nye** godkjente prosjektene i 2011, utgjorde forskningsprosjektene 16 % (228 prosjekter). Av de 3 577 **aktive** prosjektene i 2011, var det 609 forskningsprosjekter. Det er 17 % som i 2010.

Sektor Helse er den som har høyest andel nye forskningsprosjekter i sin portefølje (53 % av nye prosjekter i 2011), etterfulgt av Jordbruk/Mat (24 %) og Marin/sjømat (22 %). Sektor Reiseliv/Turisme hadde ingen nye forskningsprosjekter i 2011.

5 Administrasjon av SkatteFUNN-ordningen

SkatteFUNN-ordningen administreres av Norges forskningsråd, i samarbeid med Innovasjon Norge og alle deres lokalkontorer, og med Skatteetaten.

Innovasjon Norges rolle er å kvalitetssikre at søknaden inneholder alle opplysninger før den oversendes til Forskningsrådet. Forskningsrådet gjør vedtak om prosjektet kvalifiseres som FoU-prosjekt, slik det defineres i lov og forskrift for SkatteFUNN. Skattemyndighetene tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

5.1 Sekretariatet

SkatteFUNN er en selvstendig avdeling i Forskningsrådets Divisjon for innovasjon.

SkatteFUNN-sekretariatet besto i 2011 av 12 ansatte med til sammen ca. 11 årsverk; 10 rådgivere og 2 konsulenter.

5.2 Administrasjonskostnader

Midler til drift og administrasjon av SkatteFUNN-ordningen bevilges fra Nærings- og handelsdepartementet, og var for 2011 på 14 millioner kroner. Forskningsrådets utgifter til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen i 2011 var på totalt 15,0 millioner. Lønnsutgifter til saksbehandlere og konsulenter er den største utgiften, med 11,2 millioner kroner. Drift og utvikling av IT/saksbehandlersystem utgjorde 2,9 millioner kroner. Resterende utgifter fordeler seg på drift av sekretariatet (355 000 kroner), informasjon og markedsføring (484 000 kroner), og drift av klageutvalget (65 000 kroner).

Kostnaden knyttet til Innovasjon Norges administrasjon og drift av ordningen beløp seg i 2011 til 5,5 millioner kroner, noe som er en svak økning fra 2010 (5,4 millioner kroner).

5.3 Administrativt samarbeid med Innovasjon Norge

Innovasjon Norges oppgaver og ansvarsområder knyttet til SkatteFUNN er regulert i en egen samarbeidsavtale. Dette innebærer blant annet at Innovasjon Norge stiller sitt kontornett til disposisjon. SkatteFUNN-søknader blir behandlet ved alle Innovasjon Norges 15 distriktskontorer av godt over 100 saksbehandlere. Ordningen utgjør en del av den finansieringsporteføljen som Innovasjon Norge presenterer overfor sine kunder, og SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke for FoU-prosjekter.

Innovasjon Norge arbeider proaktivt mot enkeltkunder og bransjer, og identifiserer da mulige FoU-prosjekter der SkatteFUNN kan inngå. Den største delen av jobben med SkatteFUNN går ut på å vurdere innkomne søknader.

I 2011 har det vært gjennomført regelmessige samarbeidsmøter mellom ledelsen for SkatteFUNN i NFR og i Innovasjon Norge. I tillegg ble det i 2011 som tidligere år gjennomført en samling mellom superbrukere fra Innovasjon Norges 15 kontorer og SkatteFUNN-sekretariatet.

5.4 Administrativt samarbeid med Skatteetaten

SkatteFUNN-ordningen er en del av skattesystemet, og det er derfor skattemyndighetene som tar stilling til om lovens øvrige vilkår for fradrag er oppfylt.

Skatteetaten og SkatteFUNN-sekretariatet har hatt god dialog rundt praktisk tolkning av regelverk for SkatteFUNN-ordningen. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2011 ble det gitt følgende endring i skatteloven:

Departementet foreslår at endringa i skattelova § 16-40 trer i kraft 1. juli 2011.

Forslaget har til følge at Noregs forskningsråd og Skatteetaten kan utveksle informasjon om eit Skattefunnprosjekt som dei rår over på ikraftsetjingstidspunktet og seinare.

Ved brot på vilkår gitt i samband med godkjende prosjekt kan Noregs forskningsråd trekkje tilbake godkjenninga med verknad for tidlegare år, men ikkje lenger tilbake enn 1. juli 2011.

Skatteetaten får hvert år elektronisk kopi av nye godkjenningsbrev, brev om forlenget prosjektperiode, samt andre brev av betydning for rett til skattefradrag.

5.5 SkatteFUNNs klageutvalg

Alle forhold vedrørende vedtak fattet av SkatteFUNN-sekretariatet kan påklages til et særskilt klageutvalg. Utvalget er oppnevnt av Forskningsrådet, og består av personer som ikke er ansatt i Forskningsrådet.

Klageutvalget utøver sin oppgave i henhold til forskriftene for ordningen og i henhold til forvaltningsloven. Det innebærer at klageutvalget fatter Forskningsrådets endelige vedtak i SkatteFUNNs klagesaker. Sekretærfunksjonen for klageutvalget er tillagt SkatteFUNN-sekretariatet.

Klageutvalget bestod i 2011 av følgende personer:

- Olav Kolstad, Professor i privatrett, Kvale Advokatfirma
- Eva Karal, Partner, Prima Ocean
- Amela Karahasanovic, Dr.scient - Forsker, Førsteamanuensis II, SINTEF/UIO
- Tor-Odd Berntsen, Investment manager, Storebrand

Klageutvalget har avholdt 4 møter i 2011. De to første gjaldt klagesaker hovedsakelig knyttet til vedtak fattet sent i 2010.

Forskningsrådet mottok 88 klager på vedtak gjort for søknader fra 2011. 16 av disse klagenes fikk medhold administrativt av SkatteFUNN-sekretariatet, mens de resterende 72 ble behandlet av klageutvalget. 62 av disse ble avslått og 10 fikk medhold. Av de 88 klagenes fikk altså totalt 26 medhold, som betyr at 30 % av klagenes fikk medhold. Dette er en nedgang fra de siste årene, der andelen som har fått medhold har vært på nærmere 40 %.

Klageutvalget behandlet og avslo også 2 klager fra bedrifter der søknad om godkjenning av FoU-institusjon i SkatteFUNN var blitt avslått.

De fleste avslagene er begrunnet med at aktivitetene som er beskrevet i søknaden ikke har tilstrekkelig FoU-innhold til å komme inn under ordningen. Klager som imøtekommes inneholder tilleggsinformasjon om prosjektene utover informasjonen i den opprinnelige søknaden.

5.6 Forbedring av SkatteFUNN

5.6.1 Nytt søknadsskjema og bedre rutiner

SkatteFUNN har siden 2009 hatt økt fokus på brukervennlighet og forbedring av intern drift. Avdelingen har jobbet med ulike utviklingsprosjekter som har gitt verdifull informasjon og innsikt i begrensninger i eksisterende søknadsskjema og saksbehandlerverktøy.

Forskrift for SkatteFUNN ble revidert i 2011, med endringer i ordningen som ikke reflekteres i dagens skjema. Endringene, og ervervede erfaringer, har vist at det er behov for forenkling og videreutvikling av skjemaer og driftsrutiner.

I 2011 startet utviklingsprosjektet «Nytt SkatteFUNN-skjema» der forventet resultat er et forbedret *søknadsskjema* med bedre brukervennlighet og tydelig kommunikasjon rundt forskning og utvikling, sett mot forskrift for SkatteFUNN.

Det nye søknadsskjemaet skal gi forbedret kommunikasjon om ordningens egenskaper gjennom selve skjemaet, og veiledningstekster. Vi forventer også at det nye skjemaet vil lede til kvalitetsmessig bedre søknader, noe som igjen gir en enklere og bedre saksbehandling.

Som en del av prosjektet utvikles også forbedret og oppdatert *saksbehandlerverktøy* for saksbehandlere i Innovasjon Norge og i Forskningsrådet. De nye verktøyene skal gi mer effektiv og kvalitetsmessig saksbehandling, samt legge til rette for at riktig kompetanse bringes inn i vurderingen på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Nytt søknadsskjema med tilhørende saksbehandlerverktøy settes i produksjon 20. juni 2012.

5.6.2 SkatteFUNNs kommunikasjonsstrategi

Kommunikasjonsstrategiens mål er å gjøre SkatteFUNN kjent i norsk næringsliv, slik at norske bedrifter bruker sin rett til skattefradrag for kostnader til utvikling og forskning i forbindelse med nye eller bedre varer, tjenester eller produksjonsprosesser. Strategien er tett knyttet til utviklingen av nytt søknadsskjema og veiledningstekster.

2011 har resultert i nytt informasjonsmateriell og bevisst bruk av effektive kanaler for kommunikasjon, for å nå bedre ut til potensielle søkere.

Nytt informasjonsmateriell

Det finnes nå en *Introduksjon til SkatteFUNN* på www.skattefunn.no, som gjennom korte punkter forteller det du trenger å vite om SkatteFUNN, og som gir stikkord til hvor du må lete videre for detaljer knyttet til det enkelte punkt.

En grunnleggende *presentasjon av SkatteFUNN*, som forklarer hva et forsknings- og utviklingsprosjekt (FoU) kan være, er tilgjengelig som et *webseminar*, som alle kan logge seg inn på for å lære om SkatteFUNN (les lenger ned).

Prosjekteksampler er viktig for å vise frem hva SkatteFUNN kan være for den enkelte næring. Et *prosjektarkiv* er under etablering, slik at SkatteFUNN-prosjekter med varierte temaer og fra ulike bransjer kan vises frem. Prosjekteksemplene vil i 2012 bli tilgjengelig på SkatteFUNNs nettside.

Bevisst bruk av effektive kanaler

SkatteFUNNs webseminar 2011 var en ny måte å nå bedriftene på. 15 000 bedrifter i Forskningsrådets og Innovasjon Norges databaser fikk invitasjon til å følge grunnleggende opplæring rundt SkatteFUNN i form av et webseminar, med live chat-mulighet for spørsmål underveis. Cirka 1000 var pålogget mens seminaret gikk live, og mange har også sett seminaret etterpå. Se seminaret på nettet via lenken: <http://presenter.qbrick.com/?pguid=94c280d3-5bae-4312-b545-8ed3f0d46b1e>

Webseminaret gjentas i juni 2012, i forbindelse med lansering av nytt søknadsskjema for SkatteFUNN.

Innovasjon Norge fikk i 2011 *bedre verktøy* fra SkatteFUNN-administrasjonen, for å informere om SkatteFUNN i regionene, i form av veiledningstekster, presentasjonsmaterieell og minnepinner med annen viktig informasjon.

Målrettet bruk av medier

I Forskningsrådets sentrale kommunikasjonsstrategi inngår blant annet målrettet bruk av mediene. Overvåking av mediebildet benyttes for å måle effekten av kommunikasjonsaktiviteter, og som middel til planlegging av nye.

SkatteFUNN-sekretariatet har i 2011 arbeidet bevisst for å få en mer proaktiv og målrettet tilnærming til mediene. I Forskningsrådets overvåkingsverktøy ble det i 2011 registrert 163 nyhetsoppslag hvor ordet «SkatteFUNN» forekom. Nyhetsoppslagene kom fra 96 ulike mediekilder.

Andel bransjer som ble registrert med oppslag om SkatteFUNN i overvåkingsverktøyet steg i 2011 (35 % bransje- og fagblader), sett mot målinger fra 2010 (25 %), og doblet seg i forhold til 2009 (15 %).

Publiseringer fra bransjebladene hvor SkatteFUNN var nevnt, utgjorde i 2011 32 % av alle publiseringer, mens generelle nyhetsmedier stod bak 52 % av artiklene.

6 Samspill i virkemiddelapparatet

SkatteFUNN er en av flere finansieringsordninger for forskning og utvikling som tilbys gjennom det offentlige virkemiddelapparatet. Under følger en kort omtale av noen andre relevante virkemidler, og samspillet mellom disse og SkatteFUNN.

6.1 Internt i Forskningsrådet

Bedrifter kan søke Forskningsrådet om støtte til *Innovasjonsprosjekt i næringslivet*. Søknader om innovasjonsprosjekt konkurrerer om en begrenset pott med midler, slik at kun de beste prosjektene får støtte. Bedrifter kan ha godkjent SkatteFUNN-prosjekt og samtidig motta støtte gjennom Innovasjonsprosjekt på de samme aktivitetene, så lenge de ikke kommer i konflikt med statsstøttereguleringens grenser for hvor mye støtte en kan motta til prosjektet.

En annen støtteordning forbeholdt næringslivet er *Nærings-Ph.D.* som er en 3-årig forskerutdanning der kandidaten tar doktorgrad ved gradgivende universitet/høyskole mens han/hun er ansatt i en bedrift. Gjennom Nærings-Ph.D. kan bedrifter få støtte til inntil 50 % av prosjektkostnadene. Under visse forutsetninger vil et prosjekt kunne samfinansieres av SkatteFUNN og Nærings-Ph.D.

6.2 Innovasjon Norge

SkatteFUNN inngår ofte som en del av en finansieringspakke sammen med andre tilskudd fra Innovasjon Norge. Siden Innovasjon Norges øvrige tilskudds-virkemidler er en begrenset ressurs, vil en slik delfinansiering i stor grad bidra til å tøyne rammene og bidra til realisering av langt flere FoU-prosjekter enn det som ellers ville vært tilfelle. I stor grad gjøres saksbehandlingen av SkatteFUNN-søknadene parallelt med behandling av søknader om øvrig finansiering fra Innovasjon Norge. I IFU/OFU-prosjekter har Innovasjon Norge som policy at det skal være en samfinansiering med SkatteFUNN.

6.3 Norsk Designråd

SkatteFUNN-administrasjonen i Norges forskningsråd har siden 2004 hatt et nært og nyttig samarbeid med Norsk Designråd. Forskning og utvikling (FoU) og design har mange sammenfallende trekk, og SkatteFUNN og Norsk Designråd har mange felles målgrupper i norsk næringsliv. SkatteFUNN og Designrådet har søkt felles læring rundt problemstillinger i skjæringsfeltet mellom design og FoU, og jobber aktivt med å samkjøre relevant kommunikasjon til felles målgrupper.

Siden 2009 har SkatteFUNN og Norsk Designråd hatt en formell samarbeidsavtale gjennom *Designrevet innovasjonsprogram (DIP)*. SkatteFUNN inngår i teamet rundt søknadsvurderinger og utbetaling av tilskudd fra *Design Pilot*, som gir økonomisk støtte til bedrifter som ønsker å jobbe designmetodisk med idéfasen i prosjekter.

7 Vedlegg

7.1 SkatteFUNNs bakgrunn

Historikk:

Hervik-utvalget foreslo i sin innstilling (NOU 2000:7 Ny giv for nyskaping) å etablere en skattefradragssystem for å øke næringslivets forsknings- og utviklingsinnsats.

I 2001 ble det etablert en tilskuddsordning (FUNN-ordningen) som hadde et budsjett på 200 millioner kroner i 2001. Denne ordningen hadde en enkel, nettbasert søknadsbehandling.

Stortinget ønsket imidlertid en skattefradragssystem framfor en tilskuddsordning og ba regjeringen legge fram forslag om en ordning med skattefradrag for bedriftenes FoU-utgifter i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

Skattefradragssystemet - SkatteFUNN - som fra 1.1.2002 erstattet FUNN-ordningen, gir skatteyttere som driver virksomhet i Norge et fradrag i skatt på 20 eller 18 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekter etter nærmere fastsatte regler.

I motsetning til FUNN-ordningen, som var en tilskuddsordning med et begrenset årlig budsjett, er SkatteFUNN en rettighetsbasert skattefradragssystem uten noen budsjettbegrensning. Dette innebærer at alle prosjekter som tilfredsstiller lov og forskrift, gir rett til skattefradrag.

7.2 Aktive prosjekter i 2011 per fylke fordelt på sektorer

7.2.1 Akershus

Fylke: Akershus	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	10	0	1	0,3	37,5	6,4
Annet	37	5	11	10,7	85,0	16,7
Bygg/Anlegg	16	2	6	1,7	50,9	7,8
Helse	49	28	15	27,7	147,1	26,2
IKT	87	11	8	8,9	314,3	52,4
Jordbruk/Mat	24	7	12	2,9	52,8	9,1
Kraft/Energi	31	9	20	19,7	102,2	17,0
Kultur/Underholdning	5	0	0	0,0	30,0	4,8
Marin/Sjømat	16	3	6	5,0	36,8	6,8
Maritim	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Metall	3	1	3	0,8	2,5	0,4
Miljø	23	3	8	6,2	59,4	10,7
Petroleum/Olje og gass	31	0	13	24,1	117,3	17,3
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Skog/Tre	5	1	5	6,0	14,5	2,6
Transport	17	0	1	4,0	51,3	9,1
Totalsum	372	70	113	123,1	1157,1	197,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.2.2 Aust-Agder

Fylke: Aust-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	7	0	0	0,0	36,1	5,0
Bygg/Anlegg	2	0	0	0,0	2,0	0,4
Helse	10	1	1	0,1	12,1	2,3
IKT	5	0	1	1,3	23,7	2,6
Jordbruk/Mat	3	0	2	0,5	2,6	0,4
Kraft/Energi	3	0	2	0,2	19,2	2,0
Marin/Sjømat	1	0	1	0,8	2,1	0,4
Maritim	11	1	3	0,8	34,8	6,9
Miljø	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,1	1,5	0,3
Transport	3	0	0	0,0	7,6	1,0
Totalsum	48	2	11	3,7	143,4	21,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.3 Buskerud

Fylke: Buskerud	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	1	0,0	7,0	1,2
Annet	20	3	9	2,8	51,0	8,6
Bygg/Anlegg	14	1	1	0,1	24,6	4,2
Helse	15	2	4	1,0	18,9	3,7
IKT	24	1	5	1,9	59,8	11,0
Jordbruk/Mat	10	1	2	0,1	45,3	3,3
Kraft/Energi	22	5	6	1,8	91,5	11,1
Kultur/Underholdning	5	0	1	0,8	14,5	2,7
Marin/Sjømat	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Maritim	8	1	3	4,6	35,2	4,2
Metall	5	0	3	0,6	8,4	1,7
Miljø	15	2	6	1,5	31,5	6,0
Petroleum/Olje og gass	8	1	2	2,3	29,9	4,1
Reiseliv/Turisme	2	0	1	0,1	2,0	0,4
Skog/Tre	4	0	1	0,1	10,8	1,8
Transport	12	0	2	0,3	28,8	5,6
Totalsum	167	17	47	17,8	460,4	70,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.4 Finnmark

Fylke: Finnmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Bygg/Anlegg	1	0	0	0,0	0,9	0,2
IKT	2	0	0	0,0	1,4	0,5
Kraft/Energi	1	0	0	0,0	4,7	0,8
Marin/Sjømat	4	1	3	1,1	8,2	1,6
Maritim	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Miljø	1	0	0	0,0	4,2	0,8
Totalsum	10	1	3	1,1	20,4	4,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert projektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.5 Hedmark

Fylke: Hedmark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Annet	6	1	4	0,6	8,8	1,7
Bygg/Anlegg	5	0	1	0,1	4,3	0,9
Helse	3	1	0	0,0	4,9	0,9
IKT	9	1	2	0,3	23,8	4,6
Jordbruk/Mat	13	6	7	7,2	30,7	6,4
Kraft/Energi	2	0	1	0,5	6,7	1,3
Marin/Sjømat	1	0	1	0,5	1,5	0,3
Metall	4	2	4	3,9	14,3	2,3
Miljø	2	1	1	1,2	2,5	0,5
Reiseliv/Turisme	2	0	1	0,0	3,1	0,5
Skog/Tre	3	0	2	0,6	5,2	1,0
Transport	4	0	2	0,4	9,5	1,9
Totalsum	55	12	26	15,2	117,8	22,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert projektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.6 Hordaland

Fylke: Hordaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	10	0	1	0,8	37,4	6,1
Annet	14	2	1	0,1	44,3	6,5
Bygg/Anlegg	10	0	4	0,7	24,4	4,8
Helse	25	7	9	10,3	70,1	13,1
IKT	49	3	4	13,3	276,9	49,9
Jordbruk/Mat	12	2	6	1,5	37,6	7,2
Kraft/Energi	32	7	12	44,5	186,4	25,4
Kultur/Underholdning	8	0	0	0,0	28,2	4,9
Marin/Sjømat	74	23	50	16,9	161,2	29,2
Maritim	47	5	13	13,9	147,3	25,4
Metall	9	1	3	0,7	28,1	5,2
Miljø	17	5	8	6,1	45,2	9,0
Petroleum/Olje og gass	65	5	31	17,7	256,1	39,3
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	5,8	1,1
Transport	11	1	5	14,1	39,8	7,6
Totalsum	384	61	147	140,6	1388,7	234,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.7 Møre og Romsdal

Fylke: Møre og Romsdal	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	3	0,6	7,3	1,5
Annet	22	1	7	2,5	54,1	7,4
Bygg/Anlegg	8	0	4	0,8	16,0	2,6
Helse	8	2	4	3,8	21,6	4,0
IKT	9	1	0	0,0	21,7	4,3
Jordbruk/Mat	6	0	5	0,5	4,0	0,7
Kraft/Energi	5	1	2	1,1	10,6	2,0
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	7,5	1,5
Marin/Sjømat	78	9	44	14,7	145,2	27,0
Maritim	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Metall	7	0	3	1,0	15,1	2,9
Miljø	4	0	1	0,3	5,2	1,0
Petroleum/Olje og gass	10	0	4	0,7	18,7	3,4
Skog/Tre	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Transport	6	0	2	0,3	10,1	1,9
Totalsum	228	18	98	42,9	514,5	90,1

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.8 Nordland

Fylke: Nordland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	3,0	0,6
Annet	4	0	1	0,0	9,3	1,5
Bygg/Anlegg	5	0	3	0,7	9,4	1,9
Helse	1	0	0	0,0	0,6	0,1
IKT	20	0	3	1,0	53,7	10,0
Jordbruk/Mat	4	0	0	0,0	5,6	1,1
Kraft/Energi	12	3	10	5,3	20,0	4,0
Kultur/Underholdning	2	1	0	0,0	1,4	0,4
Marin/Sjømat	48	10	30	8,0	65,5	12,7
Maritim	19	1	4	5,5	37,7	7,9
Metall	3	0	2	0,4	5,6	1,1
Miljø	6	0	3	1,1	18,6	3,4
Petroleum/Olje og gass	5	1	2	1,1	7,0	1,6
Reiseliv/Turisme	2	0	2	0,2	5,3	1,0
Transport	4	0	2	0,6	10,5	2,1
Totalsum	137	16	62	23,8	253,1	49,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.9 Nord-Trøndelag

Fylke: Nord-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	6,9	1,4
Annet	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Bygg/Anlegg	6	0	2	0,2	11,7	2,3
Helse	7	3	3	0,6	11,7	2,3
IKT	7	0	1	0,2	13,0	2,4
Jordbruk/Mat	5	0	4	0,4	6,0	1,2
Kraft/Energi	11	1	7	4,9	52,2	9,0
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Marin/Sjømat	12	3	6	2,6	26,8	5,2
Maritim	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Metall	4	1	1	2,0	16,6	3,1
Miljø	3	0	2	0,7	6,4	1,3
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,0	1,8	0,4
Reiseliv/Turisme	1	0	1	0,1	1,4	0,3
Skog/Tre	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Transport	1	0	1	0,1	4,8	1,0
Totalsum	69	8	33	12,5	174,6	32,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.10 Oppland

Fylke: Oppland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	0	0,0	1,5	0,3
Annet	15	3	9	9,3	63,6	9,2
Bygg/Anlegg	7	0	3	0,4	6,5	1,3
Helse	2	1	1	1,8	3,1	0,6
IKT	9	0	1	0,1	28,5	5,5
Jordbruk/Mat	12	4	8	1,5	22,8	4,4
Kraft/Energi	5	1	2	0,2	9,7	1,9
Kultur/Underholdning	7	0	2	1,1	27,9	5,6
Marin/Sjømat	3	1	3	3,6	11,0	1,7
Metall	12	0	9	4,8	34,6	6,1
Miljø	2	1	1	0,1	2,7	0,5
Petroleum/Olje og gass	1	0	1	0,5	2,2	0,4
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Skog/Tre	1	0	0	0,0	0,6	0,0
Transport	3	1	1	0,7	4,7	0,9
Totalsum	81	12	41	24,1	220,0	38,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.11 Oslo

Fylke: Oslo	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	42	1	5	1,2	160,0	28,7
Annet	50	5	12	5,5	108,5	19,9
Bygg/Anlegg	15	0	3	0,5	34,0	5,6
Helse	122	69	51	136,9	666,3	81,3
IKT	257	31	22	18,3	889,8	157,2
Jordbruk/Mat	24	9	15	5,3	39,1	6,7
Kraft/Energi	44	19	25	48,6	168,4	28,5
Kultur/Underholdning	19	0	0	0,0	53,2	10,1
Marin/Sjømat	27	14	21	18,5	64,3	12,0
Maritim	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Metall	14	3	7	19,3	54,5	8,4
Miljø	23	4	7	8,4	60,3	11,3
Petroleum/Olje og gass	21	3	9	16,5	90,9	16,1
Reiseliv/Turisme	4	0	0	0,0	14,5	2,8
Skog/Tre	5	2	2	0,5	3,8	0,6
Transport	22	0	8	2,4	39,1	7,2
Totalsum	707	162	190	286,8	2504,2	406,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.12 Rogaland

Fylke: Rogaland	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	1	0,2	13,3	2,6
Annet	20	1	1	0,2	52,9	9,3
Bygg/Anlegg	19	1	6	1,6	71,7	12,8
Helse	11	4	2	0,7	28,1	4,7
IKT	34	1	6	2,1	115,6	21,9
Jordbruk/Mat	16	5	7	4,0	43,6	7,9
Kraft/Energi	18	4	10	5,7	65,5	11,9
Kultur/Underholdning	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Marin/Sjømat	48	14	29	22,3	102,9	19,1
Maritim	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Metall	8	3	4	4,9	17,8	2,9
Miljø	10	2	2	0,3	19,6	3,7
Petroleum/Olje og gass	106	19	30	50,5	464,7	74,5
Reiseliv/Turisme	2	0	2	0,5	9,1	1,4
Transport	2	0	0	0,0	6,6	1,3
Totalsum	324	54	104	95,2	1095,9	188,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.13 Sogn og Fjordane

Fylke: Sogn og Fjordane	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	7	1	3	0,6	15,2	3,0
Bygg/Anlegg	4	0	3	0,9	7,4	1,5
Helse	4	1	0	0,0	10,3	2,1
IKT	10	0	2	3,5	23,5	4,1
Jordbruk/Mat	4	2	3	1,7	5,1	0,9
Kraft/Energi	3	0	2	0,9	5,2	1,1
Kultur/Underholdning	2	0	1	0,2	6,8	1,2
Marin/Sjømat	18	6	15	2,4	49,8	9,9
Maritim	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Metall	7	0	2	0,4	10,5	2,1
Miljø	1	0	1	0,2	0,7	0,1
Petroleum/Olje og gass	4	0	0	0,0	20,3	3,4
Skog/Tre	1	0	1	0,2	1,0	0,3
Transport	4	0	1	1,1	11,2	2,3
Totalsum	74	10	35	12,0	171,4	32,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.14 Sør-Trøndelag

Fylke: Sør-Trøndelag	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	6	0	2	0,4	14,8	2,9
Annet	16	3	6	2,4	33,3	6,3
Bygg/Anlegg	20	2	9	2,7	47,5	9,4
Helse	20	14	7	9,4	84,5	13,3
IKT	65	11	11	14,5	236,1	40,4
Jordbruk/Mat	18	7	11	3,2	25,9	5,0
Kraft/Energi	32	3	19	33,2	142,6	18,4
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	4,6	0,9
Marin/Sjømat	43	9	22	8,2	87,7	15,4
Maritim	24	2	11	4,6	73,4	12,6
Metall	4	0	2	5,7	18,2	3,3
Miljø	13	4	4	1,7	25,9	4,1
Petroleum/Olje og gass	49	15	16	33,8	208,5	31,0
Reiseliv/Turisme	2	0	0	0,0	1,6	0,4
Skog/Tre	1	0	1	0,6	3,2	0,6
Transport	10	0	3	1,0	22,9	4,5
Totalsum	325	70	124	121,3	1030,8	168,5

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.15 Telemark

Fylke: Telemark	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	1	0	1	0,1	1,2	0,0
Annet	11	2	0	0,0	20,6	2,9
Bygg/Anlegg	11	0	3	0,5	28,5	5,7
Helse	16	9	6	8,6	52,1	9,9
IKT	10	1	1	1,1	32,8	6,3
Jordbruk/Mat	1	0	1	0,4	2,4	0,5
Kraft/Energi	6	1	2	0,4	26,6	2,5
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Marin/Sjømat	1	0	1	1,1	7,7	1,5
Maritim	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Metall	6	1	1	1,1	26,9	5,0
Miljø	11	0	8	4,4	28,5	5,6
Petroleum/Olje og gass	8	0	5	2,4	12,8	2,5
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	0,2	0,0
Skog/Tre	3	0	3	1,9	15,2	2,5
Transport	5	1	2	7,3	37,7	4,0
Totalsum	106	16	37	30,5	312,4	52,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.16 Troms

Fylke: Troms	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Annet	6	3	3	1,0	9,0	1,8
Bygg/Anlegg	1	0	1	0,0	2,4	0,5
Helse	21	18	12	32,1	84,4	12,9
IKT	16	1	4	1,6	42,8	7,7
Jordbruk/Mat	9	0	3	0,5	14,2	3,0
Kraft/Energi	6	1	2	0,5	21,5	5,0
Kultur/Underholdning	1	0	0	0,0	3,4	0,7
Marin/Sjømat	23	9	21	13,0	58,6	11,3
Maritim	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Metall	1	1	1	0,1	0,7	0,1
Miljø	11	0	2	0,3	13,4	2,6
Petroleum/Olje og gass	3	0	1	0,1	5,6	1,0
Reiseliv/Turisme	1	0	0	0,0	2,1	1,3
Transport	3	0	0	0,0	4,3	0,8
Totalsum	109	35	52	50,0	278,9	51,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.17 Vest-Agder

Fylke: Vest-Agder	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	7,4	1,5
Annet	4	0	1	0,5	14,0	2,6
Bygg/Anlegg	10	0	3	0,5	16,1	3,3
Helse	5	1	3	0,8	8,4	1,5
IKT	17	0	4	0,7	43,6	8,1
Jordbruk/Mat	2	0	0	0,0	4,3	0,9
Kraft/Energi	16	4	10	23,1	61,6	10,0
Marin/Sjømat	3	0	1	0,2	5,8	1,1
Maritim	15	0	3	1,3	41,4	6,8
Metall	8	4	2	1,4	19,0	3,7
Miljø	3	1	2	1,6	8,2	1,4
Petroleum/Olje og gass	19	3	7	9,9	81,2	13,0
Reiseliv/Turisme	3	0	0	0,0	2,7	0,5
Totalsum	107	13	36	39,8	313,6	54,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.18 Vestfold

Fylke: Vestfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	5	0	0	0,0	17,4	3,4
Annet	10	1	2	0,8	17,0	3,2
Bygg/Anlegg	14	0	6	1,5	28,7	5,1
Helse	11	3	4	1,8	21,1	4,1
IKT	36	5	4	6,1	134,2	20,6
Jordbruk/Mat	12	0	4	0,6	37,5	7,4
Kraft/Energi	16	4	4	2,6	44,3	8,0
Marin/Sjømat	2	0	2	0,4	7,9	1,2
Maritim	20	0	11	3,9	53,0	10,3
Metall	2	0	1	0,1	5,0	1,0
Miljø	15	0	5	4,3	37,3	7,1
Petroleum/Olje og gass	16	2	6	4,2	41,1	7,2
Skog/Tre	4	0	3	0,3	8,8	1,7
Transport	10	0	1	1,5	60,1	7,1
Totalsum	173	15	53	28,1	513,5	87,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.2.19 Østfold

Fylke: Østfold	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Administrasjon	2	0	0	0,0	2,1	0,3
Annet	15	2	8	7,0	49,6	10,0
Bygg/Anlegg	9	1	3	0,4	19,5	3,6
Helse	8	5	1	0,6	11,8	2,3
IKT	17	0	4	3,4	44,6	8,5
Jordbruk/Mat	9	1	3	0,5	11,3	2,2
Kraft/Energi	13	3	3	0,7	27,7	5,6
Kultur/Underholdning	2	0	0	0,0	8,0	1,6
Marin/Sjømat	2	2	1	0,4	1,5	0,3
Maritim	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Metall	4	0	0	0,0	10,7	2,0
Miljø	1	1	1	1,0	6,7	1,2
Petroleum/Olje og gass	8	0	2	0,1	27,5	4,7
Skog/Tre	5	2	4	1,4	6,6	1,2
Transport	2	0	0	0,0	5,8	1,2
Totalsum	101	17	31	16,9	239,1	45,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3 Aktive prosjekter i 2011 per sektor fordelt på fylker

7.3.1 Administrasjon

Sektor: Administrasjon	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	10	0	1	0,3	37,5	6,4
Buskerud	2	0	1	0,0	7,0	1,2
Hedmark	1	0	0	0,0	2,5	0,5
Hordaland	10	0	1	0,8	37,4	6,1
Møre og Romsdal	6	0	3	0,6	7,3	1,5
Nordland	2	0	0	0,0	3,0	0,6
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	6,9	1,4
Oppland	1	0	0	0,0	1,5	0,3
Oslo	42	1	5	1,2	160,0	28,7
Rogaland	6	0	1	0,2	13,3	2,6
Sør-Trøndelag	6	0	2	0,4	14,8	2,9
Telemark	1	0	1	0,1	1,2	0,0
Vest-Agder	2	0	0	0,0	7,4	1,5
Vestfold	5	0	0	0,0	17,4	3,4
Østfold	2	0	0	0,0	2,1	0,3
Totalsum	98	1	15	3,5	319,2	57,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.2 Annet

Sektor: Annet	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	37	5	11	10,7	85,0	16,7
Aust-Agder	7	0	0	0,0	36,1	5,0
Buskerud	20	3	9	2,8	51,0	8,6
Hedmark	6	1	4	0,6	8,8	1,7
Hordaland	14	2	1	0,1	44,3	6,5
Møre og Romsdal	22	1	7	2,5	54,1	7,4
Nordland	4	0	1	0,0	9,3	1,5
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	3,7	0,7
Oppland	15	3	9	9,3	63,6	9,2
Oslo	50	5	12	5,5	108,5	19,9
Rogaland	20	1	1	0,2	52,9	9,3
Sogn og Fjordane	7	1	3	0,6	15,2	3,0
Sør-Trøndelag	16	3	6	2,4	33,3	6,3
Telemark	11	2	0	0,0	20,6	2,9
Troms	6	3	3	1,0	9,0	1,8
Vest-Agder	4	0	1	0,5	14,0	2,6
Vestfold	10	1	2	0,8	17,0	3,2
Østfold	15	2	8	7,0	49,6	10,0
Totalsum	266	33	78	43,9	675,9	116,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.3 Bygg/Anlegg

Sektor: Bygg/Anlegg	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	16	2	6	1,7	50,9	7,8
Aust-Agder	2	0	0	0,0	2,0	0,4
Buskerud	14	1	1	0,1	24,6	4,2
Finnmark	1	0	0	0,0	0,9	0,2
Hedmark	5	0	1	0,1	4,3	0,9
Hordaland	10	0	4	0,7	24,4	4,8
Møre og Romsdal	8	0	4	0,8	16,0	2,6
Nordland	5	0	3	0,7	9,4	1,9
Nord-Trøndelag	6	0	2	0,2	11,7	2,3
Oppland	7	0	3	0,4	6,5	1,3
Oslo	15	0	3	0,5	34,0	5,6
Rogaland	19	1	6	1,6	71,7	12,8
Sogn og Fjordane	4	0	3	0,9	7,4	1,5
Sør-Trøndelag	20	2	9	2,7	47,5	9,4
Telemark	11	0	3	0,5	28,5	5,7
Troms	1	0	1	0,0	2,4	0,5
Vest-Agder	10	0	3	0,5	16,1	3,3
Vestfold	14	0	6	1,5	28,7	5,1
Østfold	9	1	3	0,4	19,5	3,6
Totalsum	177	7	61	13,3	406,3	74,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.4 Helse

Sektor: Helse	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	49	28	15	27,7	147,1	26,2
Aust-Agder	10	1	1	0,1	12,1	2,3
Buskerud	15	2	4	1,0	18,9	3,7
Hedmark	3	1	0	0,0	4,9	0,9
Hordaland	25	7	9	10,3	70,1	13,1
Møre og Romsdal	8	2	4	3,8	21,6	4,0
Nordland	1	0	0	0,0	0,6	0,1
Nord-Trøndelag	7	3	3	0,6	11,7	2,3
Oppland	2	1	1	1,8	3,1	0,6
Oslo	122	69	51	136,9	666,3	81,3
Rogaland	11	4	2	0,7	28,1	4,7
Sogn og Fjordane	4	1	0	0,0	10,3	2,1
Sør-Trøndelag	20	14	7	9,4	84,5	13,3
Telemark	16	9	6	8,6	52,1	9,9
Troms	21	18	12	32,1	84,4	12,9
Vest-Agder	5	1	3	0,8	8,4	1,5
Vestfold	11	3	4	1,8	21,1	4,1
Østfold	8	5	1	0,6	11,8	2,3
Totalsum	338	169	123	236,1	1257,0	185,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.3.5 IKT

Sektor: IKT	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	87	11	8	8,9	314,3	52,4
Aust-Agder	5	0	1	1,3	23,7	2,6
Buskerud	24	1	5	1,9	59,8	11,0
Finnmark	2	0	0	0,0	1,4	0,5
Hedmark	9	1	2	0,3	23,8	4,6
Hordaland	49	3	4	13,3	276,9	49,9
Møre og Romsdal	9	1	0	0,0	21,7	4,3
Nordland	20	0	3	1,0	53,7	10,0
Nord-Trøndelag	7	0	1	0,2	13,0	2,4
Oppland	9	0	1	0,1	28,5	5,5
Oslo	257	31	22	18,3	889,8	157,2
Rogaland	34	1	6	2,1	115,6	21,9
Sogn og Fjordane	10	0	2	3,5	23,5	4,1
Sør-Trøndelag	65	11	11	14,5	236,1	40,4
Telemark	10	1	1	1,1	32,8	6,3
Troms	16	1	4	1,6	42,8	7,7
Vest-Agder	17	0	4	0,7	43,6	8,1
Vestfold	36	5	4	6,1	134,2	20,6
Østfold	17	0	4	3,4	44,6	8,5
Totalsum	683	67	83	78,0	2379,5	417,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.6 Jordbruk/Mat

Sektor: Jordbruk/Mat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	24	7	12	2,9	52,8	9,1
Aust-Agder	3	0	2	0,5	2,6	0,4
Buskerud	10	1	2	0,1	45,3	3,3
Hedmark	13	6	7	7,2	30,7	6,4
Hordaland	12	2	6	1,5	37,6	7,2
Møre og Romsdal	6	0	5	0,5	4,0	0,7
Nordland	4	0	0	0,0	5,6	1,1
Nord-Trøndelag	5	0	4	0,4	6,0	1,2
Oppland	12	4	8	1,5	22,8	4,4
Oslo	24	9	15	5,3	39,1	6,7
Rogaland	16	5	7	4,0	43,6	7,9
Sogn og Fjordane	4	2	3	1,7	5,1	0,9
Sør-Trøndelag	18	7	11	3,2	25,9	5,0
Telemark	1	0	1	0,4	2,4	0,5
Troms	9	0	3	0,5	14,2	3,0
Vest-Agder	2	0	0	0,0	4,3	0,9
Vestfold	12	0	4	0,6	37,5	7,4
Østfold	9	1	3	0,5	11,3	2,2
Totalsum	184	44	93	30,7	390,9	68,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.3.7 Kraft og Energi

Sektor: Kraft og Energi	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	31	9	20	19,7	102,2	17,0
Aust-Agder	3	0	2	0,2	19,2	2,0
Buskerud	22	5	6	1,8	91,5	11,1
Finnmark	1	0	0	0,0	4,7	0,8
Hedmark	2	0	1	0,5	6,7	1,3
Hordaland	32	7	12	44,5	186,4	25,4
Møre og Romsdal	5	1	2	1,1	10,6	2,0
Nordland	12	3	10	5,3	20,0	4,0
Nord-Trøndelag	11	1	7	4,9	52,2	9,0
Oppland	5	1	2	0,2	9,7	1,9
Oslo	44	19	25	48,6	168,4	28,5
Rogaland	18	4	10	5,7	65,5	11,9
Sogn og Fjordane	3	0	2	0,9	5,2	1,1
Sør-Trøndelag	32	3	19	33,2	142,6	18,4
Telemark	6	1	2	0,4	26,6	2,5
Troms	6	1	2	0,5	21,5	5,0
Vest-Agder	16	4	10	23,1	61,6	10,0
Vestfold	16	4	4	2,6	44,3	8,0
Østfold	13	3	3	0,7	27,7	5,6
Totalsum	278	66	139	193,6	1066,4	165,6

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.8 Kultur/Underholdning

Sektor: Kultur/Underholdning	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	5	0	0	0,0	30,0	4,8
Buskerud	5	0	1	0,8	14,5	2,7
Hordaland	8	0	0	0,0	28,2	4,9
Møre og Romsdal	2	0	0	0,0	7,5	1,5
Nordland	2	1	0	0,0	1,4	0,4
Nord-Trøndelag	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Oppland	7	0	2	1,1	27,9	5,6
Oslo	19	0	0	0,0	53,2	10,1
Rogaland	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Sogn og Fjordane	2	0	1	0,2	6,8	1,2
Sør-Trøndelag	2	0	0	0,0	4,6	0,9
Telemark	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Troms	1	0	0	0,0	3,4	0,7
Østfold	2	0	0	0,0	8,0	1,6
Totalsum	60	1	4	2,1	189,9	35,3

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.9 Marin/Sjømat

Sektor: Marin/Sjømat	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	16	3	6	5,0	36,8	6,8
Aust-Agder	1	0	1	0,8	2,1	0,4
Buskerud	1	0	0	0,0	1,2	0,2
Finnmark	4	1	3	1,1	8,2	1,6
Hedmark	1	0	1	0,5	1,5	0,3
Hordaland	74	23	50	16,9	161,2	29,2
Møre og Romsdal	78	9	44	14,7	145,2	27,0
Nordland	48	10	30	8,0	65,5	12,7
Nord-Trøndelag	12	3	6	2,6	26,8	5,2
Oppland	3	1	3	3,6	11,0	1,7
Oslo	27	14	21	18,5	64,3	12,0
Rogaland	48	14	29	22,3	102,9	19,1
Sogn og Fjordane	18	6	15	2,4	49,8	9,9
Sør-Trøndelag	43	9	22	8,2	87,7	15,4
Telemark	1	0	1	1,1	7,7	1,5
Troms	23	9	21	13,0	58,6	11,3
Vest-Agder	3	0	1	0,2	5,8	1,1
Vestfold	2	0	2	0,4	7,9	1,2
Østfold	2	2	1	0,4	1,5	0,3
Totalsum	405	104	257	119,6	845,6	157,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.10 Maritim

Sektor: Maritim	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	17	0	4	5,1	54,8	10,0
Aust-Agder	11	1	3	0,8	34,8	6,9
Buskerud	8	1	3	4,6	35,2	4,2
Finnmark	1	0	0	0,0	1,0	0,2
Hordaland	47	5	13	13,9	147,3	25,4
Møre og Romsdal	56	4	19	16,8	175,5	29,7
Nordland	19	1	4	5,5	37,7	7,9
Nord-Trøndelag	4	0	3	0,6	8,8	1,5
Oslo	18	2	3	5,1	57,5	10,2
Rogaland	23	0	4	2,2	83,7	14,2
Sogn og Fjordane	5	0	1	0,1	4,7	0,4
Sør-Trøndelag	24	2	11	4,6	73,4	12,6
Telemark	13	1	3	1,3	17,6	3,3
Troms	7	2	2	1,0	16,6	2,2
Vest-Agder	15	0	3	1,3	41,4	6,8
Vestfold	20	0	11	3,9	53,0	10,3
Østfold	4	0	1	1,5	5,9	1,2
Totalsum	292	19	88	68,0	849,0	146,8

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.11 Metall

Sektor: Metall	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	3	1	3	0,8	2,5	0,4
Buskerud	5	0	3	0,6	8,4	1,7
Hedmark	4	2	4	3,9	14,3	2,3
Hordaland	9	1	3	0,7	28,1	5,2
Møre og Romsdal	7	0	3	1,0	15,1	2,9
Nordland	3	0	2	0,4	5,6	1,1
Nord-Trøndelag	4	1	1	2,0	16,6	3,1
Oppland	12	0	9	4,8	34,6	6,1
Oslo	14	3	7	19,3	54,5	8,4
Rogaland	8	3	4	4,9	17,8	2,9
Sogn og Fjordane	7	0	2	0,4	10,5	2,1
Sør-Trøndelag	4	0	2	5,7	18,2	3,3
Telemark	6	1	1	1,1	26,9	5,0
Troms	1	1	1	0,1	0,7	0,1
Vest-Agder	8	4	2	1,4	19,0	3,7
Vestfold	2	0	1	0,1	5,0	1,0
Østfold	4	0	0	0,0	10,7	2,0
Totalsum	101	17	48	47,1	288,4	51,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.12 Miljø

Sektor: Miljø	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	23	3	8	6,2	59,4	10,7
Aust-Agder	2	0	0	0,0	1,7	0,3
Buskerud	15	2	6	1,5	31,5	6,0
Finnmark	1	0	0	0,0	4,2	0,8
Hedmark	2	1	1	1,2	2,5	0,5
Hordaland	17	5	8	6,1	45,2	9,0
Møre og Romsdal	4	0	1	0,3	5,2	1,0
Nordland	6	0	3	1,1	18,6	3,4
Nord-Trøndelag	3	0	2	0,7	6,4	1,3
Oppland	2	1	1	0,1	2,7	0,5
Oslo	23	4	7	8,4	60,3	11,3
Rogaland	10	2	2	0,3	19,6	3,7
Sogn og Fjordane	1	0	1	0,2	0,7	0,1
Sør-Trøndelag	13	4	4	1,7	25,9	4,1
Telemark	11	0	8	4,4	28,5	5,6
Troms	11	0	2	0,3	13,4	2,6
Vest-Agder	3	1	2	1,6	8,2	1,4
Vestfold	15	0	5	4,3	37,3	7,1
Østfold	1	1	1	1,0	6,7	1,2
Totalsum	163	24	62	39,4	377,8	70,7

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp,
 BFU= Budsjettet FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettet prosjektkostnader i millioner kroner,
 BSF= Budsjettet skattefradrag i millioner kroner

7.3.13 Petroleum/Olje og gass

Sektor: Petroleum/ Olje og gass	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	31	0	13	24,1	117,3	17,3
Aust-Agder	1	0	1	0,1	1,5	0,3
Buskerud	8	1	2	2,3	29,9	4,1
Hordaland	65	5	31	17,7	256,1	39,3
Møre og Romsdal	10	0	4	0,7	18,7	3,4
Nordland	5	1	2	1,1	7,0	1,6
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,0	1,8	0,4
Oppland	1	0	1	0,5	2,2	0,4
Oslo	21	3	9	16,5	90,9	16,1
Rogaland	106	19	30	50,5	464,7	74,5
Sogn og Fjordane	4	0	0	0,0	20,3	3,4
Sør-Trøndelag	49	15	16	33,8	208,5	31,0
Telemark	8	0	5	2,4	12,8	2,5
Troms	3	0	1	0,1	5,6	1,0
Vest-Agder	19	3	7	9,9	81,2	13,0
Vestfold	16	2	6	4,2	41,1	7,2
Østfold	8	0	2	0,1	27,5	4,7
Totalsum	356	49	131	163,9	1387,0	220,1

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.14 Reiseliv/Turisme

Sektor: Reiseliv/Turisme	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Buskerud	2	0	1	0,1	2,0	0,4
Hedmark	2	0	1	0,0	3,1	0,5
Hordaland	1	0	0	0,0	5,8	1,1
Nordland	2	0	2	0,2	5,3	1,0
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	1,4	0,3
Oppland	1	0	0	0,0	0,8	0,2
Oslo	4	0	0	0,0	14,5	2,8
Rogaland	2	0	2	0,5	9,1	1,4
Sør-Trøndelag	2	0	0	0,0	1,6	0,4
Telemark	1	0	0	0,0	0,2	0,0
Troms	1	0	0	0,0	2,1	1,3
Vest-Agder	3	0	0	0,0	2,7	0,5
Totalsum	23	0	7	0,9	49,2	10,2

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.15 Skog/Tre

Sektor: Skog/Tre	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	5	1	5	6,0	14,5	2,6
Buskerud	4	0	1	0,1	10,8	1,8
Hedmark	3	0	2	0,6	5,2	1,0
Møre og Romsdal	1	0	0	0,0	1,9	0,4
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	1,3	0,3
Oppland	1	0	0	0,0	0,6	0,0
Oslo	5	2	2	0,5	3,8	0,6
Sogn og Fjordane	1	0	1	0,2	1,0	0,3
Sør-Trøndelag	1	0	1	0,6	3,2	0,6
Telemark	3	0	3	1,9	15,2	2,5
Vestfold	4	0	3	0,3	8,8	1,7
Østfold	5	2	4	1,4	6,6	1,2
Totalsum	34	5	23	11,8	72,7	13,0

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.3.16 Transport

Sektor: Transport	A	IF	FU	BFU	BPK	BSF
Akershus	17	0	1	4,0	51,3	9,1
Aust-Agder	3	0	0	0,0	7,6	1,0
Buskerud	12	0	2	0,3	28,8	5,6
Hedmark	4	0	2	0,4	9,5	1,9
Hordaland	11	1	5	14,1	39,8	7,6
Møre og Romsdal	6	0	2	0,3	10,1	1,9
Nordland	4	0	2	0,6	10,5	2,1
Nord-Trøndelag	1	0	1	0,1	4,8	1,0
Oppland	3	1	1	0,7	4,7	0,9
Oslo	22	0	8	2,4	39,1	7,2
Rogaland	2	0	0	0,0	6,6	1,3
Sogn og Fjordane	4	0	1	1,1	11,2	2,3
Sør-Trøndelag	10	0	3	1,0	22,9	4,5
Telemark	5	1	2	7,3	37,7	4,0
Troms	3	0	0	0,0	4,3	0,8
Vestfold	10	0	1	1,5	60,1	7,1
Østfold	2	0	0	0,0	5,8	1,2
Totalsum	119	3	31	33,7	354,8	59,4

A= Antall prosjekter, IF= Antall klassifisert som industriell forskning, FU= Antall med FoU-innkjøp, BFU= Budsjettert FoU-innkjøp i millioner kroner, BPK= Budsjettert prosjektkostnader i millioner kroner, BSF= Budsjettert skattefradrag i millioner kroner

7.4 Kvinneandel ledere

7.4.1 Sektorvis fordeling

Sektor	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	Andel med kvinnelig daglig leder	Antall prosjekter med kvinnelig prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig prosjektansvarlig	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig
Administrasjon	98	9	9,2 %	16	16,3 %	19	19,4 %
Annet	266	22	8,3 %	30	11,3 %	38	14,3 %
Bygg/anlegg	177	11	6,2 %	14	7,9 %	21	11,9 %
Helse	338	53	15,7 %	67	19,8 %	92	27,2 %
IKT	683	41	6,0 %	48	7,0 %	69	10,1 %
Jordbruk/mat	184	7	3,8 %	35	19,0 %	40	21,7 %
Kraft/energi	278	15	5,4 %	12	4,3 %	24	8,6 %
Kultur/Underholdning	60	8	13,3 %	7	11,7 %	9	15,0 %
Marin/sjømat	405	15	3,7 %	43	10,6 %	53	13,1 %
Maritim	292	14	4,8 %	13	4,5 %	21	7,2 %
Metall	101	1	1,0 %	3	3,0 %	4	4,0 %
Miljø	163	19	11,7 %	23	14,1 %	33	20,2 %
Petroleum/ Olje og gass	356	14	3,9 %	18	5,1 %	28	7,9 %
Reiseliv/turisme	23	4	17,4 %	2	8,7 %	5	21,7 %
Skog/tre	34	0	0,0 %	2	5,9 %	2	5,9 %
Transport	119	5	4,2 %	8	6,7 %	9	7,6 %
Totalsum	3577	238	6,7 %	341	9,5 %	467	13,1 %

7.4.2 Fylkesvis fordeling

Fylke	Antall aktive prosjekter	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder	Andel med kvinnelig daglig leder	Antall prosjekter med kvinnelig prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig prosjektansvarlig	Antall prosjekter med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig	Andel med kvinnelig daglig leder eller prosjektansvarlig
Akershus	372	23	6,2 %	26	7,0 %	40	10,8 %
Aust-Agder	48	3	6,3 %	3	6,3 %	4	8,3 %
Buskerud	167	7	4,2 %	15	9,0 %	16	9,6 %
Finnmark	10	1	10,0 %	1	10,0 %	2	20,0 %
Hedmark	55	5	9,1 %	4	7,3 %	7	12,7 %
Hordaland	384	32	8,3 %	23	6,0 %	48	12,5 %
Møre og Romsdal	228	8	3,5 %	23	10,1 %	24	10,5 %
Nordland	137	9	6,6 %	17	12,4 %	22	16,1 %
Nord-Trøndelag	69	3	4,3 %	5	7,2 %	6	8,7 %
Oppland	81	4	4,9 %	6	7,4 %	7	8,6 %
Oslo	707	61	8,6 %	101	14,3 %	129	18,2 %
Rogaland	324	18	5,6 %	24	7,4 %	35	10,8 %
Sogn og Fjordane	74	6	8,1 %	4	5,4 %	7	9,5 %
Sør-Trøndelag	325	22	6,8 %	39	12,0 %	48	14,8 %
Telemark	106	15	14,2 %	10	9,4 %	20	18,9 %
Troms	109	5	4,6 %	10	9,2 %	11	10,1 %
Vest-Agder	107	4	3,7 %	2	1,9 %	4	3,7 %
Vestfold	173	7	4,0 %	18	10,4 %	22	12,7 %
Østfold	101	5	5,0 %	10	9,9 %	15	14,9 %
Totalsum	3577	238	6,7 %	341	9,5 %	467	13,1 %

Publikasjonen kan bestilles på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver:
© Norges forskningsråd
www.skattefunn.no

Oslo, mai 2012

ISBN 978-82-12-03072-5 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03073-2 (pdf)

Trykk: 07 Gruppen
Design: Agendum